Abu Şehmuz Demir

Emperyalizm, Siyonizm ve Ortadoğu

EKSEN YAYINCILIK

Emperyalizm, Siyonizm ve Ortadoğu

Abu Şehmuz Demir

İsrail, Ortadoğu, Emperyalizm

EKSEN
YAYINCILIK
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.
Mollaşeref Mah., Turgut Özal Cad.
Fatih/İstanbul
Tel: 0 212 621 74 52
Fax: 0 212 534 95 90

Baskı tarihi: Haziran 2007
Baskı :
ISBN :

Abu Şehmuz Demir

İsrail, Ortadoğu, Emperyalizm

ABD'nin Ortadoğu ve Avrasya stratejisi

ABD emperyalizminin Ortadoğu ve Avrasya'ya yönelik geliştirdiği ve kamuoyuna yansıyan "Genişletilmiş Ortadoğu Projesi" (GOP), başta silah ve petrol sanayisi olmak üzere kendi istikbalinin bölgedeki zengin fosil kaynaklara sahip olmasını içermektedir. Ancak durum pek de onun istediği gibi ilerlememektedir. Çünkü onlar Afganistan'dan sonra Irak'ta hızlı ve bir an önce sonuçlanacak bir savaş istemiş ve planlamışlardı. Fakat evdeki hesap çarşıya uymayınca, asıl neleri hedefledikleri de bu süre zarfında iplik söküğü gibi peyde pey ortaya çıkmaya başladı. ABD'nin bu derin devlet siyasetini kavrayan diğer kimi emperyalist odaklar, kendi çıkarları gereği ya karşı oldular, ya da pastadan pay kapmak için çabaladılar.

İşte Avrupa Birliği'nin Almanya'sının İran'a yönelik herhangi bir askeri saldırıya karşı olduğunu açıklaması ve en önemlisi de Rusya-Çin ittifakının gelişip ortak askeri tatbikat gibi çeşitli stratejik ittifak yapmaları, ABD'nin Avrasya'ya yönelik açılım politikalarına karşı olup, bölgenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Avrasya deyip geçemeyiz, çünkü o birçok yönüyle dünya demektir.

Avrasya üzerine egemenlik kurmayı içeren stratejik plan ABD için 1945-1990'lı yılların "soğuk savaş" döneminden daha önemlidir. Zira ABD emperyalizmi 20. yüzyılda, özellikle de ikinci yarısı boyunca, ekonomik, askeri ve kültürel olarak büyüyen, yayılan bir güçtü. 21. yüzyılda ise tüm veriler ABD'nin büyümeyi değil, kendi gücünü koruyabilmeyi hedef olarak seçtiğini gösteriyor. Zaten Afganistan ve Irak'a yönelik saldırganlığının altında yatan da kendi gücünü koruyabilme refleksidir.

Avrasya için, İngiliz jeopolitik bilimci Sir Harold Mackinder de 1904 yılında, "Avrasya'ya hükmeden dünyaya hükmeder" demişti. Bu saptama, bugün ABD'nin 21.yüzyıl stratejisinin temelini oluşturuyor. Çünkü kapitalizm 20. yüzyılda olduğu gibi 21. yüzyılda da fosil enerji kaynaklarına bağımlı ve muhtaçtır. Her ne kadar yeni alternatif enerji seçenekleri üretse bile, bununla kapitalizm kendi sorunlarını aşamaz. Sermayenin enerji kaynakları üzerine ölümüne it dalaşı ve kavgaya tutuşmalarının nedeni de ona olan bu kronik bağımlılıktır. Bu nedenle ABD'nin Avrasya, özel olarak da Kafkasya, Hazar bölgesi, Orta Asya ve Ortadoğu üzerinde yoğunlaşması tesadüf değildir.

Çünkü ABD başta olmak üzere belli başlı emperyalist-kapitalist merkezler, 21. yüzyılda kurtuluşlarını Doğu'da, daha anlaşılır bir dille Avrasya üzerinde egemenlik kurmada arıyorlar. Geçmişte 1.ve 2. Dünya Savaşı'nda olduğu gibi bu kez de emperyalistlerin hedefinde Doğu'nun (Avrasya'nın) denetim altına alınması var. Nasıl ki, sömürgeci dönemde Napolyon'un, gerek Osmanlı'nın denetimindeki Mısır seferinin, gerekse Rusya'ya

saldırısının hedefinde aynı şey vardıysa, aynı şekilde 2. Dünya Savaşı'nda mihver devletlerin de benzer bir stratejiyi hayata geçirmeye çalıştıkları bilinmektedir. Hitler Almanya'sı Batı'dan Doğu'ya, Japonya ise Doğu'dan Batı'ya ilerleyerek Avrasya'yı kıskaca almak istemişlerdi. 2. Dünya savaşında ABD'nin, dün SSCB'nin sıcak Akdeniz ülkelerine inmesini engelleme ile, bugün Çin ve Rusya ile süren "soğuk savaşı"nın temelinde yine Avrasya üzerinde egemenlik kurabilme hesapları bulunmaktadır.

ABD'nin Avrasya stratejisi

21. yüzyıla girerken emperyalist güç odakları (merkezleri) arasında ekonomik, siyasi ve giderek askeri alanlarda adeta adı konulmamış hakimiyet kavgaları kızışıyor. Emperyalist sermaye, dünyanın kaba bir paylaşımıyla yetinmeden yana değil. ABD'de, 21. yüzyılın ilk çeyrek yılı için dünyanın yeniden yatay ve dikey paylaşımının haritası ve bu harita üzerinde yeniden paylaşımın adeta cephe savaşı hazırlıkları yapılıyor. Yerküremizin egemenliği üzerine kızışan bu kavgada, tek kutuplu dünya liderliğine itiraz eden diğer emperyalist güçlere rağmen, ABD egemenliğini nerelerde ve nasıl gerçekleştireceğinin planını ve tarihini bile açıklamaktan çekinmiyor. Böylece ABD, Avrasya stratejisinin ön adımları olarak Kafkasya ve Orta Asya'daki enerji kaynaklarını Batıya taşıyacak olan Doğu-Batı enerji koridorunun vanaları üzerinde Rus egemenliğini kırmaya veya zayıflatmaya çalışıyor,

Diğer bir olgu Orta Asya ve Kafkasları Batı'ya bağlamayı amaçlayan, tarihi İpek Yolunun yeniden açılması projesidir. Bu projede etkinliğini artırmaya çalışan ABD, Hazar havzası, Kafkasya ve Orta Asya ile Avrupa arasında ekonomik ve ticari ilişkilerin denetlenmesini istiyor. Bu nedenle ABD, Azerbaycan–Ermeni ihtilafından dolayı devreye girerek, Rusya'nın Güney Kafkasya'da devre dışı kalabilmesini hedefliyor. Yani bu çerçevede Gürcistan, Ukrayna ve diğer Kafkas ülkelerinde gerilimleri

yaratarak, Rus egemenliğine karşı bölgede gücünü artırmaya çalışıyor. ABD sinsi bir politika ile Kafkasya'nın, özellikle de Kuzey Kafkasya'nın istikrarsızlığını hedefleyerek, bölgede dini ve etnik sorunların altını kazımaktadır. Çeçenistan ve Dağıstan'ı Rusya'nın zayıf karnı olarak gören ABD, bölgede derinlemesine sorunları geliştiriyor. ABD'nin hedefi yakın vadede Rus'ların Kafkasya üzerinde etkisini kırmak veya zayıflatmak, uzun vadede ise Rusya'yı yeni bir parçalanma tehlikesi ile baş başa bırakabilmektir.

Bu hedefler doğrultusunda, ABD Kafkaslar'da gerilim yaratmaya çalışıyor. Örneğin, ABD'nin Kırgızistan Büyükelçiliği bünyesinde oluşturulan ve Dışişleri Bakanlığına bağlı "Soros Vakıfları" Orta Asya'da çeşitli isimler altında faaliyet sürdürmektedir. Bu faaliyetlerin sadece dini yönünü (örneğin, Fettullah Gülen hareketi Türkiyeli olup, ABD adına Kafkaslar'daki Türki Cumhuriyetlerde siyasal İslam'ı yayma faaliyetlerini) bir tarafa bırakırsak, USAID ile işbirliği içerisinde çalışan Eurasia, Ulusal Demokratik Enstitü, Ulusal Cumhuriyetçi Enstitü, Özgürlük Evi ve Ulusal Haber Ağı gibi vb. sivil kurum ve kuruluşlarla bölgede aktif çalışmalar yürütmektedirler.

Bölgede "Turuncu devrim" diye adlandırdıkları gelişmeler yukarıdaki sivil kurumların başarısı olarak görülüyor. Bundan dolayı da, Gürcistan ve Ukrayna Amerika'nın bu amacını bölgede gerçekleştirmesi için önemli birer araç oldular. Yani ABD eski Sovyet ülkelerinde derinlemesine "Yeni Dünya Düzeni"ni kurmak için, bölgenin yeni haritasının oluşumundan yana fay hatlarını tetikliyor.

ABD'nin bölgede nasıl aktif olduğunu ortaya koyan, Kırgızistan Büyükelçiliğinin Bush hükümetine ilettiği, ayaklanmalar ve darbeler planını ve tavsiyeleri içeren "rapor"dan bir kaç kesit aktaralım.

ABD'nin Kırgızistan Büyükelçisi Stephen M.Young; "Bizim bölgedeki varlığımıza uygun çıkarları ele alırsak, bizim ilk ama-

cımız daha önceki planlarda da (ABD'nin Avrasya stratejisini kastediyor) kabul edildiği gibi, Akayev üzerindeki baskıyı artırarak onun parlamento seçimleri döneminde istifa etmesini sağlamaktır." Devamla S.M Young; "mevcut siyasi yönetimi gözden düşürmeye, bu nedenle de Akayev rejimini ekonomik krizden sorumlu olarak göstermeye çalış"tıklarını söylüyor ve "bölgede Amerikan yaşam tarzını popülerleştirmenin önemi"ne dikkat çekerek, "Genç kuşağı etkileyebilmek için bu amaçlı finansmanın" bölgeye aktarılması önerisinde bulunuyordu.

ABD büyükelçisi; Ukrayna ve Gürcistan'daki başarıyı örnek göstererek, "Rusya ve Çin'in etkisine karşı ABD stratejisinin başarısı"ndan övgüyle söz ediyor. Ve bu başarı için bu tür darbelerin sürdürülmesini "Amerikan çıkarları"nın gereği olarak düşündüğünü ekliyor raporuna.

ABD elçisi bu arada 2005 sonlarında ve 2006 yılı içerisinde bu plan dahilinde Kazakistan, Özbekistan ve Tacikistan'da darbeler gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerin devam edeceğini açıklamaktan sakınmıyor.

Görüldüğü gibi, günümüz ABD siyaseti daha saldırgan, daha aç gözlü ve çılgın davranarak, tüm Avrasya ve Ortadoğu'yu yeniden yapılandırıp siyasi haritayı değiştirecek kadar pervasız, gözü dönmüş ve militaristtir. ABD'nin "soğuk savaş" döneminin Avrasya stratejisinin mimarlarından olan Z. Brezzinski, bölgeye yönelik Bush hükümetine yaptığı tavsiyelerde, Rus ve Çin öncülüğündeki Şanghay örgütüne karşı tutumunu zamana yaymasını, doğrudan askeri işgallere girişmeyi orta vadede durdurması, kısacası stratejinin Orta Asya üzerinde zamana yayılmasını öneriyor. Daha doğrusu sivil ittihatsızlıkların, devam edip gelişmesi için desteklenmesini öneriyor.

Bu siyasetin gereği olarak, G. Bush ve ekibi gidip yerine Demokrat Partinin herhangi bir adayı Beyaz Saraya seçilse bile, ABD'nin bölgeye yönelik geliştirdiği, otuz-kırk yıllık bir zaman dilimine yayılmış stratejisini ısrarla sürdürmeye çalışacaklardır.

ABD stratejisinin karşılaştığı zorluklar

11 Eylül saldırılarından sonra ABD'nin ilerletmek istediği strateji; 10-20 yıllık bir süreç içinde dünya çapında gerileyecek olan süper güç Amerika'nın bölgesel saldırılar yoluyla bir dizi savaşa hazırlanmasının ifadesiydi. Aynı zamanda Avrupa, Avrasya, Çin ve Japonya'yı hedef alan, bir ucu Kafkaslara ve Orta Asya üzerinden Pasifik bölgesine uzanan uluslararası büyük savaşların vahşetinin de bir halkasıydı.

Ancak, ABD'nin Afganistan ve Irak işgali, işgale karşı gelişen direniş ve kimi emperyalist merkezlerin bu stratejiye karşı çıkışları, projenin hayata geçirilmesini sorunlu hale getiriyor.

21. yüzyılda dünyanın egemeni olarak kalabilme hesabıyla ABD, Avrasya'ya (Doğu'ya) dönük kapsamlı bir strateji oluşturdu. Bu strateji ekseninde Irak önemli bir yer tutuyor. ABD Irak'ın askeri işgaliyle birçok şeyi aynı süreçte test ediyor. Onun için, ne kadar askeri kayıpla yüzyüze kalırsa kalsın, ABD kolay kolay Irak'tan çekilmeyi düşünmeyecektir. Dolayısıyla ABD Irak'ta başarılı olsun ya da olmasın, her iki durumun da taraflara faturası ağır olacaktır. Zira ABD'nin İran ve Suriye'ye yönelikmüdahaleci ve baskıcı politikaları son derece çapraşık olup her türlü komploya açıktır.

Öte yandan, bölgede birçok gücün küçük çapta da olsa rekabet ve üstünlük mücadeleleri ve çatışmaları Irak eksenli devam ediyor. Bağdat ve çevresinde savunma hatlarını kurmuş olan birçok ülke; AB (Avrupa Birliği) ile ABD, İran ile ABD, Suriye ile ABD, Türkiye ile İran, Suudi Arabistan ile İran ve Rusya ile ABD; tüm bu güçler üstü örtülü ya da açıkça karşı karşıya gelebiliyorlar. Bazen de birçoğu birleşip ABD stratejisine karşı ortak cephe kuruyorlar. Hal böyle olunca da, ABD'nin Irak'taki planları Washington'daki savaş çetesi yeni muhafazakarların arzuladığı ölçüde hayata geçirilemiyor. Tersine, ABD'nin bölge için sunduğu

stratejisi reçetesi birçok açmaz ve çıkmazla karşı karşıya bulunuyor. Yani Amerika'nın Avrasya'ya (Doğu'ya) yönelik "Genişletilmiş Ortadoğu Projesi" gibi planları başlı başına istikrarsızlıklar içeriyor.

Zira ABD, Latin Amerika'da yürürlüğe koyduğu planın bir benzerini Avrasya ve Ortadoğu'da kimi farklı taktiklerle yürürlüğe koymak istiyor. Bu da başlı başına kendi içerisinde bölgede serseri bir mayın kaosu yaratıyor. Bugün Irak'ın içine girdiği, sadece Anayasa konusundan gelinen süreç, Irak toplumunu bir iç savaşla karşı karşıya getirmektedir. ABD, bölgede aşiret, kabile din ve cemaat kapışmalarının yolunu hem açıyor, hem de örgütlemeye çalışıyor. Böylece kendisinin Irak'ta kalış gerekçelerini çoğaltıyor.

Irak'taki işgal karşıtı muhalefet ise, alternatif bir siyasal harekete dönüşemiyor. İşgale karşı olmak gibi ortak bir özellik dışında, hiçbir ortak paydada buluşamıyor. Çünkü işgale öncülük eden gericilik, modern Arap milliyetçiliği temelinde bile bir alternatif paket oluşturamıyor. Bu ise, işgal karşıtı hareketin açmazıdır.

Irak'ta durum buyken, ABD'nin Suriye'ye, hele İran'a dönük doğrudan bir işgal hareketi ihtimali giderek zayıflıyor. Bölgede ve dünyada ABD karşıtı tepki büyüyor ve ABD'nin Suriye ya da İran'a dönük açık bir askeri işgal hareketi önündeki zorluklar gün geçtikçe artıyor.

İran'da ABD'nin tehdidi altında yapılan cumhurbaşkanlığı seçimi, mollaların (radikal dincilerin) adayının kazanmasına yol açtı. Buradan birkaç sonuç çıkıyor. Eğer ABD İran'a müdahale ederse, İran kendi içerisinde mollalar etrafında kenetlenecek. Bu nedenle, İran'da seçim sonuçlarını radikal dincilerin zaferi olarak algılamamalıyız. Çünkü İran ciddi olarak er ya da geç bir iç hesaplaşmaya gebedir. ABD tehditlerinin oluşturduğu ruh hali dağılmaya başladığında, İran halklarının mollalar rejimiyle ciddi bir hesaplaşmaya girişmeleri, er ya da geç kaçınılmaz bir tarihi olgu olarak görünüyor.

Rusya'nın ABD stratejisine karşı Avrasya doktrini

ABD'nin Avrasya'ya dönük kapsamlı bir stratejisi olduğunu bilen Rusya kuşatılıyorum kaygısıyla hareket ediyor. ABD'nin kendisini kuşatmasına, kendi "tarihi çıkar alanına izinsiz girdiği" düşüncesiyle şiddetle tepki vermeye çalışıyor. Rusya kendi içerisinde doğu-batı eksenli bir yön arayışı içinde. Bu arayışını halen bağlayıcı olarak noktalamış da değil.

Rusya'nın içerisinde iki akım kalın çizgilerle belirgin olarak kendini gösteriyor. Biri, Avrasyacı akım, diğeri ise Atlantikçi (Batıcı) akım. Atlantikçi akım; Rusya'nın geleceğini ve güvenliğini Batı'da, özel olarak da Avrupa merkezli arıyor. Avrupa'nın bir parçası olarak G 7'lere üye olarak girerken, Atlantik ittifakının iki güçlü ülkesi olan ABD ve Almanya ile uyumlu ilişkiler arayışında. Boris Yelsin döneminin Rusya'sı, bu Batıcı akımın iktidara gelip, belirli bir yol aldığı dönemdir.

Diğer akım ise; Avrasyacı olarak bilinen, Rus dış politikasına "Primakov Doktrini" olarak geçen Avrupa ve ABD'ye karşı sol güçlerin de desteklediği doğulu akım. W. Putin, başbakan ve devlet başkanlığı döneminde Primakov Doktrinin belli başlı hatlarını korudu, ama ABD ile işbirliğinin kapısı da hep açık bırakıldı. Vladimir Putin yönetimindeki Rusya, Asya ile Batı ilişkilerinin paralel gelişimini sağlayacak bir denge politikası izliyor.

Kuşatılıyorum kaygısıyla hareket eden Rusya, "Primakov Doktrini" adı verilen ve Rusya-Çin-Hindistan'ı kapsayan Avrasya stratejisine yöneldi ve bunların blok oluşturmalarını hedefledi. Sonuçta, Avrasya'nın asıl sahipleri olan, Rusya, Çin ve diğerleriyle (Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan) Şanghay İşbirliği Örgütünü (ŞİÖ) 26 Nisan 1996'da oluşturdular. Bu ittifak, ABD ve NATO merkezli tek kutuplu dünya düzenine karşı olduklarını her zirvede dile getirmektedir.

Avrasya'da Batı emperyalist bloğuna karşı, Rusya ve Çin mer-

kezli bir karşı direnç gün geçtikçe güçleniyor. Ayrıca bu ittifaka Hindistan ve İran başta olmak üzere, diğer Avrasya ülkelerinin çekilmeleri için çaba harcandığı da görülüyor. 6 Temmuz 2005'de Şanghay İşbirliği Örgütünün Tacikistan'ın başkenti Atsana'da gerçekleştirdikleri liderler zirvesinde yapılan ortak açıklama, Washington'da adeta soğuk duş etkisi yarattı. Zirvede ABD'ye sert bir dille, "Avrasya'dan elini çek, Afganistan'da işiniz bitti, çekip gidin" denildi. ABD'nin zirveye yönelik verdiği ilk tepki ise, "Çinliler ve Ruslar bize mesaj veriyor. Orta Asya'daki varlığımızın azaltılmasını ve geri çekilmemizi talep ediyorlar" şeklindeydi.

Atsana zirvesinde Özbekistan devlet başkanı İslam Kerimov, ABD'nin bölgede oynadığı yıkıcı role dikkat çekiyor ve Kırgızistan ve Özbekistan'da meydana gelen olayların "ABD'nin bölgede tedrici (derece derece) olarak uygulamaya soktuğu büyük çaplı planın sadece kimi parçaları" olduğunu söylüyordu. Kerimov, "planın nihai hedefi bölgedeki siyasal ve ekonomik güçler ilişkisini ABD lehine çevirmek ve Orta Asya'ya hakim olmak" diyordu.

Sonuç olarak, Rusya ve Çin arasında gerçekleşen "Barış Görevi 2005" adlı tatbikat, Avrasya'nın diğer ülkeleri Hindistan ve İran gibi ülkelerin gözlemci olarak katılmaları vb., bu ittifakın süreç içerisinde gelişeceğini gösteriyor. Bu ittifak "tek kutuplu" dünyaya yöneliktir ve Avrasya'ya yerleşmek isteyen ABD'ye karşı stratejik bir ortaklıktır. Kısacası, söylenenlerin ve görüntünün tersine, kimilerinin 21. yüzyılın "Amerikan yüzyılı" olacak tespitleri, entelektüel gevezelikler olup gerçeği yansıtmamaktadır.

3 Eylül '05

Batı Avrasya ve Ortadoğu

Emperyalist merkezler arası adı konulmamış it dalaşının yanı sıra, bu merkezlerin pasta paylaşımına refakat etmek isteyen birçok bölgesel güç arasında mücadele kızışıyor. Bu güçler arasında devam eden çok yönlü ekonomik, siyasi, askeri hakimiyet kavgaları Avrasya ve Ortadoğu coğrafyasının kaygan zeminlerinde kızışıyor ve birbirleriyle kapışmaya götürecek bir egemenlik kavgasının fay hatları geriliyor.

Berlin duvarının yıkılmasından bu yana, ABD başta olmak üzere Batı merkezleri Sovyetler Birliği'nin yarattığı boşluktan istifade ederek, Orta Asya'da kendilerine derinlemesine alan açmaya çalışmaktalar. Avrasya ve Ortadoğu'da çok yönlü faaliyet içerisinde olan Batılı emperyalist güçler, askeri ve ekonomik gücün yanı sıra çeşitli "Sivil Toplum Örgütleri" kanalıyla bölgeye yerleşiyorlar. Rusya'da bir nevi Batı hayranlığının geliştiği Yeltsin döneminde açılımlarını hızlandıran Batı merkezleri, bu süreçte adeta Rusya'yı esir almaya çalıştılar. Boris Yeltsin sonrası iktidara gelen Vladimir Putin, ülkenin içine girdiği süreci ve ABD'nin Afganistan ve Irak politikalarını değerlendirirken, "SSCB'nin yıkılışının insanlık için 21.yüzyılın en büyük felaketi olduğunu" ve "ABD'nin küresel hakimiyet peşinde koşarak, dünyayı yaşanmaz hale getirecek bir politika izlediğini" dile getirmişti. Putin Rusya'nın uluslararası alandaki rolünün artırılması için, enerji kaynakları kartını iyi oynayarak, Yeltsin döneminde zorluklarla yüz yüze kalan Rusya'yı tekrar siyasi arenada sözü dinlenen bir konuma getirdi. Ülkenin doğal zenginlik kaynakları sayesinde ekonomisinde hızlı gelişim gösteren Rusya, geçmişte olduğu gibi şu anda da, sadece kendi bölgesinde değil dünyada sorunların çözümüne taraf olduğunu, başta kibirli Batı olmak üzere bütün dünyaya dayatmaktadır.

Son yıllarda Primakov'un Avrasyacı doktrinini hayata geçiren Rusya, Çin ile birlikte öncülük ettiği Şanghay İşbirliği Örgütü'nü (ŞİÖ) kurarak, Avrasya ve Ortadoğu'da etkinliğini artırmaya çalışıyor. Özellikle Afganistan savaşından sonra ABD ve NATO, askeri olarak belirgin bir şekilde Rusya'yı Avrupa'nın doğusundan ve Şark'ın Ortadoğu'sundan kuşatma altına almaya çalışıyor. ABD, AB ve NATO'nun Rus sınırlarına yerleşmesi, haklı olarak Rusya'yı kaygılandırıyor. Rusya bu kaygılarından hareketle, ABD ve müttefikerine "etrafımı daraltıyorsunuz" diyerek açıktan tavır alıyor ve eski Sovyet sınırları içerisinde yer alan Asya ülkelerinde etkinliğini pekiştirme siyasetini geliştiriyor. Bu çerçevede, Rus topraklarından özellikle Avrupa'ya aktarılan enerji boru hatlarının kontrolünü eline almak için Mayıs ayı içinde Orta Asya ülkeleri ile yaptığı antlaşmalarla, bölgenin gaz ve petrol sevkıyatını eline alması, Rusya'nın konumunu bir kat daha güçlendirmiş durumda. Yani eski Sovyet toprakları içerisinde yer alan Avrasya coğrafyasının enerji hatlarının dünyaya transit aktarılması yetkisine sahip olan Rusya, hasımlarına karşı böylesi güçlü bir silahı elinde bulunduruyor. Rus dış siyaseti dışına çıkan ve çıkmaya çalışan bölgedeki kimi Batı yanlısı eski Sovyet Cumhuriyetlerine karşı da elindeki gaz ve petrol vanalarını kullanarak ve zaman zaman bu vanaları sağa bükerek onları dize getirdiği gibi, Batı merkezlerine karşı da bir koz olarak kullanabiliyor. Bilindiği gibi, geçen yılın son aylarında Ukrayna üzerinden Almanya'ya aktarılan gaz hattının birkaç günlüğüne durdurulması, Ukrayna'nın cezalandırılması olduğu gibi, Almanya'ya da bir nevi uyarı olup, onu telaşlandırmıştı.

Özetle Rusya, geçmişte olduğu gibi şu anda da yeniden güçlü bir devlet olduğunu hissetmeye/ettirmeye başladı ve gücünü göstermenin zamanının geldiğini düşünüyor. Nitekim, AB'nin dönem başkanı Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso ile Rusya'nın yaptığı ve hiçbir görüş birliğinin ortaya çıkmadığı zirvede V. Putin, "Bundan

böyle konuşmalarımızda parmak ile konuşacağız" diyerek, son dönemde NATO, enerji, Baltık ülkeleri Kosova ve Batı merkezlerinin "demokrasiyi geliştirme amaçlı" bölgedeki sivil örgütlenme faaliyetleri gibi konularda iplerin giderek gerilmekte olduğu ABD ve AB'ye dikkatli olmaları mesajını veriyordu.

Rusya ve Batı

Bu arada, her yıl olduğu gibi bu yılın 10-11 Şubat '07 tarihlerinde Almanya'nın Münih kentinde 43.'sü düzenlenen Güvenlik Konferansına katılan Vladimir Putin açıkça, "NATO ülkeleri sınırlarımızda askeri üsler inşa ediyor ve birileri her alanda sınırlarını aştı" diyerek, ABD ve ABD'ye bu imkanları sağlayan Avrupa ülkelerini üstü kapalı uyarmaktaydı. Vladimir Putin'in Şubat'taki bu konuşması, Batı merkezleri ile Rusya arasında "soğuk savaşın" devamı değerlendirmelerine yolaçtığı gibi, ABD ve AB'nin kimi ülkelerinde soğuk duş etkisi yarattı. V. Putin'in Münih'teki çıkışının altında yatan asıl olgulardan biri de ABD'nin, Rusya'nın "arka bahçesi" olarak gördüğü Kafkas ülkelerine yönelik sürdürdüğü çeşitli faaliyetler. Hatırlanacağı gibi, ABD ve müttefikleri bu coğrafyada bir dizi iç kargaşayla, Avrasyacı rejimlerin yerine "Kadife ve Turuncu devrimler" ile kendilerine yakın duran rejimleri iktidarlara taşımayı hedeflediler. Ancak bunda başarılı olmasalar da bu yönlü faaliyetleri çok yönlü olarak devam ediyor.

Geleceklerini Avrasya'da gören Batılı emperyalistler, Avrasya'nın denetim ve hakimiyetini Rusya'ya bırakmaktan yana değiller. Bu yüzden başta ABD olmak üzere Batı merkezlerince Asya'ya da, Balkanlar'da ve Doğu Avrupa'da Rusya'nın etrafı etrafı çevriliyor. Üstelik bu alanlarda ABD'nin kurmaya çalıştığı füze savunma sistemleri, askeri üs ve radar sistemleri ile Rusya'yı kuşatma altına alarak, Avrasya üzerindeki Rus egemenliğini kırarak, kendi egemenliklerinin pekiştirmeye çalışıyorlar. Çünkü ABD'nin ve diğer merkezlerin geleceğini belirleyecek olan Av-

rasya ve Ortadoğu'dur. Başta ABD olmak üzere, emperyalist-kapitalist sistemi ve onun 21. yüzyılda dünyanın hakim gücü olarak kalıp kalmayacağını da bu bölge belirleyecektir. Zira ABD 21. yüzyılda hakim güç olarak kalabilmenin yolunun Avrasya'ya hakim olmaktan geçtiğini çok iyi biliyor ve ona göre bugünden Avrasya'nın etrafını kuşatmaya çalışıyor.

Avrasya deyip geçemeyiz, çünkü burası birçok yönüyle emperyalist-kapitalist sistemin geleceğini ve kaderini belirleyecek bir coğrafyadır. Bu coğrafyanın bağrında barındırdığı fosil enerji zenginliğinin yanı sıra, demografik yapısı oldukça önemli olup, dikkat çekicidir. Dünya nüfusunun büyük bir kesimini teşkil ettiği için ve artı hızla büyüyen ekonomisi ile kapitalizmin geleceği bu coğrafyada yatmaktadır. Bundan dolayı bölgede uluslararası emperyalist güçler arasında kıran kırana bir güç mücadelesi kızışmaktadır.

Bu nedenle, 1995'te bu bölgenin jeopolitik önemine değinen *Moskowskije Nowosti* gazetesi, Hazar havzası etrafında yer alan Kafkasya'ya yönelik o dönem şöyle bir tespitte bulunuyordu: *"Yeni bir dünya savaşına kararı verecek olan Kafkas bölgesidir Bu bölge 25 milyar ton petrolün yanı sıra stratejik noktaların ele geçirilmesinin imkanını veriyor Ve bu bölgenin kaybedilmesi bölgenin karakterine acı verecektir 21. yüzyılın geleceğine yönelik, çatışma ve istikbal konusunda ise bu bölge karar verecek."* (*Aktaran Willi Gerns, Unsere Zeit,* 6 Nisan 2007)

Bu coğrafya, sahip olduğu zengin fosil kaynaklarının yanı sıra, tarihi İpek Yolu'nun bu bölgede bulunmasıyla önemlidir. Yine bu bölge sahip olduğu deniz ve ırmaklarla, bu kaynakların dünya pazarlarına aktarılmasında merkezi bir rol oynamaktadır. Dünya enerji koridoru güzergahlarının burada bulunmasıyla, enerji kaynaklarının dünyaya bu güzergahlardan aktarılmasıyla ve enerji boru hatlarının ana merkezlerinin burada bulunmasıyla, Avrupa'dan Çin'e kadar olan coğrafya üzerinde ulaşım sağlayamasıyla, stratejik bir öneme sahiptir.

Velhasıl bu bölge dünyayı bir iplik düğümü gibi birbirine bağlayan bir coğrafyadır. Bu özelliğinden dolayı da herkes için büyük bir jeopolitik ve jeostratejik özelliğe sahiptir. Bu bölge bu özelliğinden dolayı, bugün ABD ve Batı merkezlerince ne kadar hayati önem taşıyorsa, bunun iki katı Rusya ve Çin için de hayati önem taşımaktadır. Bu nedenlerle bölgede ABD ve Batı merkezlerinin yanı sıra, Rusya ve Çin'in her geçen gün etkinliklerini artırması, AB, ABD, Japonya, Rusya ve Çin gibi güç merkezleri arasındaki kavgaları giderek kızıştırmaktadır. Çünkü Kafkas sınırları içerisinde yer alan sadece Kazakistan'ın (merkez Asya'nın coğrafik olarak en büyük ülkesi) Rusya ile 7 700 kilometre sınırdaş olması ve aşağı yukarı Çin ile de aynı sınır uzunluğunu paylaşması, onun bölgedeki önemini daha da artırmaktadır. Bu stratejik ve jeopolitik öneminden dolayı ABD çeşitli yollarla bölgenin diğer yerlerinde olduğu gibi, Kazakistan'ı denetim altına almaya çalışıyor. Bu durum başta Rusya'nın tarihi sınırlarına müdahale olduğu gibi, onun etrafını daraltarak, Çin'i de Batı Sibirya'dan kuşatmak anlamına geliyor. Buna karşı, 1996'da Rusya ve Çin'in öncülüğünde bir araya gelen Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan'ın oluşturduğu Şanghay beşlisi ve bu beşlinin daha sonra 2001 yılında Özbekistan'ın da katılması ile güçlenmesi ve 2005 yılından itibaren de Hindistan, İran ve Pakistan'ın örgüte gözlemci olarak katılmaları ile, AB ve ABD'nin Avrasya'ya yönelik egemenlik stratejisine karşı bölgesel bir güç birliği oluşturulmuş durumda. Avrasya coğrafyasında, coğrafyanın sahipleri tarafından oluşturulan bu birlik, ABD ve AB cephesini oldukça rahatsız ediyor.

ABD ve Batı merkezlerinin bölgeye yönelik saldırgan emellerine karşı bölge devletleri tarafından oluşturulan Şanghay beşlisi, başlangıçta her ne kadar ekonomik işbirliği çerçevesinde oluşmuş olsa da, bugün gelinen yerde, "Birliğin herhangi bir ülkesine yapılacak herhangi bir dış müdahale örgütün tüm üyelerine yapılmış" kabul edilerek, askeri olarak da işbirliği boyutu kazan-

mış bulunuyor. Bu birlik bünyesindeki bölge devletleri, ekonomik işbirliğinin yanı sıra, son yıllarda giderek düzenli hale getirdikleri ortak askeri tatbikatlar ile savunma alanında da ortak hareket ediyorlar.

Özetin özeti olarak, Napolyon'dan bu yana Batı merkezleri, Ortadoğu ve Afrika başta olmak üzere Avrasya'nın fosil enerji kaynaklarına yönelik emel ve amaçlarını gerçekleştirmek için asırlardır jeopolitik ve stratejik noktaların ele geçirilmesi babından birbirleri ile savaşları dahi göze almışlardır. Çok uzaklara gitmemize gerek yok. Hitler Almanya'sının büyük Avrupa macerasının yarattığı yıkımın altında yatan amaçlardan biri de Avrasya'nın (Doğunun) zengin enerji kaynakları üzerinde "Büyük Avrupa"nın egemenliğinin kalıcılaşmasıydı. Bugün de birçok yönüyle uluslararası kolektif emperyalist merkezlerin hedefinde Avrasya, yani Doğu'nun hakimiyet altına alınması var. Bu merkezler bölgenin pastasının paylaşımında kimi yerde tek başlarına kimi yerde de kolektif hareket ediyorlar. ABD'nin yanı sıra Batı'nın AB'si de kendine has Avrasya stratejisini oluşturmuş veya daha derinlemesine oluşturmaya çalışıyor. Şu an Almanya öncülüğünde ilerleyen Avrupa Birliği'nin dış siyasetinin öncelikleri arasında yer alan Avrasya politikası çok yönlü işliyor. Özellikle Almanya'nın dönem başkanlığı döneminde bölgede yapılan zirve ve işbirliği gibi çeşitli anlaşmalar doğrultusunda önümüzdeki Haziran ayında (2007) Brüksel'de liderler düzeyinde yapacakları zirvede, AB'nin Avrasya'ya yönelik yeni stratejisini görüşüp karara bağlamaya çalışacaklar. Bu zirvede özellikle Rusya'nın Orta Asya ülkeleri üzerindeki etkinliğinin nasıl kırılacağı ve Rusya'dan bağımsız nasıl enerji temin edilebileceği görüşülecek.

Gelinen aşamada ABD nasıl Doğu'nun fosil enerji kaynaklarına ihtiyaç duyuyorsa, AB'nin söz sahibi emperyalist merkezlerin de başta Rusya'nın enerjisi olmak üzere, Avrasya'ya olan enerji bağımlılığı artıyor. Avrupa Birliği devletleri her ne kadar ileri teknolojiden yararlansalar da, halihazırda Rus ve Avrasya

enerjisine olan bağımlılıktan kısa süre içerisinde kurtulamazlar.

Bu meyanda Almanya başta olmak üzere kimi AB ülkelerinin ABD'nin dış politikalarına yakın duruşları sözkonusu. AB'nin akıl hocaları ise birliğe yönelik olarak "AB'nin ABD'den ayrı Rus stratejisi üretip Rusya ile işbirliğinin sürdürmesi AB çıkarlarına en uygun olanıdır" diyorlar. Çünkü bu akıl hocalarına göre, AB'nin Avrasya'ya yönelik ve "kendi geleceği" için oluşturduğu strateji aksamamalı.

Zira, sermayenin politik memurları dönem dönem kibirli davranıp sivri açıklamalar yapsalar da, Avrupa'nın Rusya ve Doğu'nun enerjisine ihtiyacı var. Tersinden de Rusya ve Avrasya enerji kaynaklarının pazarlara ihtiyacı var. Bu nedenle, Rusya ile AB arasındaki ilişkiler yara alsa da, bir çıkmaz sokağa girmesi beklenmemelidir. Ancak mağrur Batı merkezleri her şeyin kendi denetimlerinde olması hedefiyle hareket ettikleri için, var olan ilişkilerin süreç içerisinde zorluklar içinde ilerleyeceği de gözden kaçmamaktadır. Rusya eksenli Avrasya sorunu Batı merkezleri ile Rusya arasında, Almanya'da Haziran'da yapılacak G-8 zirvesinde de tartışılacaktır.

Toparlarsak, bölgedeki bu gelişmelerin Ortadoğu'ya etkisi süreç içerisinde birçok cepheden yansıyacaktır. Özellikle ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'nin Rusya ziyareti, AB-Rus zirvesi ve Dick Cheney'in Ortadoğu'ya geliş dönemine denk gelen, ABD'nin İran'la 28 Mayıs'ta görüşeceğinin kamuoyuna yansıması, sorgulanması gereken bir noktadır. Yine İran'ın üçüncü bir kanaldan kaç kez görüşme talebine ABD cephesinin, bugüne kadar tüm kapıları kapatırken, şu an neden mavi boncuk uzattığı dikkat çekici bir gelişmedir.

21 Mayıs '07

Irak direnişi hangi yöne gidiyor?

Irak işgali, işgale karşı gelişen direniş ve direnişin niteliği üzerine bazı hatırlatmalar.

Direnişi iyi anlamak ve onun karakterini (çerçevesini) doğru çizmek ve ayırdetmek zorundayız. Bölgede gelişen olaya biraz da Arap'ların yani Irak'lıların gözüyle bakmamız, Irak'taki resmin yüzünü görmemize yardımcı olacaktır.

Irak'ta diktatörlükten, ortaçağa özgü despot bir yönetim sistemi sürdüren eli kanlı Saddam Hüseyin'den Irak halkı çok çekmişti. Ülkeyi yaklaşık 25 yıl yöneten Baas iktidarı, sürdürdüğü iç ve dış savaşlarla Irak'ı toplu mezarlıklar haline getirmişti. Ortaçağ dönemini andıran bu despot yönetimden çok çeken Irak halkı, Saddam Hüseyin'e karşı harekete geçen işgalci ABD ve müttefik güçlerini de alkışlamadı.

Öte yandan işgalci güçlere karşı da başlangıçta direnmediler. Irak halkının tutumu; Saddam zulmünü bir türlü deviremiyoruz, madem Amerikan belası geldi, o halde bir süre için ses çıkarmayalım biçimindeydi. Yani, Saddam sonrası için, Arap'ların deyimiyle "Allah kerim" tavrı içerisine girdiler.

Gelinen süreçte, işgalci ABD ve müttefik güçler Saddam'ın vahşetlerini aratmayacak tutumlar içine girdiler. Savaşın ilk günlerinde vaat ettiği "iş, ekmek, hüriyet, demokrasi" gibi lafların hiçbiri gerçekleşmedi. Tersine ülke cehenneme çevrildi.

Savaş ve işgalin ardından Irak'taki durum öylesine kötü bir hal aldı ki, bütün bir bölge krizin içine sokulmuş oldu. Irak halkının tüm yaşam alanları ve güvenliği tehlike altındadır ve Irak'ta işgalci güçlerin yarattığı bu kötü durum halen devam etmektedir.

Irak'taki kaos ortamını sürdüren ABD ve siyasal islamcıların eylemleri ise, yerleşim birimlerini, işyerlerini, pazarları ve Irak halkının günlük yaşam alanlarını hedeflemektedir. Öyle görünüyor ki, şu an Irak toplumu karanlık bir kaos ve senaryo ile yüzyüzedir. Tehlikeli yöne doğru ilerleyen ve bütün toplumu kontrol eden güvensizlik ülkenin geneline hakim durumdadır.

Çünkü ABD ve müttefiklerin zulmü, siyasal İslam ve Baas'cıların terör eylemleri Irak'lı yurttaşların ve işçilerin haklarını ve yaşamlarını ihlal ediyor. Her gün emekçi insanları öldürmeye devam ediyorlar. Irak'ta insanlığa karşı işlenen suçların, yaşanan bu olayların asıl sebebi ABD'nin işgalidir. Bu işgal sona ermediği sürece bölgede birçok Saddam ve benzeri despotlar bölge emekçi halkları üzerinde çoğalacaktır. Bu işgal sona ermelidir.

ABD ve müttefiklerinin bölge politikaları El Kaide, vb. gibi siyasal İslamcı grupların ortaya çıkmasının ve gelişmesinin zeminini yaratmıştır. Her iki taraf da Irak'ta hergün onlarca mazlum sivil insanı ayrım gözetmeksizin öldürmekte ve birbirlerinin varlığından avantaj sağlamaktadırlar.

İki yılı aşkındır devam eden işgal ve işgal karşıtı iç kargaşanın geldiği aşama kaygı verici bir yöne doğru ilerliyor.

Siyasal İslam'ın Irak sorumlusu olarak öne sürülen Ürdün asıllı Ebu Musab El-Zerkavi, Irak halkının yüzde 80'nini hedef alarak, ülkenin tamamında Şiilere karşı savaş ilan etti. Mezopotamya'daki El Kaide örgütü adına yapılan (yaptırılan) açıklamada, "Şiilere karşı topyekün savaş ilan edilmiştir" diyordu. El Zerkavi'nin yaptığı bu açıklama, işgale karşı direniş hareketinin yozlaşması ve Irak'ta bir mezhepler çatışmasının zemininin ateşlenmesi anlamına gelmektedir. (Tıpkı 1976'da Hamas'ın Washington'la anlaşarak, Lübnan sol güçlerini ve Filistin ulusal hareketinin önderlerini hedef alarak Lübnan'a girişi gibi, Zerkavi'nin de direniş adı altında Irak'lı işçileri ve Şiileri hedef alan sivil saldırıları, onların ABD'nin bölgedeki varlığına muhtaç müttefik haline getirilmesinin bir ortaklığı gibi bir şey).

Bu açıklamanın anlamını bir an için düşünelim. Irak toplumunun neredeyse yüzde 60'ını oluşturan Şiiler düşman ilan ediliyor, diğer yandan yüzde 20'lik grubu Kürtler oluşturuyor ve bunlar da düşman sayılıyor. Geriye ise yüzde 20'lik oranla Sünniler kalıyor.

Bu durum, işgal karşıtı hareketin nasıl yozlaştığını ve modern Arap milliyetçiliği temelinden dahi uzak olduğunu gösteriyor. Hareketin ulusal bir direniş boyutuna yükselmesi ise, şu an zor görünüyor. Direnişin ulusal temelli yükselmesi bir yana, siyasal İslam'ın sürdürdüğü bu eylemler, işgalci güçlerin bölgede kalıcılaşmalarına zemin hazırlamaktan başka bir işe yaramıyor. Çünkü, hem ülkenin neredeyse yüzde 80'ini düşman ilan edeceksin ve hem de bu "direnişin" başarıya ulaşacağını söyleyeceksin!.. Ayrıca direniş adına sadece sivil topluluğu hedef alan eylemlerin hiçbir politik açıklaması olamaz. Ne adına yapılırsa yapılsın.

Siyasal İslamcılar halka gerici ve bağnaz değerleri, gelenekleri ve yaşam tarzını dayatmakta, bunun için fetvalar çıkarmakta, kendileri gibi düşünmeyen, bu biçimde yaşamak istemeyenlere ölüm tehdidinde bulunmak, adam kaçırıp kelle kesmek, fidye almak gibi politik bir içeriği olmayan vahşi metotlarla saldırmak-

tadırlar. Bu gruplar Irak'ta şeriata dayalı bir toplumsal düzenin ve İslami bir sistemin kurulmasını hedeflemektedirler. Ve bunlar Irak toplumuna karşı herhangi bir sorumluluk duymuyorlar. Sadece gericiliğin suyuna kürek çekiyorlar.

Irak direnişinin diğer bir yönü olan, halkın işgalci güçlere karşı direnişini siyasal İslamcılardan ayırt etmemiz gerekiyor. İşgalci güçlerin Irak'taki günlük vahşi uygulamaları, halkın aç, susuz ve işsiz bırakılması, aynı zamanda keyfi tutuklamalar ve cinayetler adeta Irak halkını direnmeye zorladı. Toprağı, vatanı işgal edilmiş, onuru çiğnenmiş olan, yakınlarının katledilmesine isyan ederek işgal güçlerine karşı direnen insanların direnişi bu siyasal İslamcılardan ayırt edilmeli.

Birleşik Irak Halkı (UIP) lideri Yusuf Hamdan basına yaptığı açıklamada, "Irak'ta sivilleri hedef alan saldırıların ardında ABD'nin gizli servisi CIA'nın olduğunu" söylüyor ve "Irak'ı kana bulayan saldırıların ardında kirli bir işbirliği var" diyordu.

Evet, Irak üzerinden bölgeye yönelik birçok kirli işbirliği mevcut ve bu asla yabana atılmaması gereken bir olgu.

6 Ekim '05

Irak'ta cehennem ateşi devam ediyor

Ortadoğu ve Orta Asya'da siyasetin çehresi günlük olarak değiştiği gibi, ani olarak da kaygan zeminlerde hareket edebiliyor. Bu o coğrafyanın suyundan mı, toprağından mı, yoksa dünyanın geleceğine hayat veren billur suyu ve yer altı enerji kaynaklarından mıdır? Elbette bunun nedeni, onun sahip olduğu zengin fosil kaynakları ve o kaynaklarda gözü olan herkesin iştahını kabartmasıdır. Emperyalist-kapitalist güç merkezleri, geleceklerine yönelik stratejilerini bu bölgeler için mimari bir şekilde oluşturmaya çalışıyorlar. Bu güç merkezleri Doğu'nun enerji yataklarının denetlenmesi ve zengin yeraltı kaynaklarına el konulması için kendi aralarında da bir rekabet içerisindeler. Bu güçler, hayata geçirmeye çalıştıkları stratejileri önünde bir deve dikeni gibi engel teşkil eden güçleri, ya dize getirmeyi ya da kendi denetimlerinde işbirliğine bağlamayı hedeflemektedirler.

ABD ve müttefiklerinin Avrasya ve Ortadoğu'ya (Doğu'ya) dönük geliştirdikleri egemenlik stratejisine ek olarak, ABD tarafından yeni bir strateji geliştirildiği kısa süre önce kamuoyuna yansıdı. Geçtiğimiz haftalarda da ABD Savunma Bakanı Donald Rumsfeld ve akranları olan "Şahinler"in veya moda deyimiyle neocon'ların dillerine doladıkları "terörle savaş" yerine bundan böyle "uzun savaş" kavramının kullanılacağı açıklandı.

Onların deyimiyle, bu yeni ek stratejinin Avrasya ve Ortadoğu'da hayata geçirilmesi için, içinden geçilen süreç, dünya tarihine yarım yüzyıl damgasını vuran soğuk savaşa benzetiliyordu. Pentagon tarafından geliştirildiği söylenen "uzun savaş" stratejisi, özellikle Irak işgalinde içine düştüğü çıkmazdan kurtulabilmenin ek bir versiyonu oluyor. Kendileri de Ortadoğu'yu güç kullanarak ebedi işgal altında tutamayacaklarını itiraf ediyorlar ve "bu yüzden konumumuzu değiştirerek, uzun savaş dönemine hazırlanıyoruz ve o bölgede şu andaki (üçyüz bin askeri) gücü sonsuza kadar tutamayız. Ortadoğu'yu işgal edemeyiz, o halde buradaki gücümüzü küçülteceğiz ve ideolojiyi hedefleyeceğiz" şeklinde formüle ediyorlar. Son üç-beş yıl içerisinde strateji üstüne strateji üretenler, ABD'nin Ortadoğu'da ve başka yerlerde karşılaştığı zorlukların öyle kolay altından kalkamayacağını kavramış durumdalar. Salt zorbalığa dayalı bir siyaset temelinde bölge üzerinde başarılı olunamayacağı, üç yıldır Irak'ta sürdürülen işgal ve vahşet politikalar ile bir yere varılamayacağı görülmüştür.

ABD, Irak savaşından bu yana ürettiği BOP, GOP vb. gibi adlar altında geliştirdiği stratejileri ile batağa saplandığı gibi, bu yeni ek stratejisi değişiklikleri ile Latin-Amerika taktiğinin bir versiyonunu bölgede yürürlüğe koyarak uygulamak istiyor. Bölgede, hedefe lider ve şahıslar yerine ideolojik, etnik ve dini sorunları kışkırtarak, farklı taktikler ile varlığını tesis etme arayışında. Yani bölge halklarının mezhepsel, dinsel ve milliyetler temelinde birbirleriyle boğazlaşmasının fitne planlarını yürürlüğe koyarak, işgal ve tahakkümün ömrünü uzatmaya çalışıyor. Velhasıl ABD ve

müttefikleri savaşın ilk günlerinde vaat ettiği "iş, ekmek, hürriyet ve demokrasi" gibi lafların yerine ülkeyi cehenneme çevirdiler.

ABD, İsrail ve müttefikleri bölgeyi denetim altına alabilmek için, bölgenin istikrarına yönelik ciddi siyasi ve askeri faaliyet içerisindeler. Zira Irak'taki son gelişmeler, Irak'ın boyutlarını aşmayı zorluyor ve "meçhul" yöne doğru boynunu uzatıyor. Irak'ta ABD ve müttefikleri ne zamandır bir iç savaşın kapılarını zorluyor, o yöne doğru kapılar aralanmaya çalışılıyor. Bölgede her gün bir adım daha ilerleyen çatışmalar, çeper ülkelere doğru tehlikeler arz ediyor. ABD, İsrail ve müttefiklerini bir yana bırakırsak, halen iktidar arzusu ile hareket eden ve eski konumunu geri almak için çırpınan Baas kalıntıları ile siyasal İslam'ın El-Kaide örgütünün Irak "sorumlusu olduğu söylenen" Ebu Musab El-Zerkavi (böyle bir şahısın olup olmadığı bölge insanınca tartışmalı bir konu) vb. taşeron ve piyon güçlerin varlığı iç kargaşasının sürmesine yardım ediyor. Bölgedeki aktör güçlerin yanı sıra, siyasal İslam vb. güçlerin bir gün şu camiye bir gün bu türbeye karşı geçekleştirdikleri serseri eylemler, ABD ve müttefiklerinin bölgede kalıcılaşmalarına zemin hazırlamaktan başka bir işe yaramıyor.

ABD ve müttefikleri Irak'ta yakın vadede istikrar değil, istikrarsızlığın derinleşmesinden yana. Bundan dolayı da Irak'ı kana bulayan saldırıların ardında çok yönlü bir kirli işbirliğinin olduğu yabana atılmamalı. Çünkü Irak'ta seçimlerle işbaşına gelen ve bu istikrarsızlıktan dolayı halen hükümeti kuramamış olan bir yapı işine yarıyor. Irak'ta seçimlerle işbaşına gelmiş ve istikrar kazanmış bir hükümetin kurulması, ABD'nin Irak'taki askeri varlığının çekilmesinin ön koşulunu da oluşturacaktır. Bu da Ortadoğu'daki varlığını pekiştirmeyi hedefleyen ABD'nin işine gelmediği gibi, onun yakın süreçte Irak'tan çekilme gibi bir hesabı da bulunmuyor.

Bu nedenle ABD ve müttefikleri Irak'ı karanlık bir sürecin içine çekerek, o mecrada ve bir başka yerde iç çelişkileri körüklemektedirler. Irak'ın Sünni üçgeni olan Samara'daki Şiilerin iba-

dethanesine (El-Askeriye Türbesine) yapılan saldırıdan sonra devam eden kaos ve çatışmalarda herkesin kendisine sorduğu bir soru var; Irak'ı kim bir iç savaşa çekmeye çalışıyor? Ve bu olayın ardında kimler var, kimler ateşi körüklüyor? İtalyan "La Repubblica" gazetesinin, İslam sanatları üzerine uzman olan Alastair Northedge ile yaptığı röportajda, bu soruya verilen yanıt dikkate değer. Alastair "Hiçbir Iraklının dini ibadethanelere bugüne kadar saldırı düzenledikleri olmamıştır. Böyle bir şey Saddam döneminde de yaşanmadı" diyor. Bu ve benzeri soruları herkes kendi cephesinden çoğaltabilir.

6 Mart '06

Ortadoğu'da emperyalizm ve İsrail zulmü kol geziyor

Vahşetin ve ölümün kol gezdiği medeniyetler diyarı Ortadoğu'nun Irak sahasında devam eden zulüm yine ortalığı kan gölüne çevirdi. Bölgemizin doğal yer altı ve yer üst zengin kaynaklarına ve kültürel mirasına sahip olmak için asırlardır Batının emperyalist devletlerinin sefer üstüne sefer düzenledikleri Ortadoğu halkları hazin bir gelecekle karşı karşıyalar. Bu egemen güçler, bazen tek başlarına bazen de birleşerek, kendilerinden olmayan bu halklara ölüm ve yıkımı reva gördüler. Ancak kendi elleriyle körüklediklerı ateşin içerisinden çıkamadıkları için de, bölgede savaşın, kaosun, kan ve katliamın devam ettirilmesi için çırpınıp duruyorlar.

Şu son süreçte bölge üzerinde oynanmak istenen karanlık senaryoya bakıldığında, ABD, İsrail ve müttefiklerinin, bölgeye yönelik istikrarsızlaştırma stratejisi büyük çapta bölgenin birçok yerinde derinleştirilmeye çalışıyorlar. Irak'ta Şiilerin ve Sünni müslüman halkın ibadethanelerine karşı gerçekleştirilen saldırılar, ABD'nin GOP adını verdiği, İsrail'in Güvenlik Kuşağı stratejisi doğrultusunda hayata geçiriliyor. Dini ve etnik çekişme ve çatışmalar yaratılarak, bölgede etnik ve mezhepsel çatışmalar körükleniyor.

Zulmün stratejisi Ortadoğu'nun Filistin sahasında halkın etrafını grotesk duvarlarla çevirerek, toplumunun yaşamla olan ilişkisine sınırlar getirirken, bir başka sahada da halkın dini inanç ve kültürüne karşı hiçbir kural ve kaide gözetmeksizin, taşeron ve piyon örgütler kanalıyla vahşet ve zulmü sürdürüyor.

İsrail, kurulduğundan bu yana, bölgeye yönelik resmi ideolojisinin gereği doğrultusunda, "büyük İsrail" olarak adlandırılan "Arz-ı Mev'ud" (vaat edilmiş, söz verilmiş topraklar) stratejisini hayata geçirmeye çalışıyor. Ancak, İsrail'in güvenliği için çırpınan Batılı emperyalist güçler, salt onun politik hedefleri doğrultusunda hareket ettikleri sürece, bölgede işleri öyle kolay yürümeyecektir. Eğer ABD, İsrail'in hesapları çerçevesinde bölge politikasında ısrarcı davranırsa, bu kendisi için hiç de hayırlı olmayacaktır.

İsrail'in bölgede, Irak'ta ve başka yerlerde, öngördüğü strateji gereği kriz ve kaosun derinleşmesinden yana olan politikası, CIA vb. istihbarat güçlerince de desteklenmektedir. Ve bugün Amerikan siyasetinde ve istihbaratında İsrail siyasetindeki tarafgirlik gözönüne alındığında, bölgede İsrail'in ne yapmak istediği daha iyi anlaşılacaktır.

İsrail'in aşırı milliyetçi (hahamların) üstün ırk anlayışına göre, bir Yahudi devleti Arap ve Müslüman ülkelerle barış yapamaz; böyle bir barış anlaşması İsrail'in varlığını tehdit edeceği gibi Filistin'le yapılacak bir barış Araplar lehine yeni bir çığırı başlatacaktır. İşte bu anlayışıyla bölgede yarım asırdır savaş ve krizin devam etmesinden yana olan politika, İsrail'in resmi dış politikasına yön vermektedir.

İsrail'in bu yayılmacı dış siyaset anlayışı, Ortadoğu'nun birçok ülkesinde yarım asırdır iç kargaşalıklar yaratılmasına gizli ve açık destek vermeye yolaçmaktadır.

Bu durum "komşu" Lübnan'da fay hatlarını tetikleyip, dönem dönem ülkedeki politik gidişatı diken üzerine oturtmaktadır. Patlamaya hazır bir barut fıçısı olan Lübnan'ın önümüzdeki süreçte,

geçen yıl Refik Hariri suikastında yaşadığı kaos ortamına tekrar çekilmeye başlandığı görülmektedir. Genelde Ortadoğu'nun huzur içerisinde yaşamaması için çırpınan İsrail, bölge devletlerine yönelik çok yönlü bir tehdit politikasını ABD ve Batı devletlerinden aldığı destekle sürdürmektedir.

Çünkü, Batının, ekonomik, askeri ve politik desteğini arkasına alan İsrail, bu anlayışını bölgenin üzerinde tedrici bir şekilde yarım asırdır ilerletmeye çalışıyor. Bu anlamda ABD ve müttefiklerinin Irak işgali, İsrail'in bölge üzerindeki stratejisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu konuda Amerikalı yazar Seymour Hersh, ABD başkanı George Bush için "Irak'a saldırmaya Tel-Aviv yönetimi teşvik etti" demişti. Irak'ı Ortadoğu'nun merkezi olarak kabul edersek, ABD'nin çıkarları kadar, İsrail'in de "Nil'den Fırat'ta kadar olan ve Beynul-Nahreyn (bereketli Mezopotamya) topraklarını kapsayan büyük İsrail anlayışı" için ve onun ekonomik çıkarları açısından Irak önemli yer tutuyor. Bu arada Birleşik Arap Emirlikleri'nde yayınlanan El-Beyan gazetesi de, Irak'ın işgali sırasında ABD ve İsrail'in yakın işbirliğine değinerek, "Amerikalı askerler, Irak halkının bastırılması ve teslim alınması için siyonistlerin Filistin'de uyguladıkları sindirme politikaları ve İsrail'in şehir gerillalarına karşı kontracı yöntemlerinden ve tecrübelerinden faydalanıyorlar"* diyordu.

Bundan dolayı da İsrail, Irak'ta kaosun ve krizin devam etmesinden yana olup, çeper ülkelere yönelik olarak sürece yayılmış Batı desteğinde bir strateji sürdürmeye çalışıyor. İsrail'in bölgede kendi geleceği için geliştirdiği birçok stratejik hedefleri bulunmaktadır. Lübnan'ın işgali döneminde Suriye ve diğer bölge devletlerine yönelik geliştirdiği strateji uyarınca; Suriye ve Irak devletleri çökertilip etnik ve mezhepsel çatışmalarla parçalanmalı ve askeri gücü zayıflatılmalı veya tahrip edilmeli. Artı Irak petrol zengini bir ülkedir ve o ülkede çıkacak bir iç savaşla ülke denetim altına alınmalıdır ve Suriye parçalanıp yok edilmelidir an-

* *Muhsin Fersai, İsrail'in Irak'ta Krizi Sürdürme Stratejisi, aktaran trib.com*

layışı hakim. Irak'ın bölgedeki özel jeopolitik konumundan ve Ortadoğu'daki güç merkezlerine yakınlığından dolayı, Irak her zamana ABD'nin yanı sıra İsrail'in de iştahını kabartmış bir coğrafyadır. Bu nedenle İsrail Irak'taki istikrarsızlıkta büyük bir rol oynamaktadır.

Çünkü İsrail'in yayılmacı ve saldırgan politikası, Amerika'nın dış ve istihbarat siyasetinde sahip olduğu ağırlıkla onu yönlendirmeye çalışan aşırı milliyetçi siyonist kesimin "vaat edilmiş" topraklarda bir Yahudi devletini yapılandırmasını hedeflemekte, bu hedef doğrultusunda Ortadoğu'da kargaşa fitillenmektedir.

İsrail'in Ortadoğu'ya yönelik uzun süreli jeostratejik hedeflerine bakıldığında, 1950'lerden bu yana Irak'ta ve diğer bölge ülkelerinde aktif muhaberat faaliyetlerini tedrici bir şekilde uyguladığı görülür.

İsrail'in dış siyaset uzmanlarından biri olan Şimon Peres, yeni Ortadoğu planı doğrultusunda "Ortadoğu'da İsrail eksenli ekonomik düzenin yeniden yapılandırılmasına özen gösterilmeli" diyordu. Irak'ın işgal edilmesinden sonra Ariel Şaron'un alt yapı işlerinden sorumlu bakanı olan Yosef Baritski ise, Irak petrollerinin İsrail'e taşınması konusunda, "ABD enerji bakanlığının da desteklediği Musul-Hayfa petrol boru hattının yeniden işletmeye açılması ve Irak ham petrolünün İsrail'e transfer edilmesi için Kerkük-Musul, ve Ürdün üzerinden Hayfa petrol boru hattı inşa edeceğiz" diyordu. İsrail'in çok yönlü faaliyet içerisinde olduğu Irak pazarı Amerika'nın kendisi için ne kadar hayati öneme sahipse, İsrail için de o kadar hayati öneme sahiptir.

Bundan dolayı İsrail Irak pazarında onlarca aktif şirkete sahiptir ve çeşitli sektörlerde faaliyet göstermekteler. Bunlardan sadece bir kaçını örneklersek; İsrail'in eski genelkurmay başkanı olan Amun Shahak ve eski başbakanlardan Ehud Barak'ın siyasi danışmanlığını yapmış olan Beni Midan vb.'lerinin gıda, telekomünikasyon ve Sunol petrol şirketi gibi birçok alanda ekonomik yatırımı mevcuttur. Bölgenin İsrail için hayati önem taşıyan diğer

bir zenginliği ise, tatlı içme sularıdır.

Çünkü bilindiği gibi İsrail su ihtiyacının bir kısmını Türkiye ve bir kısmını da Kızıl Deniz'den (tuzlu suyu sterilize yaparak) karşılamaktadır. Bu da kendisi için hayli pahlıya mal olmaktadır. İsrail'in bölgeye yönelik hedeflerinden biri de Ortadoğu'daki tatlı su kaynakları üzerindeki denetimini pekiştirmektir . İsrail su enerjisi alanında kuracağı hakimiyeti gelecekte bölge devletlerine karşı bir güç olarak kullanabilmenin hesaplarını yapmaktadır. Çünkü işgal ettiği Filistin topraklarındaki sınırlı içme suyu, nüfusun artması ile tükenmekle karşı karşıyadır. Bu nedenle, Fırat-Dicle'nin tatlı sularının Irak'tan kendileri için nötr (İsrail öyle görüyor) bir ülke olan Ürdün üzerinden işgal edilmiş Filistin topraklarına taşınması, İsrail'in stratejik hedeflerinden biridir. Yani elli yıl önce Filistin topraklarının Ürdün'e bağlanması fikrini üreten David Ben Gurion stratejisi halen İsrail'in gündemindedir. Bundan dolayı da ABD ve müttefiklerinin Irak işgali, İsrail için Ortadoğu'da yürüttüğü stratejide önemli bir yer arz etmektedir.

Irak'ta, ABD ve müttefiklerinin yanı sıra İsrail de askeri ve istihbarat gücüyle çeşitli faaliyetler sürdürmektedir. İşgal karşıtı muhalif kesimlere ve yabancı uyruklu insanlara yönelik rehin alma, terör ve suikast gibi operasyonlarda diğerleri gibi kendisi de aktiftir. Bu eylemlerle amaçlanan, Irak'ta kaos ve kargaşanın devam etmesi, böylece Irak'ın seçilmiş hükümetinin güçsüzlüğünü ve beceriksizliğini kanıtlanmaktır. Bu, işgalin kalıcılaşması için kamuoyunda işgal güçlerine karşı duyulan tepkileri etkisizleştirme ve işgali meşrulaştırma taktiğidir. Bölge üzerinde egemenliğini pekiştirmek amacıyla bölgede kaosun sürmesi için çaba harcamaktadır.

28 Şubat '06

Irak merkezli Ortadoğu kaynıyor

Mağrib'ten Şatt ü-Arap coğrafyasına kadar olan geniş Ortadoğu coğrafyası adeta yangın içinde. Bu geniş coğrafya üzerinde egemenliğini pekiştirmeye çalışan uluslararası emperyalist güçler ve bölge devletleri, bölge halklarını birbirlerine karşı tahrik kışkırtan gerici politikaları ileri sürerek, halklar arasına kardeşlik yerine düşmanlık tohumları ekiyorlar. Bunların hepsinin de kaygı ve korkuları emperyalist-kapitalist sistemin geleceğine yöneliktir. Bu korku onları savaşlara ve işgallere sürüklüyor. Mazlum halkları hem baskı altına almaya, hem de böl-parçala ve yönet siyasetiyle birbirine kırdırmaya çalışıyorlar. Bu zulüm politikası Doğu halkları üzerinde çok yönlü olarak devam ediyor. Doğu'nun toprakları üzerinde devam eden emperyalist işgal ve savaşların yanı sıra, birçok bölge devleti de kendine ait olmayan toprakları gücü yettikçe ya işgal ediyor ya da işgale hazırlanıyor. Hal böyle olunca, işgalci ve ırkçı devletler bölgedeki boşluklardan yararlanarak, mazlum halklara yönelik gerici siyasetin hayat bulabilmesi için bölgenin hassas konumu üzerinde yazı tura oynamayı sürdürüyorlar.

ABD'nin Ortadoğu'yu egemenlik altına alma çabaları ekseninde Irak işgali ve işgalin yolaştığı vahşi süreç en vahim şekliyle devam ediyor. ABD'nin Ortadoğu'daki stratejik ortaklarından biri olan İsrail'in, Filistin topraklarında günlük olarak sürdürdüğü işgal, terör ve zulüm hareketi hiç dinmeksizin sürüyor. Yanısıra, Lübnan'da geçen yaz başlattığı, 34 gün süren savaştan bu yana, bu ülkeye yönelik saldırı planları ve stratejisinin süreç içinde hayat bulması için fay hatlarının altını oyuyor. Lübnan'da ise, İsrail'in ve ABD'nin planlarına karşı çıkan muhalefetin Siniyore hükümetine karşı çadır eylemi devam ediyor.

Buna bir de Türkiye'nin, Misak i-milli siyaseti çerçevesinde gerici, ırkçı ve şoven politikalar ekseninde içerde ve dışarda Kürt halkına karşı sürdürdüğü histerik kampanya ile Irak Kürdistan'ına yönelik sınır ötesi saldırı hazırlıklarını ekleyelim. Böylece, Ortadoğu halklarına hiçbir zaman dost olmayan ve bölgeye hep düşmanca yaklaşan Türkiye ateşin üzerine körükle giderek, kendini yangının içerisine atmış olacaktır. Bu da kendisine hayır ü-alamet değil, şer getirecektir. Dahası, devletin resmi ideolojisi çerçevesinde kendi dışındaki etnik ve ulusal varlıkları kültürel bir zenginlik olarak görmek yerine onu reddeden politikalara çanak tutan Türk devleti bölge halklarına yönelik gericiliği kışkırtıyor. Türk Genelkurmayının başı Yaşar Büyükanıt, "Kuzey Irak'a bir operasyon yapılmalım/yapılmalı" diyor ve "Olayın iki boyutu var; biri askeri, diğeri siyasi, askeri olarak baktığınızda bir operasyon yapılmalı" sözleriyle saldırgan ve yayılmacı politikaya gönderme yaparak, Türkiye'nin şoven politikasının izahatını yapıyor.

Hal böyle olunca da, bölge çapında devam eden emperyalist-kapitalist böl-parçala siyasetine uygun olarak Irak üzerinden tüm bölge halklarını içte birbirine karşı kışkırtma ve kırdırma siyaseti hyata geçiriliyor, toplumlar dinsel gericilik ve ırkçılık temelinde kışkırtılarak birbirine düşman edilmeye çalışılıyor. Emperyalist-kapitalist merkezler son dönemlerde dini gericilik ve milliyetçi-

liği bilinçli bir biçimde geliştirerek toplumlar arası dayanışma ve barışı engellemeye çalışıyor, gericiliğe sarılarak, mezhepler ve ırklar arası savaşı körüklüyorlar. Aynı merkezler kendilerine yönelik dünya çapında gelişen sosyal mücadelelerini bastırma stratejisi olarak son yıllarda dini ve ırkçı siyaseti tüccar mantığıyla meydanlarda pazarlamaya çalışıyorlar. ABD ve müttefiklerinin Afganistan'da ve Irak'ta sürdürdüğü vahşi işgal ve işgalin yarattığı ortam bu gericiliği güç katıyor. Bu ortamdan yararlanan bölge devletleri içeriye dönük gerici yasaların ve uygulamaların yanı sıra gericiliğin şemsiyesi altında toplumları bölen ırkçı ve milliyetçi siyaseti geliştiriyorlar.

Başta Irak olmak üzere, bölgenin birçok yerinde mezhepler arası itilaflarla fay hatlarının altının kazınmasının yanı sıra, etnik temelde toplumlar arasına nifak tohumları ekilmeye çalışılıyor. ABD ve müttefiklerinin işgalden bu yana, sosyal çöküntü altında olan ve işsizliğin diz boyu olduğu Irak'ta ailesini geçindirmek için çabalayan insanlara yönelik estirdiği terör eylemleri Irak'ı harabeye çevirdi. Parlamento ve devlet dairelerinin bulunduğu ve tüm noktaların kontrol edildiği en güvenlikli yerlerden biri olan El-Hazra ve "Yeşil bölgeye" kadar giren terör eylemleri, bu eylemlerin ardında kim veya kimlerin bulunduğu, ve aynı gün tarihi Dicle köprüsünün havaya uçurulması akılları kurcalıyor.

Irak'ın işgalinin yıldönümünde ve son birkaç ay içinde Bağdat pazarlarında geçimini sağlamak ve günlük zaruri ihtiyaçlarını karşılamak için bulunan insanlara yönelik patlatılan bombalı intihar saldırısı son ayların en kanlı vahşetlerinden biriydi. Irak'ta savaştan bu yana günlük olarak ortalama yüzü aşkın insanın hayatını kaybettiği serseri saldırılardan biri olan bu saldırıda 140 insan öldü ve 150 kişi de yaralandı. Irak'ın geneline hakim olan terör ve kaos ortamına ilişkin olarak, bölgedeki görev yapan El-Cezire muhabiri; El-Jezira, El-Basra, El-Samara ve Bağdat olarak çizdiği Irak'ın bu dört köşesinde hayatın tümüyle harap olduğunu söylüyor, Irak'taki vahşetin ne denli vahim olduğuna vur-

guluyordu.

Iraklıların geleceğinin belirsizliği devam ettiği gibi, işgalci güçler tarafından bu kez de Irak halkları arasına, Filistin'de siyonist İsrail rejiminin hayata geçirdiği grotesk duvar benzeri bir beton duvar örülüyor. Filistin'de olduğu gibi, ırkçı ve gerici slogan, figür vb. ile Irak halkları arasındaki ilişkiler tahrip ediliyor. Bu yolla, dini ve etnik ayrılıkların daha da derinleşmesi hedefleniyor.

Hiçbir güvencesi olmayan Iraklılar arasına örülmeye çalışılan duvarla halk açlıkla terbiye edilerek teslim alınmaya çalışılmaktadır. Bir nevi beri yaka, karşı yaka olarak adlandırılacak olan Bağdat'ta bu veya o yakada oturanlar ileriki süreçte ya sınırlı müsaade ile karşıya geçecekler ya da tamamen işlerini kaybedeceklerdir. Sonuç, halihazırda varolan yüksek işsizlik oranının daha da artması olacaktır. Bu yeni duvar yöntemi, Iraklıları siyasi ve ekonomik açıdan teslim almanın bir diğer şeklidir.

Ülkede devam eden terör saldırılarının diğer bir amacı da, Irak'taki siyasi ortamın (hali hazırda kısmı olarak varolan) bir mezhepler arası çatışmalar haline dönüştürülmesidir. Irak'taki bu karmaşa havasının bölgenin geneline yayılmasının zemini yoklanmaktadır. Irak'taki bu güvensizliği serserice körükleyenlerin başında işgalci güçlerin yanı sıra çoğu El-Kaide'ye bağlı ölüm mangaları, devrik Saddam rejiminin Baas kalıntıları ve işgalci güçlerin elinin altındaki işbirlikçi gruplar ve çeşitli devletlerin istihbarat örgütleri gelmektedir. Bu güçlerin saldırıları Irak sınırlarıyla sınırlı değildir, birçok ülkede iç kargaşa çıkarılmaya çalışılmaktadır.

Kısacası ABD, Irak'ı bir kaos içinde tutmayı amaçlıyor. Irak'ta bir güvensizlik ortamı yaratarak "ben olmadan hiçbir güvenlik sağlanamaz" mesajını hem dünyaya hem de bölgeye dayatıyor. Irak üzerinden bölgeye yönelik strateji ve taktikler, plan ve projeler geliştirmeye çalışıyor. Irak'ın "yeniden yapılandırılacağını" iddia eden ABD ve müttefikleri, bu ülkeyi yapılandırmak bir yana, Irak'a bugüne kadar gelmiş geçmiş hiçbir yayılmacı impa-

ratorluk bu ülkeyi ABD ve müttefik işgalci güçleri kadar tarumar etmediler. ABD ve müttefiklerinin Irak'tan geri çekilmelerine yönelik uluorta ve anlamsız tartışmalar gereksiz yere gündemleri meşgul etmekten başka bir şeyi ifade etmiyor. Birincisi ABD salt boyunu göstermek için Irak'ı işgal etmedi. İkincisi, Irak'tan geri çekilmek diye bir derdi yok. Tam tersine, Robert Gates'in de ikide bir tekrarladığı gibi, Irak politikaları uzun evrimli olup, askeri olarak geri çekilme ancak geride kendilerine dayanakların oluşturulduğu koşullarda bir geri çekilme olabilir. Nitekim, Beyaz Saray'da devam eden, Demokratların Irak'tan askerleri geri çekme tartışmalarına yönelik olarak Dick Cheney, Bush'un Irak politikalarını savunarak hasımlarına "Geri çekilme takviminin ABD'nin yenilgisi anlamına geldiğini" söylüyor, kamuoyunda tartışılan "Geri çekilme takviminin belirlenmesini" reddediyordu.

Aslında Demokratlar Ortadoğu konusunda Bush'tan farklı bir politikaya sahip değiller. Onlar sadece dünyada ve Ortadoğu'da rezil rüsva olmuş olan Amerika'nın imajını nasıl düzeltiriz kaygısı içindeler. Nitekim, ABD'nin Irak'taki yeni komutanı General David Petreus ile Demokrat Parti lideri Harry Reid'in "Biz artık Irak'ta işgalci gücüz" ve "savaş sadece askeri yollardan kazanılamaz" söylemi, ABD'nin namusunun kurtarılması yönünde dünyaya ve bölgeye mesajlar verilmesini amaçlıyor. Çünkü ABD'nin özellikle Ortadoğu'ya yönelik geliştirdiği stratejik planları, herkesin de bildiği gibi kısa vadeli olmayıp, uzun vadeli bir stratejidir. ABD'nin Pentagon'da küresel stratejik planlarının ideologlarından olan Thomas P.M. Barnett şunları söylüyor: "Ortadoğu merkeze (küreselleşme dünyasına) katılana kadar biz asla Ortadoğu'yu bırakmayacağız... Biz dünyanın her tarafında savaş açmaya hazırız ancak bizim odaklandığımız asıl yer boşluk bölgeleridir... Amerika Güney Batı Asya'da diğer adıyla Orta Asya'da ve İran körfezinde savaşa hazırdır çünkü, bu bölgeden akan enerji küresel bağlantının korunması bakımından önemlidir..." (Aktaran Haluk Gerger, ABD, Ortadoğu-Türkiye, s.528). Bu alıntıya uygun

olarak, ABD'nin Savunma Bakanı Robert Gates, bu makama geldiği ilk günlerde yaptığı Körfez ziyaretinde "uzun süre bu bölgede (Ortadoğu'da)" kalacaklarını söyleyerek Pentagon'un bu stratejisini doğrulamış oluyordu. Yani, ABD'nin geri çekilme veya defolup kendi isteğiyle bölgeden gitme diye bir planı ortada bulunmuyor. Tersine, derinlemesine bir süreci ısıtıyor ve kaynatıyor.

Sonuç olarak, ABD Savunma bakanı Robert Gates ile Condoleezza Rice'de sık sık gerçekleştirdiği Ortadoğu ziyaretleriyle ABD stratejisi bölgede hayata geçirilmeye çalışılıyor. "Bağdat'ın Yeni Güvenlik Planı" adı altında Robert Gates tarafından "Yasa ve Asayiş" kodlu plan uygulanmaya çalışılıyor. Bu ve benzeri planların hayata geçirilmesi için Ortadoğu ısıtılıyor ve dört başlı bölgeye yönelik tehditler çok yönlü devam ediyor. Yani ABD Ortadoğu'da, kendisi için Irak merkezli sağlam kaleler oluşturmak ve İsrail lehine dengeleri güçlendirmek için işgali daha da derinleştirme hesapları içerisinde.

23 Nisan '07

Doğu'nun keşfi ve İran'ın önemi

Portekizliler 1492 tarihinde savaş gemileriyle doğuya yani Ortadoğu coğrafyasına açılıp, 1506 yılında Umman Denizi ve Fars Körfezi'ne gelen ilk batılı sömürgeci güç olarak, (kendisi gibi sömürgeci bir güç olan Osmanlı'nın egemenliği altındaki) topraklara saldırılar gerçekleştirdiler. Batının sömürgeci güçlerinin Doğu'yu keşfinden bu yana yerkürenin hiçbir coğrafyasında bu bölge insanının yaşadığı kadar acı ve zulüm yaşanmadı.

Ortadoğu, sömürgeci devletlerin çıkar çatışmalarının merkezinde yer alıp onların istilasına uğradığından bu yana, yerkürenin hiçbir bölgesi bu denli odak noktası olmadı. Yine yerkürede bu denli haber konusu olan bir başka bölgeye rastlanmadı. Bölgenin keşfinden bu yana dünyanın gündeminde olmasına yolaçan, onun yerküredeki sahip olduğu yegane özelliğidir. Beşyüzyılı aşkın bir süredir Batı'nın merkezlerine aktarılan, Doğu'nun ipek ve giyimden baharata kadar tüm yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları, onun vazgeçilemez kılan özellikleridir. Bundan dolayı emperyalist merkezler Ortadoğu ve Avrasya'ya (Doğu'ya) has araştırma vakıfları, bilim ve strateji merkezleri kurarak, kapitalist sömürü merkezlerinin geleceklerine yönelik birçok siyasi etüt çalışması yaptırmışlardır. Dünyayı hallaç pamuğuna çevirmeye çalışan emperyalist güçlerin çıkarlarının kesiştiği Ortadoğu, sanayileşmiş ülkelerin ekonomik güvenliği için hayati önem taşıdığı gibi, gerilimlere ve çıkar çatışmalarına da neden olmaktadır.

1500'lerden sonra Ortadoğu ve Körfez ülkelerine yerleşen dönemin sömürgeci devleti İngiltere, bölgenin kara altını petrolün keşfinden sonra bölgedeki varlığını adım adım pekiştirmeye başladı. İngiltere'nin bölge üzerinde izlediği stratejik politika; bir taraftan kendisi gibi sömürgeci olan Osmanlı İmparatorluğu'nun bölge üzerindeki etkinliğini zayıflatmak, diğer taraftan aynı konumda ve İran ile sınırdaş olan Çarlık Rusya'sının yayılmacılığını, yani Fars Körfezi ve Hint Yarımadası'na inmesini engellemeye çalışmaktı.

Sömürgeci İngiliz devleti, işgal ettiği Ortadoğu topraklarında petrolü keşfederek, Fars Körfezi'nde ve Arabistan Yarımadası'nda, 1835'lerden sonra, günümüzün kavga nedenlerinden biri olan yeraltının bu uğursuz madeninin önemine vakıf oldu. Bu keşiften sonra Arap yarımadası adım adım ve halkların iradesine dayanmayan haritalar üzerinde en ince ayrıntısına kadar cetvellerle çizilen sınırlara bölündü. Osmanlı'nın sömürgesi olan bu topraklar, İngiltere ve Fransa'nın öncülüğünde parsellenerek, yirmiyi aşkın devletçiğe (Şeyhlik, Emirlik vb.) ayrıldı.

Sömürgeci İngiliz devletinin Ortadoğu'nun parçalanmasının mimarı olarak bilinen Sykes-Picot antlaşmasıyla dün bölgeye dayatıp uyguladığı harita gibi, bugün de içinden çıkılması güç yeni bir "gizli harita" dayatılmaktadır. İngiltere'nin Arap Yarımadası'na yönelik çizdiği bu "gizli harita" doğrultusunda, bugün bu Şeyhlik, Emirlik vb. devletçiklerin birbirleriye sınır ve toprak münakaşaları devam etmektedir. Bu münakaşalardan dolayı Körfez ülkelerinin her biri ayrı ayrı emperyalist güç odaklarına sırtını dayayarak ve milyarlarca dolar harcayarak, Fars Körfezi'ni adeta askeri mühimmat deposuna dönüştürmüşlerdir. İngiltere'nin o dönemde bölge üzerinde uyguladığı bu sinsi politika, bugün hala içinden çıkılması güç durumlar yaratmaktadır.

Arapların ve bölge devletlerinin birbirlerine karşı yürüttükleri toprak ve sınır ihtilafları, örneğin Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) İran ile ada sorununu Arap Birliği toplantılarında her se-

ferinde gündeme getirerek, İranlıların deyimiyle "yapay" ihtilaflar yaratması, bölgede gözü olan emperyalist güçlerin işine yaramaktadır. Yani BAE ile Umman'ın, BAE ile Suudi Arabistan'ın, Suudi Arabistan ile Katar'ın sınır ve toprak iddiaları ve ayrıca BAE ile İran'ın Büyük Tünb, Küçük Tünb ve Abu Musa adaları üzerinde hak iddiaları, bölge devletlerinin birbirlerine karşı olan güvensizliğinin sürmesine yolaçmaktadır. Bu ülkelerin yanı sıra diğerlerinin de benzer sorunları bulunmaktadır.

Bunlara ek olarak bölge ülkeleri arasındaki deniz sahalarının kullanımına yönelik anlaşmazlıklar da söz konusudur. Bu nedenle bölge devletleri, bölgenin sorunlarına yönelik gerçekçi bir irade ortaya çıkarmaktan yoksundurlar. Birinin "İslam yayılmacılığı" adına, diğerinin "Arap gericiliği" adına ve ötekinin de "Misak-i milli" anlayışına sarılarak yürüttüğü, içerdeki halklara ve azınlıklara yönelik baskıcı ve hakir görme siyasetleri bölge üzerinde hesapları olan emperyalist odaklara hizmet etmektedir. Bunları kullanan işgalci emperyalist güçler, "insan hakları" ve "demokrasi" gibi kavramları öne sürerek, "yavuz hırsız misali" bölge ülkelerini işgal etmeyi sürdürmektedir.

Doğunun işgali ve İran'ın jeopolitiği

ABD emperyalizminin Avrasya ve Ortadoğu'ya (Doğu'ya) dönük son yıllarda geliştirdiği ve kamuoyuna "Büyük Ortadoğu Planı" (BOP) adıyla sunulan "düşük yoğunluklu demokrasi planı", son yıllarda bölgenin jeopolitik önemi üzerine yeniden tartışmalar yapılmasına neden olmaktadır.

Bu proje, jeopolitik kavramı üzerinden birçok kişi tarafından çeşitli dönemlerde dile getirilen, ilk olarak Alman jeopolitik ve coğrafya düşünürü olan ve bu düşüncenin babası sayılan Friedrich Ratzel (1844-1904) tarafından Birinci Dünya Savaşından kısa bir süre önce öne sürülmüş olan bir doktrindir. Bu jeopolitik coğrafyacı Avrupa, Asya ve Afrika (eski dünya) kıtalarını Lebensraum

(hayat sahası) olarak adlandırdı. Yine kendisi gibi bir coğrafya bilgini olan İsveçli RudolfKjelien (1864-1922) jeopolitik kavramını ilk kez kullanarak, görüşlerini Alman "Jeopolitik" gazetesinde yayınladı. F. Ratzel, yukarıdaki kıtaları geleceğin "hayat sahaları" olarak adlandırır ve bunun için mücadele edilmesi gerektiğini ileri sürer.

Bu öngörü üzerine Almanya'da, Jeopolitik gazetesinin organize ettiği bir inceleme ve araştırma grubu oluşturularak, Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları üzerine özel araştırma ve bilim merkezleri kuruldu. Almanya bu merkezlerin başına, gelecekte Hitler Nazizminin politik amaçlarına hizmet edecek olan Erich Obst ve Karl Haushofer gibi gerici jeo-politikacıları getirdi. Yani İkinci Dünya Savaşı'na giden yolda emperyalist devletlerin hedefinde Doğu'nun denetim altına alınması vardır. Bunun için Hitler Almanya'sı Batı'dan Doğu'ya, diğerleri ise Doğu'dan Batıya ilerleyerek genel anlamıyla Doğu'yu abluka altına almaya çalışmışlardır. ABD ve müttefikleri bugün bunu, Afganistan ve Irak'tan sonra bölgede jeopolitik öneme sahip merdiven başı İran'da gerçekleştirmek ve özgün adıyla Avrasya'ya yerleşmek için çırpınıp durmaktadır.

Jeopolitik düşünce tarzına dayanan politik doktrin ile emperyalist yayılmacı politikalara coğrafyalar üzerinden referanslar verilmekte, onun yayılmacılığı meşrulaştırılmaktadır. Bu jeopolitik doktrin direk coğrafyalara (bölgelere) yönelik politikalar üretmez; politikalar üreten odaklara, mekanizmalara, (merkezlere) referanslar ve veriler sunar, öngörüler hazırlar.

Yani, jeo-politikalar doğrultusunda hareket eden emperyalist-kapitalist güç odakları kendi geleceklerini garanti altına almak için başka ülkelerin topraklarını, kültürel zenginliklerini, fosil enerji kaynaklarını ele geçirme ve istila etme savaşlarını tarih boyunca sürdürdükleri gibi, bugün de bu emeller doğrultusunda yüzlerini, Doğu'nun erişilmemiş ve işlenmemiş fosil yataklarının zapt-u rapt altına alınmasına çevirmiş bulunmaktadırlar.

Emperyalist merkezler 20. yüzyılın jeopolitik anlayış tarzına ve olgusuna uygun olarak belirlenen yayılmacı stratejiler doğrultusunda hareket etmişler, kendi çıkarlarını güvenceye almak için dünyanın büyük bir bölümünü derinden etkileyen coğrafik saha üzerindeki egemenliklerini bu yayılmacı jeo-politikanın verileri doğrultusunda gerçekleştirmişlerdir. 20. yüzyılın başlarında Doğu'yu ve Ortadoğu'yu coğrafik olarak derinden etkileyen ve saha hakimiyeti açısından en önemli jeopolitik düşünce tarzı, İngiliz düşünürü Sir Harold Mackinder'in Avrasya'ya yönelik "Tarihin coğrafik ekseni" adlı yazısında geliştirdiği doktrindir. Mackinder, "hayat sahaları" olarak adlandırdığı Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarını "dünya adaları" olarak tanımlayıp, "dünya adasının ana hatları coğrafik hisarlarla çevrili, geniş bir bölgesi olan Avrasya'yı 1904'den 1945'lere kadar üç kez gündeme getirdi ve Avrasya'ya hakim olan dünyaya hakim olur"* tanımlamasını yaptı.

Mackinder'in dile getirdiği "Hayat sahaları", batıdan Volga ırmağı, doğudan Batı Sibirya, kuzeyden Kuzey Buz Denizi, Güneyden Himalya sıradağları, İran ve Moğolistan dağlarınca çevrilmiş ve askeri açıdan istila edilmesi çok zor olan bir alandır. Bu açıdan iç kenar kuşak olarak sırtını Avrasya'nın kara parçasına dayamış ve su kenarında bulunan topraklardır. Bu coğrafyacının görüşüne göre; Ortadoğu ve Fars Körfezi kenar kuşaktır ve bundan dolayı da özel bir öneme sahiptir. Yani bu bölgeler kara parçasıyla denizin birleştiği noktalar olup, kara ve deniz kuvvetlerinin aynı anda çatışacağı alanlardır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu kenar kuşak veya iç kuşağın jeopolitik teorisyeni olan ABD'li Nicholas J. Spykmann, her iki kuşak teorisini inceledikten sonra, kenar kuşak bölgelerin Amerika'nın güvenliği için önem taşıdığını tespit ederek, ABD'nin buralarda yoğunlaşması gerektiğini ileri sürdü.

Bu kenar kuşak bölgeleri; Sovyetler Birliği dışında, Avrupa kıtası, Küçük Asya bölgesi, Suudi Arabistan, Irak, İran, Afganistan,

* *Aktaran Sohrob, Askeri, Siyasi-İktisadi Enformasyon dergisi, sayı 209-210*

Hindistan, Güney Doğu Asya, Çin, Kore yarımadası ve Sibirya'yı kapsıyordu.

Bu kenar kuşak teorisi doğrultusunda bölgenin güvenliğini İngiltere'den devralan ABD, Ortadoğu'nun büyük kısmında ve Fars bölgesinde emperyalist merkezler adına kendi denetimini geliştirerek, buradaki etkinliğini derinleştirdi. N.J. Spykmann, "bu bölgelerin Sovyetler Birliği'nin denetimine girmesi halinde, Amerika'nın güvenliğinin büyük tehditler altında olacağını iddia" ediyordu. ABD, Asya ve Ortadoğu ülkelerine yerleşerek, SSCB'nin etrafını kuşatma ve çökertme stratejisi doğrultusunda sosyalizmin Körfeze ve sıcak Akdeniz'e inmesini önlemek için, bugünün "düşmanı" El Kaide vb. gibi siyasal islamcı örgütlenmeleri (yani dini) keşfedip örgütlemeye başladı.

İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden sonra, "soğuk savaş" dönemi olarak adlandırılan süreçte Ortadoğu, Amerika liderliğindeki Batı bloku için terk edilemez, vazgeçilemez öneme sahip bir jeopolitik alan haline geldi. Sovyetler'in çeper ülkelerde yoğunlaşıp bu bölgelerde (Ortadoğu'da) etkinlik ve varlığını genişletmeye çalışması üzerine, dönemin Moskova Büyükelçisi vekili George Cenan, Sovyetler'in bölgede önünün kesilmesine yönelik olarak Washington'a, "containment" teorisi denen sekiz bin kelimelik bir telgrafla önerisini iletmişti. G. Cenan'ın bu önerisinde, "Sovyetler Birliği'nin o topraklara inme ve yayılma gibi tarihi bir hedefinin olup, özünde saklı olduğunu" söyleyerek, "buna karşı set çekilmesi ve etrafının kuşatılması" gerektiğine vurgu yapmıştı.

Sovyetler Birliği'nin önünün kesilmesi için, Batının bilim merkezlerince topyekün geliştirilen çeşitli teoriler doğrultusunda "Domino teorisi" ilk kez 1947 yılında Amerika'nın Moskova elçisi William Pelit tarafından dillendirildi. Amerikalı gazeteci Walter Lipmen ise, bu dönemi "soğuk savaş" dönemi olarak adlandırdı.

Amerikan elçisinin "Domino teorisi"nde Ortadoğu ülkeleri özel bir öneme sahipti. Elçi, "Eğer bu ülkelerden biri Sovyetler'in

denetimine girerse, diğer parçalar da yavaş yavaş komünist devrimin denetimine girer ve Rusya'nın yayılmasının önü açılmış" olur diyordu. Bunun için Sovyetler'e karşı kullanılacak en büyük silahın ve zehrin din olduğunu söylüyordu: "Tanrıdan başka efendi tanımayan biz Amerikalılar için, bu mücadelede kullanılacak en meşru silah, manevi bir kuvvet olan dindir... Musa, Buda, Konfiçyus, Muhammed, ayrı ayrı yollardan bizi ışığa çıkardılar. Düşmanımız komünizm tanrıyı inkar üzerine kuruludur. Din, komünist diktatörlüğü yok edecek ilahi kudrete sahiptir..."*

İkinci Dünya Savaşı sonrası üretilen bu teoriler çerçevesinde emperyalist devletlerin Ortadoğu ve Avrupa kıtasına yönelik izledikleri stratejilerden biri; Sovyetler Birliği'nin önünü kesme politikası olarak, bölgelerde çeşitli siyasi, askeri ve ekonomik paktlar kurmaktı. Emperyalistler, kapitalizmin bekasını korumak için; Avrupa kıtasında NATO, Güneydoğu Asya'da SEATO ve Ortadoğu'da CENTO (CENTO 1955 yılında kuruldu, 1979'da varlığına son verildi) gibi saldırgan ve militarist örgütleri kurdular. Amaç Sovyetler'i Güney'den ve Kuzey'den kuşatmak ve kıskaca almaktı. Ortadoğu'da bu örgütün en güçlü dinamikleri olan İran, Türkiye ve Pakistan'ın Sovyetler'in çevresinde bir hilal şeklinde yer alıyor olmaları, ABD'nin jeopolitik-jeostratejik politikasında özel bir önem taşıyordu.

Batı ittifaklı ABD'nin geliştirdiği "doktrin ve teoriler" doğrultusunda Ortadoğu, jeopolitik-jeostratejik anlamda, çekişmelerin merkezi ve ideolojik kavgaların gövde gösterisi sahasına dönüşmüştü. Cemal Abdulnasır'ın Mısır'ı sonraki yıllarda Doğu Bloku'na yüzünü dönerken, Körfez ülkeleri yönlerini Batının emperyalist blokuna çevirdiler. Daha sonra Enver Sedat'ın iktidara gelmesiyle birlikte Mısır Batı cephesine yöneldi. Şah'ın İran'ı, Sovyetler'in Fars Körfezi ve Ortadoğu'daki varlığına karşı, sol ve muhalif güçlerin bastırılması için, ABD'nin bölgedeki çıkarlarını koruyan merkezlerden biriydi.

*Aktaran Mustafa Peköz, Türkiye'de Politik İslam'ın Gelişimi, Gün Yayıncılık

1959'da CENTO'ya üye olan İran, Fars Körfezi'nde ABD için Suudi Arabistan'dan daha önemli konumda olup, Sovyetler Birliği ile olan geniş sınırdaşlığı ve jeopolitik konumu nedeniyle, dönemin ABD Başkanı Nikson'un deyimiyle, "bölgenin güvenliğini elinde bulunduran" bir ülkeydi. İngiltere'nin Fars Körfezi ve Akdeniz kıyılarından çekildiği açıklamasının ardından, ABD'nin Nikson "doktrini" Ortadoğu'nun gündemine girdi.

Nikson bu "doktrin" doğrultusunda, "iç ve dış tehditlere karşı, ABD'nin bölgesel müttefikleri bölgenin güvenliğini elinde bulundurmalı" demişti. Bölgenin gerici devletleri bu "doktrin"in emirleri doğrultusunda içte ve komşu ülkelerde (Filistin, Lübnan, Kürdistan vb.) gelişen ilerici, komünist ve ulusalcı hareketleri susturmak için bölgesel düzeyde çeşitli ittifaklar oluşturup, bu ülkeleri hep baskı altında yaşattılar.

Özetle, '60-70'li yıllardan sonra bölgede gelişen Arap nasyonalizmi, sol ve ulusalcı güçlerin bastırılması için, diğer bölge devletlerinde olduğu gibi İran'da da bu doktrinler önemli yer tutuyordu. Bugün bunu İran Mollalar rejimi Ortadoğu'da İran'ın yayılmacılığı ve İslam ümmeti adına kendileri devam ettiriyorlar.

Körfezde İran'ın jeopolitik önemi

Ortadoğu'nun enerji sahası olan Fars Körfezi, dünyanın en büyük fosil enerji kaynaklarına sahip olduğu gibi, kapitalist sanayi sisteminin kalbi bu enerji yataklarına daha çok muhtaç hale gelmektedir. Fars Körfezi bugün 679 milyar varil petrol birikimine (dünya petrol rezervlerinin yüzde 66'sı) ve 1918 trilyon fut küp doğal gaz birikimine (dünya doğal gaz rezervlerinin yüzde 35'sine) sahiptir. Fars Körfezinde üretilip dünya petrol piyasalarına ulaştırılan günlük petrol hacmi ise 18.6 milyon varildir. Bu miktar OPEC üyesi olan Körfez'deki İran, Kuveyt, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'dan oluşan altı ülkede üretilmektedir. Dünya'da günlük olarak üretilen petrol hacmiyse

79.3 milyon varil"*.

Eğer bu süreçte Körfez petrollerinin üretim süreci zorluklarla karşılaşmazsa, 2020 yılına kadar günlük petrol kapasitesini 115 milyon varile ulaşacağı ve dünya petrol talebinin Körfez petrollerine ihtiyacının ve bağımlılığının daha da artacağı tahmin edilmektedir.

Sanayileşmiş ülkelerin Körfez'in enerji kaynaklarına ihtiyacı olmasından dolayı, Amerika ve müttefikleri Irak'ı ve diğer bölgelere yönelik işgal hareketini sürdürerek, bu kaynaklara olan bağımlılıklarını direk olarak azaltmaya çalışıyorlar.

Birçok gözlemcinin yorumuna göre, kapitalist sanayinin dengesiz ve hızla gelişmesinden dolayı gelecek 25 yılda dünyanın gözü Fars Körfezi'ne çevrilecektir. Halihazırda petrol ve doğal gaza alternatif herhangi bir madde bulunmamaktadır. 1980-90 yılları arasında enerji talebinin adresi Amerika ve Avrupa kıtaları olurken, bugün gelişmekte olan Asya ülkeleri, özellikle Çin pazarı ve Hindistan gibi Asya'nın diğer ülkelerinin enerji taleplerinin önümüzdeki süreçte artacağı ve Amerika kıtasındaki ülkelerin talebinin birkaç katına çıkacağı tahmin edilmektedir. Bu yüzden İran, petrol ve doğal enerji kaynaklarının başta doğunun pazarları olmak üzere dünya pazarlarına açılması için güzergahlar arıyor.

İran'ın yeraltı doğal gaz rezervlerinde dünyadaki payının 929 trilyon fut küp olduğunu açıklayan petrol bakanlığı, "dünyada var olan toplam doğal gaz enerjisinin %17'lik bölümünü İran denetiminde bulundurmakta. İran doğal gaz rezerv hacmi, dünya doğal gaz tüketim hacmini 63 yıl karşılayabilecek ve kendi iç tüketim ihtiyacını 400 yıl temin edebilecek"** kapasitede olduğunu söylüyordu.

Hazar bölgesiyle Fars Körfezi'nin jeopolitik özelliklerinin farklı olmasına rağmen, bu iki bölge, bölgeye yerleşmek isteyen dış güçlere karşı kendi çıkarları için birbirlerine kenetlenebilir. Bu

Aktaran, İran Milli Enerji Komitesi Şubat 2001.
**agk*

kenetlenmede her iki tarafın da (Rusya ve İran) ayrı ayrı menfaatleri olduğu gibi, İran hem Hazar'da hem de Körfez'de uzun süreli ve çok yanlı stratejik çıkarlarının olduğunu görüyor ve bunu kendisinin de, İsrail gibi ürettiği "beka stratejisi" için önem taşıdığını söylüyor. İran rejimi, Hazar Denizi ve Fars Körfezi gibi, iki jeopolitik bölgenin tam ortasında yer almasının birçok kapıya merdiven başının girişi olarak görev yapması anlamına geldiğini biliyor, buna uygun olarak da çok yönlü bir siyaset izlemeye çalışıyor. Yani İran, Orta Asya ile Hazar'ı, Hazar ile Kafkaslar'ı, Kafkaslar ile Hürmüz Boğazı'nı bağlayan bir dört yol kavşağının buluşmasını andıran ve tamamlayan jeopolitik jeo-stratejik bir alandır.

İranlılara göre, Hazar Denizi'nin enerji kaynaklarının dünya piyasalarına ulaştırılmasının en iyi yolu ve rotası İran'ın sahip olduğu topraklardır. Eğer İran'ın bu rüyaları gerçekleşirse, birçok stratejistin görüşüne göre, Batının ekonomik hayatının kalbi bu bölgeye bağımlı (tabi) olacağı gibi "bölge güvenliği", deyim yerindeyse "dünya güvenliğiyle bütünleşmiş" olacak. Çünkü böyle bir durumda İran, coğrafi konumundan dolayı iki jeo-stratejik bölgeyi birbirine bağlamanın yanı sıra dünya petrol rezervlerinin yüzde 75'lik kısmının ihracat ve transferlerin sahası olacak. Bu nedenle emperyalist-kapitalist sistemin kalbinin bu coğrafyada atacağına inanan ve düşünen İran Mollaları Humeyni'nin "İslam İmparatorluğu" hayallerine uygun olarak davranmaya çalışıyorlar. Ancak İran'ın bu hedefi bölge devletleri tarafından dönem dönem üstü kapalı bir kaygı ve tepkiyle karşılanmaktadır. Bu tepkiler sınır, adalar ve toprak ihtilafları gibi konularda olsa da, asıl sorunlardan bir tanesi İran gibi bölgesel bir güç olmaya çalışan Suudi Arabistan'ın öncülük ettiği Körfez'deki ülkeler Arap-İran çelişkisini çeşitli toplantılarda gündeme taşımalarıdır.

Özetle, ABD ve müttefiklerinin birinci Körfez savaşından sonra Balkanlar'da, Afganistan'da, Irak'ta sürdürdüğü savaş ve işgal hareketiyle birlikte, İran'ı ve bölgeyi topyekün hedef tah-

tasına koyması, Doğu'nun vazgeçilemez jeopolitik önemini bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Geçmiş yazılarda da değindiğimiz gibi, Mahmut Ahmedinecad önderliğindeki Mollalar rejimi ABD ve müttefiklerine karşı şimdilik sert tutumlarını sürdürüyorlar. İran Mollalarının salt İslam yayılmacılığı veya bölgesel güç anlayışı adına son dönemlerde İsrail siyonist rejimi karşıtı (bu ayrı bir yazı konusu ama, bu söylemde de ciddi değiller. Çünkü "İsrail statüsünü tanıyabileceklerine"* dair bundan iki yıl önce İsviçre kanalıyla iki kez ABD'ye aracı gönderdikleri biliniyor) söylemin dışında, İran İslam devriminin resmi dış politikası haline gelen Yahudi halkını inkar politikasına karşı sarf ettiği söylemler reddedilmelidir. Hitler'in Avrupa'da başta Yahudi halkı olmak üzere komünistlere ve muhalif sol güçlere yönelik toplu katliam ve vahşetini aklayan ve 55 milyon insanın faşist Alman imparatorluğu için yok edildiğini kabullenmeyen bir anlayışın ince ideolojisi eleştirilmelidir. Nitekim, İran Mollalar rejimi işgalci ve emperyalist dediği merkezlere karşı olan tutumunda ideolojileri gereği fazla ileri gidemez. Nedeni ise, bu güçlere karşı verecekleri mücadelenin tarihsel sınırlarının felsefi olarak belli olmasından kaynaklı belirli bir yerde tıkanmaya mahkum olmasıdır.

Sonuç olarak, yaşanan gerginlik ve istikrarsızlık bütün bölgeyi etkilediği gibi, dünyayı da etkilemektedir. Tabir yerindeyse, dünya güvenliği Ortadoğu'nun güvenliğine kilitlenmiştir.

14 Mayıs '06

Aktaran: ARD TV. Panorama Programı (14.03.06)

Batının İran derdi ve İran'ın bölge politikası

ABD'nin, son yıllarda Ortadoğu'ya yönelik bölge insanının yaşamına yansıttığı BOP planının tarifi ve net bir açıklaması yoktur, bu konuda planın sahipleri dışında hiç kimse net bir bilgiye sahip değildir. Bilinen sadece barbarlık yoluyla bölgeleri hegemonya altına almaya çalışmasıdır. Hal böyle olunca da, ABD'nin bölgeye yönelik bu egemenlik stratejisi planı üzerine söz söyleyen bizlere çeşitli soruların yanıtlarını arattığı gibi, zihinlerimizi de hayli meşgul etmesi doğaldır. "Büyük Ortadoğu Planı" kavramı, sahiplerinin yeni bir stratejik siyasi söylemi olduğu için, elimizin altındaki (bizdeki) sözlüklerde böyle bir kavram da bulunmuyor.

Bu planın içerisinde geçen Ortadoğu kavramını ilk kez ilk kez 1902 yılında kullanan ABD coğrafya tarihiçisi olan Alfred Thayer Mahan, Uzakdoğu (Hindistan ve ötesi) yakın doğu (Osmanlı İmparatorluğu altındaki topraklar) arasında bulunan ve Süveyş'ten Singapur'a kadar uzanan ve kesin sınırlarını belirtmediği bir bölgeden söz ediyordu. ABD tarafından uçsuz bucaksız bir bölgeyi kaplayan bu bölge üzerine oluşturulan jeo-stratejik konsept, tıpkı Roma İmparatorluğunun hayallerini andırıyor. Bu vesileyle kelam eyleyip çözüm arayanlar tarafından ne anlam taşıdığına dair çaba sarf ediliyor. Biz de kendi cephemizden bunun bölgemiz Ortadoğu üzerindeki etkilerine ve hedeflerine yönelik kimi yönlerine vesbihal edeceğiz.

11 Eylül saldırılarından sonraki süreçte ABD, bölgelere yönelik değişik çözümlere başvurarak, "Büyük Ortadoğu Planı" (BOP) gibi yeni stratejilere yönelmiştir. Bu stratejiler doğrultusunda Afganistan'da siyasal İslam'a ve Irak'ta da Arap milliyetçiliğine (eski dostlara ve yeni düşmanlara) karşı başlattığı savaşlarda bir bataklık içine düştüğü ve bu bataklıktan çıkmasının önünde ciddi sorunlar olduğu da bilinmektedir. ABD ve müttefik savaş aparatı, Irak'ta "özgürlük ve demokrasi" yerine, hiçbir kaide kural gözetmeden sivil halka, kadın ve çocuklara yönelik vahşeti ve katliamı sürdürüyorlar. Hakeza, ABD ve müttefiklerinin bölgenin geleceğine yönelik ortaya attıkları plan ve projelerde, bölge halkalarına yönelik algılanması gereken savaş haritasında kan, terör, zulüm ve vahşet var.

Bu çıkmazlar cenderesinde İran'ı ve diğer ülkeleri de hedef tahtasına koyduğunu, bölgeye giriş gerekçesinin salt Taliban ve Saddam olmadığını herkes biliyordu. Bu nedenle de bölgedeki sadık müttefikleri dahi bu plana güvensizliklerini ve tepkilerini zaman zaman yansıttılar. Örneğin ABD'nin Ortadoğu'da İsrail ile barış imzalamış Arap müttefikleri dahi, Irak savaşından sonra bildiriler yayınlayarak, bu plana olan tepkilerini "Arap ülkelerine dışarıdan empoze edilecek özel reformlar dayatmasına izin vermeyeceklerini" söylüyorlardı. Çünkü ABD'nin BOP planına göre "dost rejim" konusundaki tarif değişmiştir, onların yerine kurulacak "dost rejimler uzun süreli ABD'nin bölgedeki istikrarını ve çıkarların koruyacak" olanlardır. Bölgede batının, yani Amerika'nın hedeflerinin gerçekleşmesi için ise, "medya kanalıyla doğrudan bölge insanıyla irtibata ağırlık verilmeli ve zihniyet değişikliği için çaba" harcanmalıdır. "İslam modernleştirilmeli" ve kendine büyük ayak bağı oluşturacak "Arap milliyetçiliğinin" konumu zayıflatılmalıdır. Öte yandan İsrail'in konumu ise bölgede güçlendirilmelidir Ayrıca bölgedeki resmi olmayan silahlı güçlerin (Hizbullah vs. gibi güçlerin) silahsızlandırılması bu plan doğrultusunda gerçekleştirilmelidir. (Önümüzdeki süreçte Hizbullah

vb. hareketler üzerindeki bu tür baskılar yoğunlaşabilir. Bir savaş organı gibi çalışan BM'nin böyle bir dayatması mevcut.) Bu stratejinin doğrultusunda Filistin Ürdünleştirilmeli veya Ürdün Filistinleştirilmelidir...

Diğer taraftan Amerika'nın Soros vakıfları kanalıyla Orta Asya'da sürdürdüğü faaliyetlerin bir benzerini, Amerika'nın bölgede hayata geçirebilmesi için bölge "halkına özellikle de gençlere ve kadınlara yönelik sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler için çeşitli faaliyetlere" devam edilmesi gerekmektedir. Böylece ABD'nin, gelecekte Ortadoğu'nun enerji transferini serbestçe batı metropollerine nakletmesi ve enerji koridorlarının güvenliğini tek olarak ele geçirmesi öngörülmektedir.

BOP'un öngördüğü bu planlarının diğer bir ayağı da Avrasya'ya egemen olmak. Çünkü Sovyetlerin dağılmasından sonra, Ortadoğu'nun sınırdaşı olan ve daha önce bu coğrafyanın dışında kalan Orta Asya ülkelerinin de dahil edilmesiyle, bu plan Avrasya ülkelerinden oluşan Kafkasya ülkelerini de kapsıyor. Böylece, AB ve Rus ekonomisini kontrol edebilmek ve Çin ile belirli bir süre siyasal ve ekonomik çatışmayı ertelemek hedefleniyor. Ancak, ABD'nin bu hedefleri diğer emperyalist merkezlerin yaşam alanına doğrudan müdahale olduğu için, herkes kendi cephesinden "Büyük Ortadoğu Planı"na hem karşı çıkıyor hem de çomak sokuyor. ABD'nin bu plan doğrultusunda İran'ı hedefe koyması, Avrasya'ya muhtaç olmasından dolayı gereklidir.

İran'ın bölge üzerinde politik etkisi

İran Mollalar rejiminin iktidara gelmesinden sonra; Şah'ın yüzü Batıya dönük izlediği siyasetten dolayı, İran bölgede etkileyen değil etki altında kalan bir ülke konumuna getirildi ve bundan dolayı da bölgesel güç olma konumu gecikti deniliyor.

Mollalar rejimi iç muhalefeti bastırıp iktidarını kökleştirdikçe, öncelikleri arasına aldıkları bölgesel güç olma stratejisini izleyip

ilerlettiler. Bölgede hakim bir güce dönüşme stratejisi olarak "İslam Ümmeti" kavramını siyasi edebiyata yerleştirerek, bu amaçlar doğrultusunda mücadele ettiler. "İslam Ümmeti" kavramının çelişkiler taşıdığını bilen Mollalar rejimi, Batının ve ABD'nin dışlayıcı politikalarına karşı bunun gerekliliğini savundular. Uluslararası baskıları üzerinde hisseden İran, bölgede (Ortadoğu) ve bölge dışındaki, aralarında İslamcı olmayan rejim karşıtı grup ve hareketleri kendi yanına çekebilmek amacıyla, dış temsilcilikleri kanalıyla dolaylı ve dolaysız destekler (bunu her ne kadar inkar etseler de) vermeyi sürdürdü. İran Mollalarının bu stratejisi, Batı ve özellikle ABD ile içli dışlı olan bölge rejimlerini içten tehdit ve baskı altına almaktı.

İran'ın elindeki bu güçlü direniş silahı bölgeyi ürküttüğü gibi dünyayı da düşündürmektedir. Bölge devletlerini ve Batının ABD'sini temkinli olmaya iten, İran'ın elindeki bu direniş silahıdır. Nitekim birçok Batılı stratejist, İran'a yapılacak bir saldırıda ortalığın yangın ateşine çevrileceğinin altı çizilmektedir.

27 Nisan 2006 tarihli bir Alman gazetesinde, Ricard Clarke ve Steven Simon'un ortak makalesinde şu görüşe yer veriliyordu: "Irakta sürdürdüğümüz savaşın yeteri kadar bizi zora soktuğunun yanı sıra, İran'la girişilecek bir çatışma bizi daha çok maddi ve manevi zarara sokacağı gibi, içinden çıkılması güç bir süreçle karşı karşıya bırakacaktır. Ve İran ABD çıkarlarına karşı olası üç kozu kullanarak ABD'ye büyük zarar verecektir. Birincisi, 1980'li yıllarda olduğu gibi Körfez'de petrol rafinelerine ve tankerlerine karşı hücum ve taarruz düzenlemek. İkincisi, Tahran elinin altındaki tüm terör şebekelerini dünya genelinde ve Körfez'de ABD çıkarlarına karşı harekete geçirecektir. Üçüncüsü, İran'ın elinde bir enstrüman olan Lübnan Hizbullah hareketi ümit edelim politik bir partiye dönüşür ve bize karşı savaş rizikosuna girmez." Ve bu nedenle "biz İran stratejimizi yeniden sorgulamalıyız"[1] diyorlardı.

Richard Clarke ve Steven Simon, 2005 yılına kadar ABD ulusal güvenlik ve terör sorumlularından (İngilizceden aktaran Steffen Vogel)

Bu kısa alıntıdan sonra tekrar konuya dönelim. İran Batılı güçlerin üzerindeki baskıları bertaraf etmenin yanıtını '80'li yıllarda Lübnan Hizbullahı kanalıyla veriyordu. Humeyni o zaman, ABD ve yabancı güçlerin Lübnan'da bulunmalarını "yüz kızartıcı ve utanç verici" olarak nitelemişti. Ve bu söylemin ertesinde, bilinen o güçlü direniş, ABD, Fransız ve diğer yabancı güçlere karşı ardarda yapılan eylemler gerçekleşti ve bu güçler ülkeyi terk etmek zorunda kaldılar. Bölgede (Suudi Arabistan gibi) kimi ülkeler İran'ın bu bölgesel güç konumundan rahatsızdırlar, İran'ın kendi içlerindeki etkinliği işlerini zorlaştırmaktadır. Arap ülkelerinde İran'ın bölgesellik (yayılmacılık) siyasetinin bölge devletleriyle sınırlı olduğu tartışılsa da, bu İran'a göre bu siyaset tersine tüm "İslam Ümmetini" tanımlamaktadır. İran Mollalarına göre, Arap ülkelerinin iddia ettikleri Fars yayılmacılığı olgusu doğru olmayıp, "İslam dünyasının ise açık bir tanımı yoktur" (Cihan-ı şumul İslam teorisinin anlayışı). Örneğin İran Mollalar rejimi Arap ülkeleri dışında, Asya'da Cihan-ı şumul İslam (Evrensel Dünya İslam'ı) ve "her şey İslam dünyası teorisi" doğrultusunda etkinliğini artırmıştır.

İran konusunda şu an Batı karşıtı ret cephesinde yer almayı sürdüren Rusya'nın tavrının altında yatan etkenlerden biri, İran ile sınırdaş olmasıdır. Diğeri İran'ın eski Sovyet topraklarındaki İslami (örgütlü) varlığıdır. Ve en önemlisi, koltuğunun altına yerleşecek olan ABD'ye İran'ı kaptırmaktan yana olmadığı gibi, askeri açıdan güçlü bir İran'dan yana da değildir. Kontrol dışı değil de kontrol içi bir İran'dan yanadır. Bundan dolayıdır ki, İran'ın Haziran (2006) ortasında yapılacak olan Şanghay İşbirliği Örgütüne alınması taraflarca görüşülüyor. Rusya'nın İran siyaseti bu çerçevede ilerliyor. Fakat kapitalizmin ortaklığına güven olmaz. Bu hengame arasında, Rus siyasetinde Batının Almanya politikalarına yakınlığıyla bilinen Mikail Gorbaçov, İran'ın nükleer sorununa yönelik Eko Moskova Radyosuna verdiği bir demeçte; "*Bana göre Kuran-ı Kerim'e tabi olan İranlılar böyle bir maceraya (nükleer*

konusunda) girmeyecekler ve İran dünya için bir tehdit değil" diyerek, "ABD'nin tek yanlı siyasetlerinin dünya güvenliği ve barışını tehdit eden"[2] unsur olarak niteliyordu. Gorbaçov, Batının Avrupa'sı ve Rus siyasetine gönderme yaparak, tehlikenin boyutlarına da bir nevi işaret ediyordu. (13 Mart '06)

İran'da, özellikle Sovyetler'in dağılmasından sonra, Antik İran (Sasaniler dönemi) medeniyeti içerisinde yer alan ve Mollalar rejimine göre, "ta Çin'in içlerinden başlayarak, Kaşmir ve Pamir platosunu kapsayan ve Orta Asya'nın yanı sıra Afganistan'ı, Pakistan'ı içine alan, diğer taraftan Hint okyanusu, Umman Denizi, Fars Körfezi'nin iki kıyısından uzanarak Kafkasya, Karadeniz ve Akdeniz'i de içine alan" bir alandan bahsediliyor. Yani Velayet-i Fakih emirleri doğrultusunda "İslam İmparatorluğu"nun bu bölgeler üzerinde kurulması için, "Fars dilinin geliştirilmesi ve yaygınlaşmasının" önemine vurgu yapılıyor. Velayet-i Fakih ilkeleri doğrultusunda "Büyük İran"ı birleştiren Fars dilinin bu alanlarda yaygınlaştırılması ön görülüyor. Bu bağlamda İran İslam Nizamının Maslahatları (Elçilikleri) Teşhis Kurulu Genel Sekreteri Muhsin Rizai, "Eğer ilerlemek istiyorsak, zorunlu olarak bölgesel ilmi bir dili seçmeliyiz" ve "Fars dili ise geçmişte bölgede aynı rolü ifa ettiğinden gelecekte de böyle bir görevi en iyi şekilde yerine getirebilir" diyor. Ve devamla, "Her halükarda eğer biz bölgesel bir dilden yoksun kalacak olursak, zorunlu olarak İngilizce veya Rusça'yı benimsek veya Türkiye'nin Türkçe'sine katlanmak zorunda kalacağız ki, bu da en kötü seçenek olur. Unutmamak gerekir ki, bu düşünce kendi başına İran'ı bazı kapasitelerden mahrum bırakıyor" diyor.

İran bu yayılmacı (Fars İmparatorluğu) anlayışında yol almak için ilerliyor. Son yıllarda bölgede etkinliğini artıran İran, kendine yakın duran Şii-Sünni rejim muhaliflerine destek vermeyi sürdürüyor. Hakeza Ortadoğu'nun bir başka ülkelerinde bugün seçimler yapılsa, Irak'ta, Filistin'de ve Mısır'da olduğu gibi Siyasal İslamcılar ya iktidar sahibi ya da ortağıdırlar.

Özetle, Eğer ABD ve müttefikleri bölgedeki sorunlar girdabında bir de İran'a karşı sürdüreceği saldırı ve savaş gibi metotlara başvurursa, halihazırda bölgede var olan güvensizlikle tüm diğer çeper bölgelere de sıçraması kaçınılmaz olur. Yani İran'a karşı girişilecek bir saldırı bölge güvenliğini etkileyeceği gibi, dünya güvenliğini de olumsuz şekilde gölgeleyebilir. Zira İran, Amerika'yı Irak'ta, müttefikleriyle birlikte tökezlettiği gibi, Körfez'de ve genelde Ortadoğu'da ABD ve müttefiklerinin enerji, petrol ve ticaret yolları ve çıkar merkezleri büyük tehditlerle karşı karşıya kalabilir. Nitekim, buna yönelik son sözü söyleyen İran'ın dini lideri Ayetullah Ali Hameney, çeşitli aralıklarla yaptığı açıklamalarında, kendilerine yönelik yapılacak bir saldırıda "Körfez ve Hürmüz petrol enerji güzergahının bloke edileceğini ve ABD'nin dünyadaki çıkar merkezlerinin güvenlik içinde olamayacağını" söylüyordu. Bu bağlamda Lübnan'ın uluslararası dış ilişkiler uzmanı Kemal Vezni'nin dediği gibi, "ABD başta olmak üzere dayatıcı ülkelere karşı İran, kendini savunacak güçte olduğunu ve ekonomik yaptırım, siyasi baskı, hatta askeri müdahalenin bile etkisiz olacağını" söylüyor (İrna Haber Ajansı, 17 Nisan '06).

Dolayısıyla, İran'a karşı yapılacak herhangi bir saldırıda, saldırgan taraf, Arapların deyişiyle "büyük hançer yarası" alınış olacaktır. Çünkü İran'a karşı girişilecek bir askeri operasyonda ortalık bir yangın tarlasına dönüşeceği gibi, kapitalist sistemin kalbinin pili olan petrolün Hürmüz Boğazı'ndan geçişi de büyük bir yara alacaktır. Bu durum uluslararası ekonomiyi etkileyeceği gibi, ABD ekonomisini de ciddi bir şekilde tehdit eder ve darbeler. Ayrıca İran, Irak'ta Şiileri ABD'ye karşı eylem ve ayaklanma gibi faaliyetlere yönlendirir ve Irak'ın daha çok kaosa girmesi için çabalar veya sürükleyebilir. Ve İsrail'e yönelik füze ve hava saldırılarının yanı sıra genel Ortadoğu'da kaos ve çalkantıların pimini çekebilir. ABD ve müttefikleri böylesi bir tablo ile bölgeye musallat olmak istiyor. Hançer yarası alan bir ejderha dört dörtlük bir

orman bekçiliği yapamayacağına göre, iflah olması da kolay olmayacaktır. Velhasıl, ABD ve müttefiklerinin bölgenin tamamı üzerine geliştirdikleri hegemonya altına alma planı, şu aşamada İran lehine işlemektedir. ABD'nin bu bölgeye musallat olma anlayışı doğrudan bölge rejimlerini hedeflediği için, yukarda da değindiğimiz gibi, bölge rejimleri de ABD'nin başına musallat olacaklardır.

2 Haziran '06

İran'ın tutumu

İran ile Batı merkezleri arasında karşılıklı söz düellosu devam ediyor. Mahmud Ahmedinejad ve diğerleri, Uluslararası Atom Enerjisi Kurum Başkanı (UAEA) Muhammed Mustafa el-Baradey'in İran'ın nükleer sorununu görüşmek üzere bu ülkeye gelmesinden bir gün önce, % 3,5 saflığında uranyumu zenginleştirdiklerini açıkladılar. Ahmedinejad, Meşhed kentinde halka yaptığı konuşmada "şirin-i wa xoş" gelişmeler var dediği nükleer faaliyetten zerre kadar geri adım atmayacağını söylüyordu.

İran kendisine yönelik son haftalarda yoğunlaşan Batı merkezli baskılara karşı birçok cepheden yanıt vermeye çalışıyor. İran bölgesel konumundan dolayı, kendisinin bölgede bir güç olduğunu ve bu gücün Batı merkezlerince dikkate alınmasını dayattığı gibi, baskılara boyun eğmeyeceğinin de sinyallerini veriyor ve bu konuda direniyor.

İran'ın nükleer sorununun BM Güvenlik Konseyi'nin 29-30 Mart tarihli Berlin toplantısında görüşülmesinin hemen ardından, İran'ın Körfez'de düzenlediği Keşfer füzelerini deneme tatbikatının esas nedeni, batılı güçlere "bizden uzak durun" mesajı vermekti. İran bununla, Batı ile birlikte İran'a karşı ittifaka girebilecek (sınır, toprak ve adalar konusunda sorunlu olduğu) Fars Körfezi'ndeki bölge devletlerine mesaj vermiş oluyordu. Batılı güçlere karşı ise askeri savunma gücünü ortaya koyuyordu. İran son dönemlerde hızlandırdığı askeri ve diplomatik alandaki çeşitli girişimleri ile Batı karşısında konumunu güçlendiriyor. İran'ın sürdürdüğü bu sert tutumun altında yatan nedenlerden biri de, "ulusal onurumuz" dediği nükleer çalışmalar konusunda Batı'nın yanı sıra diğer güç merkezlerinin tutumlarını da test etmek. Ayrıca, bölgesel konumu ve öneminden dolayı baskılara boyun eğmekten yana olmadığını kendi halkına ve bölgedeki müttefiklerine kanıtlamaya çalışıyor.

İran'ın jeopolitik ve stratejik konumu ve doğunun tam ortasında bulunması, eski Sovyetler Birliği ve bugünün Rusya'sı ile 2500 km'lik ortak sınırlara sahip olması, Rusya ve Çin için (İran'ın önemine ve bu konumuna bir başka yazıda değineceğiz) doğunun önemli ülkelerinden biri olması, İran'ın en önemli silahlarından biri. İran, Körfez'deki konumundan dolayı Fars ve Umman Körfezi'nin barındırdığı yeraltı fosil kaynaklarının emperyalist merkezlere aktarılması için hayati önem taşıyan bir merdiven başıdır. İran, batı sınırları ile Hindistan ve Çin, güney sınırları ile Rusya, Avrupa ve Afrika'nın doğu sınırları ve Hint Okyanusu'nun kuzey kıyılarıyla çevrili bir bölgedir. Bu beşgen şeklinde çevrili olan ülke üzerinde emperyalist-kapitalist güç merkezlerinin her birinin ayrı ayrı çıkarları bulunmaktadır.

ABD ve müttefiklerinin İran konusunda uluslararası camiaya dayattığı yaptırım politikalarına Çin ve Rusya'nın karşı çıkmalarının gerisinde yatan birçok neden var. Ayrıca şu an ABD yönlü bir izlenim içerisinde görünen Avrupa Birliği'nin bazı ülkele-

riyle ABD'nin İran stratejisi arasında gelecekte çatlaklıkların ortaya çıkabileceğini de göz ardı etmememiz gerekiyor.

Çünkü, BM Güvenlik Konseyi'nin beş daimi temsilcisi ve Almanya'nın da katıldığı Berlin toplantısında "İran'ın nükleer faaliyetlerinin dünya barışı ve güvenliğini tehdit edebileceği" şeklindeki kimi fikir birliğinin yanı sıra derin görüş ayrılıkları da mevcuttu. ABD ve bazı merkezlerin toplantı sonrası ortaya attıkları İran'a karşı yaptırım gibi görüşlere Rusya ve Çin'den tersi açıklamalar geldi. Çin ve Rusya ortak söylem olarak "sonuç ne olursa olsun yaptırım gibi olgulara kesinlikle karşı çıkacaklarını" ve diplomatik çabalarla sorunun çözümünden yana olduklarını yineliyorlardı. Fars, Umman Körfezi ve İran topraklarının barındırdığı yeraltı enerji kaynakları ve bu kaynaklara muhtaç olan emperyalist-kapitalist sanayileşmiş ülkeler, geleceklerini korumak için birbirleri arasında domino oyununu devam ettiriyorlar. Bunu bilen Pers diplomasisi de katı tutumunda ısrarlı davranarak kendisinin ulusal ve bölgesel bir güç olarak kabul edilmesini bu güçlere dayatmaya devam ediyor.

15 Nisan '06

ABD'nin İran cinneti

Amerikan yönetimi İran'ı vurmak istiyor. George W. Bush ve ekibi, kendi kamuoyu başta olmak üzere dünya kamuoyunu İran Mollalar yönetiminin "tehlikeli" bir rejim olduğuna ikna etmeye çalışıyor. Aynı zamanda Bush yönetiminin, "İran'ın deli insanlar tarafından yönetilmekte olduğuna" ve bunu engellemek için ne yapmaları gerekiyorsa yapacaklarına dair sersem açıklamaları devam ediyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin savaş sevdalısı ekibi, her ne pahasına olursa olsun İran gibi ülkelere yönelik "önleyici vuruş" dedikleri bir savaş stratejisiyle kapitalizmin ömrünü uzatma savaşlarında ısrarcı davranarak, dünya kamuoyunu etkileme çabası sarf ediyor. Kapitalist sistemin geleceği demek olan yeraltı enerji kaynaklarına sahip olmak için, "ejdargah yılanların" pınar başını tuttuğu gibi, uluslararası kapitalist sermayenin militarist gücü de bölgenin pınarlarını kontrol altına almaya yönelmiştir.

Ortadoğu siyasetinin kaygan zeminlerinde ilerleyen ABD'nin İran politikası birçok cepheden yönünü arıyor. BM Güvenlik Konseyi'nin 28 Nisan 2006 gününe kadar nükleer faaliyetin durdurulması için İran'a tanıdığı süre dolmadan önce İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, "bu konuda asla pazarlık yapmayacağız" diyerek, BM ve Güvenlik Konseyi gibi kurumların birkaç büyük gücün elinde oyuncak haline geldiğini, buradan nasıl bir karar çıkarsa çıksın, zorba dayatmalara asla aldırış etmeden ülkenin çıkarları için faaliyetleri sürdüreceklerini söylüyordu. Bu arada ABD ise, "hiçbir ülke, İran'ın nükleer faaliyetlerine izin vermemeli, hatta Rusya denetiminde olduğu söylenen Bandér-e Busehr'deki sivil nükleer çalışmalara bile göz yummamalı" diyerek, bir nevi Rusya'yı tehdit ediyordu. Rusya ise, ABD'nin bu açıklamasına cevaben, "her ülkenin hangi ülkelerle işbirliği yapacağına karar verme hakkı vardır" uyarısını yapıyordu. ABD'nin İran konusundaki durumu böğürtlen tarlasına girip sonra içinden çıkamayan tilkinin hikayesine benzeyecek gibi görünüyor.

ABD, İran'a ve bölge devletlerine yönelik topyekün bir psikolojik medya savaşı sürdürüyor. ABD'nin İran'a karşı sürdürdüğü çok yönlü sinir bozucu psikolojik savaşa karşı İran kendi cephesinden ABD'nin bölge politikalarına karşı dik ve cesur duruşunu sürdürerek ve "topraklarımıza saldıran eli/elleri keseriz" diyerek, kendi tarihsel yönünü bulmaya çabalıyor. İran'ın son dönemlerde hızlandırdığı ABD karşıtı çabalarla çeper ve çeper dışı ilişkilerini genişletiyor ve çok yönlü ittifaklara yöneliyor.

ABD'nin Afganistan ve özellikle Irak saldırıları ve saldırılar öncesinde ileri sürdüğü, bu ülkelerin kitle imha silahlarına sahip olduğuna dair gerekçelerinin hiçbirisinin doğru çıkmaması nedeniyle, bölgede ve dünyada gelişen anti-ABD siyaseti, İran Mollalar rejiminin kararlı duruşunu devam ettirmesini sağlayan en önemli kartlardan biri. İran bölgede ve dünyada gelişen ABD karşıtı muhalefeti görüyor ve bu odaktan gıdasını alarak şu an ABD karşıtı sert direnişinde ısrarlı davranıyor.

İran rejimi Latin Amerika'da esen yeni sol dalganın yarattığı güçlü yelpazede Venezüella ve Küba gibi güçlü Amerikan karşıtı dinamiklerle çok yönlü bir ittifak geliştiriyor. Ve en önemlisi de Çin ve Rusya gibi ABD'ye "Avrasya'dan elini çek" diyen bölgenin güçlü devletleriyle, başta enerji kaynakları konusunda olmak üzere, birçok iktisadi anlaşma imzalayarak konumunu güçlendiriyor. Bundan dolayı da bölgenin diğer iki büyük ülkesi Çin ve Rusya, ABD'nin İran'a yönelik uluslararası tecrit ve izolasyon politikalarına, herhangi bir yaptırım ve ambargo gibi katı tutumuna, karşı çıkıyorlar.

İran, Rusya ile maliyeti 1 milyar Euro'yu aşan bir nükleer reaktör (2007'de bitecek olan Fars Körfezi'ndeki) yapımı için yaptığı anlaşma ve Çin'in enerji ihtiyacını karşılamak için yapılan 70 milyar dolarlık uzun vadeli (2025 yılına kadar) projeyi gerçekleştirerek bölgedeki konumunu güçlendirmiştir. Ayrıca İran, petrol ve doğalgazını doğunun büyük pazarlarından biri olan Hindistan pazarına ihraç etme projesini hayata geçirirse, bölgedeki konumunu daha da güçlendirmiş olacaktır. Ancak İran'ın, Pakistan üzerinden Hindistan'a doğalgaz taşımak istediği bu yeşil hat projesine Hindistan ile Pakistan arasındaki Kaşmir sorunundan dolayı, Hindistan cephesinde karşı çıkan muhalif güçler bulunuyor. Bu güçler ileriki süreçte Pakistan toprakları içerisinden Hindistan'a doğalgaz ihraç edecek olan bu hattın, Hindistan'ı tehdit edebileceğini ileri sürüyorlar. Onlara göre, İran doğalgazının deniz yoluyla Hindistan'ın Bombay kentine aktarılması için görüşmelere devam edilmesi daha uygun olacak. Ancak ABD'nin geçen aylarda Hindistan'da otuz yıldır durdurulmuş olan ABC silahlarının tekrar geliştirilmesine yönelik verdiği destek, bölgedeki dengeleri sarsacağı gibi, süreç içerisinde kimi mide bulandırıcı gelişmelerin yaşanmasına da neden olabilir.

Bu vesileyle İran, kendi tarihsel geleneğinin öncelikleri arasında yer alan "bölgesel güç olma" anlayışı gereği, Çin'den Karadeniz'e kadar uzanan bir alanda çeşitli düzeylerde güç ve işbir-

liklerinin oluşturulmasını savunuyor. Mollalar rejimine göre, geçmişte bunun gerçekleşmemesinin nedeni olarak, Şah döneminde İran'ın, bölgede etkili olmaktan ziyade etkilenen bir ülke haline gelmesi gösteriliyor. İran rejimine göre bu stratejinin amaçları doğrultusunda, "İran gelecek 20 yıl içerisinde bölgesel düzeyin ötesinde uluslararası konumunu da güçlendirmelidir" anlayışı hakim. İran'ın sürdürdüğü ve sürdürmeye devam edeceği "bölgesel güç" olma tutumunun hem bölge devletlerince hem de Batı merkezlerince kabulü güç görünse de, İran bu amacından taviz vermekten yana değil.

Bugüne kadar İran da dahil olmak üzere bölge devletleri, kendi iktidarlarını (koltuklarını) kaybetme korkusuyla, Batı merkezlerinden bölgenin geleceğine yönelik çıkan kararları hep onayladılar. Ancak şimdilik İran Mollaları bundan uzak görünüyorlar. Çünkü İran son yıllarda bölge üzerinde elde ettiği nüfuzu bölgesel bir güç olarak İslam ümmeti adına Batılı güç merkezlerine dayatıyor.

Fakat başta ABD olmak üzere bölgesel ve uluslararası kimi güç merkezleri, İran'ın bu konumunu kabullenmek istemiyorlar. Çünkü İran'ın bölgesel güç konumu bu merkezler tarafından kabul görürse, İran bölgenin sorunlarında bir taraf olarak masanın bir ucunda muhatap alınacaktır. Yani İran bugün ABD'ye ve muhataplarına gelin "Irak ve Filistin sorununu görüşelim" diyor ve bölgede kendisinin elde ettiği nüfuzun dikkate alınmasını dayatıyor. İran Mollalarının bu önerisinin içerisinde çok ince ayrıntıların gizli olduğunu söylersek abartılı olmaz. İran 1639'larda bölgeye hakim olan Osmanlı İmparatorluğu'yla yaptığı Kasr-ı Şirin anlaşması doğrultusunda Kürt halkını iki parçaya böldüğü gibi, bugün de bölgenin diğer sorunlu bölgelerinde, ABD ve diğer güçlere "gel bu sorunları görüşelim" diyor. İran, uluslararası alanda kendi konumunu güçlendirebilmek için, emperyalist devletler tarafından Ortadoğu'nun demografik yapısına yönelik çizilecek yeni sınırların içerisinde kendine alan açma siyaseti izlemeye çalışıyor.

Öte yandan ABD ve diğerleri bölgenin sorunlarında kendileriyle aynı konuma sahip olacak bir bölge devleti olmasından yana değiller. Bundan dolayı da İran'ın şimdiden önünün alınması için başta ABD, İsrail ve Batı merkezleri çırpınıp durmaktadırlar. Çünkü İran muhatap alındığında, başta Irak olmak üzere, Filistin-İsrail gibi sorunların çözümü için bu güçlerle aynı koridorda bir taraf olarak kendi istemlerini dayatma hakkını elde etmiş olacak. Bunu şu aşamada ne ABD ne de diğerleri istiyor. Sonuç olarak emperyalist devletlerin, bölgeye yönelik "savaşla yat savaşla kalk" politikaları rotasında ilerleyen bölge siyaseti, bölgedeki işçi ve emekçilerin sınıfsal mücadelesini törpülediği gibi, işçi ve emekçi halklar ile bölge gericiliğinin hesaplaşmasını da tali plana düşürmüş durumda.

27 Nisan '06

ABD, İsrail ve İran

20. yüzyıl boyunca emperyalist merkezler arasında Doğu'nun pazarlarının paylaşım savaşlarına yol açan verimli toprakları üzerindeki kavga, bugün de çok yönlü olarak devam ediyor. Dün bu paylaşım savaşının belli başlı aktörleri olan emperyalist merkezlerin bileşenleri halihazırda aynı.

Yine dün Hitler Almanya'sı Avrasya üzerinden Avrupa'nın egemeni olmayı nasıl hedefine koyduysa, bugün de ABD Avrasya merkezli Balkanlar'dan Ortadoğu'ya uzanan coğrafya üzerinden dünyaya hakim olmaya çalışıyor. Çünkü dünyanın enerji (fosil) merkezileri bu coğrafyanın yataklarında yatıyor ve kapitalist sanayi uygarlığının kalbinin pili olan siyah altının hatları da bu coğrafyanın güzergahlarından dünyaya aktarılıyor. Bir gücün bu enerji akışını kontrol altına alması ve denetlemesi demek, dünyayı ekonomik ve siyasi olarak kontrol altına alması demektir. Bu anlamda ABD'nin Beyaz Saray'daki Cizvit yanlısı üyelerinden oluşan uluslararası sermayenin bihuş neo-con çetesi, Avrasya üzerinde ekonomik, askeri ve siyasal üstünlük sağlamak amacıyla çılgınca davranıyor.

Beyaz Saray'daki George Bush ve ekibi, 11 Eylül saldırısından sonra, Avrasya'ya yönelmenin gerekçelerini ortaya sürerek, "terörün savaşına" karşı ilahi bir misyon üstlendiklerini açıkladılar. Bu misyonun hayata geçirilmesi için de ilk önce Afganistan ve Irak işgal edildi. Ardından da, tüm Doğuya yönelik işgal hareketinin adım adım hayata geçirilmesi için sırada bekleyen birçok "haydut devlet" bulunduğunu söylüyorlar.

Emperyalist merkezler, müttefikleri ve işbirlikçileri "Soğuk Savaş" süresince hep aynı argümana başvurdular ve propagandasını yaptılar. O dönem "terörün, savaşın, düşmanlıkların" yaratıcıları olarak komünizmi ve komünistleri gösterdiler. Şimdi de "savaşın terörün, düşmanlıkların" yaratıcıları, G. Bush'un deyimiyle, "İslamo-Faşizmi"nin yaratıcıları Müslüman dünyası oldu. Oysaki Müslüman coğrafyasında kendi elleriyle yarattıkları bugünün El-kaide hayaleti ve politik İslamcıları ("Yeşil Kuşak" ile Sovyetler Birliği'ni ve içerdeki ilerici sol güçleri İslam ile kuşatma) ile araları "bozulmuş" ve meydanlarda birbirlerine karşı savaş açmışlardır.

Öcü gibi gösterilen "komünizm yıkıldı", lakin terör devam ediyor. Hatta emperyalist gerici saldırganlık dünküne oranla daha da güçlendi ve eline aldığı kılıçla kime gücü yetiyorsa onu kılıçtan geçirmeye çalışıyor. Oysa dünyamız bir kez daha ve tüm çıplaklığıyla, dünya barışını ve yaşamını tehdit edenin, terör ve savaşın yaratıcısının emperyalist-kapitalist sistem olduğunu gördü. Zira ABD emperyalizmi kendi yayılmacı ve saldırgan hedefleri uğruna ve geleceği için düşman yaratmada gecikmedi ve Ortadoğu'ya yönelik birçok stratejinin tedvini olan "Büyük Ortadoğu Planı"nı devreye soktu.

Ancak Hitler Almanya'sının hedefi olan Avrasya'ya hakim olma çılgınlığının başarı sağlayamaması gibi, G. Bush ve aparatı tarafından ortaya atılan BOP projesi de saçmalıkları içerdiği için hayat bulmayacaktır.

Bugün delilik ve saçmalıkta ısrar eden ABD emperyalizmi, ya-

nına alabildiği güçler ve artı bu güçlerin karşısına dikilecek güçler ile, evrensel alanda insanlığa yönelik felaketlerin stratejilerini dünyaya dayatıyor. Ayrıca emperyalist merkezlerin kendi aralarındaki pazar kavgaları gün geçtikçe kızışıyor. Ancak, nasıl Hitler'in "Büyük Avrupa" çılgınlığı kendi sonunu hazırladıysa, G. Bush ve ekibinin de, bu stratejilerinde kısa vadeli başarı sağlasalar da, uzun vadede başarısız olmaları kaçınılmaz görünüyor.

Daha dört yıl önce Irak'ın işgaliyle beraber ortaya atıkları BOP, GOP gibi stratejilerin çıkmazlarıyla karşı karşıya kalmış bulunuyorlar. Bu süreç içerisinde Ortadoğu coğrafyasında "Büyük Ortadoğu Planı"nı hayat geçirmede zorlanınca, ABD'nin dışişleri bakanı Condoleezza Rice, geçen yıl, İsrail Lübnan'a saldırdığı sırada Ortadoğu'ya gelerek, İsrail'e verdiği destek ile "Yeni bir Ortadoğu haritası"ndan söz etmişti. Bu hanım İsrail-Lübnan savaşı esnasında "Yeni bir Ortadoğu doğuyor" demiş, ama bu erken bir söylem olmuştu. Ancak o dönem açıklanan bu amaç ve hedefe ulaşılamaması, bu yeni stratejinin "düşük doğum" yapmasına neden oldu. Aslında Amerika dışişleri bakanı Rice'nin söz ettiği bu "Yeni Ortadoğu" stratejisi bir önceki "Büyük Ortadoğu Planı"nın da bölgede uygulanırlığının başarısızlığını teyit etmiş oluyordu. Zira ABD'nin sürece yayılmış bölge planları ve onun tek yanlı siyasetinin yanı sıra bölgenin yer altı ve yer üst kaynaklarına olan ilgisi, başta Ortadoğu coğrafyasındaki ülkeler olmak üzere, süreç içerisinde uluslararası alanda da bloklaşmayı körükleyecektir.

Çünkü dünya petrol rezervlerinin % 70'ne yakını bu bölgede bulunmaktadır. Yanı sıra, yeşil enerji olan doğal gaz Rusya'dan sonra Körfez ülkelerinde olup, yine dünya doğal gaz rezervlerinin % 40'ına yakınına sahiptir. Yani Körfez ülkelerinden dünya piyasalarına aktarılan günlük petrol 18.6 milyon varil olup, dünya petrol üretiminin % 23 bu bölgeden temin edilmektedir. Eğer Irak'ın petrol üretim kapasitesi tam randıman kazanırsa, Irak'tan günlük 1.5 milyon varili de eklersek, önümüzdeki gelecek yıllarda, yani

2020'lere doğru, dünyanın Ortadoğu'dan günlük petrol ihtiyacının 110 milyon varile ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bunun kaba bir hesaplaması yapılırsa, Körfezin günlük petrol ihracatının 50 milyon varile ulaşacağı, artı Körfezin dünya petrol üretim hacmindeki payının % 45'lere ulaşacağı tahmin ediliyor.

Başta ABD sanayisi olmak üzere Batının, Doğu'nun sahip olduğu enerji kaynaklarına olan ihtiyacı gün geçtikçe artıyor. İşte ABD sanayisinin gelecek yıllarda daha da artacak petrol ihtiyacı onun saldırgan ve hegemonist siyasetinde ısrarcı davranmaya sürüklüyor. Çünkü ABD'nin ihtiyaç duyduğu günlük petrolün 21 milyon varil civarında olduğu tahmin ediliyor. Bunun 14 milyon varilini çeşitli ülkelerden ithal ediyor ve 7 milyon varilini de kendisi üretiyor. Çeşitli uzmanlar tarafından, ABD sanayisinin ihtiyaç duyduğu petrol tüketimi bu şekilde devam ederse, kendi geleceği için içerde rezerve ettiği yaklaşık 21 milyar varil civarında petrolün 10 yıl içinde bitme tehlikesiyle karşı karşıya kalacağına işaret ediliyor.

Dolaysıyla gelecekte ABD'nin dünyadaki üstünlüğünün tehditlerle karşı karşıya kalacağı korkusu, onun Avrasya'ya yönelik saldırgan, sömürgeci ve hegemonist siyasetinin temelini oluşturuyor. ABD, Irak'ın işgaliyle içine düştüğü bataklıkta bu denli kırılma noktasına gelmesine rağmen, hamamın namusunu kurtarmak için illa da bir şeyler yapma peşinde. Teşbihte hata olmaz; G.Bush ve ekibi adeta Fransa'nın Napolyon'u gibi savaşın atına binmiş, ABD'nin cihanşümul anlayışı ile dünya çapındaki hegemonyanın pekişmesi için elindeki sopayı sallayarak, dünyayı "iyiler için kötülere karşı" koruduğunu söylüyorlar, ancak bu savaş atının nelerle karşılaşacağını hesaplamak istemiyorlar.

ABD'nin içine düştüğü haleti-ı ruhiyenin zorluklarına rağmen, bölgeden tamamen çekilmekten yana değil, tersi geride kendine bağımlı sistem/sistemler oluşturarak bu savaş atından inmeyi düşünüyorlar. Öyle ki, Afganistan ve Irak'ta gün geçtikçe içine düştükleri halet-i ruhiyeye rağmen, bu savaş atının önüne bir de

İran'ı almaları, İran'ın konumunu İslam coğrafyasında güçlendireceği gibi, ABD ve müttefiklerinin İran girdabından çıkmaları zor olacaktır. Bu arada filler tepişirken, olan aradaki çimlere olacaktır.

Hedefe alınmış olan İran

Irak'ın işgaliyle birlikte Avrasya'ya girişin kapısını veya merdiven başını oluşturan, İranlı şairin dediği gibi "ummana arzus" İran'a yönelik, ABD ve müttefik güçler arasındaki kimi anlaşmazlıklar (nükleer konuda) kısmi olarak halledilmiş olarak yansıtılsa da, İran sorunu şu aşamada olduğu gibi gelecek süreçte de büyük güçler arasında sorun olmaya devam edecektir.

İran ve ABD arasında otuz yıla yakındır devam eden husumet, özellikle Irak'ın işgalinden sonra, ABD'nin bölgenin genelini hedefleyen egemenlik stratejisine karşı dik duran ve ikiyüz yıldır (ikinci dünya savaşı döneminde bir yıl gibi bir süre için Rusya ve İngiltere hariç) hiçbir sömürgeci gücün egemenliği altına girmeyen İran eksenli sürtüşmeler, çok yönlü olarak birçok güç arasında da devam ediyor.

ABD'nin Ortadoğu'daki ileri karakolu olan İsrail'in de, İran'ı ve Avrasya'yı çember altına alma faaliyetlerini eklediğimiz zaman, bölge genelinde bu işgalci güçlerin çok yönlü faaliyetler içinde oldukları görülmektedir. Zira, ABD istihbarat servislerine yakınlığıyla bilinen Amerikalı gazeteci ve yazar Seymur Hersh'in deyimiyle, "İsrailli yöneticiler, Amerika başkanı George Bush'u Irak'a saldırmaya teşvik etti. Çünkü İsrail'e göre, Irak'a karşı yapılacak savaş İsrail'in lehine bir gelişme olacaktı". Zaten G. Bush ve ekibinin Ortadoğu dış politikası, İsrail'in Ortadoğu'daki siyasetine ve çıkarlarına endeksli gelişip yürütülmektedir. Bu sayede İsrail hareket ve manevra alanını Irak başta olmak üzere, Ortadoğu'nun birçok yerine rahatlıkla yayarak sürdürmektedir. Siyonist İsrail rejimi, Ortadoğu'da bugün için temel hedeflerinden biri haline ge-

len İran'ın nükleer güce kavuşmaması için kapı kapı dolaşarak, onu engellemeye çalışmaktadır.

İsrail, ABD ve müttefiklerine göre, "Nükleer bir İran, teröristlerin uğrunda yaşadığı ve öldüğü misyonu başaracak terörist bir devletin meydan okuması, Batı'nın başarısız olamayacağı çağımızın testidir" diye yazıyor S.Hersh. Bu vesileyle de İran'ın önünün alınması ve dünya ile karşı karşıya getirilmesi temelinde baskılar artırılmaya çalışılıyor. Çünkü her şey "Tanrının mutena kavimi" İsrail'in bölge üzerinde egemenliğinin sağlamlaştırılması ve güvenliğinin pekiştirilmesi için yapılıyor.

Özellikle İsrail, Lübnan'a yönelik bir ayı aşkın sürdürdüğü vahşi savaştan istediği sonucu alamayınca, Ortadoğu'da deyim yerindeyse taşların yerli yerinden oynaması nedeniyle kuşatılmışlık psikolojisine kapılmaya başladı. Irak savaşında her şeyin kitab-ı mukaddes'in yolunda gittiği ve "ilahi kutsal misyonun" gerçekleştiği hüsnü kuruntusuna kapılan İsrail, Arz-ı Mevud'un hayallerinin Mezopotamya topraklarının bir parçasında gerçekleşeceği hesabını yapıyordu. Ancak bu hesap tutmadığı gibi, yanlış hesap Bağdat'tan geri döner misali, bölgede süreç içerisinde şekilendi.

Amerika'nın BOP stratejisi gereği Ortadoğu'ya sık sık gelen C. Rice'nin uzun zamandır "değişimler" dediği; birçok rejimin yerine darbelerle köklü değişimlerin yapılması, ya da bu devletler eliyle reformlara gidilerek, görece seçimler öngörülmüştü. Yani Ortadoğu'da ve Asya'da, Irak'ın işgaliyle beraber, ABD'ye bağımlı yeni iktidarların "demokratikleşme" adı altında iktidara taşınması hedefleniyordu. ABD'nin bölge devletlerine dayattığı bu zorunlu "reform süreci"yle, başta Suudi Arabistan olmak üzere birçok Körfez ülkesinde, ilk kez kadınlar oy hakkı ve görece seçim imkanın doğdu. Ve Ortadoğu'da şu an İran eksenli birçok siyasal İslamcı akım Bağdat'tan Mısır'a, Mısır'dan Riyad'a, Riyad'dan Filistin'e ve Beyrut'tan Yemen'e kadar olan geniş coğrafyada ya iktidar ortağı ya da iktidarların güçlü muhalifleri haline gelmiş bulunuyorlar. Dolayısıyla, Şam'dan Riyad'a, Bağdat'tan Mısır'a ve

Beyrut'tan Yemen'e kadar olan alan başta olmak üzere, tüm Müslüman coğrafyasında gelişen "anti-ABD"ci öfke, ABD ve müttefiklerinin olası bir İran saldırısında nelerle karşılaşacağını hesap etmeyen güçlerin büyük aptallığı olacak.

Irak savaşı döneminde Suudi Arabistan ve benzerleriyle kimi noktalarda araları "nahoş" olan ABD ile müttefiklerinin işbirlikçi ilişkileri bugün kaldığı yerden devam ediyor. İran eksenli gelişen Ortadoğu süreci bu işbirlikçi rejimleri kendi içinde zorlamaya başlayınca, bu rejimler, "suda boğulan yılana sarılır" misali, "Şiilik bizi kuşatıyor" babından Sünni bloğun öncülüğünü İslam'ın Şii inancına karşı kışkırtmaya çalışıyorlar.

Özetle, eğer Suudi Arabistan Krallığı, salt inanç babında sığlığa kapılıp ABD ve müttefiklerinin İran'a yönelik olası bir saldırısı için sahalarını İran'a karşı açarsa, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönmelerinde Doğu Arabistan'ın Hassa bölgesinde aldığı ve imparatorluğun dağılmasına neden olan ağır darbe gibi, Arabistan krallığı ve Amerikan güçleri de işin içinden çıkamazlar. Bu durumda ABD ile ittifak içine girecek bölgenin diğer devletleri için de aynı kaos olur.

BM ve Ortadoğu

Emperyalist merkezlerin bir savaş organı gibi hareket eden BM, Balkanlar, Afganistan ve Ortadoğu'daki savaşların ortağı olduğu gibi, şu anda da bu merkezlerin İran'a yönelik amaç ve hedeflerinin aleti olmaktadır. Ortadoğu'nun çetrefilli ve netameli ortamında ABD ve müttefikleri Birleşmiş Milletler (BM)'de kararname üstüne kararname çıkarıyorlar. Batılı ülkeler tarafından hazırlanan 1737 sayılı kararnamenin ardından ABD, İngiltere ve Fransa öncülüğünde 1747 sayılı kararname BM'de onaylandı. Bir öncekine göre biraz daha ağırlaştırılmış kararname ile İran halkına mezalimce yaklaşılıyor.

Daha önceki 1737 sayılı kararnameden sonra İran'a tanınan iki

aylık süre doldu. 1747 sayılı yeni kararname ile iki ay içerisinde tüm nükleer faaliyetlerin askıya alınması isteniyor, aksi halde ekonomik ve siyasi yaptırımlar sürecinin başlayacağı öngörülüyor. Bir önceki kararnamede olduğu gibi bu kararnamede de havuç sopa siyaseti kapsamında "İran nükleer programını askıya alması ve müzakerelere geri dönmesi" halinde "yaptırımların askıya alınacağı" vurgulanıyor. Mollalar rejimi ön koşulsuz olarak görüşmelere her zaman açık olduklarını söyledikleri halde, "düşmanları" tarafında kuşkuyla yaklaşılıp bir gerekçe uydurularak süreç hep baltalanıyor.

İran Mollaları İslam devriminin kuruluş yıldönümünde 3 bin santrifüjün devreye gireceğini daha önce söylemişlerdi. Ancak İran Molla rejimi makul davranarak Şubat ayında böyle bir adım atmadı. Şimdi bu sorunu halkın iradesine sunarak, bir nevi Muhammed Musadadık'ın petrolü millileştirme döneminde olduğu gibi, Mollalar da nükleer faaliyetin "Tanrının İran halkını verdiği nimet" olduğunu, yaptırımları kabul etmeyeceklerini söylüyorlar.

Batı emperyalist merkezler her ne kadar alınan kararın "İran halkını cezalandırma amacı taşımadığın" söyleseler de, ne Mollalar rejimi ne de İran halkı böyle düşünüyor. Olası yaptırımlar elbetteki İran halkını hedefleyip cezalandırmaktır. Hal böyle olunca, nükleer sorununa "ulusal onurumuz" diyen İran halkı, Mollalar rejimi etrafında daha çok kenetleneceğe benziyor. Otuz yıldır ABD'nin İran yönelik çeşitli dayatmaları ve Batı merkezlerinin Saddam'ı desteklediği bu ülkeye yönelik sekiz yıllık zorunlu savaş döneminde olduğu gibi, İran halkı bugün Mollaların nükleer politikasını destekliyor. Özellikle ABD'nin hiçbir haklı gerekçesi olmadan Irak'ı işgal etmesi, onun bölgeye yönelik saldırgan ve hegemonist tutumu başta olmak üzere Batı merkezlerinin kasıtlı yaklaşımları, bölge insanında Batı karşıtı öfkeyi daha da derinleştirmektedir. Bu anlamda 1950'li yıllarda Musaddık öncülüğünde petrolün millileştirildiği ve daha sonra Mollaların ihanetine uğrayan ulusal bütünleşme döneminde olduğu gibi, nükleer

konusunu da İran halkı "ulusal onur" olarak görmektedir.

BM'den çıkan bir önceki kararname ile şu anki kararname arasında çok fazla değişiklik yok. Bir öncekinde de nükleer faaliyetin askıya alınması ve müzakerelere geri dönülmesi, ayrıca bu teknolojinin malzemelerini tedarik eden kişi ve firmalara yönelik yaptırımlar yer alıyordu. Şu anki 1747 sayılı kararname de, nükleer programın askıya alınması, müzakerelere geri dönülmesi vb. gibi, fakat biraz daha sertleştirilmiş, siyasi ve ekonomik kararlar içeriyor.

Batılı emperyalist güçlerin elinde bir savaş organı gibi hareket eden BM'de (Birleşmiş Milletler) , 1972'ten bu yana İsrail'in salt Filistin topraklarına yönelik sürdürdüğü işgalci, saldırgan ve ilhakçı tutuna yönelik, Katar başta olmak üzere birçok Arap devletinin verdiği otuza yakın önerge, bu kurum kanalıyla ABD ve müttefikleri tarafından reddedildi. BM'den çıkarılan İran'a yönelik kararnameler, ABD ve müttefiklerinin bu ülkeye yönelik psikolojik savaşına hizmet etmekle kalmıyor, çifte standart da uygulanıyor. Aynı BM açık bir dille İsrail'in nükleer silaha sahip olduğunu itiraf ettiği halde, hiçbir Batılı devlet ricali konuyu ne tartışıyor ne de gündeme getiriyor.

Oysa İran'a yönelik iki yılı aşkın süredir inişli çıkışlı, iki ucu sivri mızrak misali ilerleyen süreç Batılı güçler tarafından dayatılıyor. Katar BM temsilcisi Nasır Abdülaziz El-Nasır'ın BM toplantısında dile getirdiği "nükleer silahların yayılmasını önleme konusunda tüm ülkelere eşit kriterlerin uygulanması gerektiği" talebi dikkate alınmıyor, eşit davranılmıyor. Çünkü Batılı emperyalist güçlerin İran'a ve bölgeye yönelik kasıtlı yaklaşımlarının altında ideolojik, stratejik, ekonomik, askeri ve siyasi amaçlar bulunuyor. Bu çifte standart politikalar Ortadoğu'ya huzur değil, huzursuzluğu dayatmaktadır.

Buna mukabil Ortadoğu coğrafyasında emperyalist merkezlerin ve Siyonist İsrail rejiminin yer altı ve yerüstünde ölüm saçan atom bombaları bölge insanlarının tepesinde bir tehdit gibi sal-

landıkça, İran başta olmak üzere daha bir çok bölge devleti böylesi bir silaha özenecek ve kışkırtılacak gibi görünüyor. ABD ve müttefik güçler "İran terörü" kışkırtıyor ve nükleer faaliyeti "dünya barışını ve güvenliğini" tehdit ediyor gibi argümanlarla, İran'a karşı girişecekleri saldırı hareketinin meşhurluğu için kamuoyu oluşturuyorlar.

Sözün özeti olarak, İran bir çok yönlü kıskaç altına alınarak kışkırtılmaya ve provoke edilmeye çalışılıyor. BM'de İran'ın nükleer sorununun görüşüldüğü dönemde, İngiliz askerlerinin Satt-ül Arap ile Körfez'in kesiştiği Irak'ın Fao adalarındaki Ervendrud nehrini aşmaları, bu nedenle İran karasularına ait olan Ras Bahrgan sahilinde esir alınmaları, kışkırtıcı bir eylem olup, İran'ın dünyayı dinlediği yok dedirtilmek isteniyor. Fay hatlarının gerildiği Ortadoğu adeta diken üzerinde işleyen bir süreç ile karşı karşıya bulunmaktadır. ABD filolarının yanı sıra, Fransa filosu Körfez'e gelerek konumlandı. Yani ABD'nin olası bir İran saldırısında, emperyalistler arası it dalaşı için Fransa tedbir babından filosunu Körfez'e yerleştirdi.

Kısacası, ABD'nin Irak merkezli olarak bölgeyi denetleme stratejisinde, İran eksenli olarak Ortadoğu'da fay hatları kışkırtılıken, İran da buna karşı tedbirlerini alarak etkinliğini derinleştirmeye çalışıyor. Öyle ki İran, ABD, İsrail ve bölge müttefiklerini, resmin görünen yüzünde, yani Filistin'den Bağdat'a kadar olan üçgen bölgede ve Körfez'de kuşatmış durumda.

Bu zincirin bir parçası olan Filistin halkasını bu cepheden koparmak için bir yılı aşkın bir süredir Hamas üzerinden Filistin halkı açlığa mahkum edilmeye çalışılıyor. Gerekçe ise, Hamas'ın iktidar koltuğuna oturması ve "işgale karşı direniş haklarının" olduğu açıklaması. Filistin süreci bir yılı aşkın bir süredir inişli çıkışlı bir seyir izlerken, en son S. Arabistan kralının El-Fetih ve Hamas'ı bir araya getirmesiyle taraflar arasında bir "Ulusal Mutabakat" hükümeti oluşturuldu. Ancak ne Batı merkezleri ne de İsrail bu hükümeti tanımaktan yana değiller ve dünyanın gözü

önünde Filistin halkını hakir görüp açlığa mahkum ediyorlar.

Ümit edelim, bu arada Riyad'da bir araya gelen Arap Birliği bu soruna bir "çözüm" bulur ve Arap ülkeleri petrol kasaların ağzını mazlum Filistin halkı için açarlar. Ancak diğer Arap Birliği toplantılarında olduğu gibi, bu toplantıda da İsrail ve ABD'nin saldırgan tutumlarına yönelik ciddi kararlar çıkacağı kuşkuludur. İsrail ve ABD saldırganlığından ziyade, İran'ın Arap olmayan bölgedeki konumu üzerine tartışılacaktır.

Sözün özeti olarak, öyle görünüyor ki, İsrail'in mutena "kavim"inin bekaası ve Nil'den Fırat'a kadar olan alanda "Büyük İsrail devleti" için "evet" diyen bir Filistin yönetimi iktidara gelse dahi, İsrail Filistin'de bir Arap devleti ve yönetimini tanımadan yana değil. Yani İsrailliler için salt "İsrail'in tanınmasıyla" iş bitmiyor. Onun amaçları ve hedefleri Ortadoğu üzerinde "Tanrının bu seçkin kavimine vaat ettiği" ilahi misyonun tamamlanması ve pekişmesidir. Eğer deyim yerindeyse, İsrail bu hedefine erişmek için kendisinin bir devlet olarak bölgede tanınmasından yana değil. Zira Moşe Dayan'ın dediği gibi, "İsrail'in belli sınırları yok", asker potinleri nereye basmışsa orası İsrail'indir. Altmış yıldır hiçbir adım atmayan, tersine Filistin toprakları üzerinde işgali genişleten İsrail'in vitrininde özgür bir Filistin devleti yok. Özgür bir Filistin devletinin oluşması için, İsrail'de siyonist ideolojiden arınmış bir kuşağın beklenmesi gerekiyor.

29 Mart '07

Batı, İsrail ve Ortadoğu

Batı emperyalizmi İsrail'in bölgede güvenliğini sağlamak için, dün olduğu gibi bugün de İsrail ile birlikte mazlum halklara yönelik vahşi saldırganlığını arttırıyor. Ortadoğu, uluslararası çıkar merkezlerinin geleceğini garanti altına alına arzuları doğrultusunda bir sürece doğru çekiliyor. Bu çıkar merkezleri, topyekûn bir savaş eksenine aldıkları Doğu'nun sahip olduğu yeraltı ve yerüstü enerji kaynaklarını "kendi kendini idare edemeyen bu haydutlara" bırakılmamasını öngörüyor. Çünkü onlara göre, bölge insanı çöllerde ve ormanlarda yaşayan vahşilerdir; güç ve iktidarı simgeleyen petrol gibi güçlü bir silaha sahip olmamalıdırlar. "Zenginliği simgeleyen" altının bulunmasından bu yana, bölgenin sahip olduğu jeopolitik konum, ekonomik kaynaklar vb. Ortadoğu'nun yağmalanması için yetiyor.

Zira petrol, kauçuk veya elmas gibi değil. Sanayi merkezlerinin ve ekonominin can damarı olan bu enerji kaynağına Batılı emperyalistler muhtaçtır. Bu muhtaçlığın getirdiği bağımlılık onları bu güzergahların pınar başlarını tutmaya sevk ediyor. Bu nedenle Ortadoğu ve Avrasya'ya yönelik egemenlik stratejisi doğrultusunda savaş alanını genişletmeye çalışıyorlar. Uluslararası petrol ve silah sanayisinin Beyaz Saray'daki üç-beş savaş tüccarı, yanı sıra siyonizm ve bölgedeki ortakları bölge halklarına yönelik ucu görünmeyen felaketleri örgütlemektedirler.

Bölgeye yönelik bu egemenlik siyaseti doğrultusunda 2001 Afganistan savaşından sonra, 2003'te Irak'ın savaş yoluyla işgal edilmesinden bu yana, bölgenin yeni bir sürece çekilmesi, ekonomik ve petrol ötesi bir özellik taşıyan BOP, Kuzey Afrika'dan Pakistan'a kadar geniş bir coğrafyayı içine alan Arap ve İslam ülkelerini kapsayan bir stratejidir. Şimdi de "Yeni bir Ortadoğu"nun hamuru yoğruluyor diyorlar ve bölgeyi deprem sürecine çekiyorlar.

ABD'nin bu stratejisinin hedefinde İsrail'in bölgedeki konumunu güçlendirmek ve kendi varlığını bölge üzerinde sağlamlaştırmak, rakiplerine karşı petrol ve enerji kaynakları gibi silahları elinde tutmaya çalışmak var. Onların hesaplarında Ortadoğu üzerinde sağlanacak bir denetim ve hakimiyetten sonra (eğer bunu sağlayabilirse) Avrasya'ya yönelmek var. Zaten uluslararası uzmanların hemfikir olduğu gibi 21. yüzyılın kanlı ve kavgalı çekişmelerin odak noktası da Avrasya olacak. Yani hedefini genişletmek isteyen ABD'nin giderek bu anlamda düşmanı da çoğalıyor. Dolayısıyla Irak'ın işgali, ABD ve müttefiklerinin bu stratejisinin uygulanması doğrultusunda Ortadoğu'nun paylaşımında lojistik ve hücuma geçmenin bir ara sahası olarak önem taşımaktadır. Irak'ı Ortadoğu'nun merkezi olarak düşünürsek, Irak, jeopolitik konumu ve coğrafik özelliklerinden dolayı tarih boyunca gelmiş geçmiş yayılmacı güçlerin merkezi egemen sahası olmuştur.

ABD ve müttefiklerinin, bu sahanın Avrasya'ya yönelik iş yapabilmesi için, hedefindeki Lübnan'ın ötesinde Suriye ve İran'ı dize getirmesi gerekiyor. Bu ise yakın vadede pek mümkün görünmüyor ama, İsrail, ABD stratejisinin bir tarafı olarak ateşi fitillemiş bulunuyor. ABD, arkasına aldığı Atlantik ötesi Avrupalı müttefikleriyle birlikte İsrail'in Lübnan savaşını hem açıktan destekliyor, hem de savaşın çeper ülkelere yayılması için kışkırtıyor. Bu noktada, ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'nin son dönemde sıkça dillendirdiği "Yeni Ortadoğu" planı, 22 devletli olan Ortadoğu ve Müslüman coğrafyasında birçok etnik ve mez-

hepsel yapıların eklenmesi olarak görülebilir. ABD'nin "Yeni Ortadoğu" dediği planın bir benzeri, İsrail'in Ortadoğu'ya yönelik çok önceden geliştirdiği, İsrail'i tehdit eden ülkelerin etkisiz hale getirilmesi ve iç kargaşalarla (iç savaşlarla) parçalanması stratejisinin benzeridir. Bu stratejinin içerisinde bölge halkları için gerçek anlamda hiçbir şey yok. Tersinden uzun vadeli sonu görünmeyen komplolar, ihanetler ve küllü vahşilikler var. Irak'ta bunun ipuçları ortada.

Yani bu strateji, İsrail'in Ortadoğu'da ırk ve mezhep üstünlüğüne ve Batının kendileri ile bölge üzerindeki hegemonyasına dayanan "Beka stratejisi"nin devam ettirilmesidir.

İsrail'in bu stratejisine göre, "Suriye, Irak, Lübnan Mısır ve Ürdün (İran da dahil) gibi ülkeler etnik ve mezhepsel ihtilaflar yoluyla iç çatışmalar sürecine çekilmeli ve bu ülkeler parçalanmalı"dır. ABD ve müttefiklerinin bölge halklarına dayattıkları olgu da halihazırda budur.

Siyasal siyonizme göre, İsrail sınırlarının nerelere dayandığını İsrail'in 1948'deki ilk başbakanlarından David Ben Gurion şöyle izah ediyordu: "*İsrail sınırları Güney Lübnan'dan Letani bölgesine kadar uzanan topraklar Kuzey sınırlarımızdır Güney İsrail ise, Suriye, Ürdün, Filistin'in Kuzey sınırlarından Hama, Halep'e ve Türkiye topraklarının bir kısmından oluşuyor*". Bu geniş coğrafya üzerinde hak iddia eden İsrail, haydutça ve çılgınca davranmakta ısrar ediyor.

İsrail'in Arap devletlerine yönelik 1948'den beri sürdürdüğü saldırgan tutum, aslında kendisini bölgede güvenlik içinde hissetmemesinden kaynaklanıyor. Sırtını uluslararası emperyalizme dayayan İsrail, Ortadoğu coğrafyasında tam anlamıyla kuralsız bir savaşı dün olduğu gibi bugün de sürdürüyor. İsrail, Filistin ve Lübnan'da, çocuk-kadın, genç-yaşlı demeden sivil halka yönelik katliamlarını sürdürüyor ve her iki halkı da adeta açlığa mahkum etmeye çalışıyor. İsraililer'in coğrafik olarak kuşatılmış Arap Yarımadası'nda gelecek korkusu, adeta genlerine işlemiştir. İsra-

illiler de biliyor ki, emperyalizm bugün var yarın yok ve bu koruyucu zırhının ilelebet yanlarında olmayacağının bilinciyle, Araplar'dan ne kadar toprak işgal edersek sınırlarımız o kadar genişler ya da "ne yaparsak yanımıza kâr kalır" mantığıyla sağa sol saldırıyor. Üç haftayı geride bırakmış olan İsrail'in Lübnan saldırısı, ülkenin stratejik noktalarının yanı sıra sivillere yönelik ablukası da devam ediyor.

İsrail, 1948'den bu yana Arap-İsrail savaşlarında elde ettiği "üstünlüğü" komşu Arap devletlerine karşı hep hüsnü kuruntu babında yorumladı. Üstelik ABD ve müttefiklerinin Irak'ı işgal etmeleri İsrail'i daha vahşi bir duruma getirmiş, hem bölgede manevra alanını genişletmiş hem de varolan mezhepsel çelişkilerden etkinlik elde etmeye çalışmıştır. İsrail, uluslararası alanda birçok bölge devletiyle, Gazze'ye olduğu gibi Lübnan'a saldırıyı da öncesinde görüşmüştür. Begin-Sedat Stratejik Araştırma Merkezi'nden Efraim İnbar "Arap ülkelerin İsrail'in arta gelen gücünden dehşete kapılmaktalar" diyordu. Bu korku mudur, yoksa kimi Arap rejimlerinin despot hanedanlıklarının devamı veya salt mezhepsel sorunu mudur? Bu hepsinin bir karışımı olsa gerek. Çünkü bunların kendi hanedanlıkları ve kendi çevresi dışında yönettikleri toplum üzerinde veya Arap kamuoyunda itibarlarının olduğunu söylemek zor. Zira bu yönetimlerin Amerikan yanlısı politikaları ve ABD'nin İsrail'e verdiği açık destek, şu anda ABD ve İsrail politikalarına karşı savaşın öncülüğünü yapan siyasal islamcı hareketlerin içte büyümesine neden oluyor ve bu rejimlerin iktidar direkleri zayıflıyor.

Bunun yanı sıra İsrail'in, ABD'nin ve müttefiklerinin bölgedeki yayılmacı politikalarına şu an için karşı çıkan İran ve Suriye öncülüğünde ilerleyen islami hareketler, kendi rejimlerini içte zorlamaktadırlar. Bu vesileyle, savaşın bir tarafı olarak Lübnan halkına, Hizbullah'a ve Hasan Nasrullah'a, Mısır, Suudi Arabistan, Ürdün vb. gibi ülkelerin yönetimlerinden gelmeyen destek, bu ülkelerde toplu gösterilerin yasaklanmasına rağmen halktan gel-

mektedir.

Arap kamuoyuna göre, ne 1948'de, ne 1967'de, ne de '73 İsrail-Arap savaşında (1. Körfez Savaşı'nda Saddam'ın attığı birkaç roket dışında,) ne bu kadar roket atabildiler ne de İsrail'e bu kadar uzun direnebildiler. İsrail karşısında bozguna uğrayan düzenli Arap ordularının başaramadığını başaran, "o yenilmez ve karşı durulamaz" olan İsrail ordusuna karşı direnen Hizbullah hareketi, Batı ve İsrail tarafından "onuru zedelenmiş Arap ulusuna" ilham kaynağı olmayı sürdürüyor.

Ayrıca Suriye'nin ve İran'ın da bu direniş hattında yer alması Arap kamuoyunda, birinin müslümancı diğerinin de milliyetçi etkinliğini derinleştirmektedir. Şaşkın Batı işin nasıl yürüyeceğini düşünüyor ve birkaç Arap ülkesinin yanı sıra Türkiye'nin de biraraya geldiği Roma toplantısında "Suriye ve İran'sız" bu işe çözüm bulmanın zor olduğunu teslim ediyordu. Yani Mısır, Suudi Arabistan ve Ürdün gibi hükümetlerin Suriye üzerinde herhangi bir etkinliğinin söz konusu olmadığı görülüyordu. Zira İsrail'in Lübnan saldırısı Arap topluluğunu derinden sarsmasına rağmen, Araplar'ı, Hıristiyanlar'ı, Sünni'si ve Şii'si ile tüm toplumu Hizbullah'ın direnişi etrafında birleştiriyor ve giderek Körfez'de, Mısır'da, Ürdün'de yönetimlerin kendi halkları arasındaki çizgileri kalınlaşıyor.

Batılı devletlerinin dayattığı ve kimi bölge devletlerinin de onayladığı Hizbullah'ın silahsızlandırılması ve "Güney Lübnan'da bir güvenlik şeridi" oluşturulması planı, çözüm değil çözümsüzlüğü dayatmaktır. İsrail, Kufe ve Şebaa Çiftlikleri'nin yanı sıra, şu an işgal ettiği topraklardan geri çekilmeye yanaşınadığı ve ikide bir Lübnan üzerinde gerçekleştirdiği kontrol keşif uçuşlarını askıya almadığı sürece çözüm zordur. Ayrıca Suriye ile Golan Tepeleri sorunu çözülmeden veya ortadan kalkmadan Hizbullah'ın silahsızlanmasını dayatmak pek akılcı görünmüyor.

Özetle, İsrail'in Baalbek-Hermel bölgesine, Qana'ya, Ayti-Şabe, Sur vb. gibi Güney Lübnan'ın birçok kasaba ve köylerinin

yanı sıra, Beyrut'a yağdırdığı vahşi ölüm bombaları çocukları ve savunmasız sivil insanları öldürmeyi sürdürüyor. "Medeniyetten, demokrasiden kültürden" söz eden Batılılar tam bir utanmazlıkla, İsrail'in, dünya kültürler mirasına ait olması gereken ve on sekiz etnik, cemaat ve toplumun yaşadığı Lübnan topraklarını bombalamasına, bu mozaik yapının yok olmasına göz yumuyorlar ve açıktan destekliyorlar.

Sonuç itibariyle İsrail, ABD ve müttefiklerinin Lübnan ve Lübnan ötesi stratejisinin Güney ayağında savaşı sürdürüyor. Eğer İsrail saldırısı karşısında Hizbullah eksenli Lübnan direnişi yenilecek olursa, bu yenilginin faturası salt ona ve onu destekleyenlere çıkmayacaktır. Tersine, ABD ve İsrail karşısında yenilecek olan bu direniş, genel Arap dünyasına ve bölgeye ödettirilecek bir fatura olacaktır.

6 Ağustos '06

İsrail ve Ortadoğu

İsrail'in Lübnan topraklarına yönelik sürdürdüğü işgal hareketi yeni olmadığı gibi, son da olmayacaktır. İsrail başta ABD olmak üzere, uluslararası emperyalizmden aldığı sınırsız destek ile, belli aralıklarla komşu Arap topraklarına yönelik işgal hareketini sürdürmüştür. 1978'den bu yana ara ara Lübnan topraklarına giren İsrail, bu ülkenin Kufer Tepeleri ve Seabe Çiftlikleri gibi topraklarını işgal ederek, halen elinde bulundurmaktadır. İsrail'in 28 Haziran 2006'dan bu yana Filistin topraklarında devam eden işgal hareketinin ardından, 12 Temmuz'da başlayan Lübnan'a ve Lübnan ötesine yönelik olarak başlattığı savaşın, her iki taraf için de bazı noktalarına değineceğiz.

Bir kuraldır, savaşın olduğu yerde barış da olur derler. Ancak Ortadoğu'da İsrail devleti kurulduğundan bu yana, savaş da barış da çeşitli süreçlerde çeşitli dönüşümlerden geçmiştir. Emperyalist merkezlerin maddi ve askeri desteğini sonuna kadar arkasına alan İsrail, ara ara kafa tutan Arap rejimlerini ve Filistin halkını, dünyanın gözü önünde onurunu zedelercesine evire çevire döverek bugünlere geldi. İsrail 60 yıla yakın bir süredir Filistinlilere yönelik sürdürdüğü devlet terörünün yanı sıra, 1948'den bu yana komşu Arap ülkelerine yönelik 1956, 1967, 1973, vs. gibi dönemlerde belli aralıklarla işgal saldırılarını sürdürmüştür. İsrail'in bölgeye yönelik "Kuşatma ve Güvenlik Stratejisi" doğrultusunda büyük İsrail olarak çağrışım yapan Arz-ı Mev'un (Nil'den Fırat'a kadar olan vaadedilmiş topraklar) hayata geçirilmesi için çatışmacı ve çekişmeci siyasette ısrar etmektedir. Bu vesileyle İsrail, Ortadoğu siyasetinin kaygan zeminlerinde, bu stratejinin amaçları doğrultusunda tam anlamıyla kuralsız bir savaşı yıllardır sürdürüyor. Filistin halkına kan kusturduğu gibi, şu anda da Lübnan'a 1982'de olduğu gibi daha kapsamlı bir saldırıya girişmiştir.

2003 Irak savaşından bu yana, ABD, İsrail ve müttefiklerinin bölgenin fosil enerji kaynakları üzerinde hakimiyet kurma arayışları, İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırısının bir parçasıdır. Ve bu saldırının birçok nedeni vardır.

Birincisi; İsrail rejiminin Arap yarımadasında coğrafik olarak kuşatılmış olması, gelecek kaygısı ile sürekli savaş içinde varlığını sürdürmesi ve onun her defasında kendilerine "vaadedilmiş toprakların" sınırlarına bir adım daha yaklaşmak istemesidir.

ABD açısından İsrail'in konumunun bölgede güçlendirilmesi, bölge üzerindeki kendi hakimiyetinin sağlamlaştırılması ve Rusya, Çin ve AB gibi rakiplerine karşı, petrol ve enerji kaynakları gibi güçlü bir silahın tetiğini elinde bulundurması anlamına gelmektedir. Emperyalist gerici ve işgalci siyasetin hedef tahtasında yer alan Avrasya'ya yönelebilmek için Irak'ın işgali önem taşımaktadır. Diğer taraftan, ABD ve müttefiklerinin hedefindeki Suriye

ile İran'a olası müdahalelerin yapılabilmesi için önlerinde büyük engel olarak gördükleri Hizbullah hareketinin zayıflatılması veya bertaraf edilmesi gerekiyor. Bu ise şu an mümkün değil. Ayrıca, bir süredir ABD'nin İran'a ne şekilde saldırabileceği konusunda var olan birkaç görüşe göre, "İran'a yapılacak hava saldırısının" etkili olup olmayacağı konusunda İsrail kanalıyla Lübnan havadan bombalanarak test yapıldı. İran ise bu teste karşılık olarak, kendisine yapılacak bir saldırı durumunda siyasal etkinliği altındaki Şiileri harekete geçirebileceği ve kendine saldıran güçlere karşı dünyayı cehenneme çevirebileceği sinyalini Hizbullah üzerinden vermeye çalıştı.

İkincisi; 1990'lı yıllardan sonra emperyalist güçler adeta bilinçli olarak ve kökleri epeyce gerilere dayanan Şii-Sünni çatışmasını bölgede tetikleyerek, Arap rejimleri içerisinde

mezhepsel sorunlardan doğan klikleri derinleştiriyor. Bu durum İsrail'in Lübnan'a yönelik başlattığı savaşta Arap Birliği'nin Mısır'ın Şerm-el Şeyh kasabasında yapılan toplantısında kendini açıkça gösterdi. Suudi Arabistan, Mısır ve Ürdün'ün başını çektiği Sünni mezhepli bloğun rejimlerinden İsrail'in Lübnan saldırısına ciddi bir eleştiri gelmezken, Hizbullah eleştirilmiştir. Zira bu ülkelerde, gösterilerin yasak olmasına rağmen, kendi iç kamuoyu ve diğer Arap ülkelerinde çığ gibi kitlesel gösteriler gerçekleştirildi. Bu rejimlerin ses çıkarmamasının nedenleri açık. Lübnan Hizbullah'ının Şii mezhebinden olması. Çünkü, 20 yılı aşkındır İslam dünyasında örgütlenen Şii mezhepli İran Mollaları, Sünni mezhepli ve ABD işbirlikçisi bu ülke rejimlerini içten tehdit etmektedir. ABD'nin Irak'ı işgal etmesinden sonra, İran'ın Irak'taki Şiiler üzerinde elde ettiği etkinlik, giderek bölgede bir Şii ekseninin oluşmasından dolayı yukarıdaki ülkeler kaygı duymaktadırlar. Bu kaygıların altında yatan bir çok neden vardır. Bu nedenle Mısır, Suudi Arabistan ve Ürdün gibi ülkeler Şii yayılmacılığını önlemek için, "can düşmanları olan İsrail" ile, stratejik ittifak içerisinde olan ABD ve emperyalist merkezlerin işbir-

likçiliğini yapmaktadırlar.

Üçüncüsü; ABD ve müttefiklerinin Irak'ta uyguladıkları vahşet ve zulüm politikalarına karşı, Suriye ve İran kendilerine yönelik emperyalist baskının hafifletilmesi için, İslami direniş hareketlerini destekleyerek, bölgede İsrail ve ABD karşıtı cepheyi güçlendiriyor. Bu durum, birinin İslam yayılmacılığı diğerinin de Arap milliyetçiliği adına bölgedeki etkinliğini artırıyor. İran'ın üçgen olarak adlandırdığı bölgede; Irak'ta Şiilerin iktidar olması, Hizbullah'ın Lübnan yönetiminde söz sahibi olması ve Sünni olmasına rağmen Filistin'de desteklediği Hamas'ın iktidara gelmesi, ABD ve İsrail'i olduğu gibi bölgenin kimi rejimlerini de gelecek açısından kaygılandırmaktadır. Ayrıca bu yıl Mısır'da yapılan seçimlerde ilk kez bu oranda parlamentoya giren İslamcılar ve gelecek yıl Ürdün'de yapılacak olan seçimlerde bir terslik olmazsa ülkede faaliyet içerisinde olan Jama'at al-Ihvan al Muslim'in (Müslüman Kardeşler Topluluğu) parlamentoya girmesi büyük bir ihtimal. İslamcı muhalefetle başları dertte olan bu ülkeler, İran'a karşı bölgede stratejik bir ittifak oluşumundalar. ABD'nin de yeşil ışık yaktığı bu stratejinin içerisinde, Suriye'yi İran'dan koparmak ve Tahran-Şam eksenli gelişen ittifakı kırmak. Ancak bunun için Suriye'ye bir uzlaşı önerisi sunulması gerekiyor, bu da üzerindeki siyasal baskının kalkması gibi tavizler olabilir. ABD ve İngiliz bloğunun bu uzlaşı paketinin tam olarak ne olduğu bilinmese de, şu an bunu Almanya Dışişleri Bakanlığı kanalıyla yürütüyorlar.

Dördüncüsü; İsrail saldırılarının Filistin'den Lübnan topraklarına sıçraması ve bu savaşın içinde birçok tarafın görünen ve görünmeyen ellerinin bulunması, bölge krizini süreç içerisinde daha da derinleştirecektir. Bu kriz Lübnan'ın hem içi hem de dışında, özellikle Arap dünyasında derin tartışmaları beraberinde getirecektir. Kimi Arap rejimleri tarafından Hizbullah'a suçlamalar yöneltilse de, Hizbullah'ın, Batı ve İsrail tarafından "onuru zedelenmiş" ve İsrail karşısında bozguna uğramış Arap ordularının

gösteremediği direnci İsrail'e karşı göstermesi, onun Araplar arasındaki popülaritesini artırmıştır. Ancak savaşın halihazırdaki taraflarından biri emperyalist-siyonist blok, diğeri bölgedeki şeriatçı rejimler ve örgütlerdir. Bu güçlerin bölgenin geleceğine yönelik olarak sürdürdükleri güç savaşında, bir yandan bölge kaosa sürüklendiği gibi öte yandan halklar arasındaki barış da uzak görünüyor.

Özetle, Ortadoğu'nun sahip olduğu geniş enerji kaynakları çerçevesinde İran, Suriye, Lübnan vb. ülkeleri ele aldığımızda, hiç kimse "benim burada çıkarlarım yok" diyemez. Ortadoğu'da kimin elinin kimin cebinde olduğu ve kimin kimi hangi arenaya çekerek, manevra alanını genişletmenin hesapları içerisinde olduğu bu süreçte şimdilik belli değil. Bu sürecin muhatapları İsrail ve Hizbullah üzerinden dolaylı ve dolaysız olarak birbirlerini test ederek, kendi planlarını hayata geçirmeye çalışıyorlar. Bu vesileyle de Beyaz Saray'daki muhafazakarlar, İsrail'deki siyonistler, bölgedeki gericilik ve bunların çevrelerindeki bir takım savaş tüccarları, hedef aldıkları ülkelere saldırmak için adeta zaman cetveliyle yarışıyor ve çılgınca davranıyorlar.

15 Ağustos '06

Sorgulanan Doğu

Ortadoğu ne şekle girerse girsin, Batı'nın incelikli mağrur kibrinden ABD ve İsrail'in en kaba saldırganlığına kadar, çeşitli biçimler altında Doğu insanını küçümseme, varlığına el koyma ve yaşamını ipotek altına alma hareketi Ortaçağ'dan bu yana hep ters tepmiştir. 1800'lerde Napolyon'un Doğu'ya başlattığı sömürge seferinin istenen sonucu alamayıp başarısızlığa uğraması ve böylece Batılılar'ın birbirine girmesinde dönüm noktası oluşturması gibi, 21. yüzyılda da Doğu emperyalist güçlerin kanlı kavgalı bir savaş iklimine doğru çekiliyor. Yani ABD, Suriye ve İran gibi devletlere (birkaç hava saldırısı hariç) savaş açtığı zaman, Napolyon'un Mısır'a saldırıp İngiltere ve diğer sömürgeci güçlerle girdiği sürecin bir benzerinin yaşanmayacağını kim garanti edebilir. Çünkü açgözlü Batı devletlerinin hiçbiri de beni buralar ilgilendirmez, neyime lazım diyemez. Tersine, Doğu'nun bağrında barındırdığı fosil kaynaklar ve Doğu'nun politik açıdan önemi, bugüne kadar herkesin geleceğini derinden etkilediği gibi bundan böyle de etkilemeye devam edecektir.

ABD-İngiltere emperyalist bloku, Afganistan'dan sonra Irak'a yönelik olarak başlattıkları açık işgalle kapitalist sistemlerinin 21. yüzyılda karşılaştığı sorunlara bir çözüm bulabilmek peşindeler. Daha da önemlisi, ABD'nin 21. yüzyılda dünyanın egemen gücü olarak ayakta kalabilmek hesabı ve hedefiyle Asya'nın geniş yataklarına çullanmasıdır.

Onları bu işgal hareketlerine yönlendiren dürtünün bir diğer ayağı da kapitalist-emperyalist sistem ile dünya halkları arasında gitgide büyüyen çelişki ve çatışmadır. Ancak her dönem olduğu gibi, emperyalist güç merkezleri arasındaki hegemonya kavgası çatışma ile uzlaşma arasında kol kola yürüse de, temelde çıkar kavgaları devam ediyor. Yani irili ufaklı herkes kendi cephesinden siyasal ve sınıfsal savaşlara hazırlanıyor.

Batı sömürge merkezlerinin Ortaçağ'dan bu yana seferler düzenleyip leş kargaları gibi her defasında bölgeye dalışları, bölgenin temel önemde bir tarihsel özelliğidir. Doğu'nun bu özelliği, onun yataklarında kara altının (petrolün) bulunması nedeniyle, Batı merkezlerinde, iki yüzyıla yakındır birbirleri arasında Doğu'nun geleceği ve denetimi hep tartışma ve çekişme sahası olmuştur. Yani dünya siyasetinin dengeleri dün olduğu gibi bugün de Ortadoğu merkezli şekilleniyor ve emperyalist merkezler dış politikalarını ona göre ayarlıyorlar. Bin yılı aşkındır bölgenin emek, birikim ve yeraltı (altın, maden, petrol vs.) zenginliklerine sahip olmaya çalışan Batı merkezleri, geçmişte olduğu gibi, 21. yüzyılın bölgeye yönelik seferlerini de din eksenine çekmeleri ve ilişkilendirmeye çalışmaları saçmalığın ta kendisidir. Emperyalist işgal siyasetinin ön plana çıkardığı ve tüm İslam coğrafyasını da içerisine alan Doğu'nun işgali, öte yandan siyasal İslamı eksenine alması, kapitalist-emperyalist siyasetin yarım asırdır bir ürünü olup, kalıcı değil geçicidir.

Ortadoğu merkezli gelişen bu siyaset içerisinde de Doğu insanı yönünü arıyor. Yönünü arayan Doğu insanı üç başlı mızrak misali şekilleniyor. Bunun biri anti-emperyalist olduğunu iddia eden siyasal İslamcı hareketler, ötekisi bölge gerici rejimleri ve müttefikleri, diğeri ise sınıfsal ve toplumsal kavganın ateşini yakmaya çalışan bölge ilerici-devrimci güçleridir. Bu gerici güçler ile bölge ilerici güçleri arasında, tarihe ve sürece yön verecek kanlı kavgalı hesaplaşma da süreç içerisinde şekillenecektir.

Ortaçağdan bu yana Vatikan Cizvit'i ekseninde Doğu'ya yö-

nelik çapulcu seferleri, salt "Kudüs'ü kurtarma" (böyle bir şeyin aslı astarı yok, tersine her şey politik amaçlıydı) bahanesi altında sürdürdükleri işgal hareketleri, bugüne kadar Doğu'nun sorgulanmasına neden olmuştur.

Batı emperyalist merkezlerinin Doğu'ya bu bakış açıları, bölgeye politik önem ve saygınlık kazandırmasının yanı sıra, terkilerine aldıkları bölge rejimleri ve gerici güçleri ile birlikte, bölgenin mazlum halklarına yönelik yarım asırdır sürdürdükleri vahşi saldırılarının da nedenidir. İsrail-Lübnan savaşından bu yana dünya diplomasinin Ortadoğu'yu sorgulayan trafiği ve Lübnan'a gönderilen BM denetimindeki çok uluslu "mülayim" NATO orduları ve İran'a yönelik yaptırımların tartışması çerçevesinde bölge sorgulanıyor.

Burada bir parantez açarak tekrar konuya döneceğiz ve bunu başka bir yazıda ele alacağız. (BM'nin 1701 nolu kararını NATO kararı olarak algılarsak, NATO'nun 1996'dan sonra Ortadoğu'ya yerleşme konsepti gerçekleşmiş oluyor. İsrail'in bekasını korumak ve Lübnan Hizbullah'ını kontrol altına almak için gönderilen çokuluslu NATO orduları bölge dengeleri bazında tatmin edici değil. Adil ve tatmin edici olmadığı gibi, süreç içinde İsrail-Lübnan (Hizbullah) çatışmasının yanı sıra Lübnan iç çatışma sürecine girerse şaşmamak gerekiyor. Bu da salt Hizbullah'la sınırlı kalmaz).

Şu an için emperyalist merkezlere kulluk etmeye yanaşmayan veya onların dayatmalarına evet anlamında kafa sallamayan İran, Suriye, Lübnan (Hizbullah) ve Filistin'e (Hamas), Irak işgalinden bu yana bu merkezlerce diz çökertilmeye çalışılıyor. Her ne olursa olsun, şu son yıllarda bölgede İran bu sorgulanmanın baş sorumlusu olarak köprü başında tutuluyor. Bunu çok iyi bilen İran mollalar rejimi kendisine yönelik diz çökertme veya teslim alma siyasetine karşı da birçok manevra ve taktikleri devreye sokarak, ret cephesinden siyaseti devam ettiriyor. Mollalar, İran üzerinde uluslararası baskının dozajı artıkça, kendilerine saldıracak güçlere

karşı ne yapabileceklerini göstermeye çalışıyorlar. Çünkü İran'a yapılacak bir saldırı durumunda, saldırgan güçlere karşı İran bölgede birçok cepheden çoban ateşini ateşleyeceğinin sinyalini veriyor.

Eğer ABD ile İran arasında bir çatışma olursa, bu çatışma salt bu iki güçle sınırlı kalmayacaktır. Bunun tarafları aynı zamanda, İran ve müttefiklerinin yanısıra İsrail, Fransa, Avrupa'nın kimi ülkeleri ve bölge güçleri olacaktır. Örneğin Irak Şiileri, ABD ve müttefiklerine yönelik olarak Irak'ı bir cehenneme çevirebilirler. Hizbullah Lübnan'a yerleşen BM müttefik güçlerine yönelik saldırıyı başlatabilir. Hatta dikkat edilirse İran, Lübnan'a yerleşen BM güçlerine öyle ahım şahım karşı çıkmadı. İran bir yanıyla bunları tuzağa düşürülecek av misali görüyor. Yani İran mollalar rejimi, kendilerine dayatılan süreci nasıl bloke edeceklerini Lübnan Hizbullah kanalıyla gösterdiği gibi, birçok kanaldan da beterin beteri var dedirttirebilir. Genel anlamda dünyada, Latin Amerika'da ve Ortadoğu'da gelişen anti-emperyalist milliyetçi sol, devrimci demokrat hareketten komünist harekete ve İslami akımlara kadar zengin bir muhalefet şekilleniyor. İran Mollalar rejimi ABD saldırganlığı karşısındaki bu dik siyasal duruşunu Asya (ŞİÖ) ülkeleri ve Latin Amerika'nın ilerici devrimci iktidarlarıyla ilişkilerini pekiştiriyor ve ABD karşıtı bu güçlerden gıdasını alıyor.

Bu sayede İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, İran'ın nükleer sorunuyla ilgili Avrupa'nın birçok teklifini "fandok'u we peste" (fıstık ve çikolata) olarak niteliyor ve nükleer konusunda ısrarcı davranıyor. İran'ın şu anki bu kararlı duruşu nedeniyle, ABD ve AB arasında İran konusunda varolan kimi görüş birliğinin yanı sıra, ABD'nin İran'a yönelik izolasyon ve ambargo gibi yaptırımları konusunda AB'nin kendi içerisinde de farklı eğilimler sözkonusu. AB'nin söz sahibi ülkelerinden Almanya dış politikasını her ne kadar ABD dış siyasetine uygun davranıp ona göre sürdürse de, Fransa tersine yakın siyaset izlemeyi tercih ediyor ve çıkarları gereği AB'de bir Fransız dış siyasetinin çizgile-

rinin ağırlığını oluşturmaya çalışıyor. Bu nedenle Fransa, İran'a karşı uygulanacak bir yaptırımdan ziyade sorunun diyalog yoluyla çözülmesinden yana olduğunu açıklıyor.

Bu anlamda Irak savaşında, AB'nin kimi ülkeleri dışında kenarda kalan Avrupa Birliği, Ortadoğu'da gelişecek sürecin dışında kalmaktan yana değil. Bu açıdan herkes ittifakın gittiği yere kadar bölgede gözü olan güçlerle birlikte yürümeyi sürdürecektir. Ancak emperyalist merkezler açısından, Ortadoğu'nun salt bir gücün egemenliği altına girmesine ve bölgenin ekonomik tek merkezli işleyişine kimse kendi cephesinden razı olmaktan yana değil ve karşı duracaklardır. Burada Çin ve Rusya'nın konumu önemlidir. Zira Ortadoğu'da gözü olan herkesi gözönüne getirdiğimizde, bu güçler birbirini kullandığı gibi, bunların da gizli ve açık herkes ile çok yönlü ve birbirine karşı ittifakları mevcuttur. Batı merkezleri, İran ve Suriye eksenli bloğun dizginlenmesi çerçevesinde, bölgenin diğer güçleriyle ittifak içerisindeler. Yine bölgenin salt ABD merkezli olmasına karşı olan aynı Batı merkezleri, İran-Suriye bloğuyla da ABD'nin tekerine çomak sokulmasından yanalar. Hakeza aynı güçlerin bileşenlerinden hiçbiri, İran'a ve Suriye'ye ABD ve İsrail tarafından (birkaç hava saldırısı hariç) yürütülecek bir savaşta, "benim çıkarım yok" diyemez. Bunu bilen İran da domino oyununu kurallarına göre çok iyi oynamayı sürdürüyor.

İran, bölgede bölgesel bir güç olduğunu, Batı merkezlerinin anlamasını/kabullenmesini dayatıyor ve bir yıldır nükleer konusunda ha bugün ha yarın yanıt vereceğiz diyerek, "adım adım Fars diplomasisinin" inceliklerini nazlı bir gelin gibi ustaca oynayarak, hayır yanıtında ısrar ediyor. İran Mollalar rejiminin genel söylemleri, "Batıya bizim ihtiyacımız yok, onlar bize muhtaçtır, ne söylerse söylesinler İran yoluna devam edecek" politikasında şu an kararlı olduklarını gösteriyor. İran açısından dayatmalara boyun eğmemenin altında yatan birçok neden bulunmakta. Bunlardan birincisi; "şeytan" dediği ABD öncülüğünde yirmi yılı aşkın

bir süredir kendilerine dayatılan siyasi ve ekonomik sürece boyun eğmemek. İkincisi; yine yirmi yılı aşkın bir süredir İslam adına bölgede oynadığı rol ve en önemlisi de Irak işgalinden sonra bölgede elde ettiği siyasi üstünlük...

İran'ın, Irak, Lübnan ve Filistin'e kadar olan alanda var olan siyasi etkinliği ve ayrıca bölgenin diğer önemli ülkelerinden Suudi Arabistan vb. Körfez ülkelerinde Şii topluluğu içerisinde örgütlü olması konumunu daha da güçlendirmektedir. Her ne kadar coğrafi olarak İran Lübnan'a hayli uzak olsa da, İran ile Hizbullah arasında ruhani ve siyasi bağın olması, Mollaların deyimiyle "Ortadoğu'nun gelini Lübnan" devletinin kendilerine yakın durmasını sağlıyor. İran'ın bölge üzerindeki bu etkinliği başta Suudi Arabistan'ın Vahabi rejimi olmak üzere, bölgenin diğer önemli ülkelerinden Mısır ve Ürdün rejimlerini de derinden ürkütmektedir. Çünkü İran'ın Arap bir ülkesi olmadığı halde İslam adına Arap dünyasında konumunu güçlendirmesi, bahsi geçen ülkeleri hem rejim hem de mezhep babında endişelendirmektedir. Zaten Irak'ta başta Şii topluluğu olmak üzere El-Kaide'nin Şiilere karşı sürdürdüğü saldırıları göz önüne getirirsek, Ortadoğu'nun birçok noktasında, özellikle Irak'ta Şii-Sünni çatışmasının zemini epeyden beridir yoklanıyor. Özellikle Hizbullah-İsrail çatışmasından sonra, İran'ın etkisinin önüne geçilmesi için, süreç içerisinde Lübnan'da vb. yerlerde bunun altı kazınacaktır. Bunun kim tarafından yapılacağı pek de önemli değil. Bunun muhatapları belli.

Özetle, bölgede İran ve Suriye eksenli gelişen blok karşısında, Mısır, Suudi Arabistan ve Ürdün eksenli ittifak ile İran etkinliğinin kırılması için İsrail'in ve Türkiye'nin de içinde bulunduğu ABD cephesi mevcut. Hakeza bu cephe içerisinde yer alan AB de, Suriye'yi İran'dan koparmak için bu cephe adına çabalamaktadır. Yani İran'ı istenilen düzeye çekme stratejisi çerçevesinde çaba harcanıyor. Suriye'nin öyle fazla gazı, petrolü olmasa da, Arap dünyasında siyasal konumu önemlidir. Sonuç itibariyle Mısır ve Suudi Arabistan'ın başını çektiği cephe, Hizbullah'ın İsrail-Lüb-

nan savaşında kendilerine danışmadan hareket etmesine de bir karışılık olarak, İsrail'in saldırganlığı karşısında adeta Lübnan'ın yok edilmesine gözlerini kapamışlardır.

Bu aynı Arap rejimleri, İran'ın Arap dünyasına yönelik etkinliğinin zayıflatılması babında dahi "Sünni" Hamas'a karşı da mesafeli davranmayı sürdürüyorlar. Şu anda da Filistin hükümetinin Batı merkezlerince bloke edilmesine çıt çıkardıkları yok. Cinsi cibilliyeti ne olursa olsun, Filistin'de demokratik yollarla iktidara gelen Hamas hükümeti işlevsiz kılınarak, Filistin'i yeni bir seçim sürecine çekiyorlar, dünyaya "demokrasi" yaydıklarını söyleyen Batı merkezleri Filistin'e bu süreci dayatıyorlar.

Tüm bunlar içerisinde Türk devleti ise, çok yönlü pisliklere elini sokarak, kirli ittifakları geliştirmeye çalışıyor. Eğer ABD ve müttefikleri Suriye ve İran'a savaş başlatırsa, Türkiye hem NATO terkisinde hem de İsrail ile var olan askeri işbirliği çerçevesinde komşu devletlerine karşı savaşa dahil olmuş olacak. Öte yandan aynı komşu devletleriyle birlikte Türkiye, Kürt halkının imhası için kirli ittifakın içerisinde yer alıyor ve İran'la birlikte Kürtlere yönelik imha stratejisinde birleşerek, Kasr-ı Şirin ittifakını oluşturmaya çalışıyor. Kısacası Ortadoğu'nun çetrefilli sorunları içerisinde kimin eli kimin cebinde veya kim kimi kullanıyor denirse, herkes herkesi kullanıyor.

27 Eylül '06

Savaştan sonra Lübnan

Mezopotamya sınırlarının etrafında yer alan ve topraklarının insanlığa kattığı büyük kültürel birikimler ekseninde oluşan Lübnan'ı izah etmeye çalışalım.

Lübnan, coğrafi olarak Doğu Arap ile Batı Arap ülkeleri arasındaki giriş kapılarının merdiven başı olduğu gibi, Ortadoğu'nun da köşe taşlarında birini oluşturur. Fenikler diyarı Lübnan, karmaşık yapısı ile birçok din, inanç, topluluk ve cemaatin yanısıra, çeşitli dilleri konuşan etnik toplulukları da bir arada barındıran mozaik bir ülkedir. Söylentilere göre, Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet gibi belli başlı birçok din, buradan doğup dünyaya yayılmıştır. Yani Lübnan Arap çoğunluğun yanısıra, Hıristiyan (Maruniler), Yahudiler, (Türklerin dinsiz olarak gördüğü) Dürziler, Kürtler, Türkler, Ermeniler, Fransızlar, İtalyanlar vs. gibi çeşitli cemaat ve toplulukların bir arada yaşadığı bir ülkedir. Ortadoğu'nun ortasında yer alan Lübnan, küçük bir adaya benzemesinin yanı sıra, belli başlı bütün inanç ve dinleri bağrında barındıran ve dini değerleri kültürel yapısında taşıyan bir ülkedir. Bu nedenle Arap ve diğer bölge uzmanlarının bu ülkeyi tam olarak irdeledikleri de söylenilmektedir.

Zira bu ülkenin jeostratejik ve jeopolitik konumu kavimler, cemaatler ve toplulukları ile hem Batı merkezlerinin, hem de Ortadoğu ülkelerinin ilgi odağı haline gelmiştir ve aynı zamanda herkes kendi çapında bu ülkede örgütlüdür. Yani ajanların, MİT'lerin, MOSSAD'ların, CIA'ların ve bil-cümle istihbarat örgütlerinin cirit attığı bir yerdir Lübnan. Lübnan Ortadoğu coğrafyasının diğer ülkelerine nazaran küçük, hatta Bahreyn'den sonra bölgenin en küçük bir ülkesi olup, 10.500 kilometre karelik alanı ile hem Batı hem de Ortadoğu ülkeleri açısından hassas bir noktada bulunuyor. Sınır boylarının kısalığı ve yüzölçümünün darlığı nedeniyle önemli stratejik noktaların birbirine yakın olması bu ülkeyi ikiyüz yıla yakındır diken üzerinde yürütmektedir.

Akdeniz kıyılarına uzun bir şerit şeklinde uzanmış olan Lübnan, denize açılan irili ufaklı limanlarıyla önemli bir stratejik konuma sahiptir. Lübnan, Doğusu ve Kuzeyi ile Suriye, Güney yakasından Filistin, İsrail ve Batı yakasından Akdeniz suları ile çevrili, Kıbrıs'a 200 km gibi uzakta olup (deniz yoluyla) üç koldan Kıbrıs'a girişi olan bir ülkedir. Lübnan'ın bu özelliği ve Akdeniz'in açık kıyılarına açılan jeopolitik konumu nedeniyle, tarih boyunca batılıların Ortadoğu'ya giriş kapısı olarak görülmüştür. Napolyon 1700'lerin sonundaki Mısır işgalinden sonra, talancı işgal ordularıyla Ortadoğu'ya yönelirken, Akka (Filistin) kuşatmasının ertesinde Lübnan'a girerek, oradan da Suriye'yi işgal ederek, bölgeye hakim olmaya çalışmıştır. Böl ve yönet siyasetinin mimarisi olan Fransızlar, yerleştikleri Ortadoğu'da ilk olarak kavim, cemaat ve mezhepleri birbirine düşman etme politikası izlemişlerdir. 1800'lere doğru Fransızlar ve diğer sömürgeciler Ortadoğu'yu işgal ettiklerinde, her alanda topluluklar arası nifakı körüklemiş, Lübnan'da da cemaat, kavim ve mezhepleri birbirine düşürerek Maruniler ile Dürzilerin kanlı çatışmalarına sebep olmuşlardır. Batı emperyalist merkezlerinin böl ve yönet politikası zeminlerinin en çok yer edindiği ülke ise,

Lübnan'dır. Örneğin Fransa sömürgecilik sürecinde Suriye'de böl ve yönet politikasını pek tutturamazken, Lübnan'ı işgal eden batılı güçler, buradaki cemaat ve toplulukları birbirine düşürerek, istediklerini elde etmiş ve burada sürekli bir çatışma alanı yaratmışlardır.

Hatta bugünkü cemaat ve toplulukların arasındaki birçok husumetin nedenlerinden birinin de, Batılıların birbirini destekleyip Lübnan üzerinde söz sahibi olmak istemeleri ve dolayısıyla Lübnan halklarını hiçe sayması olduğu söylenebilir. Napolyon Ortadoğu'yu istilaya yöneldiğinde, işgal ordularının yanısıra binlerce de istihkamcı, arkeolog, yazar çizer ve kadrolar ile bölgeye yerleşmeye çalıştı. Fransızlara bu çıkarmada olduğu gibi 1. Dünya Savaşı yıllarında da Maruniler yardım ettiler. Maruniler Napolyon'a yaptıkları yardımın karşılığı olarak, Osmanlı topraklarına ait olan Lübnan'da, 1862'de özerk konum elde ettiler.

1. Dünya Savaşı'nda Osmanlıların yenilmesi için Fransızlara yardım eden Maruniler, Batılıların desteği ile egemenliklerini pekiştirmeye çalıştılar. Fransa, Marunilerin bu yardımından dolayı, 1943'te Batılıların himayesi altında Suriye ve Lübnan arasında meşruluk kazanan Ulusal Pakt (El Misak El Vatani) anlaşmasının gereğince, ülkeyi en tepeden yönetme hakkını Marunilere devretti. 1943 Anlaşmasının Anayasa'sının halen geçerli olduğu Lübnan'da, anlaşma gereğince en geniş yetkilerle donatılmış Cumhurbaşkanlığı Maruniler'indir. Ülkenin Başbakanlığına Sünniler ve Meclis başkanlığı ile bazı bakanlıklara ise Şiiler ve Dürziler tayin ediliyor.

Yani ülkenin en tepesinde Maruni egemenliği, onun altında Sünni kesimi ve en alt sırada da Şiiler ve Dürziler yer almaktadır. Bu yönetim biçimi ve kuralı halen bugün de ülkenin siyasi sisteminde geçerlidir.

Marunilere tanınan bu tepeden yönetme hakkı, 1958 iç savaşında Arap milliyetçilerinin tepkisine neden olup, Arap milliyetçilerinin öncülüğünde ayaklanmaya yolaçmıştı. Arap milliyetçi-

liğinin eksenine aldığı bu ayaklanma, ülkenin Maruni-Sünni egemenliğine ve gerici yönetimine karşı, siyasal dengeleri yoksullar lehine değiştirmeyi de hedeflemişti. Ancak Batı merkezlerinin müdahalesi ile varolan statü korundu ve sistemin bu statüsünün günümüze kadar devam etmesi sağlanmış oldu.

Dışta yayılmacı, içte ırkçı olan İsrail devleti, çeperini genişletme hareketini resmi düzeyde 1948'de hızlandırdı. Siyonist İsrail rejimi aynı yıl içinde hem Filistin'e hem de Lübnan'a yönelik işgal hareketini başlatarak, Güney Lübnan'ın bir bölümünü istila etti. Bu süreçten sonra belirli aralıklarla komşu toprakları üzerinde işgal hareketini sürdüren İsrail, 1967 İsrail-Arap savaşında en büyük istilayı gerçekleştirdi ve Güney Lübnan'dan büyük bir parça daha kopardı. 1967 İsrail-Arap savaşının getirdiği siyasi istikrarsızlık genel anlamda 70'li yıllardan sonra İsrail-Arap çekişmesine odaklandı ve Lübnan'da bildiğimiz on beş yıllık iç hesaplaşma süreci başladı. Lübnan'da resmi nüfus sayımı 1932 yılından bu yana halen yapılmadığı için, resmi nüfusun bugün 3.5 ile 4 milyon olduğu tahmin ediliyor. Bunun % 27'si Hıristiyan ve % 63'ü Müslüman topluluğu ve geriye kalanın da Yahudi ve diğerlerinden olduğu varsayılıyor. Her ne kadar 1932 yılında yeni bir nüfus sayımının yapılması istenmişse de bu durum Marunilerin azınlıkta kalma korkusuyla yapılmamıştır. Ülkedeki Maruni-Sünni egemenliğinden rahatsız olan Şiiler, Dürziler ve diğer cemaatler 70'li yıllarda çeşitli sol, milliyetçi ve komünist örgütlerde hızla örgütlenerek, Maruni-Sünni egemenliğine karşı mücadele başlattılar. Ülkenin aşağı yukarı % 40 gibi bir nüfusuna sahip olan Şiiler, parlamentoda nüfusa göre adil bir temsil hakkı istiyorlardı. 1975 iç savaşının çıkış nedenlerinden biri de budur. Bu hesaplaşma, Suriye'nin tarafları bir araya getirerek Ekim 1989'da imzalattığı El Taif anlaşmasına kadar sürdü.

İsrail, 1978'lerden sonra, bu ülkeye yönelik dört büyük operasyon gerçekleştirdi ve her defasında da bir isim taktı. 1982 Elcelil operasyonu olarak bilinen, kasap Ariel Şaron'un yönettiği

havadan ve karadan yürütülen bu savaşta, Güney Lübnan'ın büyük bir bölümü işgal edilerek, İsrail sınırları 20 km Lübnan içine taşındı ve Beyrut 2.5 ay kuşatma altında kaldı. 12 Temmuz 2006 İsrail-Lübnan savaşında olduğu gibi, o dönemde de ABD, İngiltere ve Fransa tarafından desteklenen İsrail, "Bu (1982) saldırının amacının FKÖ militanlarını Lübnan'dan temizlemek, Lübnan'a Hıristiyan bir Cumhurbaşkanı getirmek ve Falanjistleri iktidara taşımak olduğunu" ileri sürdü. İsrail Lübnan'a yönelik sürdürdüğü bu savaşta Tel Zaatar, Sabra ve Şatilla mülteci kamplarına saldırarak binlerce savunmasız sivili katliamdan geçirdi, FKÖ'nün merkezini ve Arafat'ı Beyrut'tan uzaklaştırdı.

İsrail işgaline karşı Hizbullah da bu süreçte Baalbek-Hermel gibi Güney bölgesinde şekillendi ve kendilerini Ayetullah Humeyni ve İran İslam devriminin izleyicileri olarak adlandırdılar. Örneğin, "Humeyni 1983'te Amerika'dan İsrail'in Lübnan'daki utanç verici işgaline son vermesini isteyince, Beyrut'ta patlayıcı yüklü kamyonun infilak etmesi sonucu, 241 Amerikalı ve 58 Fransız askeri ölmüştü" (Aktaran *Faik Bulut, İslamcı Örgütler*).

Bu eylem Hizbullah'm gelişip büyümesinde bir çığır açtı. 1983 ile 1985 arası Batılı ve İsrail güçlerine karşı ardarda gerçekleşen eylemler Hizbullah'ı ülkenin savunan gücü haline getirdi. Dönemin Hizbullah liderlerinden Seyyid Abbas Musevi, bu eylemlere yönelik olarak, o dönemde devam eden Irak-İran savaşına gönderme yaparak; "İran'a dayatılan savaşta Baasçılara ve batıya karşı İranlı gençlerin mücadele yöntemi Lübnan'lı Müslüman gençlerin şehit olmalarına örnek oldu ve 1200 kg. patlayıcı ile Müslüman bir gencin düşmana saldırmasına şaşmamak gerekir" diyordu.

Hizbullah, 6 Ocak 1984'te Lübnan İslami direniş hareketi olarak kuruluşunu ve 16 Şubat 1985'te kimliğini, stratejisini, ideolojik hedefini açıkladı. Hizbullah hedefinin, "Siyonist rejimi Lübnan'dan geri çekilmeye zorlamak olduğunu" söylüyordu. Dolayısıyla da Hizbullah tipik bir ulusal kurtuluşçu örgüttür. Bu

örgütün eylemlerine yönelik dönemin İsrail Başbakanı İzak Rabin, "İsrail saldırıları Şii devinin ortaya çıkmasına sebep oldu" demişti. İslamcı örgütler 80'li yıllardan sonra İsrail işgaline karşı direnirken, Güney ve Kuzey Lübnan'da diğer siyasi sol-milliyetçi ve komünist güçlere karşı acımasız saldırılarla, örgütlenmelerini engelleyerek birçok bölgede yaşam hakkı tanımadılar. Hizbullah ve diğerlerinin kuruluş gerekçeleri her ne kadar İsrail'e karşı savaşmak olsa da, Arap milliyetçiliğine, sol ve komünist güçlere karşı da mücadele etmekti.

Geçtiğimiz günlerde Beyrut'ta yapılan Hizbullah ağırlıklı mitingte konuşan Hassan Nasrullah, hem içe hem de dışa yönelik birçok tehdit içeren ifadeler kullanıyordu. Tıpkı 2002'de Fransa'yı hedef alan Bint Cubeyl konuşmasında olduğu gibi, bu kez de Almanya'nın İsrail'e karşı vebalını ödeme babında bölgeye asker göndermesine gönderme yaparak "hiçbir güç bizi silahsızlandıramaz" diyerek, bölgeye giden NATO askeri gücü eleştiriyordu. Bölgede, Arap rejimlerine yönelik olarak, "Kudüs'ü korumakla koltuğu korumak arasında kalınırsa Kudüs'ü bırakıp koltuğa yapışıyorlar" diyordu. İçe yönelik ise, "bizim hedefimiz Lübnan'da temiz bir hükümetin kurulması" ve "eğer Lübnan devleti, hükümeti ülkeyi ve milleti koruma görevinde kusur gösterirse, 1982'de olduğu gibi halk ikinci defa sorumluluğu üstlenecek" ve ayrıca "kim Lübnan'da federalizmden söz ediyorsa İsrail'in sözünü söylüyor demektir" diyordu. 1982 savaşında Rafik Hariri gibi kimi şahısların o dönemde savaş ganimetçisi olarak palazlanmalarına karşı da uyarılarda bulunan H. Nasrullah, "onurumuz için yıkılan evlerimizin heder edilerek yapılmasına izin vermeyiz. Onurumuz için midelerimizin dolmasına izin vermeyiz. Bu çerçevede herkesten yanlış planlar içerisine girmemelerini istiyorum" diyordu.

Bu söylemler bazında şu son günlerde, Hizbullah lideri Hassan Nasrullah'ın Arap ilericiliğinin öncülüğüne oynadığı yönündeki değerlendirmeler, Hizbullah'ın ideolojik doğrularına ters

olduğu gibi, düşünce olarak da doğruları yansıtmıyor. Çünkü H. Nasrullah'ın ve diğer İslamcıların ideolojik temellerinde sosyal ve sınıfsal bir aidiyet yok. Aksine ilerici karşıtı, gerici bir sistemin vizyonunu sürdürmektedirler.

Öte yandan İsrail saldırıları karşısında, ülkenin savunulmasının sadece Hizbullah'a mal edilmesi ise doğru değildir. Tersine, İsrail saldırısına karşı 1982'den bu yana var olan "halk direniş cephesi"nde yer alan sol güçler, İsrail'in saldırılarında imkan ve olanakları dahilinde cephede direnmişlerdir. İsrail'in geçmiş saldırılarında olduğu gibi, bu saldırıda da Lübnan komünistlerinin yanısıra, sol ve milliyetçi güçler de halk direniş cephesinde yer alarak çarpıştılar. Nitekim, Lübnan Komünist Partisi Genel Sekreter Yardımcısı Saadallah Mazraani'nin söylemiyle, Lübnan komünistleri geçmiş direnişlerde olduğu gibi, İsrail'in bu son saldırısında da direnişin ön saflarında çarpışarak 13 savaşçısını şehit vermiştir.

Özetle, İsrail'in batılı emperyalist devletlerden aldığı sınırsız mali ve askeri destekle Lübnan'a yönelik sürdürmüş olduğu 33 günlük yoğun hava ve kara savaşında, Beyrut başta olmak üzere ülkenin yeraltı ve yerüstü sistemi altüst edildi ama, "sınırlarını yeniden çizme" düşüncesi tutmadı. Yani savaşın birinci evresi (işgal) başarısız geçti ve Condolezza Rice'nin söylediği "yeni bir Ortadoğu" şu an doğmadı ama bu emelleri de sona ermedi.

Çünkü siyonist ideolojiye göre siyonistler, Allah katında kendilerine hediye edilmiş toprakları savaş yoluyla ele geçirme hakkının olduğunu iddia ediyorlar. İsrail bu savaşta işgal babında istediği sonucu alamadı ama, Ortadoğu'ya NATO'nun yerleşmesini sağladı. Her ne kadar İsrail içte siyasal krizlerle boğuşsa da bu savaşta yenilmiş anlamına gelmiyor. Çünkü İsrail'in elinde güçlü bir silah var: *"İsrail devletinin saldırgan politikasını kim yargılamaya çalışırsa, o anti-semitistir!"*

10 Ekim '06

Nalbantçı oğlu vaka yaratmaya devam ediyor

2500 yılı aşkın tarihleriyle birçok bulgu ve icatların kendileri tarafından dünyaya yayıldığını söyleyen İranlılar, tarih ve kültürleriyle gurur duyan bir halktır. Örneğin, günümüz takvimini, halıyı, şarabı, tütünü, fıstığı vb. gibi birçok olgunun kendileri tarafından bulunduğu ve bir nimet olarak günümüz insanının kullanımına sunulduğunu iddia ederler. Doğrudur. İranlılar Mezopotamya uygarlığının en önemli mirasçılarından biridir. O topraklar üzerinde Antik Çağın en büyük imparatorluğu İranlılar tarafından kuruldu.

İran bulunduğu coğrafik konumundan dolayı, her zaman dikkatleri üzerine çekmiş, Ortadoğu ve Asya'nın merdiven başı işlevini gören stratejik bir ülkedir. Ayrıca İran toplumu, Ortadoğu'nun ve Batı Asya'nın en dinamik toplumlarından biri olup başlarındaki gerici ve totaliter rejimlere karşı mücadele etmiştir. Ancak son 50 yıldır hep arayışlarla yüklü olan İran halkı, Mollaların 1979'da rejimi (iktidarı) ele geçirmesiyle birlikte zor bir süreçle karşı karşıya kaldılar.

İran'ın son yüz yıllık tarihine baktığımızda, 1921'deki Rıza Şah'ın iktidarı hariç, Ortadoğu'nun tepeden gelme (iktidara el koyma) geleneğinin tersine, sokağın dili yani ezilen emekçi halkların muhalefetinin az-çok etkisi altında şekillenmiştir.

İran'da geleneksel Bazar esnafı ve tüccar (çarşı) kesim ile aydınlardan oluşan 1890'daki siyasal muhalefet Nadir Şah'ın Britanyalı Major Talbot'a, İran tütününün üretim, satış ve ihracını elli yıllığına vermesi, ülkede belki de ilk siyasal protestonun kapılarını aralamıştı. 1906 Anayasa hareketi olarak bilinen hareket, ülkenin aydınlarınca, Şah'ın yetkilerini sınırlamayı ve Anayasal sistem ile temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasını amaçlamaktaydı.

21 Şubat 1921'de Rıza Şah Kazaklardan oluşturulan İran alayı ile darbe yaparak yeni iktidarını kurdu ve 1925'te kendisini Kral ilan ederek, İran'da modern siyasetin ilk adımını atmış oldu. 1941'de Sovyetler Birliği ve Britanya, Almanya'nın etkisini kırmak amacıyla, İran'ı işgal ettiler.

Bu dönemde Rıza Şah iktidarını, oğlu Muhammed Rıza Şah Pehlevi'ye devretti. Bu süreçte ülkenin işgali, İran'da milliyetçiliği güçlendirdi ve Musaddık'ın Ulusal Cephe partisi 1951'de iktidara geldi. Musaddık hükümeti petrollerin millileştirilmesi ve yabancı petrol şirketleriyle yapılmış antlaşmaların iptali vb. gibi çeşitli politikalar izledi. "İran'ın özgürlük" yılları olarak bilinen dönemi, 1953'te ABD ve diğer emperyalist güçlerin desteklediği bir askeri darbe ile Musaddık'ın iktidardan uzaklaştırılmasıyla sona erdi. Emperyalistlerce iktidara getirilen Şah'ın monarşik mutlak katı diktatörlüğü dönemi başladı. Şah Pehlevi iktidarı 1953'ten sonra ülkede katı baskıcı politikaları hızlandırdı. Şah iktidarı ile Mollalar (ulema) arasında ilk çatışmaların baş gösterdiği 1959'da, Şah'ın toprak reformu olarak bilinen yasanın çıkarılması tartışmalar yaşandı. (Toprak reform yasasının amacı, toprakların büyük toprak ağalarından alınıp topraksız yoksul köylüye dağıtılması değildi. Tersine kırsal kesimde yaşayan kapitalist tarım işletmeleri kurabilecek toprak ağalarının çıkarlarını gözetmeyi amaçlıyordu. Yani tarım ve sanayi arasındaki ilişkiyi tarım aleyhine etkileyerek kırın sermayesini sanayi sermayesine dönüştürmekti.) Çıkarılmak istenen toprak reformu her şeyden önce ule-

manın bir kesimini doğrudan etkilediği gibi, toprak sahipleri tarafından parasal olarak desteklenen ve ulemanın yönetimi altındaki toprak vakıflarının geleceği tehlike altına giriyordu. 1963 olaylarına kadar olan süreçte Mollalar, siyasal iktidarın karşısında olmaktan ziyade daha çok yanında yer almaktaydılar.

Ulemanın neden '63 olaylarına katıldığı sorusunun yanıtına gelince. Mollaların Şah'ın ülkede uygulamak istediği çeşitli reformları hazmedemeyip karşı çıktığı bilinmektedir. Ancak,1963 olayları sadece dini çevrelerin düzenlediği bir protesto hareketi değildi. 1960'lı yılların başında dünyada hızla gelişen siyasal mücadeleler İran toplumunda da genel bir huzursuzluğun başlangıcı olmuştu. 1960'lı yılların başında gelişen bu huzursuzluk ortamında aydınların başını çektiği "Ulusal Cephe" hareketi Şah rejimine karşı başkaldırı noktasına gelmişti. Burada Mollalar (ulema) ile aydınların bu protesto hareketini birbirinden ayırmamız gerekiyor. Mollalar açısından sorun, her ne kadar reform ve modernleşmeye bir tepki olarak nitelendirilse de, bu bakış açısı meseleyi basite indirgemek anlamını taşımaktadır. Onların derdi ne demokrasi ne de hak ve özgürlüklerdir. '63 olayları sırasında Mollaların (ulema) muhalefetinin temelinde bir bütün olarak alternatif bir "siyasi İslam program"ının oluşturulması çabası yatmaktaydı. Böyle de oldu. Aydınların ve ilerici güçlerin başını çektiği "Ulusal Cephe" "reformlara evet diktatörlüğe hayır" babında muhalefet ederken, bu taleplerin Mollalar tarafından desteklendiğini belirten bir hareket söz konusu değildi.

2. Dünya savaşından sonra, soğuk savaş döneminde Ortadoğu toplumlarında sol güçlere karşı yerel gericiliği destekleyen Batı ve ABD, 1960'lardan sonra Sovyetlerin sıcak (Akdeniz) ülkelere inmesini önleme politikası çerçevesinde İran'da da siyasal İslam'ın gelişimine göz yumdular.

1979 İran İslam devrimine giden yolda emperyalistlerin derin müttefiki olan ve Ortadoğu'da en güçlü ve istikrarlı devletler arasında görülen İran devletinin çöküşü ve yerine İran İslam cum-

huriyetinin kurulması muğlak kalmış bir olgudur. Çünkü sırtını bir yandan ABD desteğine ve petrol sermayesine, diğer yandan dünyanın en büyük ordularından birine ve Savak gibi güçlü bir gizli polis teşkilatına dayamış olan İran Şah'ı iktidarının bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde devrilmesi dikkat değerdir. Emperyalist güçler tarafından Afganistan'da, İran'da, Irak'ta vb. yerlerde yaratılan bu gericilik, şimdilerde uluslararası terörizmin etkin bir kutbuna ve Ortadoğu'daki hegemonya güç savaşının bir ayağına dönüştürüldü.

Demagojik bir propaganda

İran'ın tarihi boyunca Batılı değerler karşısında geleneksel dini değerlerin savunucusu olan, Bazar ekonomisi olarak bilinen tüccar, tefeci vs. gibi ihracatçı orta sınıfın sözcülüğünü yapan Mollalar 1979'da Humeyni öncülüğünde iktidara geldiler. Bununla, İranlıların geçmiş yayılmacı egemenliklerine duydukları (Fars İmparatorluğu) özlem gerçekleşmiş oluyordu. Bugünün İslam Cumhuriyeti, geçmişte bunun tekrarlanmamasının nedenini "yabancı uluslararası şeytani güçlerde" görmektedir. Bu kavramı teorik boyutlara yükselten Ayetullah Humeyni, "ne Doğu ne Batı, sadece İslam" söylemini geliştirip siyaset sahnesine yerleştirdi. Ortadoğu coğrafyasında anti-emperyalist ve anti-komünist söylemin destek bulması zor değil; zor olmadığı gibi Humeyni'nin deyimiyle "ABD ve Sovyetler Birliği birer büyük şeytanlar" olarak günlük siyasete yansıdı.

Ancak İran başta olmak üzere siyasal İslamcıların anti-emperyalist mücadele kavramlarının içi boştur ve bir demagojik propagandadan başka bir şey değildir. Yani bir yandan emperyalist devletler ve uluslararası gericilikle diplomatik, ekonomik ve askeri ilişkileri sürdüreceksin, öte yandan da anti-emperyalist olduğunu söyleyeceksin. Bu içi boş kavram demagojik bir propagandadır, siyasal İslam'ın halkı zinde tutma taktiğinden ibarettir.

Her ne kadar şu an İran muhalefeti sessizliğini korusa da, bunda ABD'nin bölge üzerinde izlediği işgalci politikaların büyük etkisi olduğu ortadadır.

Amerika ve müttefiklerinin bölge üzerinde uygulamak istedikleri egemenlik stratejisinin bölge üzerinde sultacı bir yaşamı dayattığı, İran muhalefeti tarafından da görülmektedir. Bu bilinçle hareket eden İran muhalefeti, rejime karşı muhalefeti İran-Irak savaşında olduğu gibi, bir nevi askıya almış görünmektedir. 1999'da baş gösteren İran öğrenci ve aydın muhalif hareketi, ülkelerinin şu an için emperyalist kuşatma altında olduğunu görmektedir. İran'ın ABD tarafından "şer ekseni" olarak adlandırılması muhalif hareketin sessizliğinde rol oynamaktadır. Fakat emperyalist sis perdesi aralandığında, İran muhalif hareketi kendini molla rejimine karşı er veya geç tekrar gösterecektir. Yani İran'da ya yeni bir devrimci dalga İslam Cumhuriyeti'ni silkeleme dönemine evrilecek ya da İslam Cumhuriyeti biçim değiştirerek, başka bir burjuva toplum yönetim özelliğine bürünecektir. Aslına bakılırsa İran rejimi, içte ve dışta sıkışmış durumdadır. Sürecin yukarıda işaret edilen yönlerden birine evrilmesi tarihsel olarak kaçınılmaz görünüyor. İran burjuvazisinin, mevcut rejimi barışçıl biçimde olağan bir rejime dönüştürme baskısına İslam'ı rejim hala direnmektedir.

İslam devriminin ihracı

İran İslam cumhuriyetinin siyasal hedefleri arasında, İslam devrimini evrenselleştirip, kendi topraklarının dışına bir toplum modeli olarak ihraç etmek vardır. Yani Mollaların deyimiyle "İslam devrimi İran sınırlarıyla kısıtlı kalmayacaktır". Bundan dolayı da İslamcı ideolojinin tüm İslam alemine yayılması ve ihraç edilmesi için İslam ideolojisinin canlı tutulup propagandası önceliklidir. Bu yayılmacı politikalar aslında İran'a has olarak görünse de, aşağı yukarı tüm ülkelerin böyle emelleri bulunmaktadır. Ayrıca

İran bölgede rakiplerine karşı devrim ihracını bir üstünlük (İslam'ın temsilcisi) olarak kullanmaktadır. Diğer bir önemli konu ise, Mollaların deyimiyle "devrim ihracının" altında yatan jeopolitik stratejinin önemi ve (Fars yayılmacılığının) tarihi etkeni olarak görülmesidir.

Özellikle Filistin davasına verdiği destek ve yaptığı radikal açıklamalar İran'ın "devrim ihracı" stratejisinin bir parçasıdır. Filistin'le sınırlı kalmayan "devrim ihracı" meselesinde İran rejiminin, Cihan-ı şumul İslam (Evrensel Dünya İslam'ı) adı altında Afrika ülkeleri, Ortadoğu ve Orta Asya'da bölgesel faaliyet içerisinde olduğu, yayılmacı bir politika izlediği bilinmektedir. Tüm bunlardan hareket eden İran İslam rejimi, etkisini ve daralmakta olan yaşam alanını korumak ve güç yapısını genişletmek için çabalamaktadır. Nükleer tesisin "Allah vergisi" olduğunu söyleyen İran eski Cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani, Cuma namazında yaptığı bir konuşmada, ABD ve Batı devletlerine seslenerek;"Aklınızı başınıza toplayın, İran'la uğraşmayın, İran'la uğraşmak mayın tarlasında dolaşmaya benzer", "Bunun sonuçları dünyayı ve bölgeyi felakete sürükler" diyordu.

2003'ten bu yana ABD ve müttefikleri tarafından nükleer tesisleri kurmakla suçlanan İran, uluslararası alanda abluka altına alınmaya çalışılıyor. Ancak ABD'nin ve müttefiklerinin Irak işgali ile karşılaştığı zorluklar ve İran'ın son dönemlerde Irak'ta Şii'ler üzerinde elde ettiği nüfuz, diplomasi hanesine ek artı olarak geçmektedir. ABD'nin Afganistan ve Irak savaşından sonra bölge üzerinde neleri hedeflediğinin netleşmesiyle birlikte, İran'ın son yıllarda bölge devletleriyle diplomatik ilişkilerini geliştirdiği görülmektedir. Fakat ABD öncülüğünde ilerletilmek istenen ve BOP dedikleri projenin çıkmaza girdiği, bölgeye yeni bir ek projenin hazırlandığı ve şu son günlerde bölge üzerinde diplomasi trafiğiinin hızlandığı da görülmektedir. İsrail'in yetiştirdiği sinsi politikacılardan Şimon Perez, Kuveyt gazetesine (Bil Kuveyt) verdiği bir demecinde; "Önümüzdeki süreçte Ortadoğu çok çeşitli

gelişmelere sahne olacak. Ve özellikle Suriye, Lübnan gibi benzeri ülkeler ABD'nin planları doğrultusunda bazı gelişmeler" yaşanabilecek diyordu. Kısacası bölgede çok yönlü gelişmeler devam ediyor ve bölge devletleri ABD ile uzlaşmanın kapılarını aralamaya çalışıyor. Bu sürecin sancısız işlemeyeceğini bilen Acem diplomasisi de bölgedeki etkisini artırmaya çalışıyor.

Tahran yakınlarında Germsar'da bir nalbantçının oğlu olarak dünyaya gelen bugünün İran cumhurbaşkanı Mahmut Ahmedinecat "devrim ihracı" ideolojisinin yetiştirdiği biri olarak en muhafazakar kesimden gelmektedir. Dün Humeyni'nin halefleri olan Hameney ve Rafsancani'nin "İran'daki ruhani coşkuyu dışarıya taşırma" siyasetini bugün M.Ahmedinecat devam ettirmektedir.

Ahmedinecat'ın cumhurbaşkanı seçildikten sonra peş peşe yaptığı çeşitli açıklamaları vakalar yaratmaya devam ediyor. İran Cumhurbaşkanı İsrail'i "haritalardan silinmesi gereken bir yüzkarası" olarak niteliyor ve "eğer Avrupalılar çok istiyorlarsa, Siyonistlere yer versinler. Almanya'da, Avusturya'da veya başka Avrupa ülkelerinde birkaç eyaleti, Siyonistlere versinler ve Siyonistler kendi devletlerini Avrupa'da kursunlar"* diyordu. Bu söylemler başlı başına bir ırkçılığı içermektedir. Elbette İsrail'in Filistin halkına karşı işlediği vahşet politikalarına karşı durulmalı ve teşhir edilmelidir. Ancak, bir toplumu hedef alan ırkçı zihniyet yüklü bu tür açıklamaların Filistin halkına hizmet değil zahmet getirdiği de ortadadır. Filistinli Saab Erekat'ında Ahmedinecat'ın bu açıklamalarına yönelik "insanların İsrail'i haritadan silmekten değil, Filistin'i haritaya eklemekten bahsetmeleri" gerektiğini söylediği gibi, bu bir demagojik propagandadır. Ayrıca önümüzdeki yıl (eğer ertelenmezse) Filistin'de yapılacak olan seçimlere de bir yatırım olup, FKÖ'nün etkisini Hamas ve benzerleri karşısında zayıflatmayı hedefleyen, yukarda belirttiğimiz "devrim ihracı" siyaseti anlayışıdır.

Bugün dünyanın birçok ülkesinde, içi dışı ırkçı-şovenist zih-

*Irib, 10 Aralık '05

niyetle dolu kimi kişiler devlet yönetimlerine gelmektedirler. Bu tür gelişmeler büyük insanlık adına utanç vericidir. Örneğin son dönemlerde Ahmedinecat'ın Yahudilere yönelik sözleri ve Fransız içişleri Bakanı Nicolas Sarkozy'nin ülkede yaşayan göçmen topluluğunu "güvercin pisliği"ne ("karcher") benzetmesi, iğrenç olduğu kadar faşist zihniyetin öğretileri ile doludur.

28 Aralık '05

Batının İran'a karşı ittifakı

AB'nin üçlüsü olarak bilinen İngiltere, Almanya ve Fransa, İran'ın nükleer sorununu diplomatik yollardan çözemedikleri taktirde, sorunu Birleşmiş Milletler'e (BM) götürecekler ve orada İran'a karşı uluslararası yaptırımlar tartışılacak. ABD adına İran ile müzakereleri yürüten üç AB ülkesinin, İran'dan talep edilenleri bir diğer ülkelerden talep etmemeleri, dikkat çekici olup, bölge devletlerince de İran'a karşı çifte standart olarak değerlendirilmektedir. Emperyalist-kapitalist sömürü merkezlerinin diplomasi dehlizlerinde İran'a ve tüm bölgeye yönelik yapılan yeni hesapların trafiği son dönemlerde hızlanmış görünüyor. Ve başta ABD olmak üzere Batı egemen merkezleri oldum olası doğu halklarının her türlü gelişiminin önünün alınıp kendilerine bağımlı olunmasından yanalar.

Bu nedenle de Mahmut Ahmedinecat, "Batı ülkelerinin, Tahran'ın barışçıl amaçlı nükleer teknolojiye sahip olmasını istememesinin gerekçesinin, bu teknolojiyi İran'a satabilmek" olduğunu savunarak, "Eğer, İran ulusunun haklarını bu yolla ortadan kaldırmaya çalışıyorlarsa bunda başarılı olamayacaklar" diyordu.

Öte yandan İslam'i İran meclis başkanı Gulamali Haddad Adil de, *"Bazı mahfil'ler, İran'ın bu çalışmalarının barışçı olmadığını ileri sürerek, Tahran'ın dünyanın güvenliğini tehdit etmeye çalıştığı seklindeki boş iddialarını dünya toplumuna dayatmaya çalışmaktalar Ama bizim hedefimiz, nükleer teknolojiden barış amaçlı yaralanmaktır ve atom bombası yapmak gibi bir düşüncemiz de yok"* diyordu. Ayrıca Batı devletlerinin bu tutumlarına karşı Gulamali, "Eğer Avrupalılar ve özellikle de Amerika, dünyanın barışı ve bölgenin güvenliğinden gerçekten kaygılılarsa, o zaman onlara sormak lazım, niçin İsrail'in nükleer silahları ve atom teçhizatları karşısında sesinizi çıkartmıyorsunuz? Bu ülkeler, hatta bu rejimi desteklemekteler"* ifadesini kullanıyordu.

İran'ın şu son dönemlerde Batılı güç merkezleriyle yaşadığı gerginlik, bölgedeki Arap ülkelerinde de çifte standart olarak algılanmaktadır. Batının İsrail'in (resmi olarak bilinmese de 200'e yakın) nükleer silahlara sahip olmasına hoşgörüyle yaklaşırken, bölgedeki herhangi bir Müslüman ülkenin bu silahlara sahip olmasını engellemek istemesi eleştirilmektedir.

BBC'nin bu konuya ilişkin görüşüne başvurduğu Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Prens Suud el-Faysal, "Körfez bölgesinin nükleer silahlardan arındırılması gerektiğini ve bu silahların kimseye faydası olmayacağını, ayrıca İsrail'in nükleer silahları geliştirmesine izin veren ve yardım eden Batı'nın, İran konusunda ayrımcı davradığını" söylüyordu.

Aynı görüşü paylaşan Mısır'ın cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek de, "İsrail'in Arap dünyasının ortasında böyle bir silaha sahip olmasının Ortadoğu'nun geleceğini tehdit ettiğine ve batının İran'a yönelik eleştirilerini İsrail'e yapmadığına, bunun Müslüman ülkelerde çifte standart olarak algılandığına" işaret ediyordu. Buna ek olarak, Birleşik Arap Emirlikte yayınlanan El-Beyan gazetesindeki makalesinde, Dr. Nesrin Murat, "ABD'nin nükleer

* *irib. 18.01.06*

haklar konusunda sergilediği çifte standarttın uluslararası güvenliği tehlikeye düşürdüğünü" söylüyor ve devamla "ABD'nin, hiçbir delil ileri sürmeden İran'ın nükleer faaliyetlerinin dünya için tehlike arz ettiğini empoze etmeye çalışırken, Hindistan, Pakistan ve İsrail'in tehlikeli nükleer programına gözlerini yumduğunu" yazıyordu.

Bölgede İsrail'in nükleer silahlara sahip olduğu kanısı, uzun zamandır tartışılan bir konu olup, Batı devletlerinin bu tartışmaları fazla dikkate almamaları, bölgede ve İran toplumunda basına yansıyan şekliyle neden biz sorusu tartışılmasına neden olmaktadır. Ancak bu Arap ülkelerinde, İran'ın nükleer silahlara sahip olmasından dolayı duyulan kaygısızlık anlamına gelmiyor. Çünkü bölge insanı da biliyor ki, nükleer silahların yayılması ciddi bir tehdit oluşturup, insanlığın kıyımına, pek çok ülkenin haritadan silinmesine ve yeryüzü atmosferin yaşanmaz hale gelmesine neden olacaktır.

Bundan dolayı da geçmişte Ortadoğu'nun bu silahlardan (İran ve diğerleri her ne kadar barışçı amaçlarla yararlandıklarını söyleseler de) arındırılması tartışmaları belki tekrar bölgenin ve dünya insanların gündemine girmiş olacak.

ABD ve AB'nin İran'a yönelik tavırları, İran halkında gün geçtikçe ulusal gururlarının bu güçler tarafından zedelendiği düşüncesine yolaçmaktadır. Bunun için de, müdahaleci davranan Batı karşısında, halk bu konuda Mollalar rejimi etrafında adeta kenetlenmiş durumdadır. Bu milli duygulara hitap eden İran Mollaları basın, cami ve mescidde konuyu gündemde tutarak, nükleer konusunda, sınırlarındaki Pakistan'ı, Hindistan'ı ve İsrail'i hatırlatarak halkı zinde tutmayı başarmış durumdadır. Bu nedenle de İran halkı "neden bu haktan yoksun kalalım ve biz ikinci sınıf vatandaş değiliz" anlayışına sahiptir. Hal böyle olunca da, İran'ın ne muhalefetinden, ne çevrecilerinden, ne de bir başka çizgiyi savunanlardan bu konuya yönelik sesini çıkaran, tartışan ve kamuoyuna yansıyan bir bilgi vardır. Çünkü İranlılar bu nükleer tekno-

lojiden "barış amaçlı" yararlanacaklarını, bunun kendilerine tanrının bir nimeti ve doğal hakları olduğunu savunmaktadırlar.

Her ne kadar Batılı egemen güçler ekonomik yaptırım vb. gibi yollara başvursalar da, İran, yakın geçmişte emperyalist devletlerin Saddam'a verdiği desteğe rağmen, 8 yıllık Irak-İran savaşı sürecinde, yaşadığı sıkıntılara rağmen ayakta durmayı ve bağımsız bir devlet olmayı öğrendi.

Aynı güçler, yıllar boyunca ekonomik çıkarları uğruna İran'daki iç gelişmelere ve tüm ihlallere gözünü kapatarak, bugün Molla rejiminin bölgede en büyük tehlike (bunu dün söyleselerdi iyi ederlerdi) olduğunu söylüyorlar.

Dün Sovyetler Birliği'ne karşı Batı Asya ve Ortadoğu'nun bekasını koruma anlayışı gereği İsrail'de, Pakistan'da ve Hindistan'da kendi bilgi ve denetimlerinde nükleer santraller (atom bombaları) kurulmasına ses çıkarmadılar. Dünyayı bir felakete götürecek atom silahlarının dondurulmasına karşı sosyalist ülkelerin verdiği çabalara rağmen, emperyalist devletler bu tür anlaşmalara hiçbir zaman yanaşmadılar. Yine aynı merkezin mağrur yöneticileri her şeyin kendi denetimlerinde olmasını isteyip, doğu halklarını hakir görüp, İsrail'in elindeki dünyayı tehdit eden nükleer silahlara seslerini çıkarmıyorlar.

Fakat Batı merkezlerinin yanıldığı diğer bir konu var. İran molalar rejiminin İsrail karşısında bölge üzerindeki etkinliğini ancak ve ancak nükleer teknolojiye sahip olması durumunda güçlendireceğini, bölgede ve Ortadoğu'da önemli bir ülke olma konumunu koruyacağını düşünüyorlar.

Ortadoğu'ya yönelik Atlantik aşırı ittifak

Emperyalist-kapitalist devletlerin Ortadoğu'nun yeraltı fosil kaynaklarını nasıl paylaşacağı ve ABD ile Fransa ve Almanya arasındaki (Irak işgali konusunda) kimi stratejik görüş ayrılıklarının İran üzerinde giderilmesi konusunda ortak nokta bulunmaya ça-

lışılıyor. 1945'lerden sonra bölgenin üzerindeki jandarmalığı Britanya devletinden devralan ABD, Ortadoğu ve Orta Asya'ya tek başına yerleşmek için, bölge üzerinde sürdürdüğü stratejik yayılmacılığın son dönemlerde karşılaştığı zorluklarını aşmaya çalışıyor. Bunun tek başına olmayacağını kavramış olan Bush ve ekibi, bölge üzerinde vecih (yol) gösteren ideologları dinlemiş görünüyorlar.

ABD'nin dış siyaseti ve Avrasya stratejisinin ideologlarından Zbigniew Brzezinski, Irak savaşı ile ilgili Bush hükümetinin Atlantik ötesi siyasetinde Fransa ve Almanya ile soğuyan ilişkilere yönelik şu belirlemeleri yapıyordu: "BM Genel Kurulu'nda Ortadoğu konusunda iki oylama yapıldı. Birinde 133'e karşı, diğerinde 144'e karşı dört 'hayır' oyu vardı. Bu dört hayır oyu ABD, İsrail, Marshall Adaları ve Mikronezya'ya aitti. Britanya'da dahil bütün müttefiklerimiz Amerika'nın dünya da sergilediği tutum ve oynadığı rol aleyhinde oy kullandı" diyordu. Brzezinski, yazısının devamında şunları söyüyordu: "Avrupa ile ittifak ilişkimizin kalıcılığını vurgulamak; esas olan değerler ve çıkarlar ortaktır... Bazen biz haklı olabiliriz, bazen de onlar haklı olabilir. Ve dünyanın bazı bölgeleri söz konusu olduğunda Avrupalıların bizden daha deneyimli olduğunu; en az bizimkiler kadar önemli çıkarları olduğunu kabul etmeliyiz. Özellikle Ortadoğu konusunda bunun böyle olduğu kanısındayım" diyerek, Avrupalılara, AB'ye ihtiyacımız var"*. Kısacası Z. Brzezinski ve diğerleri, Ortadoğu konusunda "ne yaparsanız yapın, gideceğiniz yere yalnız gitmeyin" diyordu. ABD eğer nükleer enerji konusunda İran'a karşı uluslararası yaptırım stratejisini tutturabilirse, İran'ı boğmaya yönelik çaba sarf edecektir.

Ancak, İran'ın şu son dönemlerde nükleer konusunda yaptığı çıkışlardan geri adım atması veya ondan tamamıyla vazgeçmesi onun Cihan-ı şumul İslam teorisine ters düşmektedir. Batı devletlerinin kavrayamadığı bir diğer olgu da şudur; İran Batının

* *Hataları Düzeltme Zamanı-Financial Times (12 Kasım 2003, Özgür Politika)*

baskısına boyun eğip, bu çalışmadan tamamıyla vazgeçerse, bu tavrının, bölgedeki siyasi İslami hareketleri ve onun yayılmacı politikasını olumsuz etkileyeceğini biliyor. Bunu bildiği için de, bölge üzerindeki prestijini korumak için, savaşarak kaybetmekten yana olan tavrını, bu konudaki inadını ne pahasına olursa olsun sürdürmeye çalışacaktır.

Emperyalist merkezlerin Atlantik ötesi ittifakı, Ortadoğu konusunda, dün olduğu gibi bugün de, kurtlar sofrasında mayalanmaya çalışılıyor. Irak işgali sırasında dönemin Fransız dışişleri bakanı ve şu an başbakan olan Dominique de Villepin'in, ABD'nin bölge üzerindeki tek yanlı siyasetine yönelik söylediği şu sözler dikkat çekicidir. Villepin, "Ortadoğu konusu evde pişirilmiş bir pasta, pişirilen bu pastadan da tüm evdekilerine eşit bir şekilde dağıtılması gerekli" demişti. Ve ayrıca Jacques Chirac, "Almanya'nın ve Fransa'nın Irak savaşına karşı olmaları bizim savaş karşıtı olduğumuzdan değildir, payların kaybedilmemesi içindir" diyor "çıkarlarımız ortaktır, biz dostuz" diye ekliyordu.

Sonuç olarak, ABD ile AB arasında o dönem her ne kadar ilişkiler zehirlenmiş olsa da, bugün bu zehrin dozunun alındığı veya giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. Çünkü ABD-İngiliz ittifakının Irak işgalinde bohçasını toplayan Almanya ve Fransa, bölgeye yönelik işgal ganimetinin paylaşılmasında devre dışı kalmayı kendi kaybı olarak görmektedir. Bölgede olası yeni gelişmelerin yaşanabileceğini hesap eden AB'nin Almanya'sı ve Fransa'sı, ABD karşıtlığı yerine onunla anlaştığı noktalarda işbirliği içerisinde olmanın kapılarını hep açık bırakmıştır. Yani emperyalist sömürü merkezlerinin çıkar ittifakları ve sürtüşmeleri, dün olduğu gibi bugün de kimi noktalarda Ortadoğu'da buluşmaktadır.

21 Ocak '06

Emperyalizmin ikiyüzlülüğü

11 Eylül 2001'den bu yana, ABD ve Britanya ikilisinin dünya egemen güçlerinin önüne koyduğu savaş ve vahşet politikası, bölgemiz Ortadoğu ve Avrasya üzerinde savaşın ekonomik yükünü omuzlayacak çeşitli ittifaklar oluşturmayı amaçlıyor.

Son dönemde Fransa ve Almanya'nın da kendi çıkarları açısından bölge politikalarını, ABD karşıtlığı yerine uyumlu bir çizgiye çekmeye çalışmaları, bölge üzerindeki karanlık oyunların süreç içerisinde derinleşebileceğine işaret ediyor. İran'a yönelik olarak, onun bölgesel güç haline gelmesinin önüne geçmek için batılı egemen güçler arasında kimi yönlerde ortak irade oluşturuluyor.

Son birkaç haftadır bölgede gelişen tabloya bakalım. İran çizgisi doğrultusunda Irak'ta ve Filistin'de seçimleri kazanan İslami grupların elde ettiği seçim zaferi, bölge üzerinde nüfuzunun artmasından kaygı duyan emperyalist güçlerin İran'ın yayılmacı politikasının önünün alınması için ortak çaba içerisine girmesine yolaçmıştır. Aslında Batılı emperyalistler için İran'ın bir nükleer santrale sahip olup olmaması ikincil bir sorun. Çünkü İran'ın bir nükleer santrale sahip olması için hem gerekli malzemeyi ona sattılar, hem de nükleer santralın yapımı için Şah döneminde İranlı bilim adamlarını eğittiler.

İran'da Musaddık iktidarını bir darbe sonucu deviren ABD, İran Şah'ı döneminde Sovyetler Birliği'ne karşı, İran'ın bölgede bir nükleer güce sahip olmasını savunmuştur. 1975'te ABD ve Avrupa İran'ın bir atom programına sahip olmasını hem desteklemişler hem de uranyum vb. malzemeleri vermişlerdir. İran'ın 1975'lerden sonra elde ettiği nükleer programı Şah döneminden kalma olup, 1979'da iktidara gelen Mollalar rejimi 1981'de Şah rejiminin atom programının devamını kararlaştırmışlardır. Nitekim Prof. Dr. Mohssen Massarat, "İran'ın bölgede komünizme karşı bir bariyer olması için nükleer bir santrale sahip olmasını ABD ve Avrupa destekledi ve propagandasını yaptı" diyordu. M. Massarat, "ABD ve müttefiklerinin Ortadoğu politikasında İsrail'in geleceğinin güvenceye alınması için İsrail'in jeopolitik amaçları doğrultusunda, şu an İran'ı kontrol altına almak için birlikte hareket edilmektedir"* diye ekliyordu.

İran'ın nükleer çalışması, Batının denetimi veya yönetiminde olmayan bir yönetim altında ilerlediği için, hep bir ağızdan İran "kırmızı çizgiyi" veya "diploması kuralları"nı çiğniyor diyorlar.

Batı, bölgenin kimi devletlerine, Hamas'ın seçimlerde elde ettiği başarıda İran vb. devletlerin etkisinin zayıflatılmasını dayatmakta ve İsrail'in bölgede "resmi devlet" olarak tanınmasının taktik ve stratejisini hayata geçirmeye çalışmaktadır. Yani bölgenin birçok devleti tarafından reddedilen İsrail'in "resmi statüsü", Hamas kanalıyla bölge devletlerinin İsrail'i resmi olarak tanımaları dayatılmaktadır. Batı fırsat bu fırsat anlayışıyla bu amacını bölge devletlerine dayatmaktadır. Batının kavrayamadığı veya kavramak istemediği diğer bir konu ise, İran'ın bölgede birçok rejimin yanı sıra, kendisinin büyük oynayıp batıya biat etmemesidir.

Almanya vb. ülkelerin açıklamalarına yanıt veren İran Anayasa Koruyucular Konseyi Başkanı Ayetullah Ahmed Cenneti, "Barış amaçlı nükleer teknolojiye ulaşmanın İran'ın kırmızı çizgisi" olduğunu söylüyor ve "bunu asla pazarlık konusu yapmayacağız" di-

* *Marxistische Blatter, 1-06*

yordu. Ve devamla "İran İslam İnkilabı merasimlerine katılan halkın nükleer teknolojiye sahip olmaya dair kitleler halindeki desteğine dikkat çekerek, emperyalist güçlerin İran'a karşı askeri saldırı gibi tehditlerinin de yalnızca bir psikolojik savaştan ibaret olduğunu, çünkü İran'ın 8 yıllık zorunlu savaş döneminde ve ondan sonraki dönemlerde, savunmaya dayalı çok büyük tecrübeler elde ettiğini ve aynı zamanda İran'ın askeri açıdan bugün dışa bağımlı olmadığını" söylüyordu. Ve İran'ın "kendini savunacak ve düşmanı caydıracak güçtedir" diyerek, Batıya ve BM karşı sert açıklamasında "güvenlik Konseyinin, emperyalizm tarafından kullanıldığını ve bu kurumun Güvenlik karşıtı bir Konseye dönüştüğünü" hatırlattı. İran dosyasının BM'ye bir rapor halinde havale edilmesinden sonra, İran halkı ve askeri gücüne kadar olan çevrelerden, hükümetin bu konuda taviz vermemesi isteniyor. Ülkede yapılan bir kamuoyu yoklamasında halkın yüzde 84'ü "Amerika ve Avrupa'nın zorbalığına boyun eğmeyeceğiz" derken, "bu konuda devletin bu zamana kadar sürdürmüş olduğu kararlı politikasına devam etmesine" destek veriliyor. İran Ordusunun geçtiğimiz günler yaptığı açıklamasında da, düşman eğer topraklarımıza saldırırsa delilik eder, onu saldırdığına pişman ederiz, deniliyor.

Kısacası İran'a yapılacak bir saldırı H. Rafsancani'nin dediği gibi, İran'a girmek mayın tarlasına girmeye benzer. Çünkü İran kendisine yapılacak bir saldırıda bölgenin birçok yerinde saldırgan güçlere karşı ateşi körükleyecek kadar birçok ülke içinde siyasi örgütlülüğe ve etkinliğe sahiptir.

Batılı devletler her geçen gün İran konusunda kendi çıkarları doğrultusunda değişik argümanlar ileri sürseler de, Jacques Chirac, "İran işi kalifiye ve uzmanlar işi" diyerek, kendi hariciye bakan Phillipe Douste-Balzy'ı uyardığı gibi, Avrupa siyasetine de bir yön vermeyi hesaplamaktadır. Yani İran konusunda uluorta konuşulmaması gerektiğini söyleyerek, bölgedeki kendi çıkarları için ortamı yumuşatmaya çalışmaktadır.

Öte yandan, bu makalenin yazıldığı saatlerde, Alman basınında çıkan bir habere göre, Köln ve Stuttgart'ta faaliyet gösteren iki firmanın İran'a uranyum zenginleştirici malzemeler sattığı ortaya çıktı. Şu an soruşturma aşamasında olduğu için firmaların isimleri açıklanmadı. Almanya Başbakanı Angela Merkel'in "İran'ın kırmızı çizgiyi aştı" demesi, onun Alman "Resmi Tarih Tezi"nin işleyişini, bu alanda yeni olduğu için kavrayamamış olmasından kaynaklanıyor. Berlin'de, İngiltere'nin "güler yüzlü demokrat" Başbakanı Tony Blair ile buluşmasının hemen ardından açıklanan Alman firmalarının İran ile işbirliği, A. Merkel'e Alman "Resmi Tarih Tezi"nin bir uyarısını içermektedir. Çünkü Almanya'nın İran ile olan ekonomik ilişkileri çok eskilere dayandığı gibi, birçok büyük Alman şirketinin faaliyetleri mevcuttur. Örneğin Makine (Otomobil) sanayisinin İran'a sadece bir yıllık ihracat hacmi yaklaşık 1 milyar Euro civarındadır. Ayrıca İran'daki bu sektör, Alman otomobil sanayisi için Kanada'dan ve Hindistan'dan daha önce geliyor. Alman-İran ticaret odası Başkanı Michael Tockuss, "İran yabancı yatırım alanında Almanların bir numaralı ortağıdır ve İran pazarı Almanya'nın bölgedeki en büyük ihracat pazarı konumundadır" diyor. Zira Almanya İran pazarında, inşaat sektöründe ve petro-kimya alanlarında tutun da birçok sektörde aktiftir. A. Merkel Alman sermayesinin bölgede ne kadar aktif olduğunu belki bu koltukta yeni olduğu için tam olarak bilmiyordur. Ya da muhafazakar geleneğinden dolayı ABD'nin siyasetine yakın bir siyaset çizmenin yönünü arıyordur.

Kısacası Ortadoğu labirenti, emperyalist savaş siyasetinin sultacı ve mağrur baskıları ile karşı karşıya.

19 Şubat '06

Suriye abluka altında

Suriye, gelmiş geçmiş birçok imparatorlukların işgaline uğramış ve son dönemin yayılmacı gücü olan Osmanlı İmparatorluğu'na ise, sınırları içerisinde bulunan Şam kenti başkentlik yapmıştır. 19. yüzyılın sonlarına kadar Osmanlı İmparatorluğunun egemenliği altında bulunan Suriye, altmış yıl öncesine kadar pek çok egemen devletin denetimi altında tutulan bir ülke oldu. 19. yüzyılın sonunda Kavalalı Mehmet Ali Paşa Öncülüğünde Mısır ordusunun Osmanlı İmparatorluğu'na karşı Lübnan ve Suriye'yi işgal etmesiyle birlikte, Beyrut, Şam ve Kudüs vs. gibi ticaret kentleri, yani kısacası Osmanlı pazarları Batılı kapitalist devletlere açılmış oldu. 1700'lerin sonlarında Fransız'ların Ortadoğu'ya yönelik özel ilgilerinden dolayı ve Napolyon'un 1830'larda gerçekleştirdiği Akka (Filistin) kuşatmasında bölge üzerinde hak sahibi olmasıyla birlikte, Osmanlı yönetimine karşı "küçük Lübnan" dediği Suriye sınırlarına yerleşti. Fransa, o dönemden sonra bölge üzerinde edindiği nüfuzunu güçlendirerek, 1. Dünya Savaşı döneminde hem Lübnan hem de Suriye üzerinde *mandat* (himaye yönetimi) kurma hakkına sahip oldu.

Fransa'nın Suriye üzerindeki egemenliği 1920'lerden 1946'lara kadar devam etti. Fransız işgaline karşı Suriye 1946'da bağımsızlığını elde ettiyse de, bağımsız Suriye toplumu çeşitli dini ve etnik grupların iç çatışmalarına sahne oldu, ülkede siyasi istikrar sağlanamadı. Elbette burada Fransız emperyalizminin bölgeyi terk etmeme dürtüleriyle iç etnik kargaşalıkları körüklemesi ve desteklemesinin etkileri büyük olmuştur. Suriye toplumunu oluşturan kozmopolit etnik ve dini toplumların birbirlerine karşı giriştikleri egemenlik çatışmaları Fransa için belirli bir nüfuz oluşturabilme olanağı sağlamıştır.

Geçmişten bu yan olduğu gibi, Suriye günümüzde de, nüfusunun çoğunluğu oluşturan (% 60) Sünni Araplar dışında, Hıristiyanlar, Aleviler, Ermeniler, Kürtler ve Dürziler gibi birçok etnik ve dini toplulukları barındırıyor. Suriye, o dönem Arap dünyasında filizlenen Cemal Abdulnasır'ın Arap milliyetçiliği ekseninde "Arap Birliği" görüşleri etrafında, Mısır ile birleşerek 1958-1961 yılları arasında Birleşik Arap Cumhuriyet'ini oluşturdu. Ülkede faaliyet içerisinde olan ve bu oluşuma karşı çıkan Mısır merkezli Suriye Ihvan (bugünün Müslüman Kardeşler) hareketi, Suriye'nin toplumsal ve politik hayatında önemli bir rol oynayarak, bu birliğe karşı başarısız 1960-1961 darbelerini General Nehlavi ve o dönemin Suriye başbakanı olan Dr. Devalibi gibi kişilerle gerçekleştirmeye çalıştı.

1963'lere gelindiğinde Baas Partisi, "Baas Askeri Komitesi" içerisinde yer alan subayların desteğiyle gerçekleştirdiği darbeyle ülke yönetimini ele geçirdi. Bu darbeden sonra birleşik Mısır-Suriye anlaşması bozuldu. Ve bu durum ülkede yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Yani, Arapların Birliği, Arap milliyetçiliği, Arap Sosyalizmi savunusu yapan Baas partisi iktidara geldi.

Kasım 1970'lere kadar olan süreç içerisinde birçok entrika ve darbelere sahne olan Suriye'de, Hafız El Esad, Kasım 1970'de askeri bir darbeyle yönetime el koydu. Esad, millileştirme, kamulaştırma ve anti-emperyalizm gibi kavramlara yer vermekle bir-

likte, "emperyalist" olarak nitelediği Batı ve "gerici" bölge devletleri olarak nitelediği Arap ülkeleriyle de çeşitli pragmatik ilişkiler geliştirdi. Hafız el Esad'ın izlediği bu yeni politikalar, Mısır'daki (Nasır-sonrası) Enver Sedat siyasetine çok benzemekteydi. Esad yönetimi, ülke içerisinde izlediği otoriter siyasetin yanı sıra, dış siyasetteki katı anti-İsrail politikası ile "Batılı" siyaset merkezleri tarafından hep eleştirildi. Ancak Esad'ın kendine özgü pragmatik siyaseti, bölgede prim yaptı. Esad tarihe, Ortadoğu'nun "Tilki" siyasetçisi olarak geçti.

1967 Arap-İsrail savaşında Arapların uğradığı yenilgi, sadece Suriye, Mısır ve Ürdün gibi devletlerin yenilgisiyle kalmadı; Arap dünyasında ciddi bir ideolojik krize de yol açtı. Çünkü bu bozgun aynı zamanda revaçta olan Ortak Arap Evi ve Arap Birliği vs. gibi ütopyaların da geçersizliğini göstererek, Arap milliyetçiliğine güçlü bir darbe vurdu. Suriye bu savaşta sınırları içerisinde bulunan ve stratejik öneme sahip olan Golan tepelerini İsrail'e kaptırdı.

Suriye 1975'lerde patlak veren Lübnan iç savaşına, kendi deyimiyle, Lübnan ve Suriye "bir elmanın iki yarısı gibidir" iddiasıyla dahil oldu ve Lübnan'a girdi. Lübnan'da iç savaş yaklaşık on beş yıl sürdü. Bu 15 yıllık boğazlaşmadan sonra, Ekim 1989'daki Taif Anlaşmasıyla iç savaş sona erdi ama, Suriye Lübnan'daki varlığını devam ettirdi. Ancak, bu yılın ilk aylarında gizli güç veya güçler Lübnan'da fay hatlarını tetikledi ve ülkenin eski Başbakanlarından olan Refik Hariri 14 Şubat 2005'de bir suikast sonucu öldürüldü. Lübnan'daki bu gelişmelerin ardından, Batının egemen devletlerinin Suriye üzerinde baskı kurma süreci başlatılmış oldu.

Hedefe konulan Suriye

Refik Hariri, Ortadoğu savaşlarında harabeye dönmüş Lübnan'da, başta Beyrut olmak üzere birçok yerleşim merkezinde yıkılan binaların onarım ve yeniden yapım ihalelerini alan, petrol ve

telekomünikasyon alanıda uluslararası şirketleri kuran, kısa ömründe "yeşil sermaye"nin (Suudi Arabistan) desteğiyle dünyanın en zenginleri listesine kaydolan bir Ortadoğu politikacısıydı.

Refik Hariri'ye karşı gerçekleşen bombalı suikasttan sonra, başta ABD olmak üzere, uluslararası güç merkezleri, Suriye üzerindeki baskıları artırdılar. Bu baskılardan dolayı , Baas rejimi Lübnan'daki 30 yıllık askeri varlığına son vererek bu yılın ortalarında geri çekildi. Ancak, Suriye rejimi gelişen süreç içerisinde sadece dış baskılarla değil, gelişmekte olan iç sorunların da etkisiyle bir hayli zora sokulmuş durumda.

Suriye üzerinde sürdürülen bu ABD ağırlıklı baskı sürecinin birçok nedeni var: Birincisi, Suriye'deki rejim Irak işgalinden bu yana, Amerika'nın bölge politikalarına karşı ciddi bir muhalefet gösteriyor. Bundan dolayı da ABD, Suriye'nin bu tavır değişikliğinin bedelini ödettirmek istiyor. Diğer bir önemli konuda, İsrail'in Lübnan'daki Hizbullah sorunu. Başta İsrail Başbakanı Ariel Şaron olmak üzere hemen tüm İsrail politikacıları "Kuzey sınırımız tehlike içeriyor. BM tarafından belirlenen çizgiler tam olarak sınırlarımızı yansıtmıyor ve istediklerimize denk düşmüyor. Bu bölgede Suriye ve İran tarafından desteklenen Hizbullah, en büyük korkumuz. Hizbullah aracılığıyla Lübnan'da etkisini gösteren Suriye, Irak'ta da terörist örgütleri destekleyerek endişelerimiz artmaktadır" diyorlar. Nil'den Fırat'a kadar olan alanda "Büyük bir İsrail devleti" için bölgenin parçalanmasını savunan A. Şaron gibi radikal siyonist çevreler, bölgede ABD öncülüğünde kurulacak bir "batılı egemenliği"ni İsrail'in yararına olduğu için destekliyor.

Sonuç olarak, Suriye üzerinde ABD'nin ağır adımlarla geliştirdiği Suriye karşıtı diplomatik çabası güçlenerek devam ediyor. Suriye üzerinde işletilen bu sürecin geri püskürtülmesi zor gibi görünüyor. Bu sürecin bir savaşa dönüşüp dönüşmemesi sanıldığı kadar önemli değil. Böyle bir savaş hali hazırda zor gibi görünse de, uluslararası merkezlerden çıkacak uzun süreli bir abluka kararı,

Suriye toplumunun birçok bakımdan yaptırımlarla karşı karşıya kalması demektir. ABD'nin Ortadoğu'da geliştirdiği egemenlik stratejileri içerisinde, bölge rejimlerini çeşitli baskılarla içten zayıflatmak ve desteklediği iç muhalefetlerle yeni bağımlı yönetimler yaratmak da var. Bu da ülkeyi iç sorunlarla boğuşmaya sürükleme ve içten çökertme anlamına geliyor. Uzunca bir süredir CIA, Beşar Esad rejiminin yıkabilmek için, yurt içinde ve yurtdışında güçlü bir muhalefet lideri ve örgütü arıyor.

Güçlü bir muhalif adayın halihazırda olmaması nedeniyle, Baas rejiminin abluka altına alınması ve ABD'ye tabi kılınması için uluslararası baskıların artırılması düşünülüyor. Ancak ABD, Irak'ta ve Afganistan'da sürdürdüğü vahşetin beslediği anti-Amerikancılığı unutmuş gibi görünüyor. Her ne kadar bölge halkları, bölge rejimlerinden rahatsız olsalar da, ABD ve Batı saldırısı karşısında bölge rejimlerinin etrafında kenetleneceklerdir. Bölge üzerinde devam eden ciddi istikrarsızlığın süreç içerisinde nasıl şekilleneceği için şu an bir şey söylemek "kahve falına bakmak"tan farksızdır. Kısacası, emperyalist diplomasilerin karanlık dehlizlerinde bölgedeki vahşi uygulamalarla içiçe geçen çirkin pazarlıklar devam ediyor. Zulmün, vahşetin kol gezdiği Ortadoğu'da, bölge halkları bu sultacı güçlerin dayatmaları karşısında zor bir süreçle karşı karşıya.

23 Kasım '05

Lübnan seçimlerinin ardından

Lübnan coğrafik olarak Ortadoğu'nun köşe taşlarından birini tutmaktadır. Söylentilere göre, Lübnan Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslamiyet'in doğup yayıldığı merkezlerden biri olarak bilinir. Bu nedenle de Lübnan'da Müslüman, Hıristiyan ve Yahudiler gettolaşmış cemaatler ve kantonlaşmış bölgeler halinde bulunsalar da, hep bir arada yaşayıp ülkenin geleceği için çabalarlar. Ortadoğu'nun mozaik ve çok kültürlülüğün bir arada yaşadığı Lübnan etnik bakımdan karışık olup, Arap çoğunluğun yanı sıra, Maruniler, (Hıristiyan) Dürziler, Türk, Kürt, Fransız, Ermeni, İtalyan vs. gibi topluluklar bulunmaktadır. Lübnan'ın bir özelliği de, İslamiyet ve Hıristiyanlık aleminde, resmi dine başkaldıran mezheplerin ve önderlerinin gelip barındığı ve sığındığı bir mekan olmasıdır. 1970'lerden sonra bölge ve bölge dışında siyasi nedenlerle ülkelerinden kaçan politikacılar ve devrimciler için de nefes alma ve siyasi faaliyetlerini buradan sürdürme alanı olmuştur.

Haçlı Seferleri'nden bu yana Lübnan'da bulunan Maruniler, 1700'lerin sonunda Fransızların Ortadoğu'ya duydukları ilgiden dolayı kendi gelecekleri için misyoner okulları açmaya başlamışlar, Napolyon'un Filistin çıkartması (Akka kuşatması) sırasında Maruni papazlarının Fransızlara yardım etmeleri, o dönemde Maruniler ile Dürziler arasında kanlı çatışmalarına neden olmuştu.

Birinci Dünya Savaşı döneminde Maruniler, Fransız'lara yardım ettikleri için 1943'te, Fransa, Suriye ve Lübnan arasındaki ulusal Pakt (El Misak El vatani) gereğince, ülkeyi en tepeden yönetme hakkına sahip oldular. Bu anlaşma gereğince, Lübnan Anayasasında en geniş yetkilerle donatılmış Cumhurbaşkanlığı Marunilerindir. Başbakan Sünnilerden olurken, Millet Meclisi başkanlıkları ile bazı bakanlıklar Şiiler ve Dürzilerindir. Yani ülke yönetiminde Ulusal Pakt uyarınca en tepede Maruni egemenliği, ikinci sırada Sünni kesimi ve üçüncü sırada ise Şiiler yer almaktadır. Bu kural halen bugün de Lübnan'da geçerlidir.

Örneğin 1958 iç savaşı, Lübnan'daki bu Maruni egemenliğine karşı Arap milliyetçiliğinin bir tepkisi olup, aynı zamanda "işbirlikçi, feodal ve komprador" Maruni egemenlerinin zorba yönetimine karşı başkaldırısıydı. 1958 Ayaklanması, toplumsal ve siyasal dengeleri mazlumlar lehine dönüştürmeyi hedeflemişti. Ancak başta ABD olmak üzere Batılı devletlerin müdahalesi var olan statükonun bozulmasını önledi. Bu süreçten sonra, yani 1975 iç savaşına giden yıllara kadar Lübnan devleti, istenilen dengeler üzerinde işlev gördü. Lübnan Maruni-Sünni egemenlerinin geleneksel tahakkümü altında, esas olarak da Maruni egemenleri tarafından üst düzeyde yönetile geldi. 1967 İsrail-Arap savaşının ve Filistin'deki bağımsızlık mücadelesinin getirdiği siyasi istikrarsızlık ortamında, Maruni-Sünni egemenliğinden rahatsız olan Şiiler, Dürziler ve diğer cemaatler, 1970'li yıllarda, ilerici, sosyalist, marksist partiler, Baasçı, Nasırcı, Arap milliyetçisi ve komünist partiler gibi çeşitli örgütler içinde hızla siyasallaşarak egemen Maruni-Sünni iktidarına karşı mücadele başlattılar.

Lübnan'da resmi nüfus sayımı 1932 yılında yapılmak istenmişse de Marunilerin azınlıkta kalma korkusuyla yapılmamıştır. 1970'li yıllarda üç milyon olarak tahmin edilen ve şu an dört milyona yakın olduğu söylenen Lübnan nüfusunun üçte birini oluşturan Şiiler, o dönemde de parlamentoda nüfusa göre temsili sandalye hakkı istiyorlardı. O dönemde 99 sandalyeli (şu an 128

olan) parlamentodaki kontenjanları, sadece 19 sandalye idi. Buna karşılık asıl azınlık Marunilerin ise tam 30 sandalye sahibiydi. Nitekim 1975 Lübnan iç savaşına giden ve 15 yıl süren sürecin çıkış nedenlerinden biri de bu olarak görülür. Bu boğazlaşmalara Suriye, tarafları Ekim 1989 El Taif Anlaşması ile bir araya getirerek son vermiştir.

Lübnan, 1960 ortalarına kadar milli egemenliğin tam olarak kurulamadığı tek Arap ülkesiydi. Bu yüzden başta Ortadoğu ülkeleri olmak üzere herkes bir yönüyle kendi siyasi rejimlerini, ideolojilerini, politik ve ekonomik nüfuzlarını Lübnan üzerinden bölgeye ithal etmek için hep Lübnan'ı seçiyorlardı. Örneğin, İran bölgede nüfusunu artırma ve bölgede büyük oynama siyaseti çerçevesinde, geçmişten beri Lübnan Şii'lerine yatırım yapıyordu. Şah döneminin dünyaca ünlü istihbarat örgütü SAVAK şefi Hasan Pakravan, Şii'lerin faaliyetleri için 1970 ortalarına kadar her yıl Şahın kasalarından milyonlarca Lübnan lirası veriyordu. Bu ve benzeri yardımların bugün de. İran İslam "devrimi'nin" ideolojisinin yayılması adına, her iki taraf da inkar etse de, devam ettiği malum. Suriye Lübnan'ın "bir elmanın iki yarısı" gibi kendisine ait bir parçası ve devletin "bekası" olarak görür. Lübnan'da çıkarı olan bölge ve bölge dışı herkesin, yani her yabancı gücün kendine göre bir siyasi varlığı mevcuttur. Bunları sıralamaya kalkarsak, örneğin İsrail, Suriye, ABD, Fransa, İran vb. devletlerin kendine göre yerli işbirlikçilerinin olduğu Lübnan, istihbarat örgütlerinin cirit attığı veya atmaya çalıştıkları bir alandır.

Lübnan'ın girdiği yeni süreç

Bu yılın ilk aylarında gizli güç ve güçler tarafından Lübnan'da fay hatları yeniden tetiklendi ve Lübnan eski Başbakanı olan Refik Hariri, 14 Şubat da bir suikast sonucu öldürüldü. R. Hariri'yi kimin öldürdüğünü ve 15 yıl süren iç savaş dönemini, diğerleri gibi, belki de hiç öğrenemeyeceğiz. Ancak bölgenin 1975 öncesi

yaşanan ve iç savaşın çıkmasına neden olan cemaatler arası kargaşa dönemine çekilmeye çalışıldığı görülmektedir. Üç ay gibi bir süre içerisinde dört ayrı suikastın gerçekleştiği Lübnan'da dengeler yerli yerinden oynamaya başlamıştır. Refik Hariri suikastıyla başlayıp, komünist partisi eski lideri Geroges Hawi suikastında olduğu gibi, diğer suikastlarda da ABD ve müttefikleri Suriye'yi sorumlu tuttular. Gerekçe ise, bunların Suriye'nin Lübnan'daki varlığına karşı konuşmalar ve yazılar yazmalarıydı. Ortadoğu çıkışlı Arap basınının çizdiği birçok senaryolar dışında, biz de birkaç senaryo üzerinde duralım. Örneğin, Irak savaşından bu yana ABD ve İsrail kuşatması altında bulunan Suriye, bu suikastlarla gelişmeleri göğüsleme riskini göze alabilir mi? Diğer taraftan Suriye'nin, bir muhalifi öldürmenin kendisini ulusal ve uluslararası alanda köşeye sıkıştıracağını ve Lübnan'daki varlığını tehdit edeceğini hesap edememiş olması pek de izah edilir gibi değil. (Bununla Suriye'ye destek verdiğim anlamı çıkarılmamalı, tersine Ortadoğu devletlerinin bin yıllık tahakküm zihniyetini, baskı ve işgalci devlet anlayışlarını terk etmeleri için mücadele ediyorum. Ve sadece orasının Ortadoğu olduğunu Bizans ve Acem entrikalarının ne şekil döndüğünü hatırlatıyorum). Yine Lübnan'da taşların yerli yerinden oynamasına yol açan bu gelişmelerden en fazla zarar görecek olan ülkelerin başında da Suriye gelmektedir. Örneğin, en son Komünist Geroges Hawi'ye yapılan suikast, ABD ve müttefiklerinin Suriye üzerindeki savaş senaryolarına karşı çıkan sol ve barış çevrelerinin desteğini kırmak veya zayıflatmak olamaz mı? Velhasıl Lübnan yeniden yirmi yıl öncesine mi çekilip-dönüştürülüyor? Bu soru önümüzde durmaktadır.

Zira etnik, mezhepsel ve dinsel mozaiği oluşturan Lübnan toplumu çok çabuk ateşlenebilecek hassas halkalara sahiptir. Bunu bölgede çıkarları olan devletler daha çok iyi bilmektedirler.

Çünkü Lübnan'da, yeri gelir Şiiler Marunilerle, Sünniler Şiilerle, ve Dürziler Marunilerle çatışır. Bu verilere baktığımız zaman, geçmişteki iç savaşların yarın (gelecekte) değişik bir şekilde

Lübnan'da karşımıza çıkması kaçınılmaz görünüyor. Ülkenin perde arkası Başbakanı Saad el-Hariri seçim döneminde, "eğer, seçilirsem başta Anayasa olmak üzere, cemaatlerin milis gücü ve Hizbullah'ın silahsızlandırılması gibi önemli hassas konularda reformlar yapacağım" demişti. Bu sözleri genç lidere söyleten ABD'nin savunma Bakanı Ronald Rumsfeld olmuştu. Saad el-Hariri'nin bu tür söylemleri, başlı başına Lübnan'ın yeniden altüst oluşu demektir. Birincisi, bu, 1862 yılından bu yana özerk bir konuma sahip olan ve 1943'te meşruluk kazanan Ulusal Pakt (El Misak El vatani) Anayasasının değişimi olup, Marunilerin en tepeden yönetme haklarının sonu demektir. İkincisi ve en önemlisi, başta Şiilerin Hizbullah olmak üzere diğer cemaatlerin silahsızlandırılması demek, babasının ölümünden sonra yeni seçilen Saad el-Hariri'nin, ABD ve müttefiklerinin Suriye-İran düşmanlığına bölgede öncülük etmesi olup, bu da Lübnan halkını kanlı bir sürece ve Beyrut sokaklarının yeniden yirmi yıl öncesine taşınmasıdır. Böylesi bir adımın, başta İran olmak üzere, Suriye ve İran'ın Lübnan'daki cemaatler ve mezhepler üzerindeki siyasal saygınlığını hedef aldığı da ayrı bir olgudur.

10 Temmuz '05

Lübnan karanlık bir sürece çekiliyor

İsrail'in 12 Temmuz 2006'da Lübnan topraklarına yönelik olarak başlattığı ve 34 gün boyunca süren savaş hareketi Hizbullah ve Mukavemet (Direniş) cephesinin çetin direnişi ile karşılaşınca, hedefindeki "Vaat Edilmiş Topraklara" erişemedi. İsrail'in Lübnan ötesi ve bu ülke üzerinden başlattığı savaşın birinci raundunu Tzahal güçleri (İsrail ordusu) kazanamadı ve girdiği topraklardan ilk kez olarak "boynu eğik" biçimde dönmüş oldu.

ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, savaş esnasında ve bitiminden sonra yaptığı zerzevat satıcılığında, "Lübnan iç kargaşa ve suikastlar dönemine girmiştir" beyanında bulunuyordu. Lübnan'da hiçbir şey tesadüfen olmaz derler. Çünkü Lübnan'da başta İsrail ve Batı merkezleri olmak üzere, herkes kendi çapında örgütlüdür. Zira Lübnan'ın siyasal gidişatında bir şeyler olduğunda, herkes gözünü Lübnan ötesine çevirir ve süreci ateşleyen güç ya da güçlerin adresini aramaya çıkar. Bu meyanda Lübnan ile ilgili kafa yoranlar için garip olmayan siyasal süreç bir ölçüde bekleniyordu.

Nitekim savaş sonrası ilk suikastın fitili ateşlenmiş oldu da. Yani, İsrail'in Lübnan ve Lübnan ötesi üç aşamalı olan stratejisinin ikinci ayağı devreye sokularak, Lübnan'ın iç kargaşaya çekilmesine hız verildi. Maruni politikacılardan faşist Falanjist (El-Ketaib) partisinin Sanayi Bakanı Pierre Cumeyil'in bir suikast sonucu öldürülmesi bunun ürünü oldu.

Bir asıra yakındır Lübnan siyasetinde etkin olan Cumeyil ailesi, 1940'li yıllardan bu yana Lübnan'ın geleceğine yönelik olarak hep İsrail ve Batılı emperyalist merkezlerle işbirliği içerisinde oldu. 1975 Lübnan iç savaşı döneminde Falanjist partinin lideri olan Beşir Cumeyil, açıktan açığa İsrail ile işbirliğine girerek, o dönem yüzlerce Filistinli ve Lübnanlı Şii'nin ve solcunun katliamına bizzat katılmış bir milis idi. İsrail'e ve Batı merkezlerine yaptığı bu hizmetlerden dolayı da, onlar sayesinde 1982 yılında Devlet Başkanlığı görevi ile ödüllendirilmişti. Ancak Beşir Cumeyil bu koltukta fazla kalamadı, görevi sadece üç hafta sürdürebildi. Zira Lübnan topraklarında gözü olanların ve aynı zamanda bölgede yürütülen kanlı hakimiyet savaşlarının kurbanı oldu, bombalı bir suikaste kurban gitti. Siyonist İsrail bu ölümü bir nevi gerekçe yaparak, emperyalist Batı merkezlerinden de aldığı tam destek ile, Beyrut'u ikibuçuk ay kuşatma altına almış, binlerce sivil ve savunmasız insanı katletmiş ve bu arada Beyrut'u da harabeye çevirmişti.

Lübnan'ın içine girdiği, daha doğrusu çekilmeye çalışıldığı bu karanlık süreç ve Pierre Cumeyil suikastı, atomize olmuş bölgenin "lanetli toprakları"nı ne gibi bir karmaşa ile yüzyüze getirecektir? Bunu şu an kestirmek zor olsa da, Lübnan üzerinden bölgeye yönelik geliştirilmek istenen sürecin ateşinin alevleri tüm bölgeye yayılabilir. Lübnan üzerinde dönen film şeridinin karmaşıklığı, izleyicileri ve aktörleri bu filmin sonu nasıl bir rota izleyecek diye meraka sürüklemiş durumda. Ancak, bölgede aktörler güçlü olunca, Lübnan'ın karanlıklar dehlizine çekilmesinin gerisinde kim ya da kimlerin olduğu kaba bir söylemle bilinse de, bu aktörlerin geçmiş iç ihtilafları dinamitledikleri gibi, Lübnan ötesi süreci perde gerisinden kışkırttıkları ortada. Yani geçmiş iç ihtilafları kışkırtan ve iç savaşın fitilini tutuşturan güç veya güçlerin, dün karanlıkta kaldığı gibi bugün de kim olduğunu söylemek zordur. Ancak, Batı merkezleri İsrail'in bekası gereği Lübnan'ın iç dengelerinde istikrarlı bir gidişattan yana değiller. Hal böyle

olunca, Lübnan üzerinde dolaşan iç ve dış savaş hayaleti ısıtılmaya çalışılıyor.

Daha önceki yazılarımızda, savaştan sonra Lübnan ve bir başka yerde iç fay hatlarının altının oyulacağı, bu vesileyle provokasyon ve kışkırtıcı eylemlerin hayata geçirileceğine dair tespitlerde bulunmuştuk. Zira, Lübnan'da süre gelen kaos ve kriz, ne yenidir ne de son olacaktır. Başta ABD, İsrail ve müttefikleri olmak üzere, Lübnan üzerinden kışkırtılan süreç yeni bir siyasi süreç değil. Yeni olan sadece Papaz'ın kızı ABD'nin Dışişleri Bakanı Condolezza Rice'nin, İsrail'in Lübnan yönelik saldırısı esnasında Tel-Aviv'den dünyaya açıkladığı, "Yeni bir Ortadoğu doğuyor" kavramıydı. ABD ve İsrail, Ortadoğu'nun hassas karnı olan Lübnan üzerinden "Yeni bir Ortadoğu'nun" şekilleneceğini alenen ilan ettiklerinde erken davranmışlardı. Çünkü onlara göre, "savaş yöntemiyle en kısa yoldan" hedeflerine ulaşılabilecekti.

Bu girişim şu an tutmadı. Tutmadı ama, Ortadoğu'ya yabancı olmayan kesimlerce bilinen karanlık ve "lanetli" bir sürecin fitili ateşleniyor. Çünkü Lübnan'ın siyasal sisteminin temelleri hassas noktalar üzerine inşa edildiği için, ülkenin iç dengelerinde ve mezhepçi yapıda oynama bölge ve bölge dışı aktörlerin işini kolaylaştırıyor. Lübnan Ortadoğu'da kendine has yapısıyla ender bir ülke olup, tarihinde en çok iç çekişme ve çatışmaların zemin bulduğu bir yer olmuştur. Bu vesileyle Lübnan'ın toplumsal dengelerini, etnik/dini ve etik yapısını iyi bilmek önemlidir. Lübnan'ın mozaik yapısı cemaat ve mezhepçilik üzerine oturduğu içindir ki, bu durum ister istemez iktidar kavgasında iç çekişmeler için elverişli bir zemine dönüşebiliyor. Lübnan'da varolan mezheplerin, etnik ve dini yapıların süreç içerisinde siyasi yapılanmalara dönüşmesi, bu ülkenin siyasal sisteminin sorgulanmasına neden oluyor.

Çünkü Lübnan'ın siyasal sistemi, bu ülkenin siyasal gidişatına yönelik ibrenin şu ve bu tarafa çekilmesine imkan vermektedir. Salt mezhepçi sistem üzerine kurulmuş Lübnan'ın siyasal

yapısı, onun üzerinde oynanması için yeterli malzemeyi bağrında barındırmaktadır. Bu sistemin böyle oluşmasında ise, yine Batının sömürgeci güçleri suçludur. Kısacası Lübnan, siyasal sistemi mezhepçi yapıdan arınmadığı sürece, iç dengeler üzerinde oynanmaya elverişli bir ülkedir. Ülkenin siyasal sisteminin bu mezhepçi yapıdan uzaklaşabilmesi için, Hizbullah lideri Hassan Nasrallah, geçmişte El vatan El Arabi ile yaptığı bir söyleşide, "Mezhepçilik Lübnan'da iç savaş demektir. Lübnan'daki mezhepçi sistemin zalim ve bozuk olduğunu, değişmesi gerektiğini söyledik. Alternatif sistem ise, Lübnan halkının belirleyeceği bir sistem olmalı. Önemli olan eşitlik, adalet, barış ve huzur getirmesidir", (Aktaran, Faik Bulut, *İslamcı Örgütler*) demişti. H. Nasrallah dünde bugünde bunu söylüyor ama, ülke sorunlarının da sadece İslami temelde çözülebileceğini ekliyor. Evet Hizbullah bugün de Lübnan'da çözüm için "bir ulusal uzlaşı" hükümetinin kurulmasını ve huzurun sağlanmasını savunuyor. Çünkü Lübnan'ın eşitsiz siyasal sistemi; Maruniler'in ülkeyi tepeden (Cumhurbaşkanlığı) yönetmeleri ve ülkenin ekonomik kalbi olan Merkez Bankası gibi güç merkezlerini ellerinde bulundurmaları, bu eşitsiz sistemin 1943 yılından bu yana olduğu gibi gelecekte de sorgulanmasını getirecektir.

Özetle, iç savaştan bu yana ciddi olarak suların hiç durulmadığı bir ülkedir Lübnan. Lübnan merkezli olarak Ortadoğu'ya yönelik ulusalararası güçlerin hakimiyet kavgası gözönüne alındığında, Lübnan'da gözü olan çıkar merkezlerinin süreci tetiklemeye çalıştıkları, o topraklara yabancı olmayan insanlar için yeterince açıktır. Ülkenin siyasal sürecine bakıldığında, diğer suikastlarda olduğu gibi P. Cumeyil suikastının hikayesi de bin bir gece hikayesine benzemektedir. Eğer Lübnan'da iç çekişmeler bir iç savaşa dönüştürülürse, bu salt Lübnan'la sınırlı olmayacağı gibi, bütün bölge devletlerini ve uluslararası güç dengelerini etkilemesi kaçınılmazdır. Zira Suriye'nin Lübnan'da tarafları bir araya getiren el-Taif anlaşması uyarınca garanti edilen "ulusal birlik" çiğ-

nenmiş olur ve ülke 1990 öncesi güvensizlik ortamına döner. Bu da etnik ve mezhepçi bir yapıyı daha fazla öne çıkarır ve Lübnanlılar'ın birbirini boğazlamalarının tekrar önü açılmış olur.

Zaten, İsrail başta olmak üzere, ABD ve müttefikleri Lübnan'ı böyle bir sürece itmek için uzun zamandır kışkırtıyorlardı. Şu an sokaklara dökülmüş halkın demokratik taleplerine kulak kabartmaktan yana olmayan Fuad Sinyora, ABD ve Batı merkezlerini dinlediği kadar Lübnan halkının sesini dinlemekten yana değil. Her gün endişelerin arttığı bir atmosfere giren Lübnan'ın siyasal iklimi diken üzerinde ilerliyor. İsrail, ABD ve müttefiklerinin Hizbullah ve Mukavemet (Direniş) cephesine yönelik, Lübnan halkıyla arasını germe stratejisine Sinyora ve hükümetteki müttefikleri hizmet etmektedir.

Ortadoğu coğrafyasını Batı'nın diplomatik tüccarlarının birbiri ardına ziyaret etmeleri ve bölgedeki müttefiklerini önümüzdeki sürece yönelik gelişmelere hazırlamaları, hiç de hayra alamet değildir. Lübnan'da ne İsrail'in ne de bir başkasının işleri noktalanmış değil. İsrail'in önümüzdeki günlerde yeni bir bakanlık oluşturacağı, adının da "Stratejik Tehditler Bakanlığı" olacağı söylentileri, onun önümüzdeki süreçte bölgeye yönelik yeni bir savaş hazırlığı içinde olduğunu anlatmaktadır.

6 Aralık '06

İsrail'in Gazze işgali devam ediyor

Dünyanın gözü İsrail'in işgal ettiği Filistin topraklarından sadece küçük bir alandan çekilmesine çevrilmiş halde. Aynı dünya İsrail Başbakanı Ariel Şaron'un ve diğerlerinin Filistin halkına uyguladıkları zulmü ve halkı sosyal yaşamdan izole ederek ülkenin etrafını dikenli teller ve yıkılmaz ortaçağ kale surlarını andıran "Güvenlik" tecrit duvarı ile çevirirken bu kadar ilgi göstermiyordu.

Gazze Şeridi'ndeki yerleşim kolonileri (bir ülkede bulunan küçük göçmen topluluğu) boşaltıldığı sırada A.Şaron, "yürek yakıcı bu acıklı manzaraları ve gözü yaşlı mültecileri" ağlayarak izlediğini söylüyordu. Evet yurdundan zorla göç ettirilmenin ne kadar zor olduğu bilinmektedir. Ancak 38 yıl önce evlerinden ve yurtlarından bilinmeyen yön ve yörelere göz yaşları içerisinde umutsuzluğa yolculuk yapan Filistinli kadın ve çocuklar ağlarken, o topraklara bir katil asker olarak saldıran A. Şaron ve diğerleri böyle düşünmüyorlardı. Filistinliler, İsrail'in 1967'de estirdikleri vahşet sonucu, zorla evlerinden Ürdün ve Lübnan topraklarına sürgüne giderken, onların yüreklerinin yanmadığını kim izah edebilir. O gün ana rahmine düşmüş olan bir çocuk bugün 38 yaşında. O topraklarda delikanlılığını geçirmiş bir genç baba ise, bugün 60 yaşını aşmış olarak Gazze'ye dönüp neyin mutluluğunu tadacak. Artı Filistin topraklarının yüzde 80'leri aşan kısmını kontrol eden İsrail, Akdeniz kıyısı ile Sina çölü arasında bulunan Gazze Şeridin'deki yüzde 2'lik bir kısımdan sadece yerleşimcileri geri çekip kontrolü hala sürdürmekte. Çünkü Gazze'nin işgali havadan, denizden ve tüm sınır girişlerinden hala İsrail tarafından denetleniyor.

İsrail, Gazze Şeridin'den çekilme planını, barış için atılmış büyük bir adım olarak dünya kamuoyuna sunsa da, asıl olarak bugün Gazze'yi toplu bir cezaevine çevirerek, Filistin halkını devletsiz bırakmanın planlarını yapmakta. İsrail yetkilileri Gazze'deki çekilmeden bahsederken, "Bu plan her türlü gelecek senaryosunda İsrail'in işine yarayacaktır" diyorlar. Beyrut merkezli Filistin Çalışma Enstitüsü'nden Nadia Hijab'ın söylediği gibi, "İsrail'in Gazze'den çekilme nedenlerini çok uzaklarda aramaya gerek yok, İsrailliler bu çekilmeyi zaten en ince ayrıntısına kadar dikkatle hazırlamış durumdalar" diyordu. Nadia Hijab, A. Şaron'un baş danışmanı Dov Weisglass'ın Gazze Şeridi'nden çekilmeye yönelik sözlerini hatırlatarak; "Çekilmenin önemi barış sürecinin dondurulmasında yatıyor... Neticede, Filistin devleti, içerdiği her şeyle

beraber, fiilen süresiz olarak gündemimizden çıkarılmıştır. Ve buradaki anahtar, siyasi sürecin tümden dondurulması olup, mülteciler, sınırlar ve Kudüs sorunlarının tartışılmasını önlemiş olursunuz"* demişti.

Filistin topraklarını akıl almaz grotesk (Eski çağ Roma yapılarında bulunan tuhaf, gülünç figürlerden oluşmuş süslemeler) bir duvarla bölüp parçalayan, Gazze'yi "boşaltıp" Filistinliler için yaşamı bir zindana çeviren İsrail yetkilileri uluslararası baskıların önünü kesmeye çalışıyorlar. Fakat diğer taraftan Batı Şeria'da yeni yerleşim yerlerinin açılımına devam edilmektedir. Yapımı 2002'de başlatılan ve "Güvenlik Duvarı" olarak lanse edilen tecrit duvarının eğer öngörüldüğü gibi inşası biterse, Filistinliler toprakların yüzde 25'ini daha kaybedecekler. Verimli (sulu) toprakların yüzde 80'i ve su kaynaklarının yüzde 65'i bu yüzde 25'lik toprağın içinde kalacaktır. Duvarın sadece yüzde 11'i Yeşil Hat denen bölge üzerinde, geri kalanı ise Batı Şeria'da 274.000 aşkın Filistinliyi duvar ile 1967 sınırı arasına sıkıştıracaktır. Tecrit duvarı bittiğinde, Filistin nüfusunun büyük bir kısmı bu sıkıştırılmış topluluğun yarıya yakını tamamen duvar ile etrafı çevrelenmiş olacak. Burada yaşayan Filistinliler tecrit duvarının oluşturduğu yerleşim yerine göçe zorlanacaklardır.

Batı Şeria, Şeria Nehri'nin batısında kalan İsrail kontrolündeki Filistin bölgesi. Şeria nehri ise, Ürdün'le Batı Şeria'yı kapsayan İsrail arasındaki sınırı çiziyor. Bir başka ihtilaf, (anlaşmazlık) Batı Şeria'nın batısında kalan asıl Filistin ve İsrail toprakları arasındaki Kudüs sorununda çıkıyor. Gazze Şeridi İsrail'in diğer ucunda olup, Akdeniz kıyısında kalmış bir Filistin bölgesidir.

Şaron ve İsrail'in asıl stratejileri ise, sadece Doğu Kudüs beldesinde yaşayan 60 bin üzerindeki Filistinlinin Kudüs'le ilişkisini koparıp, okullara, hastanelere, dini mekanlara ve hatta ailelerine ulaşımın ve çalışmak için İsrail tarafına geçişlerin askeri kontrol "kapılarından" gerçekleştirilmesidir. Bununla da, İsrail bütün Ku-

* *Haartez Gazetesi, 6.10.2004*

düs'ün tüm kontrolünü elinde tutmak istiyor. Nitekim İsrail yöneticileri bir Yahudi devleti olarak, çoğulcu bir Kudüs'e dair her türlü düşünceyi reddetmekteler. Çünkü, Kitab-ı Mukaddes'e göre, "Kudüs ve toprakları kutsal olup, Allah'ın bize vaat ettiği bir ülkedir. Herhangi bir Yahudi'nin bu toprakların bir parçasından vazgeçmesi düşünülemez" mantığıyla hareket eden İsrail yöneticileri, Gazze'den sadece göstermelik olarak geri çekilmiştir. İşin özünde ise, Gazze'nin kontrolü ve işgali devam ediyor.

Kitab-ı Mukaddes'e göre hareket eden İsrail yöneticileri hep, Nil Nehri'nden Fırat'a kadar olan alanda, bir "büyük İsrail" egemenliği hayaliyle hareket etmekteler. Bu da bölgedeki sorunların ne kadar çıkmazda olduğunu gösteriyor.

1967'de Savunma Bakanı olarak Kudüs'ün işgalini yöneten Moşe Dayan, kente girdiğinde Kitab-ı Mukaddes'e başvuruyordu; "Şayet bizler Kitab-ı Mukaddesin müminleri isek, Kitab-ın vaat ettiği topraklara, Yahuda ve Samariya'ya sahip olmalıyız. Bu topraklar Kudüs, El-Halil, Eriha ve civarında yaşamış Hahamlar ile kahinlerin yurduydu çünkü" diyordu.

Sonuç olarak A. Şaron ve hükümetinin Gazze Şeridi'nden çıkarılan 8 bin 500 yerleşimciye karşılık, Batı Şeria dilim dilim, İsrail güçlerinin istedikleri gibi birbirinden yalıtılmış gettolara bölünmüş olacak. Bu da sonuçta her bir Filistinlinin toplu olarak cezalandırılması anlamına geliyor.

20 Ekim '05

İsrail yayılmacılığı

Bir kuraldır, savaşın olduğu yerde elbette barış da olur derler. Ancak Ortadoğu'nun çetrefilli sorunlarından biri olan Filistin'de halen kalıcı bir barış olmadı. Olmadığı gibi de Ortadoğu'nun en uzun ve kanlı çatışmalarının devam ettiği bir bölge oldu. Bugün o topraklar üzerinde vahşetin ve zulmün devam ettiği, kan ve barut kokularının kol gezdiği savaş senaryolarının farklı bir boyutu yeniden çizilmeye çalışılıyor.

İsrail-Filistin çatışması zaman zaman kendi sınırlarını aşarak, İsrail-Arap savaşına dönmüştür. İsrail, 1948'den sonraki savaşlarında görüldüğü gibi, bugün yeniden Lübnan'ı, Suriye'yi hatta İran'ı kapsayabilecek bölge düzeyinde genişleyen bir strateji üretmektedir. Bu stratejiye göre, (Ortadoğu'nun siyasal İslamcı basını bu stratejiye "Beka stratejisi" diyor") Lübnan 1975 sürecine çekiliyor, Suriye ise, giderek büyüyen bir baskı altına alınıyor. İran ise, bölgenin geleceğiyle ilgili politik etkinliğini artırarak, İsrail ve ABD stratejisine karşı yatırımlarına devam ediyor.

İsrail'in gelecek korkusuyla Lübnan ve bölge üzerinde geliştirdiği strateji, İsrail siyonizminin izlediği tarihsel ve geleneksel politikası olup, Nil'den Fırat'a kadar olan alanda "Büyük İsrail devleti"nin kurulmasına duyulan hayaldir. İsrail'in bu hayalini 1948 döneminin ilk Başbakanı olan David Ben Gurion Fransızlara yaptığı teklifte şöyle izah ediyor: "Ürdün'ün milli hakimiyet hakkına son verilmeli, Filistinliler Ürdün'e sürülmeliler. Batı Şeria ise İsrail'e ilhak edilmelidir. Lübnan parçalanmalı ve Müslüman toplumu yönetimden tasfiye edilmelidir. Böyle bir durumda demografik yapı Yahudiler lehine dengelenebilir. Irak ve Batı Şeria (Ürdün nehrinin doğusu ve Sina çölü) İngiltere'ye devredilmeli, Şüveyş kanalı uluslararası güçlerin denetimine bırakılmalı ve Kızıldeniz'in boğazları Batılı devletlerin hakimiyetine verilmelidir."

Sırtını emperyalist merkezlere dayamış olan İsrail, Ortadoğu'nun kaygan zemininde tam anlamıyla kuralsız bir savaşı yıllardır sürdürüyor ve Filistin halkına kan kusturduğu gibi, diğer Arap rejimlerine de diz çöktürme politikası izliyor. 1967 Arap-İsrail savaşında Arap topraklarının 600 bin km karelik alanını işgal eden İsrail, bu topraklar üzerinde elli yılı aşkındır komşu Arap ülkelerine karşı saldırı politikasını devam ettiriyor. İsrail, Arap dünyasında büyük "felaket/facia" (El Nekba) olarak bilinen bozgundan elde ettiği üstünlüğünü ve zulme dayanan siyasetini tekrar bölge geneline yaymanın hesapları içerisinde. Bu anlayış, İsrail politikasında halen geçerliliğini korumaktadır.

Başta ABD olmak üzere Batılı emperyalist güçlerin Ortadoğu üzerindeki egemenliklerini pekiştirme çabaları ve İsrail'in ABD için önemi, sadece Filistin'e karşı değil genel olarak bölgede İsrail'e biçilen stratejik misyonudur. Bundan dolayı da tarihte gelmiş geçmiş bütün diktatörler gibi, Ariel Şaron da hayatı boyunca savaş diyerek, Filistin topraklarını hallaç pamuğuna çevirdiği gibi Beyrut sokaklarını da kana bulamıştır. Geçtiğimiz günlerde İsrail ordusu tekrar Lübnan topraklarına girerek bir dizi saldırılar

gerçekleştirdi.

Aslında İsrail'in bu savaş politikasını sürdürmesindeki gerekçesi, bugünden çok gelecek korkusu yaşıyor olmasından. Bu vesileyle emperyalist koruyucu zırhının sür-git olarak yanlarında olmayacağının bilinci ve "Kitab-ı Mukaddesin vaat ettiği ve Kudüs Kralı Salamo tarafından keşfedilen Yahuda ve Samariya"ya sahip olamama korkusu adeta İsrail dış siyasetinin genlerine işlemiş durumda.

Çünkü İsrail politikacıları da biliyor ki, emperyalizm "bugün var, yarın yok". Coğrafi olarak kuşatılmış Arap yarımadasında İsraillilerin gelecek korkusu, onun bugünkü saldırılarının temelini oluşturuyor. Filistin topraklarını bir cezaevine çevirmiş olan İsrail, sıranın bölge devletlerine geldiğinin sinyallerini veriyor. İsrail'in bu yönelimi bölgede hassas bir konumda olan Lübnan'da da fay hatlarını tetiklemekte. Resmi siyonist ideolojiye göre, bu hareketin Ariel Şaron gibi radikal çevreleri her zaman bölgenin bütünlüğünün parçalanmasını ve yerine dini ya da etnik temelli küçük devletçiklerin oluşturulmasını çıkarlarına daha uygun görmektedirler. İsrail, Lübnan üzerindeki emelinin önündeki en büyük engelin Suriye olduğunu biliyor ve Suriye üzerinde uluslararası baskıların artması için var gücüyle çabalıyor. Buna ek olarak, İsrail ve ABD, Suriye'yi bölgedeki çatışmaların içine çekmeye çalışıyor ve düşman olarak görünen Suriye rejiminin bertaraf edilmesini hesaplıyor.

"Suriye Abluka Altında" (başlıklı) yazımızda, "Uzunca bir süredir CIA, Beşar Esad rejimini yıkabilmek için, yurt içinde ve yurtdışında güçlü bir muhalefet lideri ve örgüt arıyor" demiştik.

Evet "muhalif bir lider", Paris'te El Arabi televizyonuna yaptığı bir açıklamayla ortaya çıkmış görünüyor. 17 yaşından bu yana Baas partisi içerisinde bulunan ve devletin birçok kademesinde yer alan ve Esad ailesinin en yakın dostu olan Abdulhalim Haddam, Şam yönetimine ağır bir darbe indirmiş görünüyor. İsrail, ABD ve diğer emperyalist güçlerin ülkede Baas iktidarının

bertaraf edilmesi amacıyla arayış içerisinde olduğu bir dönemde, Esad ailesinin kadim ve sadık dostundan, dostluğa ihanet açıklaması geldi. Haddam diyor ki, "Hariri suikastının ardında dev bir sistemin olduğunu ve en az 20 kişilik bir gözetleme ekibinin ve çok büyük miktarda patlayıcının gerektiğini" söylüyor. Tuhaf bir açıklama. Başta Golan ve Hama olmak üzere o topraklarda uzun yıllar yöneticilik, valilik, bakanlık, başbakan yardımcılığı yapmış birisi bu "dev sistemin" ardında kimin olduğunu bilmediğini ve kimseyi de suçlamak istemediğini söylüyor. 83 yaşındaki bu politikacının net olmayan ve çelişkiler içeren açıklamaları, Ortadoğu'da yeni bir çığır açmayı hedefliyor.

Abdulhalim Haddam'ın bu açıklamasının ardında, ABD'mi? Fransa'mı? Başka kimler var kimler yok spekülasyonuna şu an girmek istemiyorum. Ancak Ortadoğu siyasetinin kaygan zeminleri, o topraklarda politika yapan kişilerin genlerine de işlemektedir. Batı'nın çekici yaşamından etkilenen siyasetçilerin kadim dostlukları, gelenekleri bir anda Batı'nın çıkarcı anlayışına teslim edilmekte. Abdulhalim, çocukluğundan ömrünün şu son günlerine kadar Arap nasyonalizmine (milliyetçiliğine) yaptığı hizmeti, Batının mağrur yöneticilerine kiralamış durumda.

5 Mayıs '06

Batının seçim öncesi Hamas endişesi

Bir kazaya belaya uğramazsa 25 Ocak 2006'da Filistin yönetimi için seçimler yapılacak. Ancak, Batının (AB) Hamas ile ilgili kaygıları, Mahmut Abbas'ın, "İsrail'in Doğu Kudüs'te yaşayan Filistinlilere, oy kullanma izni vermemesi durumunda seçimleri askıya alabiliriz" açıklaması ve Ariel Şaron'un ani rahatsızlığının sürece gölge düşürecek etkileri olabilir mi? Orası Ortadoğu'dur. (Bu makalenin kaleme alındığı saatlere kadar İsrail'in Doğu Kudüs'te, Filistin seçimlerine resmi olarak izin verip vermeyeceği belirsizliğini koruyordu). Özellikle Filistin üzerine her şey bir gün önceden konuşulup kararlaştırılsa da, bir sonraki gün tersi düşünülebilir. Avrupa Birliği adına dış politikadan sorumlu Javier Solana, geçtiğimiz günlerde, Filistin yönetiminin, Hamas'ın meclis seçimlerine katılmasına izin vermesi halinde, AB'nin Filistin'e yaptığı on milyonlarca Euro yardımı keseceğini açıklamıştı. Hamas'ın seçimlere katılma kararına tepki duyan Batılı güçlerin, Hamas'ın yerel seçimlerde elde ettiği başarının aynısını Filistin özerk yönetimi seçimlerine de yansımasından duydukları kaygılarında ne kadar ciddi oldukları düşündürücüdür. Nedeni ise, Hamas ile Batı arasındaki yıllara dayanan çirkin ilişkilerdir. İsrail'in, AB'nin, ABD'nin Filistin seçimlerine yönelik açıklamaları, Hamas'ın Filistin özerk yönetimi karşısında meşrulaştırılmasından başka bir şey değildir. Batının bu açıklaması İsrail'e güç verip, bölgedeki saldırganlığının devam etmesi dileğinin bir ifadesidir.

İsrail'in, ABD'nin ve AB'nin Hamas konusundaki endişeleri son derece aldatıcıdır . Çünkü endişe duyan güçler aynı zamanda Hamas'ın ve benzerlerinin bu duruma gelmesinin sorumlularıdır. Dün Arap milliyetçiliği'nin uyanışının önünün kesilmesi için desteklenen ve güçlenmesine göz yumulan Hamas, bugün tersini yaptığından dolayı bu güçler tarafından endişe odağı oluyor.

Zira İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalizm tarafından Ortadoğu ve Asya ülkelerinde sol muhalefete karşı geliştirilen ve desteklenen siyasal İslam, bugün seçimlerle iktidara gelmektedir. Ortadoğu ve hatta genel olarak İslam coğrafyasında eğer bugün, siyasal İslam seçimlerde çoğunluk oluşturma koşullarına sahipse, bunun tek ve asıl sorumlusu ABD başta olmak üzere emperyalist güçlerdir. 1950'lerden sonra komünizmin İslam coğrafyasına, özellikle sıcak Akdeniz ülkelerine inmesini engellemek için Pakistan, Suudi Arabistan, Türkiye ve İran gibi ülkelerde geliştirilen siyasal İslam (Yeşil Kuşak) politikaları Batının yarattığı bir durumdur. İsrail'in, ABD'nin ve Batılı güçlerin bölgede siyasal İslamı destekleme projesi kapsamında, Filistin'de Hamas'ı ve Mısır'da Müslüman Kardeşleri (Ihvan) destekleme stratejisi geri tepti. Gelinen süreçte Batılı emperyalist güçlerin militarist gücü olan ABD ile savaş meydanına inmiş siyasal İslam şu an çekişmeye devam ediyorlar. Yani eski dostlar yeni düşman oldular.

Soğuk savaş döneminin "petro-dolar siyasal İslam"ının Filistin'deki temsilcisi ve Müslüman Kardeşler (Ihvan) hareketinin uzantısı olan bugünün Hamas'ı ile Batının ve İsrail'in başı dertte. 1967'de İsrail'in işgal ettiği Filistin topraklarında "İslam'ı ruhta yaşamak" isteyen toplumu iyi değerlendiren İsrail rejimi, o dönemde Filistin toplumunu etnik dini inançlara (Müslüman, Dürzi ve Hıristiyan) ayırarak dini propagandaya ağırlık verdi. 1960'lardan sonra, Ortadoğu'ya ve Arap dünyasına egemen olan Arap milliyetçiliği ve marksist ideolojinin gelişiminin önünün alınması, bir başka yerlerde olduğu gibi Filistin yurdunda da geliştirildi. Filistin'deki siyasal İslam'ın gelişimini hızlandıran diğer bir etken ise,

İsrail-Arap savaşlarında Arap milliyetçiliğinin 1948'lerden sonraki savaşlarda uğradıkları musibetlerdir. Bu dönemde "Marksizm'de hayır yok" diyerek, siyasal İslam'ı örgütlediler.

Batı emperyalizminin Ortadoğu'daki emniyet sübabı olan İsrail'in bekası gereği, Filistin direnişine yönelik geliştirdiği stratejik politikanın hedefinde Arap milliyetçiliğinin zayıflatılması ve önünün alınması vardı. Bu vesileyle o dönemden sonra, Filistin yurtsever hareketine karşı İsrail'in Hamas vb. İslamcı örgütlere verdiği gizli-açık destek de bilinmektedir.

1970'lerden sonra İsrail, Arap milliyetçiliğine ve yurtsever hareketlere ilişkin yayın ve faaliyetlerine yönelik ne varsa yasakladığı bir dönemde, İslamcıların dini tarihlerine ve yayınlarına yönelik her türlü faaliyetlerine kolaylık tanımıştır. İsrail'in bu yönelişi, bölgede uyanmaya başlayan İslamcıların, Filistin milliyetçiliği ile bağlarını koparabilmeyi ve Filistin direnişinin Arap milliyetçiliği ile birleşmesini engellemeyi hedeflemekteydi. Çünkü, Filistin milliyetçiliğinin, İslamiyet adına hareket eden İslamcı güçler ile birbirlerine karışıp yeni bir mücadele rotasında buluşması durumunda, Filistin direnişinin renginin değişeceğini biliyordu. Dönemin İsrail yöneticilerinden bağnaz görüşlü Menahim Begin, "giderek uyanan İslami duygular, İsrail için en büyük tehlikeyi oluşturur" diyordu. Filistin yurtsever hareketini ve direnişini pasifsize etmek için böyle bir strateji geliştiren İsrail, işgal toprakları altındaki İslamcıların cami, mescit vs. gibi yerlerde örgütlenmelerine ses çıkarmıyor ve dini kurumların kurulmasına izin veriliyordu. İsrail rejiminin işgali altında bulunan topraklarda yurtsever ve ilerici Filistinlilere tanımadığı imkanları İslamcı örgütlenmelere tanıyarak, insanları dini yönelişlere zorluyordu. Bu süreç giderek, İslamcı Filistinliler ile yurtsever-milliyetçiler arasından sürtüşmeleri ve çelişkileri derinleştirerek, birbirlerine karşı şiddet kullanmalarına kadar varmıştır. İsrail bilinçli olarak Arap milliyetçiliğine karşı İslamcı örgütleri teşvik ederek, hem Arap milliyetçiliğiyle İslamcı hareketlerin bütünleşmesini engelliyor,

hem de bunları birbirlerine saldırtarak sarılması zor yaralar açıyordu.

Diğer bir olgu ise, Filistin Ulusal Kurtuluş hareketinin ulusal talepleri karşısında, Hamas ve İslami Cihad gibi örgütler, "Filistin sorununun ulusal bir sorun değil, sadece İslami bir sorun" olduğu teziyle FKÖ'nün mücadelesinden soyutlanmaya çalışılmıştır. Bunun sonucunda Filistin ulusal hareketinin talepleri ulusal istemlerin dışına çekilerek, İslamcıların deyimiyle, "İslam ümmetinin Filistin'de bir İslam devleti kurması" talebine çevrildi. Bu söylemler İsrail'in halen işine yaramaktadır. Çünkü Filistin ulusal davası, ulusal kavgadan dini ağırlıklı bir kavgaya çekilmiştir. İsrail ve diğer emperyalist güçler de bu görüşün devamından yanadırlar.

Öte yandan, 1975 Lübnan iç savaşı başladığında, FKÖ bu ülkenin iç savaşına katılarak kendini gereğinden fazla yıpratmıştı. FKÖ'ün Lübnan iç savaşına girmesiyle, ABD ve İsrail'in başından beri hedeflediği Arap milliyetçiliğinin zayıflatılması ve belinin kırılması stratejisinin hayata geçirilmesi fırsatı doğmuştu. Hamas'ın, ABD ile sol güçleri hedef alan bir işbirliği içerisinde, 1976'da Lübnan'a girmesi Filistinliler arası kanlı çatışmalara neden olmuştu. Yaser Arafat bu işbirliğine yönelik daha sonraki yıllarda yaptığı bir değerlendirmede, Hamas'ı, "Güney Afrika Beyaz yönetimiyle işbirlikçilik yapan İnkatha Zulu kabilelerine" benzetiyordu.

Sonuç olarak, bugün Filistin halkının ulusal bağımsızlığının sağlanması ve Filistin halkına uygulanan ayrımcı politikalara son verilmesi durumunda, Ortadoğu'daki siyasal İslamcı hareketler ya zayıflayacak ya da muhalif güçler karşısında güç kaybedeceklerdir. Siyasal İslamın Ortadoğu'da hayat bulabilmesinin en önemli nedeni, öteden beri emperyalist Batı devletlerinin bölge üzerindeki böl-yönet politikaları ve siyasal İslam'a verdiği destektir. Çünkü Ortadoğu halklarının çoğunluğunun siyasal İslamla barışık olmadığı gibi nefret ettiği de bir gerçektir. Gözlerini Filistin topra-

ğına çevirmiş siyasal İslam'ın El-Kaide örgütünün liderlerinden Eymen el Zavahiri, bundan birkaç gün önce El-Cezire televizyonunda yayınlanan kasette, "sıranın Filistin'e geldiğini" ve Filistin'deki taraftarlarının farz-ı ayn'e (Cihad'a) hazırlanmalarını söylüyordu. Bu durum Filistin halkı için daha çok ölüm, kaos ve zulüm getirecek ve İsrail ile emperyalistlerin bölge üzerindeki "felaketler teorisine" hizmetten başka bir anlamı olmayacaktır.

11 Ocak '06

Ortadoğu'da havalar puslu

Birkaç haftadır, coğrafyamız Ortadoğu'daki siyasal gelişmeler ve dünyanın büyük egemen devletlerinin bölgeye diz çöktürme politikaları kendine bir yön arıyor.

Dün olduğu gibi bugün de, büyük emperyal güçlerin ofislerinde konu, bölgemiz Ortadoğu. Diplomasi koridorlarında, Hamas'ın 25 Ocak 2006 tarihinde yapılan Filistin seçimlerinde elde ettiği başarı ve emperyalist devletlerin İran'a yönelik müdahale planları ekseninde şekillenen bölge siyaseti tartışılıyor.

Hamas'ın Filistin seçimlerinde büyük bir başarı elde etmesi ve Batılı egemen devletlerin izafi bir şaşkınlığa girmeleri gerçekleri yansıtmıyor. ABD'nin liderliğinde ve yandaşlarının da onayıyla, kamuoyuna Filistin sınırlarını aşan bir "Yol Haritası" olarak yansıtılan yeni süreçte, bölgesel entegrasyon planları Hamas ve bir diğer İslamcı örgütleri kapsayan yeni bir konsept çerçevesinde yürütülmeye çalışılıyor.

Onlar açısından sorun Hamas'ın ve diğerlerinin iktidara ya da yönetimlere ortak olması değil. Sorun, denetimden çıkmış bu yapılanmalarla bölgede ortak bir çalışmanın nasıl yürütüleceği ve bu yapılanmaların buna nasıl biat ettirileceğidir. Son dönemde bölge devletlerine yönelik siyasete bakıldığında, bölgeden türeyen istekler doğrultusunda şekillenen yeni taksim planları karşımıza çıkıyor.

Yani Ortadoğu siyasetinin kaygan bir zemine çekilmesinde büyük rol oynayan emperyalist Batı, bölgenin girift siyasetinin yine kaygan bir zeminde devam etmesinden yana. 1916'ların dünya siyasetinde, Ortadoğu coğrafyasına Sykes-Picot'la dayatılan gizli haritanın bir benzeri mazlum bölge halkına bugün yeniden dayatılıyor. O dönemde olduğu gibi bugün de dünyanın ve bölgenin siyasal aktörleri arasında çirkin pazarlıklar devam ediyor. Bu aktörler bölge üzerinde oluşacak yeni düzenlemeler için birbirleriyle kıyasıya bir mücadele içerisindeler.

Emperyalist-kapitalist sistemin koruyucu ve vurucu askeri gücü olan NATO'nun, Ortadoğu'da aktif görev üstlenmesi için AB ile yürüttüğü görüşmeler, Almanya'nın Münih kentinde mazlum halklara gözdağı verilerek başladı. NATO toplantısının açılış konuşmasını yapan Almanya Başbakanı Angela Merkel, "NATO'nun AB ve ABD açısından ortak yeni tehditlerin tartışıldığı, siyasi ve askeri kararların koordine edildiği bir platform haline gelmesini ve İsrail'in var olma hakkını tanımayanların Almanlardan hoşgörü beklememesini" istediğini belirtiyordu. Ve ayrıca "İran'ın kırmızı çizgileri aştığını" söyleyen A. Merkel, İran Cumhurbaşkanı Mahmut Ahmedinecad'ı Hitler'e benzeterek, İran'ın nükleer silaha sahip olmasını engelleyeceklerini vurguluyordu. Öte yandan var olan askeri harcamalarla yetinmeyen ABD'nin Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, "eğer güvenliğimizi sağlayacaksak askeri harcamaları artırmalıyız" diyerek, "ABD'nin ulusal gelirinin yüzde 4'lere varan bir oranını savunma giderlerine harcadığını" belirtiyor ve çoğu NATO ülkesinde bu harcamaların yüzde 2'ye bile varmamasını eleştiriyordu.

Kısacası, emperyalist Batı İsrail'in güvenliğini sağlamak için, İran başta olmak üzere bölgeye yönelik baskılarını yoğunlaştırıyor. Dün Yugoslavya ve Afganistan'da olduğu gibi, bugün de Ortadoğu'da ortak hareket etmenin zeminlerini yokluyor ya da oluşturmaya çalışıyorlar. Bu güçlerin Ortadoğu'nun mazlum halklarına yönelik zulmü ve vahşeti yeni olmadığı gibi, bölgenin emekçi

halklarının bunlara karşı mücadelesi de yeni değildir.

İsrail'in yarım asırdır kadın, çocuk, yaşlı demeden tüm Filistin halkına karşı yürüttüğü kıyımlara, teröre ses çıkarmayan Batı devletleri, mazlum Filistin ve bölge halklarına gözdağı veriyorlar.

Ortadoğu coğrafyasının ulusal bağımsızlıklarına kavuşmamış halkları, dün olduğu gibi bugün de savaş tanrılarının gazabıyla karşı karşıyadır. Bölge insanı "zalimin zulmü varsa, mazlumun Allah'ı var" ve "Allah kerimdir" deyimlerine inanır ve zalimle süreç içerisinde hesaplaşmayı hedefler. Başka coğrafyalarda tanrılar mazlumun yardımına koştular mı koşmadılar mı? Ben bunu bilemiyorum. Yalnız, tanrıların coğrafyamızda talancılara ve istilacılara karşı, mazlumlar için böyle bir yardıma gelmediğini iyi biliyorum. Zira birçok "kitaplı dinin" ve mezhebin anayurdu olan Ortadoğu'da mazlumun tanrısı zalime karşı hiç yardıma gelmediği gibi mazlumdan yana da olmadı. Yani tanrılar bu coğrafyada kendi yaratıcılarına hep ihanet edip, zalimlerden yana taraf oldular.

Ortadoğu coğrafyası tarih içinde büyük egemen güçlerin sayısız istilasına ve zulmüne uğradı. Öyle ki, yaratılan görkemli medeniyetler her defasında bu istilacıların bölgeye dalışında büyük yaralar aldı ve tahrip edildi. Bu bugün de devam ediyor.

Bu emperyalist talancı güçler 20. yüzyılın başında Ortadoğu coğrafyasında kendi istemleri doğrultusunda yeni sınırlar çizerek, kendi denetimlerinde bir dizi devletçikler kurarak bölge halklarını birbirine kırdırmanın güçlü silahını da hep ellerinde bulundurdular.

Emperyalist siyasetin bir parçası olarak Ortadoğu'nun göbeğine yerleştirilen İsrail, 50. yılı aşkın bir süredir mazlum Filistin topraklarında vahşet estirip kan dökmektedir. İsrail, "ölümlerden ölüm beğen" siyaseti ile Filistin halkının etrafını akıl almaz grotesk duvarlarla çevirip, Filistinlilerin yaşamını bir zindana çeviriyor. İşte "kutsal Kudüs'ün" tanrıları gibi batının emperyalist egemen güçleri de zalimlerin cephesinde yer alarak, İsrail'in ölüm

makinelerine destek veriyorlar.

O topraklar emperyalist ölüm makinelerinin kol gezdiği sahalar haline geldi. Savaş tanrıları, o topraklarda mazlumun düşmanlarının zaferleri için çalışıyor/çalıştılar. Fakat o topraklarda mazlum halklar hep, var olmak ile yok olmak arasındaki gibi ince bir çizgi üzerinde yaşam savaşı verdiler.

Çünkü hep gelecek "savaşlarda başarırız" diyerek, belki savaş tanrıları bu kez bizden yana "tavır alır" diye umutla kavga ettiler. Fakat, en muhtemel görünen şey, bölge halklarının demokratik iradesinin ipotek altına alınmasına yönelik tehditlerin önümüzdeki zaman içerisinde artacak olması.

Ortadoğu'ya "barış ve demokrasi"nin yerleşmesinden söz eden ve kendilerini "medeniyet" ihracatçısı ilan eden ABD, AB ve diğerleri Filistin halkının tercihine saygı duymak zorundalar. Yani birinin İsrail'in yok edilmesini savunması yasadışı ise, diğerinin de kendisine ait olmayan o topraklarda işgal ve terör estirmesi de yasadışı olarak görülmelidir. Gerçeği böyle görmek istemeyen Batı egemen güçlerinin bir halkın tercihine yönelik yaptırımda bulunma ve halkın geleceğini ipotek altına alma hakkı da bulunmuyor.

5 Şubat '06

İsrail seçimleri ve Hamas

Ortadoğu labirentinin köklü sorunlarından biri olan Filistin-İsrail çatışması devam ediyor. Uygarlığın beşiği ve çok dinli mezheplerin anayurdu olan kadim Ortadoğu toprakları üzerinde yaşayan insanlar, geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi halen kan ağlıyor. Hiçbir bölge bu kadar uzun süre zulüm, felaket, ızdırap, çile, açlık, yokluk ve savaş denen o lanetli yaşamı yaşamadı. Medeniyet ve insani değerlerin halen o topraklarda temsil edildiği söylense abartı değildir. Yeryüzüne gelmiş geçmiş tüm imparatorlukların istilasına uğrayan bu topraklarda gözü olan herkes egemenliklerini pekiştirmek için insani değerlere acımasız saldırılar düzenlemiştir. Pek çok imparatorluğun, yine o topraklar üzerinde aldıkları çeşitli hançer yaraları sonucu tarihin derinliklerine gömülüp darmadağın olduğu da bilinmektedir.

Geçmişin sömürgeci devletleri gibi, ABD de bu bölgeleri askeri güç ve kuvvetle işgal ederek, geldiği yeri korumak için saldırıyor. Bölgede kol kıranlık yapan ABD ve müttefikleri, tıpkı Romalılar, Makedonya Kralı Büyük İskender, Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu, Büyük Britanya... gibi. Tıpkı onlar gibi daha fazla hegemonya amacıyla merkezden uzaklaştıkça, hem merkezde hem de çeperde (işgal ettiği coğrafyalarda) zayıflayacak ve yıkılacaktır. Bu, bölgenin hegemonik güç peşinde olan diğer devletleri için de geçerlidir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, yani soğuk savaş döneminde İngiltere'den "bölgenin güvenliğini" devralan ABD, kendi inisiyatifleri doğrultusunda bölge siyasetini hem belirledi, hem de yönlendirdi. ABD, İsrail'in güvenliği doğrultusunda, Filistin sorununun taraflarını ve kimi Arap devletlerini birçok zirvede bir araya getirdi. Ancak Filistin sorunu halen bölgenin kanayan yaralarından biri olmaya devam ediyor.

Ortada olmayan Oslo

Sovyetlerin yıkılışından sonra, ABD'nin "Yeni Dünya Düzeni" dediği projenin hayata geçirilmesi için bölgemiz Ortadoğu'ya yönelik olarak "demokrasi, hürriyet, insan hakları" gibi iddialar taşıyan birçok kavram ortaya atıldı. Ve bilindiği gibi, ABD, bu kavramların yerine 1991'de olduğu gibi halen bombalar yağdırıyor. Bunun yanı sıra Filistin-İsrail sorununu "ben çözüme kavuşturacağım" diyerek, tarafları "Oslo Prensipler Antlaşması" denen sürece götürdü. Doğduğunda hasta olan Oslo süreci halen hastanede olup, ölümü bekleyen bir hasta gibi bekletilmektedir. Çünkü halen kimi çevrelerce (ölmüş olmasına rağmen) hala, Oslo prensipler anlaşması gibi, olmayan bir şey dillendirilmektedir. Oslo sürecinin öldüğünü "Emperyalizmin Petro-Savaş Alanı Ortadoğu" adlı çalışmamda aktardığımdan dolayı burada uzun uzadıya tekrar etmeyeceğim. Ancak, son dönemde Hamas'ın iktidara gelmesiyle birlikte (ölmüş olanı) diriltmek için; "Oslo sürecine ne olacak?" "Hamas Oslo'yu tanıyacak mı?" gibi sorular Batının ve Doğunun kimi yazar çizerleri tarafından tartışılmaktadır. Oysa aynı sorular İsrail tarafına ciddi olarak sorulmadığı gibi, "ne oldu Oslo'ya" da denilmedi.

Zira, Oslo vb. gibi anlaşmaların öldüğünü, şu an komada olan, Ortadoğu'nun Napolyon'u Ariel Şaron şu sözlerle ifade etmişti: *"Ortada herhangi bir anlaşma olmadı ve sadece orada tarafların konuşmaları var Bu konuşmalar da hükümetimizi bağlamaz"* (15

Şubat '01) Oslo sürecini ve hatta hiçbir ilkesini hiçbir zaman hayata geçirmeyen İsrail tarafı, konuşulanlar orda kalmıştır anlayışıyla hareket edip, Filistin topraklarında daha fazla koloni oluşturarak, sınırları genişletmiştir. Oslo sürecinden sonra, İsrail'in Filistin toprakları üzerinde sürdürdüğü işgal faaliyeti hem artmış hem de halkın etrafı dikenli teller ve grostek tecrit duvarı ile çevrilerek, Filistin cezaevine çevirmiştir. İsrail'in sürdürdüğü bu faaliyetler Oslo denen prensipler anlaşmasının ruhuna da aykırıdır.

Oslo'dan sonra ABD'nin öncülüğünde hazırlanan Şaron'un "yol haritası" sadece Filistin topraklarını içerisine alınıyordu. Bu, Filistin sınırlarını da aşan bir haritaydı. Bu harita doğrultusunda bölgede ABD ve İsrail egemenliğinin pekiştirilmesini içeren stratejiyle; Suriye'nin Filistin ve Lübnan üzerindeki etkinliğinin sona erdirilmesi veya en azından zayıflatılması hedeflenmişti. Bu doğrultuda, geçen yıl Suriye'ye yönelik sürdürülen strateji bu "yol haritası"nın bir parçasıydı. Bilindiği gibi "barış planı" olarak sunulan, Ariel Şaron'un "yol haritası" Oslo'yu ve diğer tüm anlaşmaları reddediyor ve mültecilerin kendi anayurtlarına (vatanlarına) dönüşünü engelliyordu. Ayrıca İsrail'in demografik yapısının korunması için silahsızlandırılmış yarı özerk bir yönetimin İsrail yönetimine devredilmesini öngören bir plandı. Bu plan doğrultusunda Filistin halkı, İsrail'in güvenliği için feda ediliyor ve Kudüs "bölünmez" bir başkent olarak egemenliği altında tutuluyordu.

Ayrıca, Ariel Şaron'un "yol haritası"nda, zayıflatılmış ve güdükleştirilmiş bir Filistin yönetimi yaratılması için sürece yayılmış ve her söylenene "evet" diyecek bir Filistin yapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Hatırlanacağı gibi 2001'den sonra Şaron, "Arafat'la barış olmaz" deyip, izlemek istediği stratejiyi sürece yaydı. Şaron'un bu siyaseti doğrultusunda hareket eden, karşı tarafa taviz üstüne taviz politikası izleyen ve 1990'lardan bu yana hiçbir kongre/konferans bile gerçekleştirmeyen El Fetih, halkın biriken sorunları karşısında çözüm üretmekte geri kaldı. Öte yandan

El-Fetih içerisinde büyüyen örgüt bürokrasisi, yolsuzluklar ve yandaşlarını koruyan davranışlar gibi olgulara karşı, son seçimlerde halk El-Fetih'i bir anlamda cezalandırdı.

Son seçimlerde Hamas'ın elde ettiği başarıda, ABD'nin ve İsrail'in bölgede izlediği egemenlik siyasetinin etkisi olmuştur. Yoksa seçim zaferi Hamas hareketinin devrimciliğinde değildir, Hamas devrimci ve ilerici bir örgüt değildir. Mevcut kaos ve kargaşadan dolayı Filistin halkı kerhen Hamas'ı tercih etmiştir.

Filistin halkı İslamcı yönetimi veya Hamas'ı sevdiği için tercih etmemiştir. Hamas'ın başarısı ve iktidara gelmesinin altında yatan asıl sorunların kaynağı, emperyalizmin, siyonizmin ve bölge gericiliğinin izlediği siyasette bulunmaktadır.

Filistin, İsrail ve Hamas

Filistin seçimlerinde Hamas hareketinin elde ettiği başarıdan sonra, İsrail siyaseti doğrultusunda ABD ve diğer Batı merkezleri Hamas'a yüklenmeye başladılar. İsrail, Hamas silahları bırakmaz ise müzakereler yapmam ve görüşmem diyor, Batılı güçler ise, "Hamas programını değiştirsin ve İsrail'i tanıdığını açıklasın" beyanlarında bulunuyorlar. Hamas da İsrail'in '67 sınırlarının gerisine çekilmesini istiyor.

Taraflar arasındaki bu ağız dalaşı ve karşılıklı zıtlaşma belki bir süreci kaplayacaktır ama her iki taraf da dünya kamuoyuna yalan söylüyor. Çünkü, İsrail '67 sınırlarına kendi isteğiyle geri çekilmeyeceği gibi, bölgenin sorunlarını görüşmek için kendisine bir ortak bulmak zorunda. Geçmişte tüm bunları reddeden Hamas da, Filistin halkının seçilmiş temsilci gücü olarak, halkın iradesini bir örgüt kafası ile değil, bir siyasi parti anlayışı ile temsil eden bir güç olarak davranmak zorunda.

Hamas, İsrail ve Filistin arasında "ulusumuzun seçeneklerine aykırı" dediği geçmiş görüşmeleri sonuna kadar reddedemeyeceği gibi, sorunların çözümü için karşı tarafla bir araya gelmek zo-

runda. Hamas'ın "ulusumuzun seçeneklerine aykırıdır" sözlerinde ifadesini bulan bu anlayışını terk etmesi için ve tarafların birbirlerine karşı ısınma dönemi olarak belli bir sürece ihtiyaçları var.

Her ne kadar ABD, Avrupa ve İsrail Hamas konusunda ne yapılacağını tartışsalar da, Rusya buraya bir noktayı koymuş oldu. Çünkü Hamas'ın seçimlerde elde ettiği başarı netleştikten sonra, bölge devletleri dışında Rusya'ya yapılan ziyaret uluslararası diploması koridorlarının kapılarının açılması anlamı taşıyordu. Ortadoğu dörtlüsünün bir kanadını oluşturan Rusya, er ya da geç Hamas ile İsrail ve diğer merkezlerin görüşme safhasına geçeceğini bildiği için kapıları aradı.

Rusya'nın bu görüşmesinden önce mağrur Batı cephesi de, "Hamas'ın İsrail'i tanımaması halinde ve İsrail'e karşı şiddet politikasından vazgeçmediği sürece mali yardım söz konusu olamayacak" tutumunu ve dayatmacı politikasını sürdürüyordu. Üstelik aynı güçler Filistin'de özgür ve demokratik seçimlerin yapılmasına mali yardım yapıp, seçimlerin yapılmasını desteklemişlerdi. Ancak onlara göre seçimlerin sonuçlarının parayı verenin inisiyatifinde olması gerekiyordu. Bu böyle olmadığı gibi, parayı verenin inisiyatifinde olacak diye bir kaide söz konusu da olamaz. Batılı merkezler Ortadoğu'da "tek demokratik ülkenin İsrail" olduğunu söyleyerek İsrail'in, Filistin halkını açlıkla karşı karşıya bırakarak, cezalandırmasına göz yummaktalar. Hayret doğrusu. Bir halkın tüm yaşam hakkını ve giriş çıkış kapılarını kapatıp, açlıkla cezalandırmaya çalışacaksın, sonra da buna "demokratik anlayış" diyeceksin. Filistin seçimlerinden bu yana, Filistin halkına karşı hiçbir hak ve hukuka dayanmadan uygulanan gizli ambargo, halkı birçok temel gıda ve besin maddesinden mahrum bırakarak adeta açlıkla cezalandırmaktadır.

İsrail seçimleri

İsrail'de bu Salı yapılan seçimlerin galibi kim olursa olsun, is-

ter A. Şaron'un Kadima Partisi, isterse daha solda görünen İşçi Partisi iktidara gelsin; İsrail genel politikasının hatlarında öyle ciddi bir değişim olmaz. 1960'lardan bu yana, İsrail halkının başına seçilen kişilerin biyografileri ilginçtir. '67'den sonra iktidar koltuğuna oturan tüm başbakanlar orduda görev yapmış olup, hepsinin de eli Filistinlilerin kanına bulanmıştır. Ve ayrıca İsrail yöneticileri, "yaşayan Arap iyi değil, en iyi Arap ölü Arap'tır, daha çok öldürmek lazım" diyen Rehavam Zeevi anlayışı ile davranmaktalar. Bunların içerisinde en cani olanı Ariel Şaron'dur. Şaron'un yol arkadaşı olan Ehud Olmertin eli de şu son üç aydır vekalet ettiği başkanlık koltuğunda Filistinlilerin kanına bulaşmıştır.

Geçtiğimiz günlerde, İsrail ordusunun Gazze bölgesinde bulunan Eriha cezaevini basarak, Filistin Halk Kurtuluşu Cephesi (FHKC) Genel Sekreteri Ahmed Sedat ve arkadaşlarına karşı düzenlediği vahşi operasyon E. Olmert'in seçim yatırımıydı. Dikkat edilirse, İsrail her seçim sürecine girdiğinde, yayılmacı, katı ve barışı reddeden siyaseti hayata geçireceğine işaret eden, Filistin topraklarında provokatif eylem ve saldırılar yaparak, aşırı Yahudi kesime herhangi bir anlaşmanın olmayacağı mesajını vermektedir.

Kısacası, önümüzdeki süreçte İsrail'de hangi parti iktidara gelirse gelsin, Filistin toprakları üzerinde bugüne kadar uygulanagelen etrafını daraltma, yıldırma, sindirme politikasında ciddi değişiklik olmayacağı gibi, bunun devamında ısrar eden yayılmacı tavrı sürdürecektir.

Mars mars (Kadima) partisinin yeni lideri Ehud Olmert, "bugüne kadar önümüze koyduğumuz stratejide herhangi bir değişiklik olmayacak ve ülkenin yeni sınırlarının belirlenmesi konusunda planlarımızı uluslararası kamuoyuna açıklayacağız" diyordu. Öte yandan İsrail Savunma Bakanı Şaul Mofaz, "Filistin'le kapsamlı bir barış anlaşmasının gerçekleşmesi için bir sonraki kuşağı beklemek gerekebileceğini" söylüyordu. Doğru, İsrail'in elit kesiminde yer alan bugünün yöneticilerinin önünde barış

ve istikrar gibi konular bulunmamaktadır. Bunun anlamı ise, İsrail'in yayılmacı siyasetine devam etmesi demektir. Zaten bu süreç içerisinde Hamas da gerekçe gösterilerek, İsrail bölgede kimi keyfi uygulamaları sürdürecektir. Kısacası o topraklarda kalıcı ve mukaddes bir barış çok zor!

Sonuç olarak, vahşi kapitalizmin mağrur merkezlerinin politik memurları kendi çizgilerinde hareket eden yapılara (iktidarlara) "demokratik", tersi olan gelişmelere "terörist ve diktatör" suçlamasını yapmaktadır. Batı merkezleri, Belarus'ta tekrar Devlet Başkanı seçilen Aleksandır Lukaşenko'yu Avrupa'nın son diktatörü olarak niteledi. Ancak kendi önüne bakmadan "demokratik, insan haklarına saygılı medeniyetler" merkezi dediği Avrupa Birliği'nde, kaç demokratik parti iktidarda. Her gün sağa doğru kayan AB ülkelerinin hepsinde sağ partiler ya iktidarda ya iktidar ortağı. Bu anlamıyla dünyaya demokrasi dersi vermeye kalkan Batılı merkezlerin neresi "demokrat"? "Demokrasi" söylemiyle, dışta olduğu gibi içte de her gün her türlü hak ve hukukun bir yanı kırpılıyor.

26 Mart '06

İsrail'in çılgınlığı

Bu yıl hem Filistin'de hem de İsrail de yapılan seçimlerden sonra, bir tarafın "yeni sınırları" belirleme çılgınlığı, diğer tarafın da halkın iradesiyle geldiği iktidar olmanın prensiplerine alışamamış olması, Filistin halkını zor bir süreçle karşı karşıya bırakmakta. Hamas'ın Filistin yönetimine gelmesinden sonra (25.01.06), ABD başta olmak üzere tüm Batı merkezleri hep bir ağızdan, İsrail'in Arap (birkaç devlet hariç) dünyasında resmi olmayan statüsünün tanınması için Hamas üzerinden baskıları yoğunlaştırdılar. Bu baskılar halen devam ediyor. Hamas'ın iktidara gelmesini siyasi bir deprem olarak değerlendiren Batı, Ehut Olmert'in "İsrail'in sınırlarını yeniden belirleme" planına karşı ise, sessizliğe bürünmüş durumda.

İngiliz emperyalizmi tarafından Ortadoğu'nun kalbine yerleştirilen yapay İsrail devleti 14 Mayıs 1948'de tek taraflı olarak kuruluşunu ilan edince, tüm Ortadoğu'da söz sahibi olan büyük güç merkezleri iki gün içerisinde böyle bir devleti hukuksal olarak tanıdılar. Aynı şeyi Filistin Yürütme Kurulu'nun birçok kez gündeme getirmesine rağmen, bu güç merkezleri, ya "zamanı değil" diyerek, ya da "Ortadoğu barış sürecine hizmet etmeyeceği" gerekçesiyle Filistin tarafının girişimlerini her zaman engelleyip erteleldiler.

İsrail'in yeni başbakanı Ehud Olmert'in, Ariel Şaron'dan devraldığı "İsrail'in yeni sınırlarını" belirleme stratejisi, bugüne kadar işgal edilen topraklarla yetinmeyip, yeni bir işgal hareketinin de habercisi olup, bölgedeki çatışmaların yeni bir evreye gireceğinin sinyallerini verdiği gibi, Filistin sınırlarını aşan bir strateji olarak da görünüyor. İsrail yönetiminden, her ne kadar "şuradan buradan çekileceğiz" gibi içi boş ve anlamsız sığ açıklamalar yapılsa da, bugüne kadar 1948, 1967, 1973, 1982, 1991 ve 2002 yıllarında sınırlarını daha fazla genişlettiler. Siyonist İsrail yöneticilerine göre "Büyük İsrail" olarak çağrışım yapan Tevrat'ın Arz-ı Mev'udun kendilerine vaat ettiği topraklar üzerinde bağımsız bir "Büyük İsrail devletinin" kurulması hedefine "er ya da geç" ulaşılacaktır.

Bu bağlamda İsrail'in ilk Başbakanı olan David Ben Gurion 1937 yılında "Siyonizm Çalışma Komitesi'nin" toplantısında yaptığı bir konuşmada Kitab-ı Mukaddes'e göndermе yaparak diyordu ki; "İsrail beş parça topraktan oluşmaktadır. Bu topraklar, Güney Lübnan bölgesine kadar uzanan Kuzey İsrail'dir. Güney İsrail ise, Suriye, Ürdün ve Filistin'in kuzey sınırlarından Hama, Halep ve Türkiye topraklarının bir kısmından oluşuyor" demiştir. Aynı kişi, konuşmasının devamında "Bir Yahudi devletinin kurulması ve Yahudilerin Filistin topraklarında konumlandırılması için "Filistinliler sağa sola, Irak'a vb. ülkelere sürgün edilmeliler" diyordu. Bu anlayış doğrultusunda, Batılı emperyalist güçlerin İs-

rail'e verdiği destekler ile İsrail 1948'den bu yana etrafını genişletme ve işgal hareketini sürdürmekte. 1948'de Birleşmiş Milletler ve içerisinde yer alan söz sahibi büyük güçler tarafından İsrail'e devredilen Tel Aviv, Hayfa (Akdeniz Sahilinde yer alan dar bir şerit) Celile Gölü etrafındaki bölgelerin bir kısmı ve Nekab Çölü gibi bir çok yerleşim alanları İsrail'e bırakıldı. Dün bu sınırlarla yetinmeyen İsrail, bugün Filistin topraklarının yarısından çoğu üzerinde işgali devam ettiği gibi daha fazlasını işgal altına almak için sınırların yeniden belirlenmesi stratejisini bölgeye ve dünyaya dayatıyor.

İsrail'in içeriğini tam olarak açıklamadığı bu "Yeniden sınırları belirme" stratejisi, elli yılı aşkındır tüm İsrail yöneticilerinin hedefi olup, en son Ariel Şaron'un Ortadoğu'da kalıcı bir İsrail sınırlarının yeniden belirlenmesine yönelik Gazze'deki küçük Yahudi yerleşim yerlerinden çekilmesinin bir devamıdır. Çünkü İsrail'in bugüne kadar işgal ettiği Gazze Şeridi, diğer işgal alanlarına rağmen küçük bir yerleşim alanı. Hakeza İsrail'in amacı (Ahd-i Atik) Tanrının vaad ettiği veya savaş sonucu alınmış Yahuda ve Samariya'da yaşamış Hahamların yurdu olarak görülen Batı Şeria'da işgali genişletmek. İsrail'in yeni Başbakanı Ehud Olmert'in dillendirdiği planda, 2010 yılına kadar Batı Şeria'da üç veya dört küçük yerleşim yerinin boşaltılacağını söylüyor ama, aynı bölgede bulunan diğer büyük yerleşimlerden örneğin Ariel, Maale Adumim gibi büyük yerleşimlerden hiç söz etmiyor. Tam tersi buralarda Yahudi nüfusunun artırılması ve İsrail topraklarının genişletilmesinde ısrar ediyor.

Hamas'ın iktidara gelmesini bir fırsat olarak değerlendiren İsrail yöneticileri, Batı emperyalist devletlerden aldığı sınırsız destekle bölgenin sorununu "müzakere" etmeyeceğini tekrarlayıp duruyor. Bu vesileyle Ehud Olmert, Batı merkezlerine yaptığı ziyaretlerde "İsrail'in yeni sınırlarının" hangi teri toryumlara dayanacağını izah ediyor. (Başta Ürdün olmak üzere İsrail'in bu tutumuna Araplar tepkili) Birçok batı merkezinde açık ve gizli

olarak destek gören İsrail'in bu (eski olan) yeni stratejisini, ABD başkanı George Bush ise, "cesur bir plan" olarak niteliyor ve daha ileri giderek, "Hiçbir ülkenin varlık hakkını reddedenlerle barış yapılması beklenemez" gibi sersam açıklamalarda bulunuyordu.

Ancak elli yılı aşkındır İsrail'in sürdürdüğü devlet terörüne yönelik ne ABD'den ne de Avrupa'dan "durdurun bu terörü" diye bir talep gelmiyordu. ABD ve müttefiklerinin desteğini arkasına almış olan İsrail, her gün bir sivil yerleşim alanlarını bombalayarak, savunmasız insanları katletmekte. Birkaç gün önce Gazze'ye düzenlenen bombalı saldırı sonucu bir ailenin tüm fertlerinin yanı sıra onlarca insan katledildiler. Bununla da yetinmeyen İsrail'in "İşçi partili" savunma bakanı Amir Peretz, Yediot Ahronot gazetesine verdiği demeçte, "Ordu ve güvenlik birimlerinden İsrail'e yönelik roket saldırısı düzenleyen her bir Filistin hedefine darbe indirmeye hazır olmalarını" istiyordu. Bu arada Hamas'ın bir yılı aşkındır sürdürdüğü ateşkesin bozulduğunu açıklaması da önümüzdeki süreçte olayların karşılıklı tırmanacağını gösteriyor. Doğu Arap ile Batı Arap arasında bir köprü görevi gören Filistin topraklarında adil ve kalıcı bir barışı, bir çok güç ve merkez istemiyor.

Bu vesileyle de üç ayı aşkındır Filistin halkına uygulanan insanlık dışı çeşitli yaptırımlar ile halkı birbirine düşürme siyaseti ve taktikleri izleyen İsrail ve mağrur batılılar, çifte standartlı davrandıkları gibi Filistin'in bir iç kaosa sürüklenmesinden yanalar. Halkın iradesiyle seçilip iktidara gelen (daha önceki yazılarda belirtmiştik Hamas'ın bu aşamaya gelmeşinde büyük payı olan aynı güçler) Hamas gerekçe gösterilerek, Filistin cephesinden gelen tüm önerilere, İsrail cephesi kuşkuyla bakıp bu önerileri reddetmekte. Filistin Yönetimi Başkanı Mahmud Abbas'ın referanduma gitme kararına, İsrail Başbakanı Ehud Olmert, M.Abbas'ın referandum planları "Ortadoğu Barış Sürecine bir katkıda bulunmayacak" ve "sadece Filistin içindeki iki çıkar grubu arasındaki çe-

kişmesi olacak" tarzı sığ sözleriyle, Filistin tarafından gelecek olumlu adımların önünü tıkamış oluyor. Ehud Olmert'in aslında bu sözlerle kastettiği olgu ise, Filistin toprakları üzerinde bağımsız bir Filistin devletinin oluşumuna karşı olduklarını ifade etmeye çalışıyor. Özetle Kudüs'ün (eski kentin) etrafında halen 100 metrelik arsaları tartışan ve bugün 700 kilometrelik kesimin denetimini elinde bulunduran İsraillilerin ve Siyasal Siyonizm'in hedefinde var olan "Büyük İsrail devletinin oluşturulması ideolojisinin programında", Bağımsız bir Filistin Devletine ait bir ibare bulunmamakta. Al Quada üniversitesi'nden Prof. Envar Eisheha'nın da dediği gibi, "Ariel Şaron geleceğin İsrail sınırlarını yeniden belirlenmesi için Gazze'yi 20 milyon dolar harcayarak bu toprakları tahrip etti ve Filistin'in etrafını surlarla çevirdi. Ehud Olmert ise bunu devam ettirecek" diyordu. Kısacası İsrail'in tek taraflı olarak kalıcı sınırları belirlemesi demek, Filistinlileri çitlerin arkasına hapsederek kendine bağımlı bir Filistin'den yana olması anlamına geliyor. Bu anlamda, o topraklarda tünelin ucunda adil ve kalıcı bir barış şu an görülmediği gibi itilafların da yakın zamanda çözülmesi uzak bir olasılık gibi duruyor.

12 Haziran '06

Tarih kan ağlıyor

Akad kralı Sargon'un Sümer topraklarına saldırıp, halkı katledip kentleri harap ettiği dönemde, Sümerli şair ve ozanlar tarafından zulme yönelik seslenişleri halen bu topraklarda güncelliğini korurken, vahşet de devam ediyor. Sümerli şair ve ozanlar,

"Yeter! Bu kadarı!

Göz yaşları dinsin!

Analarını yitirmiş çocukların,

başlarını dinleyecek bir yer bulana değin dolaşıp durmuş olanlar geri getir" diyorlardı Sümerli şairler, zulmün tanrılarına. (*Tarih Sümer'de Başlar*, Samuel N.Kramer)

Yazılı tarihin zulmü o topraklarda Sümerler'den, Akadlar'dan bu yana tarih yapraklarından düşmediği gibi, savaş tanrılarının terörü de halen sürüyor.

Ortadoğu coğrafyasında İsrail'in, ABD'nin ve müttefiklerinin yanı sıra bölge gerici rejimlerinin mazlum Kürt halkı ve topyekûn emekçi halklar üzerinde zulümleri devam ediyor. Filistin topraklarında İsrail'in dur durak bilmeyen devlet terörü her gün birkaç emekçi hanenin neslini ortadan kaldırıyor. İsrail Filistin'de imha stratejisini sürdürüyor. Öte yandan Ortadoğu'nun bir diğer bölgesi olan şat-ül Arap toprakları üzerinde ABD ve müttefiklerinin uluslararası terörü, vahşeti, yıkımı ve katliamın barbarlığı esiyor. Bununla yetinmeyen bu vahşi güçler İsrail'in geleceğini güvenceye almak için "yeni sınırlarını" ve bölge üzerinde hegemonyasını bölge halklarına dayatıyor. Bu vesileyle Filistin toprakları dirhem dirhem işgal ediliyor. Yahudi Milli Fonun liderlerinden birisi, 28 Haziran 1930 tarihli konuşmasında, açıkça şöyle diyor: "*Filistin'deki Arapların topraklarını ele geçirsek de, diğer Arap ülkelerinde hala yığınla toprak duruyor Birkaç bin fellah ailesinin derdine düşüp Yahudi meselesinin çözümünü ertelemeyiz.*" (*Arap Dünyasında Komünist Hareket*, Tareq Y. İsmael) Bu yayılmacı anlayış günümüzde de devam ediyor.

İngiliz emperyalizmi tarafından Filistin topraklarına yerleştirilen İsrail'in Irgun, Haganah gibi çeşitli terör örgütleri ile Filistin topraklarında estirdiği terör, 1920'lerden bu yana halen durmuş değil. İsrail uluslararası emperyalizmden aldığı destekle, 1924 Afula olayı ve 1929'dan sonra Siyonist hareket öncülüğünde o topraklar üzerinde yayılmasını hızlandırdı ve Filistin'i ilhak etti. İsrail'in bu yayılmacılığına karşı ise, Hayfa ve Tel Aviv arasında, Hawaris vadisindeki çatışmalar ve 1930'lu yıllar boyunca ardarda patlak veren 1936-39 Köylü ayaklanmaları (bu ayaklanmaların sınıfsal renge bürünmesi hacının, müftünün ve kralın ihanetine uğramasına neden oldu ve bunlar ayaklanmanın bastırılması için var güçleriyle çalıştılar) gibi örneklerde olduğu gibi, Filistin'in Siyonizm'in yayılmacılığına set çekme mücadelesi bir asırdır aralıksız devam ediyor. Filistinlilerin var olmakla yok olmak arasında verdikleri bu ince mücadele, uluslararası emperya-

lizmin ve İsrail'in yanısıra bölge gericiliği ve rejimlerinin de boy hedefi haline geldi.

Bölgenin gerici Hanedanlıkları (Ürdün) ve rejimleri dönem dönem geleceklerini ve koltuklarını korumak minvalinde Filistin ilerici (El Fetih) hareketini (bugün kendilerini de tehdit eden siyasal İslamcılarla birlikte) ezmeye veya zayıflatmaya çalışmışlardır. Eğer Ürdün, seçim yasalarında gelecek yıla kadar herhangi bir değişikliğe gitmezse, 2007'de yapılacak olan parlamento seçimleri Ürdün Hanedanlığı'nı büyük bir sıkıntıya sokacak. Zira bu seçimlerde Filistin'deki Hamas hareketine yakınlığıyla bilinen ülkedeki Jama'at al-Ihvan al-Muslimin (Müslüman Kardeşler Topluluğu) hareketinin seçimlere katılarak elde edeceği başarı Ürdün Hanedanlığı'nın geleceğini ciddi olarak tehdit ederken, İsrail'i de fazlasıyla ürkütmektedir. Çünkü Hamas'ın Filistin seçimlerinde elde ettiği başarının, Ürdün seçimlerinde İslamcıların lehine etki yapacağı söylenebilir. Bu vesileyle Ürdün Kralı Abdallah II. İsrail, Mısır gibi devletlerle İslamcıların önünün alınması stratejisini görüşüyor. Bu yıl Mısır'da yapılan seçimlerde Ihvan hareketinin başarısı, hakeza Filistin'de Hamas'ın iktidar koltuğuna oturması, Haşimi Hanedanlığını gelecek yıl Ürdün'de yapılacak olan seçimler için endişelendirmektedir.

Bölgenin çalkantılı süreci ve bu süreci körüklemeye çalışan İsrail, var olan sınırlarıyla yetinmeyip "sınırlarımı yeniden belirleyeceğim" diyor. İsrail şu son birkaç hafta içerisinde Filistin topraklarına yönelik hava ve kara saldırısında 20'yi aşkın insanın yanı sıra savunmasız çocukları katletti, katletmeyi sürdürüyor. En kötüsü de, İsrail ve müttefikleri tarafından Filistin halkına dayatılan, yoksulluk ve açlıkla dize getirme politikaların devam etmesi. Filistin halkına yönelik emperyalist merkezlerin sürdürdüğü izolasyon ve resmi olmayan ambargo sürecinin yanı sıra, İsrail'in vahşeti Filistin halkını derinden etkilemekte. Son birkaç haftadır reaksiyonların yükseldiği bir sürece giren İsrail-Filistin çatışmaları pimi çekilmeye hazır bir bombaya dönüşüyor. Filistinliler ta-

rafından "esir alındığı" söylenilen İsrail askeri Gilad Şalit gerekçe gösterilerek, İsrail, Gazze'deki Beyit-Han Köyünün sınırına tüm askeri gücünü yığmış durumda. İsrail Başbakanı Ehud Olmert, tüm orduyu teyakkuza geçirerek Filistin liderlerine, "terör örgütleri ve liderlerinin dokunulmazlıkları yoktur, nerede olursa olsunlar onlara ulaşırız" diyerek M. Abbas'ın ve İ. Hanya'nın sorumlu olduğunu ileri sürüyordu.

Filistin seçimlerinden sonra İsrail tarafı, adeta süreci tetikleyen taraf oldu ve bir yılı aşkındır Hamas tarafından sürdürülen ateşkes sürecini sabotaj etti. İsrail savaş aparatı, askerin kaçırılışını gerekçe göstererek, bölgeyi, Ortadoğu'nun fay hatlarını tetikleyecek bir sürece sokmaya çalışıyor. Umut ederiz Gilad Şalit İsrail'in yayılmacı stratejisinin başlangıç noktası olmasın. Ortadoğu'da ulusal sorunları çözümlenmemiş ve çözümünü bekleyen uluslardan biri de Filistinlilerdir. Ortadoğu sorununun düğüm noktalarından biri olan Filistin sorunu adil ve makul şekilde çözülmediği sürece barışın tanrıları kutsal topraklarda barıştan söz edemeyeceklerdir.

27 Haziran '06

Ortadoğu'da çirkin pazarlıklar dönüyor!

Ehud Olmert, İsrail'in savaş aparatından "teröristlere, ideologlarına ve onları gönderenlere, ayrıca terörü finanse edenlere, İsrail ordusunun kollarının nerelere erişebileceğini göstermeyi amaçladığını" söylüyor ve Suriye'yi bu provokasyonun içine çekmeye çalışıyor. İsrail ordusunun yaklaşık bir haftadır Filistin topraklarına yönelik sürdürdüğü saldırının tarihi çok ilginç. Çünkü bundan tam 60 yıl önce, günü gününe, Hagana, Irgun ve Balmak gibi Siyonist Yıldızlar grubunun İngiltere sömürgesi altındaki Filistin topraklarına yönelik estirdiği teröre ve Hagana tarafından 29 Haziran 1946'da birkaç köprünün havaya uçurulması tarihine denk getirilmesi düşündürücüdür. İngilizler bu örgütlere yönelik başlattıkları operasyonu "Agahta"' olarak kodlamışlardı. İsrail de bu yeni işgal hareketinin adını "Yaz yağmuru" olarak kodlamış bulunuyor. Hedefindeki erişilmemiş bereketli topraklara ulaşma çabası içindeki İsrail, Filistinliler'in Arap dünyasıyla irtibatını kesmek için elektrik, trafo ve köprü gibi stratejik noktaları bombalıyor.

İsrail, ABD ve müttefiklerinin Irak'ın işgalinden sonra, bölge devletleri ve bölge dışı devletler arasında diplomasinin karanlık dehlizlerinde, bölgenin geleceğine yönelik çirkin pazarlıklar devam ediyor. Son dönemlerde Türkiye'nin hariciye bakanlığının iki de bir İran'ı ziyaret etmesi, her ne kadar ABD ile İran arasında "arabuluculuk" olarak yansıtılsa da, buluşmaların asıl hedefi, Kürtler'e ve emekçi halklara karşı stratejik ortaklığın temelleri atmak. Diğer yandan, İran bölgedeki etkinliğinin önünün alınması için, Türkiye de dahil birçok Ortadoğu devleti ve ABD arasında bölgenin geleceğine yönelik kirli pazarlıklar yapılıyor. Bu kesimlerin birbirine karşı ayrı ayrı hesapları bulunuyor. Nitekim İsrail'in, çok önceden hazırlıklarını yaptığı Filistin topraklarını yeniden işgal etme planını bölgenin kimi devletlerine açması, bu çirkin pazarlıkların bir halkasıdır. Arap topraklarında istediği an keyfince hareket eden İsrail, bölge gerici devletleri ile mazlum Filistin halkının kaderini pazarlık konusu yapıyor ve pazarlığa yanaşmayan devletleri de tehdit ediyor. Bu gerici devletlerden Ürdün, Mısır vb. gibi, batının sadık kulları olup sırtlarını batıya dayayarak koltuklarını korumaya çalışanlar, Filistin topraklarını ve mücadelesini birkaç kuruşa sattıkları gibi, hep arkadan hançerleyip yaralı kalmasına sebep olmuşlardır.

Malumdur, İsrail Filistin topraklarına saldırıyı başlatmadan önce, başta Batılı devletler olmak üzere, bölgenin Mısır ve Ürdün gibi kimi devletleriyle bu amaç ve hedeflerini görüşmüştür. Her ne kadar mesele dünyaya bir askerin (Gilad Şalit'in) kurtarılması olarak yansıtılsa da, asıl amacın bu olmadığı bilinmektedir. İsrail'in "Kuşatma ve Güvenlik stratejisinin" hedefinde Hamas'ı devirme veya dize getirmenin yanısıra, Lübnan Hizbullah'ı ile gerginliğin tırmanması ve Suriye'ye yönelik devam eden tehdit sürecinin hızlandırılması var.

Siyonizm'in revizyonist düşünürlerinden bir olan Vladimir Jabotinsky, İsrail'in geleceği için "Demir Duvar konsepti" doğrultusunda "*Filistinliler'e ulusal hak ve mülkiyet hakkı tanınma-*

malı ve bunlar köleleştirilmelidir" diyor ve ekliyordu; *"Suriye'nin bağımsız bir devlet olarak var olma hakkı yoktur ve Akdeniz'in hakimiyeti batının tekeline bırakılmalı"* (Aktaran Ali Kaemmakami, İran'ın Filistin Politikası). Siyonizm'in fikir babalarının ürettiği bu ve buna benzer konsept ve stratejiler doğrultusunda, İsrail Batılı emperyalist devletlerden aldığı sınırsız güç ile elli yılı aşkındır Filistin topraklarının yanısıra çeper ülkelerin topraklarında da işgal hareketini sürdürdü ve Arap ülkelerinin 600 bin km karelik topraklarını işgal etti. Emperyalist devletler tarafından Doğu Arap ile Batı Arap ülkeleri arasındaki Filistin topraklarına gayri meşru bir şekilde yerleştirilen yapay İsrail devleti, yarım asrı aşkındır resmi olarak Ortadoğu güvenliğini tehdit ettiği gibi, bölgenin güvenliğini de sürekli krizlerle karşı karşıya getirmektedir. İsrail'in temel stratejilerinden biri, bölgedeki kriz ve sorunları kullanarak veya yaratarak, kendi konumunu pekiştirmeye çalışmasıdır. Mevcut krizleri kendi lehine kullanıp, siyasi ve stratejik hedeflerinde bir adım daha ilerlemeye çabalıyor.

Bu çerçevede, Mars (Kadima) partisinin lideri Ehud Olmert, 28 Şubat 2006'da yapılan İsrail seçimleri döneminde "Geçmiş stratejilerimizde herhangi bir değişiklik olmayacak" ve "temel politikalarımız devam edecek" diyerek, yeni bir işgal hareketinin ve çatışmaların (daha önceki yazılarda da belirttik) sinyallerini veriyordu. Çünkü İsrail "Büyük İsrail" olarak çağrışım yapan Arz-ı Mevud Ahd-i Atik (Tanrının vaadettiği topraklar) veya Kitab-ı Mukaddes'in anlayışı doğrultusunda çatışmacı ve çekişmeci siyasetin devamından yana olup, onun yayılmacı politikalarının önündeki engelleyici güçlerin bertaraf edilmesi veya zayıflatılması gerekmektedir. Bu anlayışa göre, İsrail bölgede varlığını sürdürebilmek için hiçbir zaman Arap-İsrail barışına yanaşmamıştır. Yanaşmadığı gibi de, Ortadoğu'da hep nifakçı siyasette ısrar edip, Arap dünyası ile iyi komşuluk ilişkilerine yayılmacı anlayışından dolayı yabancı kalmayı tercih etmiştir.

Bugüne kadar Filistin ve İsrail arasında yapılan çeşitli zirve ve

buluşmalar, İsrail ve müttefiklerinin sadece nefes alma taktikleri olup, Tel Aviv'in maceraperest şahinlerinin aynı aparatı tarafından hep reddedilmiştir. İsrail cezaevlerinde bulunan 10 bini aşkın tutuklunun temsilcileri El Fetih'den Merwan Barguti, Hamas'lı Abdülhalik Al Natçe, FHKC'den Abdulrahim Malluh, Filistin Özgürlüğü İçin Demokratik Cephe'den Mustafa Badarneh ve İslami Cihad'tan Bassam Al Saadi tarafından hazırlanan, 18 maddelik "Uzlaşı Belgesi"nin tartışılması ve görüşülmesine imkan tanımayan İsrail, işgal ve saldırılarını hızlandırdı. İsrail Filistin toprakları üzerinde kontrolü sağladığı alanlarda keyfi davranışlarını sürdürdüğü ve halkı aç, susuz ve elektriksiz bırakarak tüm altyapı sistemini çökerttiği gibi, cana hayat veren içme sularının sterilize edilmemiş olması şu sıcak yaz aylarında mikrobik hastalıkların çoğalması demektir. Zira, İsrail'in Kuşatma ve Güvenlik Stratejisi uyarınca "*yaşayan Arap iyi değil, ölen Arap en iyi Arap'tı, daha çok öldürmek lazım, Filistinliler anavatanlarından sürülmeliler*" (***Emperyalizmin Petro-Savaş Alanı Ortadoğu*** adlı çalışmamdan...)

İsrail hükümeti, demokratik seçimlerle iktidara gelen Hamas'ı gerekçe göstererek, "ya Hamasla aranıza sınır koyarsınız ya da bu acılara katlanırsınız" gibi politik etikte yer almayan, salt savaş, psikolojik saldırı ve vahşi dayatmalarla Filistin halkını toplu cezalandırmaya tabi tutmaktadır. İsrail'in 28 Haziran 2006'dan bu yana devam eden saldırı ve vahşeti, kaçırılan askerini kurtarma amaçlarını da aşan bir stratejidir. Doğrudur. İsrail ordusunun kayıp askerine sahip çıkma diye bir geleneği vardır. Ancak salt bir askerin kurtarılması için İsrail vahşetine "haklıdır" deyip göz yuman mağrur Batı ve bölge gericiliği Filistin halkını gözden çıkarıp, İsrail vahşetine seyirci kalmaktadır.

Böylece İsrail'in stratejisinde yer alan "iki devletli çözüm" ölmüştür ve uluslararası topluluk tarafından halen tanınmamaktadır. Yani İsrail'in hedefinde herhangi bir bağımsız Filistin devleti bulunmamaktadır. Çünkü İsrail, Siyonist ideolojiden bir dev-

let olarak arınmadığı sürece, o topraklarda adil ve mukaddes barıştan, özgür bir Filistin'den söz etmek çok zordur! Siyasal Siyonizm'in ideolojisine göre; "Filistin devletine evet demek, Yahudi devletine hayır demektir ve Yahudi devletine evet demek Filistin devletine hayır demektir"! Bu görüş açısına sahip olan İsrail yöneticileri, Filistinliler'in hayati alanlarına yönelik keyfi uygulamalarını sürdürüyor ve onları kendi anavatanlarında insanlık dışı muamelelere tabi tutuyor. Güney-Afrika'nın Apartheit rejiminin yapmadığını yapan İsrail rejimi, Filistinli tutuklulara insanlık dışı bir zulmü reva görüyor. Yemek, içme vb. gibi sorunlarını robotların getirip götürmesi külli vahşiliktir.

İsrail'in, Filistinliler'in etrafını grotesk duvarlarla çevreleyip, gettolaştırılmış bir yaşama zorlaması... Filistinliler bir yolunu bulup, bu zulme karşı er ve geç yanıt vereceklerdir. Bunun adı da "duvar arkası Kassam intifadası" olarak tarihe geçer ve bundan da çok söz edilir.

Özetle İsrail, Filistin topraklarında sınırlarını daha fazla genişleterek Batı Şeria ve Doğu Kudüs'deki sınırlarını Ürdün Nehri'ni içine alacak şekilde genişletmeyi planlıyor. Eğer İsrail böyle bir çılgınlığa kalkışırsa, Filistinlilerin bu plan doğrultusunda asıl ülkeleri eski Kudüs'te sadece yüzde 22 hakları kalmış olacak. Böyle bir temel siyasete sahip olan İsrail, bölgede çelişkilerin çetrefilli hale girmesi için önümüzdeki süreçte bölge güvenliğini, fay hatlarını gererek daha çok tehdit etmeyi sürdürecektir.

Ve Filistinli Mahir Fakhouri "İsrail'in sahilde çuvalını, kilimini yıkayan Huda Galya'nın ailesini toplu olarak katlettiği dönemde sesini çıkarmayan dünyadan cesaret alan İsrail, şimdide sağı solu bombalıyor" diyor ve "dünyanın İsrail'in vahşetine sadece seyirci kaldığını" söylüyordu. Hem de çok haklı olarak.

5 Temmuz '06

İsrail'in Lübnan ötesi Ortadoğu tehditi

İsrail stratejik merkezlerinin Ortadoğu'yu "Kuşatma ve Güvenlik Stratejisi" doğrultusunda, 28 Haziran'dan bu yana Filistin topraklarında artarak devam eden işgal hareketinin hedef ve amaçları bir İsrail askerinin (Gilad Şalid'in) kurtarılması boyutlarını aştı. İsrail boynunu Lübnan topraklarına doğru uzattı.

1975'ten 1989'a kadar devam eden Lübnan iç savaşını Suriye, tarafları El Taif kasabasında bir araya getirip arabuluculuk görevi üstlenerek bitirdi. Ancak, İsrail geçmiş dönemlerde olduğu gibi bu süreçte de, Lübnan'a yönelik saldırı ve işgal hareketinin yanı sıra iç çatışmaların tırmanması için elinden ne geliyorsa onu yaptı. Dahası, geçen yılın ilk aylarında muhafazakâr Refik Hariri ile başlayıp Komünist Parti eski lideri Geroges Hawi ile devam eden bir dizi suikastler zinciri sürecine çekilen Lübnan, 1975 öncesi yaşanan ve iç savaşın çıkmasına neden olan mezhepler ve topluluklar arası kaos dönemine sürüklenmeye çalışıldı. Duyarlı Lübnan halkı böylesi bir oyuna gelmedi ama İsrail ve müttefikleri Lübnan'ın hassas konumunu kullanarak, mozaik, etnik çok kültürlülüğünün fay hatlarını sürekli tetiklemeye çalışarak, halkı birbirleriyle boğazlaşma sürecine çekmeye çalıştı. Süreç içerisinde İsrail'in bu planı tutmadı ve tutmayınca Lübnan'a direkt savaş başlattı.

İsrail, Lübnan'ın mozaik ve çok kültürlü etnik yapısından dolayı, geçmiş dönemlerde olduğu gibi iç savaşın bitiminden sonra da sürekli Lübnan'da iç kargaşanın peşinde olmuştur. İsrail bu nedenle, Lübnan topraklarının 1978'den bu yana işgalinin yanı sıra, ülkedeki cemaatleri ve mezhepleri karşı karşıya getirmek için o dönemde olduğu gibi, yine (Beyrut'u Hermel'i Sur'u vb. gibi yerleri şu anda da bombalayarak, Şiileri, Sünnileri, Dürzileri, Marunileri [Hıristiyanlar]) birbirleri ile karşı karşıya getirmeye çalışıyor.

Öte yandan Lübnan halkına, ülkenin nüfusunun üçte birinden fazlasını oluşturan Şiiler ve Şiiler içinde örgütlü olan Hizbullah'ın varlığı gerekçe gösterilerek, Lübnan toplumunu karşı karşıya getirmenin yolları aranıyor. Çünkü BM, İsrail ve müttefiklerinin Hizbullah hareketinin silahsızlandırılması (Hizbullah'ın silahsızlandırılması öyle çok kolay bir olgu değil) için sürdürdükleri baskılar içerde cemaatler arası "sizin askeri varlığınızdan veya gücünüzden dolayı ülke bombalanıyor" gibi bir tartışma ortamına çekilmeye çalışılıyor. Ve aynı güçler savaşın gerekçesini de, dünyaya ve bölgeye, bu cemaatin örgütlülüğü olarak sunuyorlar.

Ancak İsrail'in gerçek niyeti ortadadır ve ABD, Almanya vb. gibi batı merkezlerinin İsrail'in bir ülkenin bağımsızlığına yönelik tüm yeraltı sistemi ve köprüler gibi stratejik noktaların bombalamasına destek vermeleri müslüman ülkelere karşı tam bir ikiyüzlülüktür.

Bu nedenle, Hizbullah lideri Hasan Nasrullah İsrail'in saldırısının ilk gününde El Mahar TV'sinde yaptığı konuşmada, İsrail'in bölgede ve Lübnan halkına yönelik sürdürdüğü savaşın yanı sıra psikolojik savaşına dikkat çekerek, "*ulusal savunmadan bahsedecek olursak, öncelikle düşmanın tanımının yapılması gerek*" diyor ve ekliyordu: "*Bize göre Lübnan'ın düşmanı, İsrail'dir. İsrail'in düşman olduğunu kabul eden kardeşlerle konuşmak doğaldır ama, İsrail'i düşman kabul etmeyenlerle konuşmak vakit öl-*

dürmektir ve gereksizdir." Bu sözlerle, kimi Arap ülkeleri ve içteki cemaatlerle birlikte Suriye karşıtlarını ve kendilerinin silahlı varlığına yönelik eleştiride bulunanları kastediyordu.

İsrail'in Lübnan topraklarında 1978'den bu yana dönem dönem estirdiği barbarlık yeni olmadığı gibi, son da olmayacak. İsrail uluslararası emperyalizmden aldığı sınırsız destek ile 1978-82-93 ve 1996 yıllarında Lübnan topraklarına girerek, Seabe, Kufer gibi toprakları ve tepeleri işgal ederek, halen o toprakları elinde bulundurmaktadır. İsrail elinde bulundurduğu ve kendisine ait olmayan bu toprakların yanısıra, bu ülkeye yönelik çeşitli bahaneler öne sürerek, işgal ve saldırı hareketlerini her beş yılda tekrarlamıştır. Ancak İsrail'in şimdiki saldırısı 1982 yılında FKÖ'ye yapılan saldırı gibi kapsamlı bir saldırıdır.

Geçmişte de olduğu gibi, İsrail politikacıları hep bir ağızdan, "Kuzey sınırımız Hizbullah'dan dolayı tehlike içerisinde" gibi çeşitli argümanlarla bölge devletlerine dayattığı ve BM tarafından belirlenen çizgiler tam olarak "sınırlarımızı yansıtmıyor ve isteklerimize denk düşmüyor" anlayışıyla yayılmacı politikasında ısrar ediyorlar. İsrail siyonizminin yetiştirdiği ve tüm ömrünü Araplar'a karşı savaşlarla geçiren Ortadoğu'nun Napolyon'u Ariel Şaron, "sınırlarımızda Suriye ve İran tarafından desteklenen Hizbullah en büyük korkumuz. Hizbullah aracılığıyla Lübnan'da etkisini gösteren Suriye, Irak'ta terörist örgütleri destekleyerek endişelerimizi artırmaktadır" demişti. Suriye'ye yönelik bilinen süreç işletilerek, Suriyeliler'in, onların deyimiyle "Bir elmanın iki yarısı" Lübnan'da 30 yıllık askeri varlığına son verildi. Ve Suriye üzerinde uluslararası tehditler yoğunlaştı. Yani İsrailliler'e göre bölgede rüzgar yanılıp da sınırın ötesine cansız bir şeyi fırlatsa, bunun suçlusu kadim düşman olarak gördüğü Suriye'dir.

Bu nedenle İsrail Genelkurmay Başkanı Dan Halutz, "asıl düşmanlarımız işte şu dağların ardında" diyor ve Suriye'yi parmağıyla gösteriyordu. İsrail'in yayılmacı savaş politikalarını sürdürmesinin gerisinde, coğrafik olarak kuşatıldığı Arap dünya-

sında, Kudüs Kralı Salamo tarafından keşfedilen ve Kitab-ı Mukaddes'in kendilerine vaadettiği topraklara sahip olamamak vardır ve bu dürtüyle hareket edip sağı solu bombalamaktadır. İsrail siyonist rejimi duyduğu gelecek korkusuyla bugün Filistin'i, Lübnan'ı ve yarın bir başka hudutların çizgilerini çiğnemeye hazırlanıyor. Bu korku onun bugünkü saldırılarının biricik temelini oluşturuyor. İsrail'in şu an bölgede uygulamak istediği savaş stratejisi, Filistin'i, Lübnan'ı aşan, Suriye'yi ve hatta İran'ı kapsayabilecek bir çılgınlığın stratejisidir.

Zira 1990'lı yıllardan sonra 1 ve 2. Körfez Savaşı vb. gibi çeşitli krizler bölgedeki güç dengelerini İsrail'in lehine çevirdiği gibi, İsrail'in çılgınlığı da gün geçtikçe artmaktadır.

İsrail'in bölge topraklarına yönelik geliştirdiği "Beka stratejisi" doğrultusunda, Lübnan iç savaşla parçalanmalı, Müslüman toplumu ve özellikle daimi düşman olarak algıladığı Hizbullah'ın beli kırılmalı ve yönetimden tasfiye edilmeliydi. Ülke yönetimi gerici faşist Falanjist (El Ketabi) partileri gibi örgütlenmelere bırakılmalı ve Doğu Arap ile Batı Arap ülkelerinde mümkünse iç çatışmalar hızlandırılmalıydı. Bu strateji doğrultusunda, Ortadoğu'da İsrail devleti lehine kriz ve sorunlar kullanılarak, İsrail ekonomisinin konumu bölgede pekiştirilmeli ve bölgenin işsiz insan potansiyeli ülke lehine kullanılmalıydı. İsrail bu doğrultuda siyasal ve stratejik hedeflerine yakınlaşmanın hatlarını oluşturmaya çalışıyor.

İsrail'in bu ve buna benzer çeşitli stratejiler doğrultusundaki amacı, ülkesinin Ortadoğu'daki güvenliğini sağlama almak, Yahudi ulusunun siyasal ve ekonomik egemenliğini üstün kılmakla birlikte Samariya ve Yahuda'da yaşamış hahamların hayallerinin gerçekleştirmek. Bu içgüdülerle hareket eden İsrail rejimi yarım asrı aşkındır devlet terörünü Ortadoğu'da resmi olarak sürdürdüğü gibi, bölgenin çatışmacı tarafı olup, Ortadoğu'nun huzuruna ve gidişatına çomak sokan çizgide hareket etmiştir ve ediyor da.

İsrail'in Ortadoğu'nun çok kültürlü merkezi olan Lübnan'a saldırısı, uluslararası çeşitli destekçilerinin yanı sıra, başta bölge

devletleri olmak üzere saldırıya çeşitli tepkiler çeşitli cephelerden devam ediyor. Üç haftadır Filistin topraklarında İsrail vahşetinin devam etmesine rağmen bir araya gelmeyen ve her bir araya gelişlerinde de İsrail ve mağrur batıya karşı hiçbir ciddi karar alamayan Arap Birliği'nin, bu yazı kaleme alındığı sırada Mısır'da bölgesel sorunları gündemlerine alan gecikmeli toplantısı devam ediyordu. Bana göre Arap Birliği 2003'te ABD ve müttefiklerinin Irak'ı işgalinde ciddi kararlar alamadıkları gibi, İsrail'in Lübnan saldırısına yönelik de ciddi kararlar almadan toplantıyı sonuçlandıracaklardır. Suriye Devlet Başkanı Beşar Esat'ın, Irak'ın işgaline yönelik Arap Birliği'nin Şerm-el Şeyh toplantısında dediği gibi, "*Saddam Hüseyin'i görmedim yakından, tanımam etmem. Ayrıca biri, karşısındakini sevebilir veya ondan nefret edebilir. Bunlar kişisel tavırlardır. Ancak ortada basit bir soru var: Irak'a saldırı konusunda anlaşmazlığa düşme hakkımız var mı? Irak'ı seviyor muyuz, sevmiyor muyuz? Irak'ın vurulmasından yana mıyız, değil miyiz? Eğer Irak'a saldırıyı haklı buluyorsak, o zaman buradaki zirvede toplanmamızın ne anlamı var? Arap Birliği Örgütü'nün varlığından bahsetmemiz boşuna değil mi?*" (Faik Bulut, *Arapların Gözüyle Irak İşgali*). Bu sözlerle Esad adeta bugünkü Lübnan sorununa da parmak basmış oluyordu.

Doğrudur, Arap zirvesine katılanların Lübnan konusunda görüş ayrılığı, mezhep ve inanç farklılığı olabilir; ancak Lübnan'ın İsrail tarafından vurulmasına bu dar görüş ve bakış açışıyla yaklaşıldığı sürece (öyle de olacak), İsrail Ortadoğu'da at oynatmaya devam edecektir. Oysa ellerinde İsrail'e ve savaşı destekleyen Batı merkezlerine karşı birçok olanağın olmasına rağmen, bu vahşetin bir an önce önünün alınmasında yine maval davranacaklardır.

G-8'lerin Rusya'daki zirvesinin toplantısına katılmak için Almanya'ya giden G. Bush, meslektaşı Almanya Başbakanı Angela Merkel ile birlikte "İsrail'in kendini savunma hakkı olduğunu" arsızca dile getirerek, İsrail'in saldırıya devam etmesi mesajını veriyorlardı.

Burada,1967 Arap İsrail savaşında kendini (Hitler'in Yahudi halkına karşı işlediği katliamdan dolayı) vebal altında hisseden Almanya için çok küçük bir noktayı değinelim. Örneğin "7000 paralı asker, 800 çeşitli askeri aracın yanı sıra 3,5 milyar Markı" karşılıksız veren Almanya bu kez de "İsrail'in güvenliğini" sağlama almak için son modern teknoloji ile donatılmış askeri Filoyu Akdeniz'e yerleştirdi. *[United Press International, Sovyet Askeri gazetesi (Kızıl Yıldız), 17 Nisan 1969]*

Aynı kıtanın diğer bir ülkesi olan Fransa ise, İsrail'in "orantısız güç kullanmasını" protesto ediyordu. Çünkü Lübnan'ın siyasi sisteminde, 1943'te Fransa, Suriye ve Lübnan arasında yapılan Ulusal Pakt (El Misak El Vatani) anlaşması gereğince, ülkenin en tepesi Maruniler'e, ikinci kademe olan başbakanlık Sünniler'e ve üçüncü kademe Meclis Başkanlığı ve bazı bakanlıklar Şiilere ve Dürzilere verilir. Fransa Lübnan'da bu mozaik sistemin devamından yanadır. Bu nedenle İsrail'in Lübnan saldırısına Fransa'nın, Avrupa'nın diğer ülkelerinden farklı dil kullanmasının ve İsrail'i "orantısız davranmakla" eleştirmesinin gerisinde, hem ülkede 20 bin civarındaki vatandaşının bulunması, hem de Ulusal Pakt çerçevesinde ülke üzerinde uluslararası tarihsel geçmişe sahip olması vardır.

Özetle İsrail, Lübnan ve Ortadoğu'nun diğer bölgelerinin fay hatlarını da önümüzdeki süreçte tetiklemeyi sürdürecektir. Batı merkezleri bölge dengelerini İsrail lehine çevirmeye çalıştığı sürece ve bu merkezlerin İsrail'e verdiği sınırsız destekle İsrail yayılmacı politikada ısrar edecektir. Ayrıca, başta ABD olmak üzere Batı'yla İran ve Suriye arasındaki gerginlik devam ettikçe, bu gerginlik İsrail'in işine yarayacaktır. Bu nedenle İsrail'in bölgeye yönelik tehditleri ABD'nin benzer tehditlerinden ayırt edilemez tehlikeler içermektedir. Şöyle ki; İsrail'in bölge ülkelerine yönelik sürdürdüğü çok yönlü tehdit ve psikolojik savaş ister istemez İran'ı ve Suriye'yi de içine alacaktır. Özellikle İran, İsrail'in Lübnan'ın içine girmesini ve karada Hizbullah'la çatışmasını, "siya-

sal egemenlik" anlayışına yönelik bir tehdit olarak görecek, algılayacak ve karşı koymaya kalkışacaktır. O zaman da felaketler/facialar ve El Nekba'lar yaşanacaktır.

Kısacası İsrail elli yılı aşkındır bölgede ateşle oynadığı gibi, bugün de bölgenin geleceğine yönelik ateşle oynamaktadır. Bu vahşete ve zulme karşı çıkılmalıdır. İsrail'in saldırısının nedeni salt Hizbullah meselesi değildir, Onun amacı, "yeni sınırları" belirleme çerçevesinde Ortadoğu halklarının topraklarından bir parça daha fazla koparmak ve adım adım Ortadoğu'da egemenliğini pekiştirmektir. Bu nedenle ülkesinin gerici ve baskıcı rejimlerinden kaçıp Ortadoğu'nun Lübnan'ında nefes almış siyasetçiler, İsrail'in bu vahşeti ve zulmü karşında Lübnan halkına destek çıkılmalı ve İsrail'in yayılmacı siyasetine karşı durmalıdır.

15 Temmuz '06

İsrail ve ABD zulmü devam ediyor

Doğu'nun kutsal topraklarında savaşın vahşi zulmü devam ediyor. Ortaçağ'da kılıçların ve kalkanların ölümler saçtığı Ortadoğu topraklarında ve beldelerinde, şu an kapitalist-emperyalist sistemin ölüm makineleri, bombaları ve roketleri masum insanları öldürüyor ve dünyanın tepesindeki egemen ve yayılmacı rejimler bundan adeta zevk alıyor. İsrail'in Filistin ve Lübnan halkına karşı yürüttüğü paralel katliamını ise, batının birçok rejimleri "İsrail'in kendini savunma" hakkı olarak tanımlayarak, gerçekte ırkçı ve beyaz adam zihniyetini sergiliyor. Onlara göre, bu kutsal topraklar ve doğu, halen "haydutların kontrolü altında" ve bu topraklar bu haydutlara bırakılmamalı! İtalyalı Isidoro de Sevilla (560-636) ünlü Etimolojiler adlı eserinde "Cennet Doğu'da bir yerdedir" ve cennete giden yolda da Kudüs vardır der ve kutsal toprakların kurtarılmasını savunur. Dönemin Papa'sı II. Urbanus (1095) da vaazında, *"Kutsal yerleri kirleten imansızlar gibi, savaşılacak ortak bir düşman imgesi göstererek"* Haçlıları Filistin ve doğu gibi uzak bir hedefe yöneltiyordu. Papa II. Urbanus *"Nefret edilmeyi hakeden, insan onurundan nasibini almamış ve şeytanın esiri olmuş bu imansızlar ırkının, herşeye kadir tanrının sevgili kullarına karşı zafer kazanması bizler için ne utanılacak bir şey olurdu"* (Hayali Doğu, *Thierry Hentch*) diyor, kışkırtıcı politikalarla doğuyu batılılara hedef gösteriyordu.

Görüldüğü gibi, bin yılı aşkın bir süredir bu kışkırtıcı politikalar ekseninde batının doğuya hakim olması (batının hayat damarı) için, kutsal kitaplardaki ayetler bugün siyasetin kılavuzu haline getirilmiştir ve onun adına Ortadoğu'da savaşlar devam etmektedir. ABD Başkanı G. Bush, 11 Eylül vakasından sonra yaptığı konuşmalarda, "Haçlı Seferleri", "şer ekseni", "kurtarıcı Mesih" gibi laflar ederek, aslında yukarıda dile getirdiğimiz Papa II. Urbanus'un ruhuna gönderme yapıyor, bir gerçeği dile getiriyordu.

Dahası, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra jeopolitik ve jeostratejik dengeler yeniden masaya yatırılarak, ABD'li Samuel Huntington gibi bağnaz ırkçı yazarlar tarafından 21. yüzyılda "Medeniyetler arası çatışma"ların yaşanacağını ileri sürüldü; ki bununla o ABD'nin hegemonyacı ve yayılmacı politikalarını gizliyor ve sınıfsal kavganın üzerini örtbas etmeye çalışıyordu. Huntington soğuk savaş dönemindeki siyasi ve ideolojik sınırların yerini medeniyetler arası fay hatlarının gerginliği ve çatışmaların alacağını utanmazca izah ediyor ve saçmalıyordu.

Doğrudur, emperyalist-kapitalist sermayenin arzuları, hayalleri ve istekleri hep bu yöndedir. Eğer bu hayalleri hayata geçirebilirse, emperyalist-kapitalist sisteme karşı dipten gelen devrimci ve sınıfsal mücadeleyi bastırabilmeyi, en azından geçici olarak hedeflerinden saptırmayı amaçlıyorlar. S. Huntington ve benzeri bağnazların ürettiği "teoriler" ve asıl gerçeği saptırma çabaları büyük insanlık, uluslararası emek hareketi ve çeşitli bilim ve fikir erbapları tarafından çürütüldü ve nazarı itibara da alınmadı.

Toplumların inanma ve tapınma aracı olan din, maalesef Ortadoğu coğrafyasında, savaşların sürmesine gerekçe yapılmıştır. İnsanların bu temelde kışkırtılmasıyla, din siyasi ve politik hedefe dönüştürülmüştür. Din adına savaşlar ve cihadlar sürdürdüğünü iddia eden El Kaide vb. gibi siyasi İslamcı örgütler, batı merkezlerinin karanlık güçlerinin bölgedeki çıkarlarının yanı sıra, bölge devletlerinin de tetikçiliğini dün olduğu gibi bugün de sürdür-

mektedirler. Batı merkezlerince üretilip elli yılı aşkın bir süredir desteklenerek bölgenin başına bela edilen "Yeşil Kuşak", Ortadoğu'nun aydınlanmasını engelleyen, bölge emekçi halklarının özgürlük mücadelesinin yolunu tıkayan gericiliğe hizmet etmiştir. Ortadoğu'da 1950'lerden sonra siyasal İslami gericilik, İsrail, ABD ve müttefikleri bölgede tüm ilerici sosyalist ve komünist güçlere karşı ortak davranarak, bölge ilerici güçlerinin imhası ve zayıflatılması için var güçleriyle çalışmışlardır.

Diğer taraftan "Tanrının mutena kulları" olan Yahudiler kendilerine tanrının vaadettiği Nil'den Fırat'a kadar topraklara hakim olma peşindeler. Ortadoğu'da ilahi misyonun tamamlanması uğruna siyasal Siyonizm elli yılı aşkındır vahşi şiddetini ve yayılmacı politikalarını sürdürüyor ve Filistin halkını toplu kıyımdan geçiriyor.

İsrail her zaman Kitab-ı Mukaddese göndermeler yaparak Arz-ı Mevud'u meşru kılmaya çalıştığı için bölgede çok tehlikeli bir sapkınlık içerisinde hareket ediyor. Ayrıca, İsrail'in Ortadoğu'da var olma siyaseti, emperyalizmin bölgedeki egemenliğinin de güvencesi olup, bölgenin İsrail tarafından zapt-u rapt altına alınmasına dayanıyor.

Sosyalist sistemin dağılmasından sonra ortağı tarafından bir pabuç gibi alınıp atılan siyasal İslam ile, İsrail siyonizmi, ABD ve müttefikleri doğuda İnsanlığın geleceğini karartan stratejileri hayata geçiriyorlar. Eski dostlar yeni düşmanlar, savaş meydanlarına inmiş, şu an için bölgenin geleceğine yönelik çekişmeyi sürdürüyorlar.

ABD ve müttefiklerince bu güçler gerekçe gösterilerek Ortadoğu'nun birçok köşesinde savaş, cinayet ve zulüm devam ediyor. Uluslararası emperyalizm, İsrail ve bölge gerici güçleri elli yıla yakın bir süredir modern Arap dünyasındaki aydınlanmanın önünün alınması için birlikte hareket ettiler/ediyorlar. Bu gerici güçler kendi çıkarları uğruna bölge halklarının geleceğini hep göz ardı ettiler. 1960'lardan sonra Filistin topraklarına ve Arap dünyasına

egemen olan Arap milliyetçiliği ve marksist ideolojinin gelişiminin önünün alınması çabaları, Müslüman ülkelerde olduğu gibi İsrail'de de siyasal Siyonizmi güçlendirmiştir.

Batılı emperyalist merkezlerin mazlum uluslara ve baskı altındaki halklara dayattığı açlık, sefalet, yoksulluk, en önemlisi de sultacı ve işgalci varlığını sürdürmesi, İslam dünyasında siyasal İslamcıların güçlenmesine neden olmuştur. Ayrıca İsrail, ABD ve müttefiklerinin bölge halkları üzerine yazı tura oynar gibi keyfi davranıp ülkeleri işgal etmeleri, siyasal İslamcıların işine yaramıştır. Bu güçlerin Ortadoğu'nun geleceğine yönelik yayılmacı varlıklarında ısrar etmeleri, farz-ı ayn (cihad) adına hareket eden siyasi İslamcıları meşrulaştırdığı gibi, bölge ilerici güçlerinin bölge gericiliğiyle sınıfsal kavgasını şu an için gölgelemiştir.

Arap komünist ve sosyalist partilerinin çeşitli dönemlerde gündemlerine aldığı siyasal İslam tartışmasının yolaçtığı görüş ayrılıkları şu son yıllarda Kürt ve Türk devrimci güçlerinde de görülmektedir. Burada gözetilmesi gereken şudur. Emperyalist merkezlerle arası şu an için bozulmuş olan siyasal İslamcıların, sosyalist ve komünist söylemlerin bir benzerini politik söylemlerinde dillendirseler de, kimi taktiksel hesaplar ve çıkarlar doğrultusunda birlikte yürüseler de, bu durum ne komünistleri ne de ilerici sol güçleri aldatmamalıdır. İşin özü sadece anti-emperyalist anti-kapitalist savaş karşıtlığıyla bitmiyor. Sosyalizm perspektifine sahip olmayan bu güçlerin, emperyalist-kapitalist merkezlere ve sisteme karşı verecekleri mücadelenin tarihsel sınırları felsefi olarak bellidir.

Öte yandan, ABD, İsrail ve müttefiklerinin Afganistan'da ve Irak'ta bu güçlerin varlıkları gerekçe göstererek uyguladıkları vahşi zulüm devam ediyor. Bugün de İsrail uluslararası emperyalizmden aldığı sınırsız destekle, Filistin'de ve Lübnan'da hergün bir önceki günden daha kötü ve berbat olmak üzere, vahşi savaşını masum Lübnan halkına karşı sürdürüyor. Bölge ilerici güçlerinin, bu her iki gericiliğe karşı da mücadele etmesi gereki-

yor.

İsrail bölgeyi ablukaya almaya çalışıyor

İngiltere başta olmak üzere ABD ve diğer emperyalist güçlerin 1870 yılından bu yana, Ortadoğu (Filistin) toprakları üzerinde siyonist bir devletin kurulması için verdikleri destek, siyasal siyonizmin yayılmacılığını kamçılamıştır. Uluslararası emperyalizm tarafından Ortadoğu'nun kalbine bir hançer gibi yerleştirilen İsrail, Arz-ı mevud emelleri doğrultusunda Arap komşularıyla birlikte yaşama yerine, ayrımcılıkta ve doku uyuşmazlığında ısrar etmiştir. Siyasal siyonizm bir asıra yakındır Filistin topraklarında terör hareketi yürütmektedir. Yarım asırı aşkın bir süredir bu ideolojinin hakimiyeti altında gelişen İsrail siyonist devleti ise, devlet terörünü artık resmi olarak sürdürmektedir. İsrail 1948'lerden sonra Filistin topraklarının yanı sıra komşu ülkelerin topraklarına paralel saldırılar düzenleyerek "bir taşla iki kuş vurma" stratejisini, yani onların deyimiyle "üç aşamalı stratejiyi" paralel hayata geçirmeye çalışmıştır. Bunlar; örgütlenme, psikolojik savaş ve savaş yoluyla toprakların işgal edilmesidir.

Bu işgalci devlet, 1956'da İngiltere ve Fransa'yla birlikte Mısır'a karşı giriştiği savaşta Gazze ve Sina Yarımadası'nı işgal etmiştir. (Daha sonraki yıllarda Sina'dan çekildi ama Gazze halen işgali altında.) Altı gün savaşı olarak bilinen Haziran 1967 Arap-İsrail savaşı, İsrail'in Mısır'dan Süveyş Kanalı'na kadar olan alan ile Ürdün'de beyt-ul Mukaddes (Doğu Kudüs) ve Batı Yakası'nı ve Suriye'den de Golan Tepeleri'ni paralel olarak işgal altına almıştır. Bölgeyi yakından izleyenler için yabancı olmayan İsrail'in bu işgal hareketi, Arap topraklarına yönelik hep paralel yürütülmüştür. İsrail'in ilk başbakanlarından olan David Ben Gurion, 9 Mayıs 1964'de Tel Aviv'de yayınlanan günlük *Haboker* gazetesindeki röportajında, *"eğer 1948 Arap-İsrail savaşında emir komuta General Moshe Dayan'ın elinde olsaydı, İsrail toprakları*

8 bin km genişlemekle kalmaz, hatta daha geniş sınırlara dayanır" demişti (*United Pres International*, 15 Haziran 1971).

Bu işgalci devletin Arap topraklarına yönelik sürdürdüğü keyfi işgal ve savaş hareketi, 1948'den bu yana iki başlı ilerlemiştir. Çevre ülkelere saldırmayı bir gelenek haline getiren İsrail'in saldırısı, şu an Filistin ve Lübnan topraklarında Gazze'de, Marun-el Ras ve Bint-Cebel'de devam ediyor. İsrail'in Lübnan'a saldırısının amaç ve hedefleri ile uluslararası emperyalizmin amaç ve hedefleri aynıdır. Bundan dolayıdır ki, emperyalizmin ve İsrail'in açgözlülüğü ve çılgınlığıyla bölgede masum halkların kanının dökülmesi sürüyor.

İsrail'in Lübnan'a karşı başlattığı savaşın hedefinde, daha önce de dillendirdiği gibi, "yeni sınırlarının" uluslararası hukuk çerçevesinde yasalaştırılması var. Eğer Hizbullah'ın direniş kalelerini aşabilirse, emelindeki "Büyük Suriye"yi (Lübnan ve Suriye) hegemonya altına almaya çalışacak. İsrail siyonist devleti, Arap topraklarına ve Beynul-Nahreyn'e (Mezopotamya'ya) açılım stratejisinin önünde engel olarak gördüğü Suriye'yi, uluslararası emperyalist müttefikleriyle dize getirip teslim almaya çalışıyor. Bu stratejinin hayata geçmesinin önündeki engellerden biri olarak gördüğü Hizbullah hareketinin zayıflatılması, silahsızlandırılması ve halk içindeki (şu an Araplar arasındaki) popülaritesinin kırılması ve Lübnan'daki topluluklar arası iç etnik ve mezhepsel çatışmaların hızlandırılması taktiklerini hayata geçiriyor. Bunu uzun erimli düşünerek, yani savaş sonrası için söylüyorum. Savaşın ilk gününde olduğu gibi, şu anda da Hizbullah kaleleri dışında Lübnan'ın altyapısı ile Beyrut'un diğer cemaat ve toplulukların yaşadığı semt ve bölgelerin bombalanması da, İsrail'in sürece (yani iç çekişmelere) yönelik yaptığı yatırımlarıdır. Ayrıca Batı ile İran arasında devam eden gerginliğin derinleştirilmesinden yana.

Bu savaşın diğer bir ayağı da, ABD ve müttefiklerinin Irak işgalinde içine düştükleri çıkmazdan kurtulma umudu olarak, İran ve Suriye'nin başını çektiği Ortadoğu blokunun test edilmesi,

yanı sıra Araplar arası görüş ayrılığının derinleştirilmesidir. İsrail'in Lübnan'a saldırısından sonra biraraya gelen Arap Birliği toplantısında, aralarındaki çeşitli inanç, mezhepsel, sınırsal ve bölgesel egemenlik babında Mısır ve Suudiler'in başını çektiği blok ağır bastı. Savaşa yönelik hiçbir karar alınmadığı gibi aralarındaki görüş ayrılığı da biliniyor. Bu görüş ayrılığını derinleştirmek isteyen ABD, İsrail'e "Lübnan hükümetinin yıpratılmamasını" tavsiye ediyordu.

Ancak Lübnan Cumhurbaşkanı Emil Lahud, İsrail'in saldırısının ilk günlerinde "*Hükümetimiz ve devletimiz Hasan Nasrullah'ı sınır dışı etmeyecek, Nasrullah'ın sayesinde Lübnan bağımsızlığa kavuşmuştur. Ve ordumuz, polisimiz Nasrullah'ın yanında yer alacaktır Tarih kitapları da bunu böyle yazacaktır*" diyerek, hem batıya, hem bölge Arap devletlerine, hem de İsrail'in Lübnan'ı iç çatışmalara çekme yönündeki taktiğine karşı herkesi uyarıyordu.

Zira, Arap ülkelerinin Mısır'ın Şerm-el Şeyh toplantısında bölgenin sorunlarını BM'ye havale etmeleri ve orada hiçbir ciddi karar alamamaları, Roma'da 26 Temmuz '06 biraraya gelen uluslararası güçlerin karar alamamalarına yardımcı olduğu gibi, Roma toplantısında İsrail'in savaşına dolaylı olarak devam denilmiştir. ABD'nin Ortadoğu'da namusunu kurtarmak için BOP stratejisinden sonra "Yeni Ortadoğu Planı" (YOP) olarak açıklanan konsepti, 1916'larda İngilizler tarafından Ortadoğu coğrafyasına dayatılan gizli haritanın bir benzeridir. Amerikan Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, bunu son yıllarda sıkça tekrarlamaktadır. C. Rice İsrail eksenli olarak bölgenin, Arap dünyasındaki sistemlerin (rejimlerin) "değişiminden veya köklü dönüşümünden" söz edip duruyor. Dolayısıyla, Lübnan'a ve İsrail'e yaptığı çıkarmada "Yeni Ortadoğu" açıklaması, ikinci bir beyaz adam anlayışının haritasından başka bir şey olamaz.

Özetle, 1967 Arap-İsrail savaşında yaşanan büyük bozgun ve Araplar'ın düzenli ordularının İsrail karşısındaki yenilgileri, Arap

ulusunda hayal kırıklığı yaratmıştı. Bu savaşta Mısır'ın bütün uçaklarını çok kısa bir zaman diliminde, daha yerdeyken imha eden İsrail, toplam altı gün içerisinde Arap ordularını dize getirmişti. İsrail'in Lübnan topraklarına karşı sürdürdüğü iki haftayı geride bırakan saldırı ve bu saldırıda Hizbullah'ın çetin direnişi, onuru çiğnenmiş Arap topluluğunda o "durdurulamaz" görülen ve dünyanın 13. askeri gücüne sahip olan İsrail'e nasıl karşı konulacağını göstermiştir.

Arap ordularının 1967 bozgunu, Arap dünyasındaki rejimlerin çaresizliğini ortaya koymanın yanı sıra, Arap milliyetçiliği üzerinde ağır tahribatlara yolaçmıştı. Bundan dolayıdır ki, El Fetih lideri Faruk Kaddumi, "onursuz yaşamaktansa onurlu ölmek daha iyidir", "bu rejime karşı mücadele etmekten başka bir yol yok, çünkü bu rejim barış diye bir kelime tanımıyor" diyor. Direnişlerinin devam edeceğini, "Filistin direniş gruplarının ellerindeki naçiz imkanlar ve hatta taşla da olsa, İsrail'e karşı mücadelelerini sürdüreceklerini" söylüyor. Hizbullah'ın İsrail'e ve ABD'ye karşı bu çetin direnişi, dipsiz kuyudaki çaresiz birey ve toplulukların kendilerine gelmesini sağlıyor.

Emperyalist batı merkezlerin doğuya hakim olma ve denetim altına alma stratejisi, İsrail'in ve ABD'nin haydut maceraperest şahinlerinin ise bölgedeki katliamları devam ediyor.

28 Temmuz '06

Levla hasta, tabibi ortada yok...

Ortadoğu halkları birbirine kırdırılmak isteniyor

Ortadoğu'nun çetrefilli dengeleri beşyüz yıla yakındır adeta şiddet üzerine kurulmuştur. İktidar uğruna kimi yerde karşınıza bağnazlık çıktığı gibi, dini fanatizm de zaman zaman "kutsal" diye dini kitaplara başvurarak, savaşların acımasız ve kıyıcı vahşetine dönüşebilmektedir

Yarım asrı aşkın bir süredir siyasal süreç bölgenin ilerici güçlerine yönelik zayıflatma stratejisi çerçevesinde gelişmiştir. Bölgedeki gerici devletler ve emperyalizm bölge halkları üzerinde acımasız zulümlerini sürdürmektedir. Bunun yanı sıra, İsrail devletinin Arap komşularına karşı hoyratça vahşiliği, toplumların etnik ve cemaatçi yönlerden birbirlerini kırmalarına sebep olmaktadır.

Ortadoğu'da gözü olan güçler, zaten geçmişten beri karmaşık ve çetrefilli olan bölgenin siyasal durumunu son yıllarda daha da içinden çıkılmaz hale sokarak, çatışmacı ve kışkırtıcı bir sürece çekiyorlar. Bu çatışmacı ve kışkırtıcı süreçten gıdasını alan savaş tüccarları ve dini fanatizm, dünyada olduğu gibi Ortadoğu'da da insanları kışkırtarak süreci bu yönde işletiyor.

Velhasıl, iki ucu savaş tüccarlığına dayanan Ortadoğu süreci, Doğunun halkları aleyhine işlediği müddetçe, bölgenin mazlum halkları adına komplolar, entrikalar ve avcı tuzaklarından başka bir şey görünmüyor.

1990'lardan sonra Ortadoğu'nun dengelerini kendi lehlerine çevirmeye çalışan İsrail, ABD ve Batılı güçler bölgeyi adeta masallardaki korkunç serüvenlere doğru çektiler. Dünyanın tepesinde tek süper güç olduğunu ilan eden ABD, terkisine aldığı diğer emperyalist güçlerle birlikte kapitalizmin nihai zaferini ilan etmek için Birinci Körfez Savaşı'nı başlattı. Kapitalist küreselleşme adı altında "bütün dünyaya demokrasi" ve "barışın" hakim olacağı propagandası yapıldı.

Ancak aradan geçen 15 yıllık süre içerisinde ne ABD'nin kendisi tek bir süper güç olabildi, ne de dünyaya "barış ve demokrasi" geldi. Tam tersine, 15 yıllık süreçte birçok bölgede savaşlar halen devam ettiği gibi, kapitalizmin işçi ve emekçi halklara yönelik saldırıları hiçbir dönem bu kadar vahşi ve acımasız olmamıştır. Yine bu süreçte "demokrasi ve insan hakları" gölgesi altında Afrika'da, Balkanlar'da ve Ortadoğu'da sürdürdükleri savaşlar milyonların hayatına mal olmuştur. Süreç içerisinde ABD ve müttefiklerinin gerçek yüzünün ne olduğu ortaya çıktıkça, dünyanın dört bir yanında düşmanları da çoğalıyor. Dünyada olduğu gibi, Ortadoğu coğrafyasında da ABD, İsrail ve müttefiklerine karşı gelişen öfke, Şam'dan Riyad'a, Bağdat'tan Mısır'a ve Beyrut'tan Yemen'e kadar geniş Ortadoğu coğrafyasına yayılıyor. Aynı öfke kendi rejimlerine karşı da Irheul veya Kifaye (yeter! veya yönetimi terk ediniz!) olarak toplumsal dini hareket şeklinde gelişiyor.

11 Eylül'den bu yana, kapitalizmin bekası gereği, başta ABD ve AB ülkeleri olmak üzere dünyada "terörle mücadele" zırhı altında çalışan işçi ve emekçi halklara yönelik sürdürülen vahşi saldırıların yanı sıra bireysel özgürlüklere yönelik saldırılarda da sınır tanınmıyor. Uluslararası sermayenin hedeflediği alanlarda, halklar tarafından demokratik yollarla iktidara taşınmış ve ABD

çizgisinde hareket etmeyen devlet yöneticileri, Venezuela'da olduğu gibi, darbe yoluyla bertaraf edilmeye çalışılıyor. Orta Asya'da ve Ortadoğu'da iç kargaşalar yoluyla bunun zeminin yaratma stratejisi işletiliyor.

ABD ve müttefiklerinin tümüyle ahlaksız bu politikaları karşısında, Ortadoğu ölçeğinde dipsiz kuyuda yolunu bulmaya çalışan yılan misali, insanlar da dine sarılarak yönünü arıyor. Böylece, Ortadoğu ölçeğinde emperyalizmin kışkırtıcı politikaları ile siyasal İslamcı örgütlerin dini bir tapınma ve ibadet aracı olmakta çıkaran farz-ı ayn (cihat) fetihçi ideolojileri, her ikisi kendi yönünden insanları kışkırtıyor.

Arap dünyasının en büyük ülkelerinden biri olan Irak'ta savaştan bu yana devam eden etnik ve mezhepsel çatışmalar Irak toplumu üzerinde derin husumet oluşturuyor. Yaratılan tahribat tarifi mümkün olmayan yaralar açıyor. Bu da işgalci emperyalist devletlerin yanı sıra, İsrail devletinin stratejisine yarıyor. Irak bir bataklığa dönüştürüldüğü gibi, Hamas iktidarından bu yana Filistin'i de aynı batağa çekme süreci işletiliyor. Aynı stratejinin devamı olarak, Filistin toplumu birbirini kırdırılmaya çalışılıyor, kin ve nefret derinleştiriliyor. Bu yolla, birbirine düşmüş Filistin halkının mücadelesi zayıflatılarak diz çökertilmek isteniyor veya imana getirilmiş güdük bir Filistin siyaseti dayatılıyor.

Yaklaşık bir yıldır Filistin halkına karşı Batı merkezleri tarafından dayatılan açlık, ambargo ve insafsız süreçle, Filistin halkı dünyanın gözleri önünde adeta terbiye edilmeye çalışılıyor. Ayrıca bu merkezlerin vermesi gereken yardımları kasıtlı olarak vermemeleri, İsrail'in tüm giriş çıkış kapılarını kontrol altında bulundurması, Gazze'ye hiçbir temel insani su ve gıda gibi yaşam malzemelerinin girişine müsaade edilmemesi, adeta Filistin halkını açlığa mahkum etmektir. BM'nin Kalkınma Fonunda görevli olan Filistinli Halid Abdül Safi, "insani yardımlar ve ekonomik felaketler, Filistinlilerin Gazze Şeridi'nde bugüne kadar yaşadığı en kötü noktada bulunuyor. Ve yoksulluk yüzde 80 oranında, bunun

anlamı ise, halkın yüzde 80'nin yoksulluk sınırının altında yaşaması" diyordu. "Bunun nedeni de İsrail'in Gazze'ye giriş çıkışları engellemesidir" beyanında bulunuyordu. Üstelik aynı güçler Filistin için ne yapabiliriz diye ikiyüzlüce davranıyor ve mülayim rolünü oynuyorlar.

Üstüne üstlük bölgenin gerici Arap rejimleri gelişen süreçten vazife çıkarmaya çalışarak, koltukları uğruna Filistin halkının haklı mücadelesini adeta "gözden çıkarmış" gibi davranıyorlar. Dün bu gerici rejimler Filistin'de El Fetih'in önünün alınması için para keselerinin ağzını açarken, bugün aynı güçler, İsrail'in ve batının iğreti Filistin vizyonunu destekliyorlar. Hakeza Filistin'e dayatılan bu sürece yönelik El Fetih'in içinde kimi kesimler de, gidişata çanak tutup belli belirsiz sürece ortak oluyorlar.

Bu yıl Filistin'de yapılan seçimlerde yönetime gelen Hamas olgusunu içine sindirememiş olan El Fetih'in demokratik sürece saygılı olması gerekiyor. Yani ABD, AB ve İsrail'in bölgeye yönelik dayattıkları politikalara, Mahmud Abbas'ın diğer gerici Arap rejimleri ile birlikte taraf olmaması ve kendi halkına dayatılan dışlayıcı tutum ve kararları reddetmesi gerekiyor. Arap gerici rejimlerinin geleneğinde var olan "vurun hemen şimdi ve yarın geç olur" mantığıyla hareket eden bir işbirlikçi cephe, ne Filistin halkının ne de El Fetih'in yararınadır.

Yaklaşık bir yıla yakın bir süredir Batı ve İsrail tarafından Hamas'ın devrilmesi için işletilen strateji, Filistin'de çatışmalara ve ölümlere yol açtığı gibi, ülkedeki şiddet ve kaos İsrail'in işine yaramaktan başka bir şey ifade etmiyor. Filistin'deki iç çatışma sürecine yönelik olarak ülkenin Başbakanı İsmail Hanya her ne kadar "Filistinlilerin lügatında bir iç savaş yoktur" dese de, İsrail ve Batının dayatmaları o yönde olup, Filistin'de ve başka bir alanda birbirine karşı darbeler düzenleyen örgütlenmeler oluşturma peşindeler.

Özetle, Filistin'i, Lübnan'ı ve Afganistan'ı saymasak, sadece Irak'ta üç yıllık yıkıcı, vahşi ve lanetli savaşta 655 bin insan canı

yok olmuş. Sadece aynı ülkede bir o kadar insanın da yerinden yurdundan kaçmak zorunda kaldığını ve kendi ülkesinde mülteci durumuna düştüğünü düşünürsek, 26 milyonluk Irak nüfusunun yaklaşık yüzde 3'ü o topraklarda yaşamıyor veya yok olmuştur. Bunun sebebi uluslararası savaş sevdalısı emperyalist-kapitalist sermayedir.

Sürece yayılmış bir savaş alanı olarak görünen Ortadoğu'da telafisi ve tarifi mümkün olmayan tahribatlar adeta gelecek süreçte yaşanacak daha büyük insani felaketlerin habercisidir. Sonuç itibariyle, Ortadoğu tabiatı kış iklimine girmeye hazırlanırken, bölgenin siyasal süreci sıcak iklime eviriliyor. ABD Körfez'de askeri tatbikata hazırlanıyor. ABD ve kimi müttefiklerinin Bahreyn açıklarında düzenleyecekleri askeri tatbikat İran'a gözdağı vermeyi amaçladığı gibi, provokasyona yönelik bir girişimden başka bir şey değildir.

25 Ekim '06

ABD ve Ortadoğu

İsrail'in, İsrail devleti olmasına bütün bir ömrünü adamış ve bu devletin oluşması için Filistinlilere ve Araplara yönelik cinayet ve katliamlarıyla Ortadoğu'nun Napolyon'u olan Ariel Şaron, Cenin kampında yaşayan mültecilere yönelik katliam hareketinde, *"Eğer Cenin kampında sivillerin olduğunu bilseydim saldırı emri vermezdim"* (2 Ağustos '02) demişti. O dönem bu katliamla ilgili olarak kitabımda yer verdiğim bir yazıda, *"A. Şaron da çok biliyor ki, 'sivil yerleşim yerlerinde sivil insanlar' yaşıyor"*, demiştim.

İsrail yöneticileri yaptıkları saldırılar karşısında dünyadan ve özellikle Batıdan cılız bir tepki aldıklarında, İsrail'in geleneksel politikası "Orada sivillerin ve çocukların yaşadığını bilmiyorduk" gibi argümanları öne sürmektir. Bu siyasi anlayışın şu an başında olan ve Ariel Şaron'un çizgisini devam ettiren Mars Mars (Kadime) partisi lideri Ehud Olmert de geçen hafta İsrail ordusunun, Gazze'nin Beyt-i Hanun köyüne düzenlediği ve halen bölgede devam eden saldırıya ilişkin benzer şeyler söylüyor, bir yaşındaki Dima ile Ala El Atamneh adlı kız çocukları ile Said ve Sadi El-Atamneh kardeşlerle birlikte 13 aile ferdinin, yanı sıra 50'yi aşkın sivilin öldürülmesinin "teknik bir hata olduğunu" utanmazca açıklıyordu.

Dünyanın en güçlü istihbarat örgütüne sahip olduğunu söyleyen, hatta Filistin topraklarında hangi evde gecenin geç saatlerinde daha çok suyun kullanıldığını tespit ederek, burada "Filistinli militanların toplantı halinde" olduklarını iddia edebilen bir iç ve dış istihbarat örgütüne sahip olan İsrail, nasıl olur da "bir teknik hataya" düşüyor? İsrail'in Beyt-i Hanun'a düzenlediği bu katliamda Said ve Sadi ailelerinin yok olmasının yanı sıra 25'i aşkın insan da ağır yaralanmıştı.

İsrail, Lübnan saldırısından sonra içine düştüğü ve iç siyasette yaşadığı siyasi krizin acısını, Filistin halkına yönelik sürdürdüğü katliamlarla telafi etmeye çalışıyor. Bu da bugüne kadar "büyük İsrail devleti" için yürürlükte olan "Güvenlik ve Kuşatma" stratejisinin halk nazarında ciddi olarak sorgulanmasını gündeme getiriyor.

Öte yandan bu stratejinin içerisinde yer alan Bekaa stratejisinin Lübnan ayağının savaş raundu da hayat bulamadı. Lübnan ötesi İsrail saldırganlığı şu an hayat bulamadığı için, tekrar içe dönerek Filistin topraklarında vahşi saldırılarını sürdürüyor. Adeta Filistin halkının topyekün imhasına yönelerek günlük katliamı devam ettiriyor. ABD ve müttefikleri öncülüğünde Irak'ın işgaliyle İsrail'in hedeflediği "Büyük İsrail"in geleceği konusunda, İsrail'in Lübnan savaşında istediği gibi işlemeyen bölge süreci, Filistin toprakları üzerinde en vahşi yöntemlerle sürüyor. Çünkü ABD, Irak savaşıyla birlikte Ortadoğu'da büyük bir çıkmaza düşmüş, ABD'nin İran'ı dize getirme ve Suriye'yi "Büyük İsrail'e" katma planları şu an için alt üst olmuş durumda ve kaotik bir dönemeçte. Bu kaotik süreci bir nevi hayat meselesi olarak gören İsrail devletinin resmi siyonist ideolojisi, Lübnan ve Lübnan ötesi elde edemediğini Ortadoğu'nun karmaşa ortamından yararlanarak elde etmeye çalışıyor, Filistin coğrafyasında işgal hareketini ve vahşi zulmünü hızlandırıyor.

Bu süreçte, ABD'de yapılan meclis ve senato seçimlerinde Demokratların çoğunluğu elde etmesiyle G. Bush ve ekibinin

aldığı yenilgiden dolayı, ABD'nin salt savaş üzerine oluşturulmuş Ortadoğu stratejisinde ne gibi bir değişiklik olacağını (olacaksa) yerinde öğrenmek ve yeni sürecin nasıl işleyeceği konusunda nabız ölçmek için Ehud Olmert ABD'ye gitmişti. Çünkü bu görüşme, İsrail devletinin de birçok yönüyle ortak olduğu "Büyük Ortadoğu Planı"nın, yani Ortadoğu'da Büyük İsrail Planının nasıl işleyeceği üzerine olacaktır. Bölgeye yönelik olarak değişik bir kılıf altında, onların deyimiyle B planını devreye sokacaklardır. Bu da önümüzdeki süreçte bölgede, yani Lübnan'da, Suriye'de vb. yerlerde iç fay hatlarının gerilmesine yolaçabilir.

Özellikle Lübnan içinde aktif olan ABD ve Batı diplomatları, Ortadoğu'nun birçok ülkesinde günlük siyasi süreci yönlendirebilecek kadar etkindirler. Ancak ABD ve İsrail'in stratejik müdahalesine tek bir yönden de bakılmamalıdır. Örneğin savaştan sonra Lübnan'a yönelik işletilen sürecin hükümet bazında krize yol açması ve Lübnan'da Hizbullah'ın önerisi olan "Ulusal Uzlaşı" iradesinin hayata geçirilememesi, hükümetin altı bakanının istifa etmesine neden olduğu gibi, önümüzdeki günlerde Beyrut sokakları kitlesel gösterilere ve provokasyona yatkın bir sürece doğru çekilebilir. Çünkü Şii'leri bakanlık düzeyinde temsil eden 5 bakanın hükümet kabinesinden istifa etmesi, artı Hıristiyan olan Çevre Bakanı Yakup Sarraf'ın da istifaya katılması, varolan hükümetin topyekün Şiilerin iradesine dayanmadan Refik Hariri suikastı ile ilgili uluslararası mahkemenin kurulmasını onaylaması ve Suriye'yi uluslararası abluka altına aldırma girişimleri vb. olgular da, Lübnan'ın hassas dengeleri üzerinde borsa oyunu oynandığını göstermektedir.

Belli bir süredir ABD ve müttefiklerinin, Lübnan'ın ötesinde, Suriye'yi kıskaca alma senaryoları çerçevesindeki faaliyetlerine baktığımızda, kimi Arap rejimleri de perde arkasından süreci tüccar hesabıyla dolaylı olarak desteklemektedirler. Ka-

tar'dan yayın yapan El-Cezire televizyonunu haberine göre, geçtiğimiz günlerde Suudi Arabistan yetkilileriyle bir araya gelen Esad ailesinin eski dostu Abdulhalim Haddam, Suriye Müslüman Kardeşler örgütü lideri Ali El- Bayanuni ve Bişar Esad'ın amcası Rıfat Esad'la "Suriye hükümetini devirme planlarını" görüştüklerini inkar etse de, İsrail basını planın doğruluğunu teyit ediyor.

Öte yandan Suriye basınında, yapılan bu görüşmeye yönelik olarak, "Suudiler, Haddam'ı, Bayanuni ve Rıfat kullanarak, ülkede (Suriye'de) istikrarsızlık ve iç savaş yaratmanın yanı sıra ülke sınırlarını ABD'nin çıkarlarına göre belirlenmesine yardım ediyor" deniyor.

Bu gelişmelere ilişkin olarak Suriye Devlet Başkanı Bişar Esad, ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik planına gönderme yaparak, "*Bölgede hiçbir özel planın önemi ve uygulanırlığı yoktur*" ve *"ABD'nin bölgeye yönelik ortaya attığı BOP'un uygulanması durumunda siyasi ve kültürel olarak bölgede büyük bir patlama olur"* diyor. Son dönemlerde kamuoyunda dolaşan ABD'nin İran ve Suriye ile görüşmesi üzerine de, hem İran hem de Suriye cephesinden olumlu ve olumsuz çeşitli açıklamalar yapılıyor.

Bu sürece yönelik olarak Bişar Esad, önümüzdeki yıl Madrid'de, İspanya ve İtalya'nın öncülüğünde bir "*Ortadoğu barış konferansının yapılmasından yana olduklarını"* söylüyor ve "*bu müzakereler sıfırdan başlamamalı, tersine 1991 Madrid Konferansı'ndaki temel müzakerelerin devamı olmalı, ancak bu temel esas alındığında ABD ve AB bölgede baş aktörler olabilir"* diyor. Bişar Esad, *"kendilerinin bölge için halen 1991 vizyonuna sahip olduklarını" belirterek, Ortadoğu'nun haritasına yönelik görüşmelere kalındığı yerden devam edilmesinden yana olduklarına" (İran Hemşehri Gazetesi, 1 Kasım '06)* işaret ediyor.

Bu toplantıda 1991-93'te tartışılan, İsrail'in işgal ettiği tüm

topraklardan geri çekilmesi ve Filistin özerk devletinin oluşumunun önünün açılmasıydı. Aradan geçen onbeş yıllık süreçte bunların hiçbiri gerçekleşmedi. Tam tersine, ABD, İsrail ve müttefikleri savaş yoluyla bölgeye yönelik işgal hareketini başlattılar. Bir dönem çok tartışılmış olan "Ortadoğu Yol Haritası", onların deyimiyle "Ortadoğu'yu özgürleştirelim" sloganı yerine uluslararası sermayenin kanlı süreci gelişti ve bu süreç Ortadoğu'da en barbar yöntemlerle halen devam ediyor. İşgalci güçlerin istediği gibi şekillenmeyen Ortadoğu'da, gelinen süreçte, ABD, İsrail, İngiltere ve müttefiklerinin içine düştükleri çıkmazdan kurtulmanın yolları aranıyor.

Bu arada ABD cephesinde bir süredir, James Baker öncülüğündeki "Irak Çalışma Grubu" tarafından, ABD'nin "namusunu kurtararak" bu işin içinden nasıl çıkabiliriz hesapları yapılıyor. ABD'nin Ortadoğu Generali John Abizaid ise, "mevcut koşullar altında geri çekilmenin doğru olmayacağını" açıklayarak, Amerikan askeri gücünün prestijinin zedeleneceğine gönderme yapıyor.

Bu çalışma grubunun önerisine dönersek, önümüzdeki Ocak ayında açıklanması beklenen öneriler arasında,"İran ve Suriye ile masaya oturulması" ve bu ülkelerde "iç muhalefetin güçlendirilmesi için yeni bir vizyonun oluşması" gibi çeşitli seçeneklerden söz ediliyor .Yani ABD'nin ve İsrail'in içine girdiği halet-i ruhiyeden nasıl kurtulabileceğine ilişkin olarak birçok kesim ve müttefikleri tarafından çeşitli açıklamalar yapılıyor.

Bu konuda AB dış siyaset koordinatörü Javier Solana ise, "*Amerika ve Avrupa'nın Ortadoğu siyasetlerini yeniden gözden geçirmelerini ve Irak işgalinin tarihi bir hata olduğunu"* dile getirirken, işgalin sona ermesine yönelik bir şey söylemiyor. Ayrıca Solana, "*Amerika ve İngiltere'nin Irak ve Afganistan savaşının, İran'ın bölgedeki konumunu güçlendirmesine yardımcı olduğunu"* vurguluyor. *(İran Keyhan Gazetesi, 30 Ekim '06)*

İngiltere'nin "güler yüzlü" Başbakanı Tony Blair de, Irak

sorununda "çözümün kısmen Irak'ın dışında yattığını" kabul etse de, açıklamasının altında yatan asıl olgu, Arapların gönlünü almak, Suriye'yi İran cephesinden koparmak ve Arap olmayan İran'ın Ortadoğu'daki etkinliğinin önünü almaktır. Ancak İngiltere'nin Ortadoğu coğrafyasında ulusal başkaldırılar sonucu kaybettiği sömürgeci nüfuzunu tekrar elde etmek için ABD ile birlikte başlattığı işgal hareketi zemin bulmayınca, bugüne kadar hiç dile getirilmeyen "İsrail-Arap ihtilafını çözmeliyiz" deniliyor.

Bu arada belirtelim. Bölgede gelinen süreç, işgale katılan İspanya ve İtalya gibi ülkelerin liderlerinin koltuklarını kaybetmelerine neden olmuştur. Hiçbir emperyal güç zor yoluyla Ortadoğu'da ilelebet sultasını sürdüremediği gibi, bu iş işgale kalkışan ülke liderlerine de uğursuzluk getirmiştir. Bu nedenle ABD'de Cumhuriyetçiler meclis seçimlerini kaybettiler. İngiltere'nin "güler yüzlü demokrat lideri" Tony Blair ise İngiltere halkının ağır bir baskısı altında. Bu yıl İsrail'de iktidar koltuğuna oturan Euhd Olmert'in iktidarda ne kadar kalacağı ise tartışmalı. Çünkü, İsrail'in Lübnan savaşında istediği başarıyı elde edememesi nedeniyle İsrail siyaseti psikolojik ve ideolojik olarak aldığı yara nedeniyle oldukça yıpranmış bulunuyor. Bölge ve dünya nezdinde onuru zedelenen ordusunun güvenirliğini kazanması için, İsrail iç kamuoyu yönünü daha fazla aşırı sağa çeviriyor. Her ne kadar Ehud Olmert, aşırı sağcı Yisrael Beitenu (Evimiz İsrail) partisi ile hükümeti beslese de, gelecek yıl Olmert iktidarı için sancılı bir süreç olabilir.

Özetle, ABD seçimlerinde Demokratlar, George Bush ve ekibinin Irak siyaseti ile ABD'ye verdikleri zararı eleştirerek mecliste çoğunluğu elde etmiş olsalar da, ABD'nin Irak'tan geri çekilmesi için herhangi bir stratejiye sahip değiller. Tersine, iktidara ister Cumhuriyetçiler gelsin isterse Demokratlar, dünyanın tepesinde Amerikan egemenliğinin sürdürülebilmesi çerçevesinde, ABD'nin Ortadoğu'ya (Doğu'ya) yönelik strateji-

sinde öyle ciddi değişiklik beklemek doğru olmaz. Çünkü emperyalist-kapitalist sistemin karakteri gereği, ABD'nin hedefi salt Ortadoğu'yla sınırlı olmayıp, Doğu üzerinde Amerikan egemenliğini pekiştirmektir. Bu meyanda Demokratlar, G. Bush ve ekibinin kimi "haydut" devletleri "düşman" olarak gören stratejisinin kimi noktalarında bazı değişiklikler yapabilir, mesela Irak işgalinden bu yana Suriye ile ara verilmiş diplomatik süreç başta olmak üzere İran'la dolaylı yoldan görüşmeler başlayabilir. Zira, İran ve Suriye'nin dünden hazır olduğu görüşmenin zemini, Avrupa'nın kimi devletleri aracılığıyla sürdürülüyor. Ancak Beyaz Saray'daki neo-faşist savaş takımı Doğu'nun "haydut" devletleriyle bölgenin sorunlarını görüşmeyi bir "gurur meselesi" olarak görüp içine sindiremiyor. Lakin Demokratlar, ABD'nin bölgede kalıcılaşmasının bir taktiği olarak ve ABD siyasetine bölgede nefes aldırma anlamında Bush'u böyle bir sürece zorlayacaklardır. Artı, önümüzdeki süreçte Bill Clinton dönemi Demokratlardan kalma, İsrail-Filistin sorununda sahte "Ortadoğu Yol Haritası" büyük ihtimale tekrar gündeme taşınacaktır. Zaten başta İran olmak üzere Suriye de "gelin, Irak sorununu ve İsrail-Filistin konusunu görüşelim" diyorlar.

Bir diğer konu da, bu ikisinin yanı sıra Türkiye'nin de içinde yer aldığı bölge devletleri arasında Kürt halkına yönelik imha stratejisi çerçevesinde görüşmeler devam ediyor. Irak Başbakanı Nuri El-Malik'in Türkiye'ye gitmesi veya çağrılması, her üç devletin de vizyonu olup, Güney Kürdistan'ın statüsünün ortadan kaldırılması için nelerin yapılacağı görüşülerek, başta Kerkük olmak üzere, Musul ve Tel-Alafer gibi yerlerde Güney Kürt Federe devletinin önünün alınması amaçlanıyor.

Sonuç olarak, ABD Irak'tan geri çekilmek için bu ülkeyi işgal etmedi. Tersine, bu ülkeyi bir manevra sahası olarak kullanıp, Asya'nın zengin ve verimli yataklarına açılmayı ve tüm Doğu'ya egemen olmayı hedefliyor. Yani ABD'nin askeri gücünü önümüzdeki süreçte Irak'tan geri çekeceği türünden bir

beklenti, ne ABD ne müttefikleri ve ne de İsrail'in stratejisine uygun görünüyor. Zaten bölgenin kimi devletleri de ABD'nin şu an geri çekilmesine açıktan veya dolaylı olarak karşı olduklarını dillendiriyorlar. Örneğin, Suudi Arabistan BM daimi temsilcisi Prens Türki El Faysal "ABD Irak'tan çıkmamalı. ABD Irak'a davetsiz geldi, çıkması ise davetsiz olmamalı" (*aktaran BBC*) diyor. Tabii bu söylem Demokratlar açısından kendi seçmenini ikna etmek babında bir ilaç işlevi görecektir. Yani "Biz çekilmekten yanayız ama, bölgenin kimi devletleri buna razı değil" gibi argümanlarla, başta kendi kamuoyları olmak üzere dünya kamuoyunu ikna etme yolunun taşları dizilecektir. Gerisi laf-ü güzaf.

19 Kasım '06

Siyaset ve çelişkiler sahası Ortadoğu

Ortadoğu topraklarına son birkaç haftadır uluslararası kapitalist sermayenin memur ve diplomat tüccarlarının biri gidip biri geldi. Kapitalizmin ömrünü uzatmak ve geleceğini garanti altına almak için, bu tüccarların her geliş gidişlerinde çantalarında bölgenin gidişatına yönelik olarak bulunan birçok kirli stratejinin hayat bulması için, o pay-i taht'tan bir öbürüne dolaşıp duruyorlar. Hepsinin de derdi meramı, Mısır'dan Çin'e uzanan Doğu'nun, özelde ise Ortadoğu'nun zengin fosil yakıt kaynaklarına ya tek başına hakim olmak, ya da birlikte bölgenin üzerine yarasa gibi çullanarak, Asya'nın zengin enerji kaynaklarından oluşan pastadan pay elde edebilmektir. Bunun için çırpınıp duruyorlar. Akdeniz havzasından başlayıp Asya'nın derinliklerine kadar uzanan bin yılların ticaret güzergahı olan bu coğrafyanın enerji kaynaklarına, emperyalist Batı merkezleri muhtaç ve bağımlıdırlar. Bu bölgenin zengin kültürel varlıkları hiçe sayılarak, ve daha kendileri devlet mimarisinin şekli şemalini bile bilmezken bu topraklarda boy vermiş derin kültürel birikime ve varlıklara karşı, tarihsel sınırlarına dayanmış vahşi kapitalizmin ömrünü uzatma savaşını sürdürme peşindeler.

Afganistan ve Irak'tan sonra son birkaç aylık dönemde Ortadoğu çirkin bir sürece doğru çekildi. Bölgenin semalarında biriken karabulutlar hala dolaşmaya devam ediyor. Irak bir yana, Lübnan savaşa sürüklendi, Filistin iç kargaşaya çekiliyor. Bölge devletleri ile (Hindistan'dan Balkanlar'a kadar uzanan muazzam coğrafyada üçyüz yılı aşkın bir süre boyunca Pers İmparatorluğu olarak hüküm sürmüş) İran'ın arasının açılması için süreç adeta kışkırtılıyor. Bu sorunlar önümüzdeki yılda daha da ağırlaşarak devam edecek gibi görünüyor.

Irak merkezli gelişen Ortadoğu'nun siyasi iklimi, başta bu ülkeyi işgal eden işgalci güçleri çıkmaza soktuğu gibi, işgalci devletlerin bölgedeki müttefiklerini de bir o kadar etkilemiştir. Özellikle İsrail'in Lübnan savaşından sonra, bir adım daha ileri kayan İran ve Suriye karşıtı bölge bloğu (içerisinde mezhepçi ve politik kaygılar taşıyan bölgenin kimi güçlerinin de bulunduğu blok), ABD ve müttefiklerinin bölgede rezil rüsva olmasını önlemek ve "dostluk adına" onların namusunu kurtarmak için, kuşkusuz aynı zamanda koltuklarını koruma kaygısıyla ses tonunu yükseltiyor. Çünkü kendisi Arap olmayan İran'ın Arap Yarımadası'nda siyasi etkinliğini artırmaya çalışması, bölgenin ağabey konumundaki ülkesi Mısır'ı ve Kral rolünü oynamak isteyen Suudi yönetimini ve ötekileri belirgin biçimde rahatsız ediyor.

Hal böyle olunca, İran eksenli gelişen ittifak ve müttefiklerinin etrafını daraltma amacı çerçevesinde, İran karşıtı bölge ittifakının başını çeken ve bu ittifakın bölgede kimi Arap rejimleri nezdinde önemli ayaklarından birini oluşturan Suudi'ler, her zaman bölgeye yönelik açıklamalarda bulunmazlar ama, şu son günlerde açık ve gizliden seslerini yükseltmeye başladılar. Daha önce, Suudi Arabistan'ın BM daimi temsilcisi Prens Türki El-Faysal, "*ABD Irak'tan çıkmamalı. ABD Irak'a davetsiz geldi, çıkması ise davetsiz olmamalı*" demişti. Bunun ardından, Suudi Krallığı'nda Ulusal Güvenlik'te görevli olan Navif Obeyd de, "ADB askerleri Irak'tan çekilmemeli, eğer ABD Irak'tan çekilir ve Şiiler'in Sün-

niler'i hedef alan saldırıları devam ederse, biz de Sünniler'e her türlü desteği yaparız" [Aktaran Qatar patentli Arap Haber Bülteni (anb TV'si)] diyordu.

Bu kışkırtıcı söylemlerin ardından, Irak'ta "işgale karşı direnişi sürdürdüğü" söylenen ve "Sünniler'in lideri" olarak yansıtılan Haris El-Dari, İsrail'in Lübnan saldırısından sonra açıktan açığa şekillenen Batı ve İsrail yanlısı bölge bloğunun başkentlerinde (Türkiye'de, Mısır'da, Ürdün'de vb. yerlerde) bir dizi toplantıya katıldı ve ardından Suudi Arabistan'a çağrıldı. Katıldığı toplantılarda, "işgale" ve İran eksenli gelişen siyasal sürece karşı direnişin devam edeceğini söylüyordu El-Dari...

Sözün özeti olarak, bu açıklamaların tek bir izahatı var. Bu da; Arap olmayan İran'ın Arap coğrafyasında önünün alınması için, bölgede Şii ve Sünni gibi yapay bloklaşmaların önü açılıp, ABD'nin bölgede kalıcılığına nefes aldırmak ve zemin hazırlamaktır. Hatta Suudi Arabistan, tıpkı 1960'lı yıllarda Cemal Abdulnasır karşıtı bölge öncülüğünde olduğu gibi, bu kez de "İran tehlikesi"ni önlemek amacıyla, Batı, İsrail, Türkiye ve kimi Arap iktidarlarının yanı sıra cemaat ve tarikat sahibi bir birlik ve ittifakların oluşması için gizli faaliyetini sürdürüyor.

Bu süreci iyi gören ABD, Afganistan ve Irak savaşından bu yana, Arap Yarımadası'nda dillendirdiği ve Mısır'daki sağır sultanın dahi duyup öğrendiği "düşük yoğunluklu demokratik istikrarın" yerine, bu kez de yeni bir stratejik söylem olan "bölgesel ittifak"tan söz etmeye başladı. Bunun hayata geçirilmesi için, ABD ve uluslararası savaş ekibi, onlar adına İngiltere'nin "güler yüzlü" Başbakanı Tony Blair, Ortadoğu'da bu yapay süreci çatıştırmacı ve kışkırtmacı bir eksene çekebilmek için, bölgede İran'a karşı bölge ülkeleri bazında "ılımlılar ittifakının" oluşması çağrısını yapıyor ve böyle bir girişimi destekleyeceklerini söylüyordu. Garip olmayan olgu ise, soğuk savaş döneminde din ve mezhepleri kapitalizmin bekası için sosyalist sisteme karşı kullanmada uzman olan ABD ve Batı merkezleri, bu kez Müslüman

topluluğunu kendi içinde mezhepler nezdinde birbirine karşı kışkırtma veya boğazlatma peşinde. Irak'ta olduğu gibi, Lübnan'da ve Körfez ülkelerinde de etnik ve mezhepsel çatışmaların fay hatlarının altı bilinçli olarak kazınıyor. Ortadoğu'da bu sürecin yönünü bulabilmesi için ise, birçok elin çok yönlü faaliyetleri devam ediyor.

Bu süreçten vazife çıkarmak isteyen hem uluslararası güçler hem de bölge aktörleri, diplomasinin karanlık koridorlarında Ortadoğu'nun geleceğine yönelik gizli hesaplarını, girişim ve planlarını sürdürüyorlar. Ancak, İran'a yönelik doğrudan bir askeri işgal hareketi (bu şu an için olası görünmüyor ama) emperyalistler arası it dalaşını doğuracağı gibi, bölgede de büyük bir yangına yolaçar. Son aylarda bu planların hayata geçirilmesi için ardarda Ortadoğu'nun başkentlerinde bir dizi toplantı, konferans, zirve vb. buluşmalar yapıldı. Buna ek olarak uluslararası savaş tüccarları ve deccalları (fesatları) bölgeye ardarda akın ettiler. Hepsinin de kaygısı, Afganistan'da oluşturulan ittifakın yerine, Irak'ta tersine işleyen, hatta dolaylı olarak birbirlerinin tekerlerine çomak soktukları çatışmacı süreçte, Ortadoğu'da yaşanacak yeni bir karmaşa ve kaos içerisinde, kimin kiminle paydada ortaklık yapacağı...

Gelinen süreçte, ABD ve müttefikleri Irak'ın işgalinden sonra içine düştükleri bataklıktan kurtulabilmenin yollarının arıyor. Bu çerçevede, James Bekar ve Lee Hamilton raporunun uygulanabilmesi için bölgeye, başta ABD'nin savaş ekibi olmak üzere Batı merkezlerinin diplomatik çevrelerinin biri geldi biri gitti. 1970'li yıllarda bölgede CIA koordinatörlüğü yapan ve daha sonra 1. Körfez Savaşı'nı başlatan Baba Bush, Ortadoğu'ya gelerek, hamamın namusunu kurtarmak için, Körfez'deki eski dostlarından ABD'ye yardım etmelerini istedi. Aynı süreçte Dick Cheney de, petrol ortağı olduğu Suudi Arabistan'a gidiyor, İran karşıtı cephenin oluşması için Suudilerle bir dizi görüşmelerde bulunuyordu. Eski CIA Başkanı, şu an ABD Savunma Bakanı olan Robert Gates, yeni görevini devralır almaz Ortadoğu'ya yaptığı

gezide, "*Ortadoğu'da huzursuzluk ve güvensizliğin uzun yıllar devam edeceğine ve bölgede kalıcı olduklarına"* işaret ederek, "*Herkese gönderdiğimiz mesajın anlamı ise, ABD'nin dünyanın bu bölümünde varlığının süreceğidir Uzun süre burada olacağız"* diyordu.

Bu ve buna benzer birçok ABD'li yetkilinin bölgeye yönelik açıklama ve görüşmelerinin ardından, G. Bush Ürdün'e gelerek, Kral Abdullah başta olmak üzere bölgenin birçok devlet ricali ile Amman'da, bölgenin şekillenmesine yönelik görüşmeler yaptı. Bu toplantıdan sonra bölgenin en çetrefili sorunu olan Filistin'de iç sürtüşme tetiklendi ve iktidarda olan Hamas'ın devrilmesi için Mahmud Abbas öncülüğünde baskılar artırıldı. Bu toplantıya ev sahipliği yapan Ürdün Kralı Abdullah, Filistin'de çıkacak bir iç yangının ateşinin kıvılcımlarının kendi ülkesine sıçrayacağından korkmuş olmalı ki, Abbas ve Haniye'yi bu hafta Ürdün'de bir araya getiriyor. Hamas Filistin halkının demokratik iradesiyle hükümet olduğu halde, politik kaygılarından dolayı, Filistin'de Hamaslı bir süreç Batı'nın ve bölgenin kimi devletlerinin işlerine gelmiyor. Bu nedenle Hamas ve FKÖ arasına nifak tohumları serpiliyor ve Hamas'ın geçmişte yaptığının tersi tekerrür ediyor... Bu da İsrail ve Batı'nın istemleri doğrultusunda ilerletilmek istenen bir süreçtir.

Bölgedeki bu gelişmelere ek olarak, Türkiye, İran ve Suriye eksenli sık sık buluşmaların ağırlık konusu, her üç devletinde egemenlikleri altındaki Kürt halkına yönelik ortak tutum ve politikalarda bir vizyonun oluşması. Başta Türkiye ve İran rejimlerinin milliyetçi eksende sürdürdükleri gerici siyaset gereği, Kasr-ı Şirin'den bu yana bölge devletlerinin egemenlikleri altındaki Kürt halkının iradesi hiçe sayıldığı gibi, "bir kaşık suda" nasıl boğarız siyaseti doğrultusunda Kürtler hep baskı altında tutuldu. Bu tutumları halen devam ediyor. Oysa bu siyasi anlayış ne kendilerine, ne de Ortadoğu'nun sorunlarına fayda veya çözüm sağlamıyor. Sağlamadığı gibi, yığınların beyninde gericiliği zinde tutuyor

ve milliyetçiliği körüklüyor. Bu tutumlarıyla onlar, kendilerinden olmayan azınlık ve toplulukları baskı altında tutarak, halklar arası dostluk ve kardeşliği yaratma felsefesinden yoksunluklarını kanıtlıyorlar.

Sonuç itibarıyla, bu siyasi anlayışla, ezilen işçi ve emekçi halkların kapitalizme ve gerici sistemlere karşı sınıfsal mücadelesinin önünün alınması için, dünyada olduğu gibi Ortadoğu'da da din ve milliyetçilik bilinçli bir biçimde öne çıkartılıp, toplumlar zihninde gericilik diri tutulmaya çalışılıyor. Kapitalist sistemin mağdurları olan ezilen emekçi yığınlar sahte propagandalarla aldatılmaya çalışılarak, milliyetçilik ve din ekseninde toplumlar birbirine kırdırılmaya çalışılıyor. Ya da, diğer bir deyimle, 21.yüzyılda gelişip büyüyecek sınıf savaşını gölgelemek ve bastırmak hedefleniyor.

Öte yandan, Ortadoğu'nun geleneğinde kökleri çok eskilere dayanan ve günümüzde de devam eden etnik (Şii-Sünni veya alt mezhepsel) kavgalar kışkırtılıyor. Emperyalist-kapitalist sistemin strateji uzmanları ve burjuva ideologlarının son yıllarda Batı-Doğu çatışması adı altında, dinleri çaresiz bireylerin güvenli limanlara çıkış yolu olarak göstermeye çalışıyor. Böylece, 21. yüzyılda emperyalist-kapitalist sisteme karşı gelişen ve çok yönlü şekillenen sınıfsal kavganın hedefinden saptırılmasını amaçlıyor.

Bu kavramlar, Batı merkezli beyaz adamın kavramları olup, kapitalizmin uzun erimde insanoğlu üzerinde tahakkümünü hedefliyor. Bu ölçekte gelişen ırkçı, dinci, şovenist, ayrımcı Batı merkezli yön arayan çarpık tarih ve süreç reddedilirken, aynı zamanda aynı bakış açısına sahip olan Asyatik ve İslamcı bakış açısı da reddedilmelidir. Ortadoğu coğrafyasında bu ve buna benzer sürecin gidişatına yönelik sığlığa düşmeden kavga geliştirilmelidir.

Bu yazıyı okuyan ve okumayan herkesin yeni yılını kutluyorum. Yeni yılda başta bölgemiz olmak üzere tüm dünyada barışın ve özgürlüğün kol gezdiği bir gelecek dileğiyle...

27 Aralık '06

ABD'nin İran'a yönelik nükleer yaptırımı

Napolyon Ortadoğu'ya yönelik başlattığı askeri çıkartmada "coğrafya ulusların kaderidir" demişti.

Doğu coğrafyası ve bu coğrafyanın sınırları içinde bulunan Ortadoğu'nun fosil kaynakları, emperyalist-kapitalist sistemin kaderini belirlemede önemli rol oynuyor. Geniş engin ovaları ve dağlarıyla bir ummanı andıran İran'a yönelik Batı merkezli psikolojik savaş Batı metropollerinde ve Ortadoğu'da devam ediyor.

İran, Kuzeyinde Hazar Denizi ve Elburz dağları ve Hindukuş üzerinden Pamir yaylalarına (platosuna) uzanan dağlar ile çevrilidir. Güneyden ise, Luristan ve Huzistan boylarında yer alan sıradağları ile Zagros sıradağlarına uzanan, yer yer yüksekliği üç bin metreyi bulan yüksek ve görkemli sıradağlar, ovalar ve yaylalar ile çevrili geniş bir coğrafyaya sahiptir. Mezopotamya'nın bir kısmını içine alan İran coğrafyası, Körfez, Hazar ve Hürmüz gibi önemli boğazlar ve kapılara açılan ve "geçit devleti" olarak adlandırılan stratejik bir konuma sahiptir. İran, topraklarının sahip olduğu enerji kaynaklarının yanısıra, tuzu ve temiz suları ile zengin kaynaklara sahiptir. İran'ın sınırları içinde coşup duran sayısız akarsular, ırmaklar, nehir ve göl yatakları vardır. Ülkenin suları Amu Derya üzerinden Aral Gölüne ve oradan Hilmand ve Hadrut üzerinden Hilmand tuz gölüne ve Hint Okyanusuna akıp gitmektedir. Ayrıca Umman Denizi ve Fars Körfezi'nin iki kıyısından uzanarak Kafkaslar'a doğru uzanan ve dünyanın en büyük tuz çölü olan Dest-i Kavir tuz yatakları da bu ülkenin sınırları içerisinde bulunmaktadır. Yine Doğu'da, Belucistan'dan Kuzeydoğuya uzanan ve Hindukuş sıradağları ile Orta Asya ülkelerine açılan jeopolitik, jeostratejik konumu ile dünyaya açılan önemli bir köprü başı ve geçit ülkesidir İran. Dahası, Fars Körfezi'nden dünyaya açılma stratejisinde İran'ın jeopolitik yapısı oldukça önemlidir. Fars Körfezi'nden Asya'nın derinliklerini, Kafkasları ve Ortadoğu'yu kapsayan jeopolitik, siyasi ve ekonomik dengelerin ele geçirilmesinde İran'ın sahip olduğu bu özel konum, emperyalist batı merkezleri için önem taşımaktadır.

Bundan dolay, başta ABD olmak üzere emperyalist Batı merkezleri, son yıllarda nükleer tesis sorununu öne sürerek, İran'ın bölgedeki etkinliğinin önünün alınması için bu ülkeyi hedefe koydular.

Bu yazıda, dünyaya savaş yoluyla egemen olmak isteyen uluslararası emperyalist sermeyenin batı merkezli savaş sevdalısı iktidar güçleri ile İran arasında devam eden nükleer eksenli geliş-

melere bir göz atacağız.

Bilindiği gibi, yarım asra yakın bir zamandır İran'ın böyle bir güce sahip olması için daha 1950'lerde İran Şahı'nı nükleer enerjiye yönlendirip teşvik eden başta ABD'nin kendisidir. Aynı ABD bugün bu aynı sürecin karşısına dikilen ülkelerin başını çekiyor. Bu anlaşılır bir durumdur; zira soğuk savaş döneminde Batı, Ortadoğu'nun güçlü ülkelerinden biri olan İran'ın Sovyetler Birliği'nin denetimine girmemesi için dönemin Şah rejimini her yolla desteklenmiş ve bu rejim Ortadoğu'da batı emperyalizminin ileri karakolu haline gelmişti. Bu nedenle, Muhammed Musaddık'ın ülke petrolünü millileştirme kararı, batılı emperyalist güçleri korkutmuş ve dönemin ABD Başkanı Eisenhover, batılı müttefiklerine (Almanya, Fransa ve İngiltere'ye), Sovyetler'in kuzeyden saldırıya geçmesi ve İran'ın komünizm tuzağına düşmesi sonucunda, Batının önemli bir üssünü kaybedeceği ve böylece komünizm karşısında kurulan kuşağın kopacağına ilişkin kaygılarını dile getirmişti. Buna göre İran'a yardım edilmeli ve "İran nükleer güce kavuşturulmalı"ydı, tehlike ve tehdit ancak böyle önlenebilirdi.

Bu süreçten sonra ABD, Ortadoğu'nun coğrafi ve nüfus bakımından iki büyük ülkesi olan İran ve Türkiye başta olmak üzere, bölgeyi askeri yığınağa çevirerek, Sovyetler'in açık denize ve sıcak ülkelere açılımının önünü ablukaya alıyordu. Özellikle Körfez'de batı çıkarlarını koruyan bir İran, ABD ve müttefikleri için vazgeçilemez bir konumdaydı. Bundan dolayı da ABD 1958 yılında İran'ın UAEA (Uluslararası Atom Enerji Ajansı) topluluğuna kayıt olabilmesi için, süreci açıktan destekledi ve İran UAEA'ya üye yapıldı. İran Şahı 1965 yılında Nükleer Ajansının oturumlarına katılarak, o yıl anlaşmayı imzaladı ve iki yıl sonrada NPT (Nükleer Planlama Teşkilatı) anlaşmasını kabul ederek, İran Ulusal Şura Meclisinde onaylattı. Meclisin onayından sonra, 1970'li yıllarda İran nükleer çalışmalarına hız vererek Buşehr ve Darhuveyn bölgesinde 4 nükleer santral tesisi olmak üzere İsfahan ve Arak'ta da 4 ayrı nükleer tesis inşa etmişti. Bu süreçten sonra batı

merkezleri İran'a nükleer teknolojiyi vermek için adeta birbirleriyle yarışıyorlardı. İran Şahı da bu teknolojinin geliştirilmesi için ABD, Almanya ve Fransa ile uzatılması mümkün olan 10 yıllık nükleer yakıt anlaşmasını o dönem imzalamıştı.

1967'de Amerika tarafından İran'a verilen % 93 saf zenginleştirilmiş 5 kg uranyum ise hala UAEA deneticileri tarafından İran'da denetleniyor. İran'ın Buşehr yakınlarındaki nükleer santralın inşasını üstlenen Alman Siemens firması, Şah döneminde olduğu gibi Mollalar döneminde de çalışmalara devam etti, ancak 1980'de İran-Irak savaşının başlaması ve Batının Saddam'a verdiği destekten dolayı bu çalışma durduruldu. Yani 1975'te Alman Atom Kraftwerk firması ile Şah arasında imzalanan anlaşmaya göre, *"tıbbi amaçları içeren ve radyoaktif izotopların üretimi için gerekli olan uranyum elde edilecekti"*.

O dönem batılı güçler İran'a nükleer teknolojiyi satabilmek ve kurabilmek için kendi içlerinde bir rekabet ve yarış halindeydiler. Ancak, batı devletleri arasındaki rekabet ve İran Şahı'nın 1973 Arap-İsrail savaşında kısmen de olsa Enver Sedat'ın Mısır'ına destek vermesi ve Mısır ile işbirliğine girmesi İsrailliileri kızdırmıştı. Bunun üzerine İran'ın bir nükleer güce sahip olmaması için, İran'ın anlaşmalar yaptığı ülkeler diplomatik baskı altına alınarak, Şah döneminde kurulması planlanan nükleer tesisler kurulamamış oldu.

Bu süreçte Mollaların iktidara gelmesiyle birlikte, İran'ın batılı güçler ile yaptıkları nükleer tüm anlaşmalar askıya alındı. İran'ın nükleer tesisleriyle ilgili batı devletlerinin süreci askıya almalarına yönelik, İran Mollalar rejimi, *"Eğer nükleer bir silah elde etmek isteseydik, Şah rejiminin devrilmesinden sonra uygun ortam vardı. Çünkü Şah'ın ikili tüm antlaşmaları gözden geçirildiği bir dönemde uluslararası topluluk makul karşılayacaktı"* gibi gerekçeler ile Fars dipolomasinin inceliklerini öne sürüyor.

İran Mollalarının iktidara gelmelerinden sonra uluslararası güçlerin desteğinde Saddam'ın bu ülkeye yönelik başlattığı sekiz

yıllık iğrenç savaşta, İran'ın Buşehr nükleer santrali Saddam'ın saldırısına uğrayıp tahrip edildi. Saddam'ın yanı sıra İsrail de İran'ın nükleer tesislerine saldırılar düzenleyerek Natanz'da nükleer santralı tahrip etmişti.

Sekiz yıllık İran-Irak savaşından sonra İran, yeniden bu teknolojiye kavuşmak için, başta Almanya olmak üzere Arjantin gibi birçok devletle görüşmeler ve müzakereleri sürdürdü. Ancak, ABD İran'ın peşini bırakmayarak, İran'ın anlaşmalar yaptığı ülkelere diplomatik baskıları artırdı ve ABD'nin baskısına dayanamayan Arjantin gibi kimi ülkeler müzakere ve anlaşma sürecini dondurdular.

Sürecin arkasını bırakmayan ABD, 1996'dan sonra da İran'a karşı ekonomik yaptırımların uygulanması ve yanı sıra nükleer teknolojinin verilmemesi için uluslararası güçlere engeller çıkarmaya devam etti. Bu nedenle, İran'ın dönemin Arjantin hükümeti ile yaptığı 18 milyon dolarlık nükleer teçhizat alımı anlaşmasını, ABD'nin baskısı sonucu, Arjantin hükümeti tek taraflı iptal etmek zorunda kaldı. ABD, İran'ın ilişkiye geçtiği birçok ülkenin şirketlerine yönelik yaptırımlar uygulayarak, İran'ın girmiş olduğu tüm ilişkilere çomak sokarak baltalamaya çalıştı. ABD'nin bu doğrultuda, 1998'de yedi Rus şirketine yönelik olduğu gibi, bugün de Rus ve Çin şirketlerine yönelik baskısı dönem dönem gündeme geliyor. Zira son yıllarda yönünü Doğuya çevirmek isteyen Rusya, İran ile salt nükleer alanda 800 milyon dolarlık anlaşma imzalayarak, Buşehr nükleer santralının kurulmasını üstlendi. Hatta Rusya, "İran isterse yeni silahları İran'a satabileceklerini" söyleyerek ABD'nin uluorta ettiği sözlerin anlamsız olduğunu dile getiriyor. ABD'nin baskılarına rağmen Rusya ve Çin'in İran ile çeşitli alanlarda işbirliği gelişiyor. Adı geçen bu ülkeler, İran'da çeşitli çıkarları olduğu gibi, bölgeyi de salt ABD egemenliğine bırakmaktan yana değiller.

Öte yandan, Uluslararası Atom Enerji Ajansı'nın kuruluş bildirgesindeki ilkelerde, "*ülkelerin barışçı nükleer teknolojiye ka-*

vuşmaları, enerjinin silaha dönüşmemesi ve askeri amaçla kullanılmasını önlemek" deniliyor. Buna dayanarak İran Mollalar rejimi uluslararası camiaya, UAEA'nın tüzük ve ilkeleri doğrultusunda hareket ettiklerini tekrarlıyor. Her zaman olduğu gibi şu anda da, nükleer çalışmaların "barışçı amaçlı tıbbi ve tarım gibi" alanlarda kullanıldığını ve "inanmayan batılı güçlerin kasıtlı davrandıklarını" söylüyorlar. Çünkü 2000 yılında UAEA'nın İran'ın konvansiyonal silahları bildirmesi üzerine onayladığı genelgede, yine UAEA denetiminde işleyen ve Tahran'ın batısında yer alan Kerec nükleer merkezini tıp ve tarım araştırma merkezi olarak ilan etmişti. Ancak, ABD Başkanı Bush, 2003'te yaptığı bir açıklamada, *"zengin petrol ve doğalgaz kaynaklarına sahip olan İran'ın nükleer santral inşa etmesinin geçerli olmadığın"* ileri sürdü ve bu süreçte ABD eksenli İran'a yönelik baskılar son birkaç yıldan bu yana artarak devam ediyor.

İnişli çıkışlı bir seyir izleyen ve Irak-İran savaşı ile "askıya alınmış" olan nükleer anlaşmalar 2002 yılında yeniden gündeme geldi. Avrupa'nın üç söz sahibi olan ülkesi Almanya, Fransa ve İngiltere ile İran devleti arasında tekrar geniş çaplı müzakereler başladı. Avrupa ülkeleri nükleer teknolojinin yanı sıra diğer teknolojileri elde etmek için büyük bir çaba sarfetti. Bu çaba sonucunda Ekim 2003'te, sözü edilen ülkelerin dışişleri bakanları ile İran'lı yetkililer arasında Tahran'da yapılan görüşmenin ardından, "Tahran bildirisi" olarak bilinen protokolü imzaladılar. Bu protokol gereği, dönemin Cumhurbaşkanı olan Muhammed Hatemi'nin İran'ı, Avrupalılara kendini ispatlamak amacıyla gönüllü olarak "uranyum zenginleştirme sürecini kısa bir süreliğine askıya almayı kabul ettiğini" açıklamıştı. Zira, yukarda sözü edilen Avrupa devletleri İran'ın "barış amaçlı" nükleer teknolojiye kavuşma hakkının olduğunu kabul etmiş ve bu konuda yardım edileceği bu protokole kaydedilmişti. Ancak Avrupalı bu devletler, İran ile imzaladıkları "Tahran bildirgesi"nin dışına çıkarak, süreci sürüncemeye sokarak yükümlülüklerini yerine getirmedikleri gibi, güç-

leri yettikçe bu alanda İran'a karşı çift standartlı bir faaliyet içinde oldular.

İran'a karşı sürdürülen çok yönlü bu kısıtlama faaliyetlerine yönelik olarak Mollalar rejimi, "*2004 Kasım Paris-Brüksel anlaşmalarının ardından gönüllü olarak askıya aldığımız nükleer çalışmalarda Avrupa'nın mantıksız talepleriyle karşılaştık*" diyorlardı. Bunun üzerine bir sonraki yılda, yani Mart 2005'te İran Mollalar rejimi Avrupalılara yeni bir çözüm paketi önerdi. Ancak İran'ın Avrupalılara sunduğu "karşılıklı çıkarlara dayanan" öneri paketi, ABD'nin baskılarına maruz kaldı.

Bu süreçte İran'da yapılan seçimlerde, seçim sürecinde Tahran Belediye Başkanı olan ve İran-Irak savaşına gönüllü olarak katılan Mahmud Ahmedinejat Cumhurbaşkanlığına seçildi. M. Ahmedinejat, İran'ın nükleer sorununu bir "ulusal gurur" haline getirerek, dışta uluslararası alanda İran devletinin bölgede elde ettiği konumunu dayatıyordu, içerde ise, Mollalar rejimine nefes aldırarak güçlenmesini sağlamaya çalışıyordu.

Herkesin bildiği gibi, İran 2003 yılından 2005 yılının Eylül ayına kadar uranyum zenginleştirmeyi "askıya aldığını" teyit etmişti. Ancak, Mahmud Ahmedinejad'ın Cumhurbaşkanlığına seçilmesinden sonra, İran'ın nükleer faaliyete tekrar başlayacağı gündeme taşındı. Ahmedinejat'ın iktidara gelmesiyle beraber İsfahan ve diğer yerlerdeki nükleer santrallerin faaliyetlerine devam edildi. Süreci kararlılıkla sürdüren Mollalar rejimi, "Avrupalılar İran halkının bu haktan yararlanma hakkını tanımak istemiyorlar" diyerek "İran yoluna devam edecek kararı" aldılar. Bu süreçten sonrada İran'ın nükleer sorunu dünya medyasının ve kamuoyunun ilk gündeminde yer aldı ve sorun hala devam ediyor.

Kısacası, 2005 Eylül ayından bu yana taraflar arasında bir yılı aşkın bir süredir devam eden görüşmeler tamamlandı, en son 23 Aralık 2006 günü İngiltere, Almanya ve Fransa tarafından hazırlanan 1737 sayılı kararname ile BM Güvenlik Konseyi'nde onaylandı. Bu karar, İran'ın nükleer faaliyetlerine malzeme, teknoloji

tedarik eden ve finans sağlayan kişilere, kurumlara "seyahat yasağı, mallarının ve hesaplarının dondurulması" gibi yaptırımlar içeriyor.

BM'de alınan bu karara yönelik olarak İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, "İran'a yönelik alınmış olan bu kararın bir kağıt parçasından ibaret" olduğunu ve Batının çifte standart davrandığını söylüyordu. Ayrıca, İran Mollalar rejimi, BM'de alınmış olan karar İran aleyhinde "psikolojik bir savaşı amaçlıyor ve İran'ın barışçı amaçlı bu teknolojiye sahip olması yönündeki hareketini hiçbir güç engelleyemeyecektir" diyor ve önümüzdeki Şubat ayında "İran devriminin 28. kuruluş yıldönümünde 3 bin santrifüjün devreye gireceğini" açıklıyordu. Öte yanda ülkenin en yüksek dini makamında oturan ve ülkenin dış siyasetinde son sözü söyleyen Ayettullah Hameney, BM'de alınan karara yönelik; *"nükleer çalışmalarımızdan asla vazgeçmeyeceğiz ve nükleer teknolojimiz bize aittir, nükleer başarı İranlı bilim adamlarının bir başarısıdır, İslami İran ve İslam dünyasının gururudur İran kuşkusuz nükleer faaliyetlerini sürdürecek ve yetkililerimizin de nükleer konuda geri adım atma gibi bir durumları söz konusu değildir"* diyerek bu konuda son noktayı koymuş oldu. oldu. *(Cumhur-i İslam gazetesi, 3 Ocak '07)*

Bölgeyi tehdit eden İsrail'in kitle imha silahları

Batılı emperyalist güçler tarafından Ortadoğu'nun kalbine bir hançer gibi yerleştirilen İsrail, bölgeyi yerle bir edecek kitle imha silahlarına sahiptir. İsrail'in 1947'de bir yapay devlet olarak kabul edilmesinden sonra, Amerika başta olmak üzere Batı merkezleri bu ülkenin bölgede egemen bir güç haline gelmesi için, 1955 yılında Dimona nükleer santralinin kurulmasını sağladılar. Bu santral Ortadoğu'da bir ilktir. İsrail bugüne kadar, elinde bulundurduğu son teknoloji ile donatılmış silahlar ile Atom Enerji Ajansı'nın tüm ısrarlarına rağmen sahip olduğu kitle imha silah-

larını, bu kurumun denetimine hiçbir zaman vermediği gibi, vermekten yana da değildir. Geçen yılın son aylarında İsrail Başbakanı Ehud Olmert, Almanya'ya yaptığı gezi esnasında, Sat 1 televizyonuna verdiği bir mülakatta, "İran da İsrail gibi nükleer silaha sahip olmak istiyor" demişti.

Burada bir parantez açıp tekrar konuya döneceğiz. İsrail'in böyle bir güce sahip olduğunu yıllar önce dile getiren Mordehay Vanuna, 18 yıl haksız yere cezaevlerinde süründürüldüğü gibi bugün hala tehdit ve baskı altında yaşamını sürdürmektedir.

İsrail rejimi, Ortadoğu'da en gelişmiş teknoloji ile donatılmış atom bombaları, nötron, hidrojen bombaları ve kimyasal silahları geliştirmiş olup, bunları kendi bekası için kendine ait olmayan topraklarda depolamıştır. Bölgede çıkacak olası bir savaşta, İsrail ve bir başkası bu silahları bölge insanı üzerine atmaktan çekinmeyecektir. Bu da demektir ki, Ortadoğu'da kitlesel bir insan kıyımı yaşanacaktır.

Uluslararası uzmanlar İsrail'in sahip olduğu atom bombalarının sayısının 400 civarında olduğu üzerinde fikir bildiriyor. İsrail'in elindeki atom silahlarına yönelik olarak, ABD hava kuvvetlerinin nükleer silahları engelleme merkezinin 2002 yılındaki bir raporuna göre de, "İsrail'in 400'ü aşkın nükleer başlıklı atom bombası bulunuyor." Ayrıca İsrail, Almanya tarafından İsrail'e verilen, en gelişmiş teknolojiye sahip 3 adet Dolfin adlı deniz altı füzeler fırlatan nükleer donanımlı gemiye sahiptir. Bu silahların yanı sıra, 4500 kilometrelik hedefi vurabilecek Şafit füzeleri ile Doğu'nun dışında Avrupa'yı da tehdit eden silahlara sahiptir.

Uluslararası nükleer silahların üretimini ve geliştirilmesini yasaklayan, Nükleer Planlama Teşkilatının 6. maddesi İsrail'e uygulanamıyor. Çünkü İsrail'in nükleer silahlar geliştirmesine başta ABD olmak üzere Batılı merkezler yardımcı oluyorlar. NPT'nin ilgili maddesinin İsrail'e uygulanmasını engelliyorlar. Bu da doğal olarak batılıların çifte standartlı davrandıklarını gündeme getiriyor.

İsrail'in bölgede bir tehdit unsuru olabilmek için 1950'lerden sonra nükleer silah elde etmek için çıktığı pazar arayışına Fransızlar yanıt verdiler. 1954 yılında Fransa desteğinde İsrail Dimona nükleer santralı kuruldu. Bu santralde 1966 yılında ilk nükleer silahlar üretildi. Ayrıca İsrail bugüne kadar işgal ettiği topraklar üzerine çeşitli yerlerde olmak üzere 7 nükleer santrale sahiptir.

İsrail'in elinde bulundurduğu kitle imha silahları Ortadoğu'nun tepesinde bir tehdit unsuru olmayı sürdürdükçe, bölgede silahlanmanın ve silahlanmaya yapılan yatırımların önü alınmayacaktır. Ortadoğu ülkeleri dünyanın en çok silah alan ülkeleri durumuna geldiği gibi, her yıl bu silahlar için bu ülkelerin gayri safi milli gelirlerinin yüzde 6.2'si ayrılmaktadır. Böylece Ortadoğu topraklarını kitle imha silahları yığınağı haline getiren batılı güçler bölgeyi ve dünyayı tehdit etmeyi sürdürüyorlar. Bu silahların gelecekte toplumlar üzerinde kullanılması göz önüne getirildiğinde, Doğu topluluğunun telef olması kaçınılmazdır.

İran atom bombasına sahip olsun demiyoruz. Ancak geçmişte İran'ı bu sevdaya yönlendiren Batının kendisi olduğu gibi, İran'ın etrafındaki komşularının böylesi yıkıcı bir silaha sahip olmaları, ister istemez İranlıları böyle bir sevdaya sürüklemiştir. ABD ve müttefik Batı devletleri İran halkına karşı uluslararası hukuku öne sürüyorlar ama, İsrail gibi devletlere yaptırımdan söz etmiyorlar. Bu da İranlıların deyimiyle "etrafımızda bu güce sahip olan devletlere göz yumuluyor da, neden bize karşı çifte standart uygulanıyor" sorusunu gündeme getiriyor. Batının bu çifte standartlı yaklaşımını İran topluluğu nezdinde "ulusal gurur meselesi" haline getiren İran İslam rejimi, bu konuda halkı zinde tutmaya çalışıyor.

Ayrıca, ABD'ye yakın duran devletlerin bu güce ve silaha sahip olması, uzak duran Kore ve İran gibi ülkelerin hedef haline getirilmesi de bir başka handikap. Zira ABD, İran'ın kapı komşusu olan Hindistan'a yönelik olarak ambargo uygulamıştı. 16 Temmuz 2006'da ise George Bush bu ülkeyi ziyaret ederek, "Hindistan üze-

rindeki ambargoyu kaldırdığını" söylüyordu. G. Bush'un düşüncesinin gerisinde yatan strateji, insan zengini Hindistan'ı Çin ve Rus pazarına terk etmeme, İran'ın etrafını daraltma ve çevirme politikasıydı.

Özetle, İran'ın şu an "dik duruşu" ve bölgede bir bölgesel güç olmayı dayatan İran siyaseti, başta ABD, İsrail ve kimi Avrupa devletlerinin yanı sıra bölge devletlerini de rahatsız etmektedir. Ayrıca İran'ın Asya ve Ortadoğu bölgesinde kendi başına buyruk davranması, ister istemez "kontrolden çıkmış haydut" bir ülke olarak başta Beyaz Saray'daki savaş çetelerini ve kimi müttefiklerini ürkütmektedir. Bu nedenle, Ortadoğu'da doğacak yeni bir bölgesel güç ve otoriteyi, kendi başına buyruk bir sistemi, gelecekte başlarına musallat olmaması için şimdiden engellenmeye çalışıyorlar. ABD Ortadoğu bölgesinde kendine kafa tutan ve onun stratejilerine, politikalarına çomak sokan, ayrık otu gibi bir bölgesel gücün gelişmesini hem tahammül etmek istemiyor, hem de beyaz adamın dünya üstünlüğünün yanında böyle "haydut" birinin olmasından yana değil. Bu nedenle, Beyaz Saraydaki savaş çetesinin elebaşları bölgeyi yıkıma sürükleyebilecek tutumlardan kaçınmıyorlar. Kaçınmadıkları gibi, bölgeye yönelik saldırgan tutumları süreç içerisinde daha da kızgınlaşacak gibi görünüyor.

ABD ve müttefiklerine göre İran bölgeyi tehdit eden "terörün merkez bankası" olarak tanımlanıyor. Hal böyle olunca da, İran ve bölgeye yönelik Atlantik ötesi güçlü bir ittifakın oluşması için çabalayan Batılı güçler, "Doğunun haydut" devletlerini kendi nizam ve yönergelerine çekmek için saldırgan tutumlarını artırarak, bölgenin diken üzerinde yürümesini hedefliyorlar. Öte yandan, Batı merkezlerinin başında bulunan rejimleri gözönüne getirdiğimizde, aşağı yukarı hepsinin sağa doğru kaydığını görmekteyiz. Velhasıl, ırkçı beyaz adam anlayışı ile hareket eden ve dünyaya yön veren bu aparatın labirentinde, Doğu halkları adına hayırlı bir gelişim beklenmediği gibi, dünya halkları adına da olumlu bir gelişim beklemek mümkün değil.

Özet olarak, ABD'nin 28 yıldır İran'a karşı uyguladığı yaptırımların yanı sıra Avrupa devletlerinin (Almanya ve Fransa'nın) İran'la "al gülüm ver gülüm" yaptıkları nükleer ve ticari işbirliği göz önüne alındığında, hem ikili davrandıkları ortaya çıkıyor, hem de İran konusunda ötekiler anlayışı ile hareket ediyorlar. Zira sözü edilen Avrupa devletleri ötekiler anlayışından sıyrılıp İran ile var olan ticari ilişkiler babında süreci ele alıp ABD'den bağımsız davransalardı, İran ile sürdürdükleri müzakerelerde en azından makul bir inisiyatif ortaya çıkardı. Bu olmadı. Geçmişte olduğu gibi, bu kez de Atlantik ötesi ittifak Doğunun zengin fosil kaynaklarına karşı oluşturuluyor.

Sonuçta, insanlığın geleceğini karartan atom silahlarına sahip bölge devletlerinden hiçbirine yönelik baskı söz konusu değilken, İran'a yönelik sürdürülen çifte standartlı süreç, her ne olursa olsun, onların deyimiyle adaletsizliğin kendisidir. Eğer İran'a yönelik işletilen sürecin amacı ölüm silahlarını yok etmek ise, en başta İsrail'in Ortadoğu halklarını tehdit eden, emperyalist merkezlerin Doğu'nun toprakları altında sakladıkları atom başlıklı silahların topluca imhası neden hedeflenmiyor.

17 Ocak '07

Ortadoğu'da süreç kışkırtılıyor

ABD emperyalizmi ve müttefiklerinin Afganistan ve Irak savaşından sonra Ortadoğu'da hedef tahtasına koydukları İran eksenli kışkırtıcı süreç devam ediyor. İran'a yönelik olarak süren psikolojik ve kışkırtıcı siyaset, bölgede ve bölge dışında birçok taşları yerinden oynatıyor. Yani ABD ve müttefiklerinin Ortadoğu, Avrasya ve İran sorunu, Türk devletinin Kerkük ve Musul bahanesiyle Güney Kürdistan çılgınlığı, İsrail'in "Büyük İsrail" fantezisi, gerici Arap rejimlerinin din temelli egemenliklerini sürdürmek için kışkırttıkları mezhepçi eğilimler... Hepsini toparlarsak, bu tüccarların mazlum Ortadoğu halklarına yönelik vahşi planları, halkları tüketici bir cendere içine alma siyaseti devam ediyor.

Bu hengame arasında Türk devletinin misak-ı milli dürtüleri ile Kerkük üzerinden bölgeye yönelik kışkırtıcı ve saldırgan tutumu, İsrail'in İslam dünyasının kalbi olan Mescid-ü Aksa etrafında süreci provoke eden "kazı" çalışmaları, mazlum Filistin ve Kürt halkına yönelik vahşi saldırı hazırlıkları devam ediyor. "Büyük devlet" olma peşinde koşarak bölgede gelişmelerden kendine bir pay çıkarmak isteyen Türkiye, Kerkük-Musul benimdir hezeyanıyla, bölgeye yönelik saldırgan ve çılgınca tutumunu sürdürüyor. Hatta daha ileri giderek, Güney Kürdistan'ın sınırlarında operasyonun hazırlıklarını yapıyor, bu ülkeye yönelik savaş başlatacağını söylüyor. Gerekçe ise Türkmenler! Türkmenlere karşı geçmişte katliamlar düzenlemiş Osmanlı geleneğinin mirasçısı Türkiye, Kürtlerin yanısıra Türkmenlerin de katliama uğradığı Saddam döneminde sesini çıkarmayan Türkiye, nasıl olduysa yakın dönemde Türkmenleri keşfetti? Türkiye'nin kaygısı ne dün ne de bugün Türkmenlerdir. Onun tek hazımedemediği Güney'deki Kürt federe oluşumdur. Saddam döneminde Kerkük'ün demografik yapısıyla oynanıp Araplaştırılmasına, bu amaçla bölgede zulüm uygulayan Saddam'a hiçbir Türk yetkilisi tek kelime söz söylememiştir. Dolayısıyla Türkiye'nin Türkmen kaygısı gerçekleri yansıtmıyor ve samimiyetten tümüyle yoksundur. Onun tek derdi Kürt varlığını içine sindirememiş olmasıdır.

Devam edelim. ABD'nin İran'a yönelik kışkırtıcı faaliyetlerini gözönüne aldığımızda, bölge geneline ve bölge dışına yayılacak kanlı bir süreçle karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Her ne kadar şu aşamada İran'a yönelik bir saldırı sözkonusu değil denilse de, İran her yolla tahrik edilmeye çalışılıyor. Beyaz Saray'ın tavrını en açık biçimde dışa vuran Dick Cheney, İran gibi bir ülkenin nükleer güç sahibi olmasının ciddi bir hata olacağını ve İran'ın Ortadoğu'da terörizme maddi destek verdiğini söylüyor (BBC). ABD'nin Irak'ta geçmişte Türk askerlerinin başına çuval geçirmesinde olduğu gibi, bu kez de Irak'ta ve Erbil'de İranlılara yönelik operasyonlar gerçekleştiriliyor. Güney Irak'a yerleştirilen

Patriot füzeleri, Stennis ve Eisenhower adlı iki filonun Körfez'e konuşlandırılması ve bir diğerinin de yolda olduğu söylentisi ile İran'ı, tahrik etmenin ötesinde provoke etmeye çalışıyorlar. Yani İran'ı, İsrail ve ABD hedeflerine yönelik bir saldırıya yöneltmeyi amaçlıyorlar. Eğer İran da yanılıp bu güçlerin herhangi bir varlığına yönelik bir saldırı hatasına düşerse, o zaman ABD, savaşı başlatan tarafın İran olduğunu söyleyip dünyanın İran'a çullanmasını isteyecektir.

Körfeze yerleştirilen Stennis, Eisenhower ve diğer filoların İran'a yönelik hava saldırısında tüm askeri tesislerin yanısıra, köprüler, elektrik trafoları, otobanlar, su tesisleri ve tüm sivil altyapıların havadan vurulmasının planlandığı söyleniyor. Böyle bir saldırı esnasında, buna yanıt verecek olan İran roketatarlarının Güney Irak'a konumlandırılmış olan Patriot füzeleri ile vurulması hesaplanıyor.

Batı ağırlıklı medya iletişim araçları da bu çerçevede, Ortadoğu'ya yönelik kışkırtıcı haberleriyle adeta, bugün yarın bölgenin herhangi bir yerinde ateşin fitillenmesi için simsar mantığıyla yazıp çiziyor ve hareket ediyorlar. Buna ek olarak, dünyanın güvenliğini tehdit eden ve bu tehditi körükleyenlerin Doğu halkları olduğu propagandası yapılıyor, bir nevi Doğu-Batı ayrımı kışkırtılıyor.

Hal böyle olunca, dünyayı tehdit edenlere, teröre ve terörün kaynaklarına yönelik çeşitli değerlendirme ve yaklaşımlar sorunun özünün anlaşılmasını güçleştiriyor. Çünkü çıkar çevreleri, salt ticari mantıkla hareket ederek meselenin özünü saptırıyorlar. Halklar arasında derin uçurumların oluşması için, sözde işin uzmanları, üç-beş kuruş karşılığında sermayenin resmi söylemlerini insanların zihnine yerleştirmeye çalışıyorlar. Meselenin özünde politik çıkarlar ve emperyalist hegemonya anlayışı yattığı halde, bu gerçekler saptırılıyor; "iyi ile kötü"nün, "hayır ve şer"in yaşamsal kavgası olduğu propagandasıyla kamuoyu oluşturulmaya çalışılıyor. Bu yolla dünya halkları arasında yapay ayrımlar, sahte ku-

tuplaşmalar yaratılmaya çalışılıyor. Sözgelimi Batılıların kibirli ve önyargılı bakışaçısıyla Doğu'ya yönelik küçümseyici yaklaşımlar sergilenerek, Doğu'nun dünya halkları tarafından anlaşılması/kavranması zorlaştırılıyor. 11 Eylül olaylarından bu yana Doğu'ya yönelik ABD eksenli habis tezler ortalıkta dolaşmayı sürdürüyor.

Bilindiği gibi "tarihin sonu", "medeniyetler çatışması" vb. gibi tezler hayat bulamadı. Bu nedenle, İslam dünyasında kendi konumlarını güçlendirmek için, bu kez de mezhep ayrımları kozunu öne sürerek, bölge halklarını Şii-Sünni gibi din temelli kanlı çatışmalara çekerek güçten düşürmeyi hedefliyorlar. Bu çerçevede, Tony Blair ve Robert Gates geçtiğimiz yılın son aylarında Körfez ülkelerinde bulundukları sırada ortak bir söylem geliştirerek; "İran bizi Lübnan, Irak ve Filistin'de köşeye sıkıştırmak istiyor", "İran'ın stratejik meydan okumasının farkında olmalıyız" diyerek," uzun süre bu bölgede" kalacaklarını gerekçelendiriyorlardı.

Bugüne kadar bölgede hayata geçirmeye çalıştıkları emperyalist stratejilerden biri tutmadığı için bir diğerini devreye sokmaya çalışıyorlar. Zira Irak savaşına ilişkin hesapları tutmayan ABD ve müttefik savaş güçleri, Avrasya'ya giriş hedeflerinin gecikmesinin sıkıntısıyla karşı karşıyalar. Bu nedenle, İran ekseninin zayıflatılması için öne çıkarılan Suudi Arabistan eksenli gerici blok ile İran'ın önünün alınması planı devreye sokulmaya çalışılıyor. Nitekim, bu yöndeki gelişmelere atıfta bulunan İran'ın dini lideri Ayetullah Hameney de, "*ABD ve İngiltere'nin bazı Arap ülkelerini yanlarına alarak bölgede Şii-Sünni çatışmasının peşinde*" olduklarına dikkat çekiyor. Hameney devamla, "*düşmanların İran aleyhinde bugün de sürdürmekte olduğu şeytani emeller asla sonuç vermeyecektir*" diyor, "*İran'a karşı 8 yıllık zorunlu savaş döneminde onca imkanve güçlerini kullandılar ama sonunda ellerine hiçbir şey geçmedi*" sözleriyle Arapları uyarıyor.

Geçtiğimiz yaz İsrail'in Lübnan üzerinden başlattığı ve ABD başta olmak üzere aşağı yukarı tüm batı merkezlerinin destekle-

diği süreç pek de istedikleri rotada işlemeyince, İran bölge devletleri üzerinde bir "Şii hilali" egemenliği oluşturuyor propagandası devreye sokuldu. Doğrudur, İran'ın bölgede mezhepten ziyade, Sasaniler döneminde olduğu gibi böyle bir güç olma emeli ve arzusu mevcuttur. Ancak İran bunu Şiiliği öne çıkarmaktan ziyade Cihan-ı şumul İslam adına sürdürmektedir.

Gelinen süreçte ABD'nin bugünkü savaş sevdalısı aparatı, Şii-Sünni ayrımını öne çıkararak, bölgede mezhepler kavgasının fay hatlarının gerilmesi çabası içerisinde.

Öte yandan, bölge devletlerine dayatılan ve Bush'un dünyaya nizam veren kurtarıcı Mesih anlayışı ile, bölgedeki diğer bir anlayışa sahip olan Tevrat'a dayalı dini fanatizmin estirdiği vahşet görmezden geliniyor. Aynı güçler bu dini fanatizmin Ortadoğu'daki hedefleri için çabalıyorlar. Bu doğrultuda, önlerindeki engellerin aşılması amacıyla, dünya kamuoyu ikna edilmeye çalışılıyor. Özellikle ABD blokunun İran'a yönelik suçlamaları, Irak savaşından bu yana birkaç eksende ilerliyor. Bunlardan ilki, Irak'taki siyasal sürecin gidişatından İran'ın sorumlu tutulmaya çalışılmasıdır. İkincisi, İran'ın nükleer teknoloji konusunda dünyayı dinlediği yok ve kendi başına "haydutça" davranıyor dedirttirilmek istenmesidir. Bir diğeri de, Şiilere karşı İslam dünyasında bölgenin kimi devletleriyle birlikte Sünniliği öne çıkararak, İran'a karşı cephenin geliştirilmeye çalışılmasıdır.

Bu ve buna benzer birçok gerekçelerle, Amerikan emperyalizmi İran'ı dünyadan soyutlamaya çalışıyor ve dünyadan soyutlanan bir İran'ı vurmak istiyor. Şu an sinirleri germe savaşı denilen süreç önümüzdeki dönemde daha hızla ilerletilecek gibi görünüyor.

25 Şubat '07

ABD ve İsrail'in İran ve Suriye'ye yönelik tehditleri

Beyaz Saray'daki savaş çetesinin başı ABD başkanı George Bush ve ekibi tarihe savaş tanrısına aşık olmuş aparat olarak geçmek istiyorlar. Bu savaş çetesi Afganistan ve Irak'tan sonra, yaralı bir hayvanın sağa sola saldırması gibi, İran'a yönelik de bir kudurganlık sergileyip öyle ömrünü tamamlamak istiyor. G. Bush ve ekibinin hayata geçirmek istedikleri, Amerikan değerlerinin dünyada olduğu gibi Ortadoğu'da da kök salıp yayılması amaçlayan, bu değerlere biat eylemeyenlerin ise askeri müdahalelerle bertaraf edilmesine dayanan ve ABD'nin bugüne kadar üretmiş olduğu birçok doktrinin karışımı olan G. Bush'un dış siyaset doktrini, ağırlıklı olarak Wilson ve Jacksonizm eksenli olarak şekillenmiştir.

Bu her iki doktrinin temel kavramları, yayılmacı ve saldırgan stratejiler üzerine inşa edilmiştir. Wilson'un "Amerikan yayılmacılığı" olarak ünlenen stratejisi, Amerikan değerlerinin korunması için uluslararası alanda bir takım değişiklikleri kapsıyordu. Bunlar, Amerika'nın ulusal güvenlik stratejisi doğrultusunda askeri, siyasi ve ekonomik gücünün uluslararası alanda etkili olabilmesi için, ABD değerlerini benimseyen ve koruyan hükümet ve rejimlerin işbaşına getirilmesi vb.'ni kapsıyordu. Buna mukabil kendi başına buyruk davranan ve ABD çıkarlarına çomak sokan "muhalif" rejim ve devletlerin de bertaraf edilmesi için askeri güç ile etkisiz hale getirilmesi, ABD'nin öncelikleri arasında yer alıyordu.

Bunu bugün bu bağlamda G. Bush ve ekibi sürdürüyor. Onlar ABD emperyalizminin dünyada hakim kılınması için "ilahi misyon"u adeta kurtarıcı Mesih olarak üstlendiklerini iddia ediyorlar ve dünyaya da "adalet, barış, özgürlük, insan hakları ve demokrasi" için savaştıklarını söyleyerek emperyalist yayılmacılıkta ısrar ediyorlar. Bu çerçevede ABD'nin müttefikleri 'hayır cephesi'ne oturtulurken, Amerika'nın hegemonyası için Doğu da 'şer ve şeytan ekseni'ne konuldu. 2001 yılında Afganistan'ın işgalinden sonra 2003 yılında da Irak işgal edildi. Şimdi sıranın İran veya Suriye'ye geldiği çerçevesinde bir psikolojik savaş sürdürülüyor. Her ne kadar İsrail'in Lübnan'a yönelik 34 günlük savaşında bu ortam doğmuş olsa da, Suriye ve İran'a bir ders vermek zaten planlanmıştı. Velakin bu olmadı.

Bu aparatın Tel Aviv'deki refikleri ise, özellikle 2003 Irak savaşından bu yana, İran'ın dizginlenmesi için ne gerekiyorsa onun yapılması için büyük çaba içerisindeler. Irak'ın işgaliyle birlikte İran'ın ve Suriye'nin koltuğunun altına yerleşen İsrail, her iki ülkenin de sınırlarına bir adım daha yaklaşarak Irak üzerinden bu ülkelere yönelik tehdit, provokasyon, casusluk vb. faaliyetleri sürdürmektedir. Irak savaşından bu yana ABD ve İsrail'in hedefinde İran'ın dizi getirilmesi ve mümkünse dişinin kırılması var. Ayrıca

ABD Ortadoğu enerji kaynakları üzerinde tek hakimiyeti sağlamak için dünyayı İran'a karşı kışkırtıyor ve İran'la boğuşmanın zeminlerini yokluyor.

Beyaz Saray'daki savaş aparatı ve Tel Aviv'deki ortaklarının Ortadoğu'ya yönelik hakimiyet stratejisinin plan ve projeleri, petrol ve ekonominin ötesinde, ideolojik boyutlar taşıyor. Birinci Körfez Savaşı'ndan sonra, 1993 yılında, Ortadoğu'ya yönelik olarak "Amerika savunma stratejisi bildirgesi" olarak hazırlanan plan daha sonra Dick Cheney öncülüğünde "ABD savunma onarımı" şeklinde yeniden gözden geçirildi ve 11 Eylül saldırısından sonra "ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi" olarak yeniden düzenlendi. Bu strateji gereğince, ABD'nin dünya ölçüsündeki egemenliğinin pekiştirilmesi ve Ortadoğu'da "teröre destek veren" devletlere karşı mücadele edilmesi amaca doğrultusunda, Müslüman dünyasına karşı terörü destekleyenler olarak karalama kampanyası başlatılarak, hakir ve küçümseme propagandasının sürdürülmesi gerekiyor.

Bu Beyaz Adamın ırk üstünlüğüne dayanan Mesihçi anlayışı, kendi dışındakini dışlayan/ötekileştiren bakışıdır. Edward W. Said, Batı merkezlerinin ve özellikle ABD'nin Ortadoğu'ya bakışlarını şöyle izah eder: *"Washington'daki yüksek görevliler arasında ve diğer çevrelerde Ortadoğu'nun haritasını değiştirmekten söz ediliyor sık sık. Ne var ki bu iş genelde 'Şark' sayesinde Napolyon'un onsekizinci yüzyıl sonunda Mısır'ı işgalinden beri, 'İşte Şark'ın tabiatı budur ve ona buna göre muamele etmemiz gerekir'..."* söylemiyle yapılıyor. (*Edward W. Said, Şarkiyatçılık, Batının Şark Anlayışları)*

11 Eylül saldırısından sonra, George Bush'un asıl niyetini söyleyerek ağzından kaçırdığı "Haçlı seferi" Beyaz Adamın bilinçaltının dışavurumudur. Batı merkezlerinin Doğu'yu yani Müslüman dünyasını sorgulayan bakışı, ona topyekûn terör ve gericilik temelinde yaklaşması tamamen ideolojik temellidir. Batı merkezli medyanın iletişim ve görsel araçlarının ilk gündem mad-

desi Müslüman coğrafyasına yönelik şiarlaştırmadır. "Terör, terörist" sözcüklerini öne çıkararak, adeta ABD'nin İran'a ve bir başka yere saldırması için kamuoyunu kışkırtıyor ve kamuoyu yaratıyorlar. Aynı medya araçları Irak'ta, Afganistan'da, Filistin'de vb. yerlerde her gün onlarca sivilin ABD, İsrail ve müttefiklerince öldürülmesine ya kerhen yer veriyorlar yada hiç yer vermeyip terörün iç yüzünü bizzat gizliyorlar. Bu çerçevede G. Bush ve ekibinin şu an hedefine koyduğu İran'a ve bölgeye yönelik sürdürdüğü savaş, psikolojik savaş ve kültürel saldırı faaliyetleri, ABD'nin bölge üzerinde ekonomik, askeri, ideolojik ve jeopolitik hegemonyasının pekiştirilmesidir.

Zira, ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik planladığı ve ürettiği stratejilerde her ne kadar kendi çıkarları öncelikliyse de, İsrail devleti bu stratejilerin ortağı ve müttefiki olarak önemli bir yerde durmaktadır. ABD öncülüğünde Irak eksenli sürdürülen Ortadoğu'daki hegemonya savaşı İsrail'e stratejik derinlik olanakları sağlayarak, yayılmacı ve işgalci emelleri doğrultusunda İran, Suriye vb. gibi ülkelerin kıskaç ve denetim altına alınması için ne gerekiyorsa yapılması doğrultusunda yürütülmektedir. Bu anlamda Beyaz Saray'ın açık sözlü başkan yardımcısı ve bir o kadarda provokatif olan Dick Cheney, "umarım İsrail ABD'den habersiz İran'a bir saldırı düzenlemez" diyerek adeta İran'ı provoke etmeye çalışıyor. ABD'nin stratejik planlarının çerçevesini uluslararası müttefiklerine ve dünyaya en iyi izah eden Dick Cheney'in kendisidir. Çünkü G. Bush ve ekibinin tüm stratejik hedeflerinin planlayıcısı ve uygulayıcısıdır. Bu yılın başlarında G.Bush'un "yeni Irak stratejisi" çerçevesinde Irak'a daha fazla asker gönderme vb. gibi yaptığı açıklamalardan sonra, Dick Cheney "İran'ın bulanık suda balık avladığını herkes biliyor ve İran'ın, Irak'ta istikrarsızlık yaratma çabalarını görmek istemiyoruz" sözleriyle, bölgeye yönelik yayılmacı politikalarını izah ederek, İran karşıtı cepheye gönderme yapıyor ve İran'ı tehdit ediyordu.

Dikkat edilirse, Irak savaşı öncesi sinirleri germe savaşı denen

psikolojik ve kültürel saldırı şu an İran'a (burada İran'a yönelik birkaç hava saldırısı dışında ABD'nin bir kara savaşını göze alacağın söylemiyoruz) yönelik sürdürülüyor. Yani Arap-İsrail savaşları sırasında İsrail'in başvurduğu kışkırtma, yıldırma ve korkutmayı, kendi yenilmezliğini empoze etme ve düşman psikolojisini bozmayı amaçlayan psikolojik savaş stratejisini, bugün bölgeye yönelik olarak ABD arkasına aldığı güçler ile sürdürüyor.

İran'a yönelik nükleer eksenli dayatılan süreçte İran'ın böyle bir güce sahip olup olmamasının payı olsa da, mesele salt nükleer değildir. Hatta bugün İran böyle (nükleer) bir çalışmadan vazgeçiyorum dese dahi, ABD'nin İran'a yönelik saldırgan tutumundan vazgeçeceğini söylemek zor. Bölgedeki emperyalist politika dikkatle izlendiği zaman, ABD ve müttefiklerinin yaptığı açıklamaların, İran'ın nükleer faaliyetinden ziyade bölgedeki etkinliği üzerine olduğu görülecektir. Yani ABD ve müttefikleri tarafından İran'a bölgeden "elini çek" mesajları veriliyor. Aynı mesaj bir diğer şekliyle İran ile ilişki içerisinde olan bölge devletlerine de veriliyor. Batı merkezlerinin yüksek düzeyli memurlarının bölgeye birinin gidip birinin gelmesinin, hatta geçen hafta Javier Salona'nın Suriye'ye gidişinin amacı da buydu.

Kısacası ABD ve emperyalist merkezlerin bölgeye yönelik sopa ve havuç siyaseti çok yönlü işliyor. Asıl mesele ise, İran'ın ABD karşısında elde ettiği bölgesel güçtür. İran'ın bu gücünü ABD'ye dayatması ve gel Filistin'i, Lübnan'ı, Irak'ı vs. konuları görüşelim demesidir. Bu konuda İran'ın ABD'ye gel bölgeyi ve nükleer sorunu görüşelim şeklinde kaç kez İsviçre kanalıyla gönderdiği diplomat ve aracıları ABD'nin geri çevirdiği sır değildir. Yani sözün özeti olarak, Beyaz Saray ve Tel Aviv'deki savaş aparatı, bölgedeki sorunları kendileriyle aynı masada ve koridorlarda görüşecek bir Doğu ülkesini görmek istemiyorlar.

Öte yandan ABD, İsrail ve müttefikleri, İran tarafından Ortadoğu'nun önemli stratejik noktalarında, Irak'ta, Suriye'de, Lüb-

nan'da, Filistin'de ve Körfez'de "köşeye" sıkıştırılmış durumda. Onlara göre, Ortadoğu'da böyle bir gücün varlığı emperyal stratejinin geleceği açısından engel teşkil edeceği için kabul edilemez. Hele kitab-ı mukaddesin "vaat ettiği büyük İsrail devleti" için dua eden hahamlar ve "Araplar olsa olsa İsraillilere kölelik eder" diyen ırkçı siyonistler için asla!

İran Mollaları bunu çok iyi görüyor, ABD ve müttefikleri karşısında sorunu bilinçli olarak salt İran'ın nükleer konusu üzerinde yoğunlaştırıyorlar. Çünkü bu eksende İran'a yönelik bir askeri haydutluk İslam dünyasında büyük bir tepkiye neden olacaktır ve yukarda da belirttiğimiz gibi "Haçlı seferi" saldırısı olarak algılanabilecektir.

Ayrıca İran ne Irak ne de Afganistan'dır. İran, engin ovaları ve yüksek dağları ile, 1 milyon 600 kilometrekarelik yüzölçümü ile, 70 milyonu aşkın nüfusuyla önemli bir güçtür ve yanısıra üç bin yıllık tarihiyle derin bir kültürel varlığa sahiptir. Bush'un ataları daha devlet sistemlerini bilmezken, İran Asya toprakları üzerinde Roma İmparatorluğu'na karşı imparatorluklar kurmuş bir ülkedir. İran kendi askeri gücünün dışında, Şii geleneği köklerine dayanan ve bin yıl önce bugünkü ABD'nin kendisi gibi yayılmacı ve sultacı olan Selçuklu devletine diz çöktüren ve Haçlı seferlerine karşı güçlü direniş sergileyen Hasan Sabbah öğretisine yakınlığıyla bilinen, İran'ın elinin altında Hizbullah ve benzeri gibi güçlü, ABD karşıtı atomize olmuş insani silahlar ile kendine saldıran güç/güçlere bölgede ve dünyada kan kusturma imkanlarına sahiptir.

Nitekim, ülkenin iç ve dış siyasetinde en son sözü söyleyen dini lider Ayetullah Ali Hameney; "Eğer saldırıya uğrarsak dünyanın dört bir yanındaki ABD çıkarlarını hedef alacağız" diyor ve dünya deniz ticaretinin merkezi olan "Hürmüz Boğazı ve Körfez'deki petrolün dünyaya akışını" baltalayacaklarını söylüyordu. Zaten petrol halihazırda en ufak bir çalkantıda kapitalizmin borsa merkezlerini altüst etmekteyken, ABD'nin ve müttefiklerinin

İran'a karşı askeri bir müdahale girişimi petrol fiyatlarını dramatik bir şekilde artıracağı gibi, dünya ekonomisini de olumsuz yönde etkileyecektir.

Bugün Irak'ta işgalci ABD ve müttefikleri bataklığa saplanıp, kapana takılıp işleri çıkmaza girmişe, bunu büyük ölçüde Acem siyasetini ustalıkla sürdüren İran'ın kendisi bu hale getirmiştir. Batı merkezlerinin ve ABD'nin o çok güvendiği ileri teknolojisi her şey demek değildir, her ne kadar kapitalist sistemin kendisi gelişmiş iler teknolojiye sahip olsa da, insan gücünü halen aşmış değildir. Eğer ABD ve müttefikleri İran'ı vurmaya kalkarlarsa, ABD'nin o çok güvendiği yüksek teknoloji İran dağlarında fazla bir iş göremeyecektir. Yani geçmiş emperyal güçlerin merkezden uzaklaştıkça kendi sonlarını hazırladıkları gibi, Amerika, Afganistan'da ve Irak'ta içine düştüğü bataklığa bir de İran'ı eklerse, gelmiş geçmiş emperyal güçler gibi kendisi de bölgede sonunu hazırlar. ABD'nin Avrasya stratejisinin mimarlarından olan Zbigniew Brzezinski, ABD'nin bölgede geldiği konumuna gönderme yapan yazısında, *"ABD'nin İran ve Suriye'yle görüşmek ihtimalini değerlendirmeyi reddetmesi, bu yönetimin strateji geliştirmek yerine slogan atmaya dayanan 'kendi kendini dışlama' politikasının bir parçası"* diyor ve ekliyor: *"Amerika Irak'ta sömürgeci bir güç gibi davranıyor Ama sömürgecilik sonrası dönemde, sömürgeci bir savaşa girişmek kendi kendinizi yenilgiye uğratmak anlamına geliyor"* ve *"sömürge devri biteli çok oldu"*[*] diyordu. ABD'nin savaş sevdalısı G. Bush ve ekibine yönelik olarak, buna benzer biçimde kendi iç kamuoyunun yanı sıra birçok telkinler yapılıyor. Ancak, Beyaz Saray'daki savaş ekibi ve Tel Aviv'deki ortakları bu telkinleri dinlemeyecek kadar pervasız ve kibirlidirler.

Zira ABD, Ortadoğu'ya yönelik BOP ve YOP ("Büyük Ortadoğu Planı" ve "Yeni Ortadoğu Planı") gibi çeşitli plan ve projelerinin amacına erişmesi için Ortadoğu coğrafyasında yönünü arıyor. ABD'nin Irak işgaliyle birlikte Ortadoğu'ya yerleşmesi

[*] *Zbigniew Brzezinski, Yeni strateji savaş habercisi, aktaran Global Siyaset.com*

uzun sürmese de, kısa vadede tek hakim güç olarak bölgede kalıcılaşması ve Avrasya'ya erişmesi geciktikçe, süreç bu açıdan sıkıştıkça, yeni musibet (ani felaket) ortamlarını körüklüyorlar. Başta ABD olmak üzere Batılı emperyalist merkezler bugün İran'ın nükleer problemini öne çıkartsalar da, bölge için petrolün ötesinde asıl hedefledikleri askeri, ekonomik, siyasi, ideolojik ve jeopolitik amacın gerçekleşmesidir.

Bunu Mollalar rejiminin Acem politikacıları iyi görüyor, buna göre de taktiksel ve stratejik olarak usta davranmaya çalışıyorlar. İran Mollalar rejiminin vitrininde radikal ve "reformcular" olarak bilinen kesimlerden kendilerine yönelik süreçle ilgili çeşitli taktiksel açıklamaları görmek mümkün. İran'a yönelik Batının izlediği çifte standarta dayalı politikalara karşı, İran'ın sağından soluna kadar her kesim, İran neden böylesi bir güçten mahrum edilmek isteniyor diyerek, İran'ın nükleer çalışmasını destekliyor. Bu anlamda halkın desteğini arkasına almış olan İran'ın sivri dilli Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, İran'ın nükleer faaliyetlerine yönelik olarak "Bu trenin geri vitesi ve freni yok" diyerek, nükleer çalışmaları sürekli ilerleyen bir trene benzetiyor.

Sonuç itibarıyla, İran Mollalar rejimi, nükleer konusunda başta kendi halkı olmak üzere bölge ve bölge dışından aldığı destek ile ABD ve müttefiklerinin saldırgan politikalarına karşı şu an dik duruşunu sürdürüyor.

18 Mart '07

"Savaş denilen lanetli kavram Ortadoğu halklarının kaderi değildir ve olamaz. Onun yaratıcıları, bölgenin gerici devletleri, uluslararası emperyalist merkezler ve şoven rejimlerin izlediği siyasettir. Çünkü bölge gerici devletleri, ABD ve müttefiklerinin Ortadoğu'daki saldırganlık ve savaş politikalarına karşı çıkmak bir yana, tam tersine, kendi geleceklerini güvenceye alabilmek için, iktidar güçlerini ve tüm enerjilerini kendi halklarına karşı kullanıyor, onları baskı altında tutarak susturmaya çalışıyorlar.

Öte yandan, emperyalizmin ürünü "Yeşil Kuşak" siyasal İslam projesi, kapitalizmin geleceği için bölgenin ilerici, sosyalist, komünist güçlerine karşı yarım asırdır kullanılıyor. Emperyalistlerin ve bölgenin işbirlikçi gerici rejimlerinin koltukları altında sürdürülen bu gerici siyasetin Ortadoğu halklarını birleştirmesi, bölgede huzurun ve barışın gerçekleşmesi mümkün değildir. Bölge halklarını ancak, bu gerici rejimlere, dini fanatizme ve işgalci emperyalist güçlere karşı Acem, Arap, Türk, Kürt ve diğer emekçi halkların birlikte kuracakları sosyalist toplum düzeni gerçek ve kalıcı barışa kavuşturabilir."

ISBN 978-975-7271-40-6

Fiyatı: 8 YTL (KDV dahil)